

COLECȚIA RÂSUL LUMII

RADU PARASCHIVESCU

Bazar bizar

book

HUMANITAS

RADU PARASCHIVESCU (n. 1960, București) scrie despre televiziune în *Evenimentul Zilei*, despre fotbal în *Gazeta Sporturilor* și despre traduceri în *Idei în dialog*. E amoretat și de Julian Barnes, și de Poli Timișoara. Știe care au fost ultimii zece căpitani de echipă ai lui Lazio, dar și ce diferențe există între naratologul și romancierul David Lodge. Adoră Praga și privește ironic, însă nu acrit, Bucureștiul. Coordonează la Humanitas colecția „Râsul lumii”, în care publică volume de George Mikes și Andrei Pleșu, Tibor Fischer și Peter Mayle, Nora Ephron și Eduardo Mendoza. Este totodată îngrijitorul seriei de autor Traian Ungureanu. A tradus din Salman Rushdie, Nick Hornby, William Golding, John Steinbeck, Julian Barnes, William Burroughs, Virginia Woolf, Jonathan Coe, David Lodge, Kazuo Ishiguro etc. Uneori, mai rar decât i-ar plăcea, scrie cărți. *Ghidul nesimțitului*, publicat în vara lui 2006, s-a vândut în 40 000 de exemplare.

Cărți publicate:

Efemeriada (roman)

Balul fantomelor (roman)

Fanionul roșu. Campioni de vis, gesturi de coșmar (povestiri despre necinștea din sport)

Ghidul nesimțitului

Fie-ne tranziția ușoară. Culegere de perle românești

Bazar bizar (povestiri)

RADU PARASCHIVESCU

Bazar bizar

povestiri

HUMANITAS

BUCUREȘTI

Coordonatorul colecției: Radu Paraschivescu
Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Ionuț Broșțianu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Georgiana Becheru
DTP: Dumitru Olteanu

© HUMANITAS, 2020, pentru prezenta versiune românească (ediția digitală)

ISBN 978-973-50-6805-9 (pdf)

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

omagiu supliciatului pasiv

Nouvorba se baza pe limba engleză așa cum o știm noi, deși multe propoziții în Nouvorbă, chiar dacă nu formate cu cuvinte nou-create, cu greu ar fi înțelese de un englez din zilele noastre.

GEORGE ORWELL – *O mie nouă sute optzeci și patru*

Alin Dumitriu se sui în taxi cu sentimentul că își trădează un principiu. Încă de acum opt ani, când ajunsese pentru prima dată în București și nimerise peste un șnapan care-i adulmecase inocența provincială și-l plimbase zece kilometri de la gară până la Ministerul Transporturilor, în loc să-i spună cinstit că avea de mers două sute de metri pe jos, își promisese să nu mai cotizeze nimic în folosul unei meserii cu o incidență atât de ridicată a escrocilor. Cum însă aderența la principii se verifică în situații limită, tânărul licențiat orădean în managementul vânzărilor cedă în fața vremii vitrege și a crizei de timp în care îl împinsese neputința de a adapta ritmurile vieții marginale la trepidația dizolvată a centrului. Oricât i-ar fi displicut, trebuia să scoată o sută de mii din buzunar și să-și semneze capitularea. Pe de o parte, fiindcă altminteri ar fi întârziat peste limita admisă. Pe de alta, fiindcă nu se făcea să apară într-un local de cinci stele cu pantofii stropiți sau cu pardesiul împroșcat de noroi. Admițând că portarul l-ar fi lăsat să intre, invitații la recepție l-ar fi luat la ochi imediat. Cu atât mai mult cu cât știau că noul lor coleg avea să fie prezentat la un moment dat în toiul petrecerii, urmând să înceapă lucrul cot la cot cu ei chiar de a doua zi.

Tânărul se dădu jos din Dacia galbenă exact când o pală de vânt îi ridică poalele pardesiului și-i răvăși freza pusă la punct cu atâta grijă înainte de-a pleca din locuința de

serviciu oferită de firmă. Se înfioră ușor, scoase din buzunar invitația pe care huiduma de la intrare aruncă un ochi neglijent, află unde se ținea petrecerea celor de la Sales Unlimited și se îndreptă spre restaurantul dinspre care îi ajungea deja la urechi zumzetul inconfundabil al zecilor de oameni convocați de patronat să se simtă bine împreună cu un prilej aniversar. Alin Dumitriu știa că angajarea lui coincidea cu sărbătorirea a cinci ani de când Sales Unlimited opera pe piața românească, devenind — după cum susțineau ziarele — „un model de urmat în materie de cultura companiei“.

— Știți ce-i ăla deviaționist?

— Nu.

— Unul care-o ține drept, în timp ce partidul o ia la stânga sau la dreapta.

— Ha, ha, ha. Bună.

— Ce se-ntâmplă dacă te vorbesc oamenii pe la spate?

— Habar n-am. Ce?

— Înseamnă că le-ai luat-o înainte.

— Hi, hi. Mișto.

— Dacă vrei să fii realist, ce trebuie să ceri?

— Cinci la sută?

— Imposibilul.

— Ho, ho, bravo. Tare, tare de tot.

Dumitriu văzuse scena de o mulțime de ori. Atâta doar că de data asta nu mai era un martor detașat, ci un participant în toată puterea cuvântului, chiar dacă periferic. Toaletele comandate la corifeii vestimentari ai momentului, vorbele de duh scoase de la naftalină pentru ocazii speciale, dentițiile dezvelite în surâsuri de fațadă, gesturile premeditat familiare, antrenul obligatoriu și totuși fals, bufetul suedez vizitat de gurmanzi care își stăpâneau cu greu pulsionile asediatoare, cupele de șampanie cu urme de ruj, scrumierele golite pe nevăzute de niște năluci cu sacouri

albe și papion, muzica de café-concert în surdină, veghea somptuoasă a candelabrelor de cristal, toasturile doldora de banalități, micile lingușiri ale șefului ierarhic — totul era montat într-un carusel în al cărui vârtej junele angajat știa că trebuia să se lase prins, ca o concesie indispensabilă tuturor nesăbuiților capabili să schimbe calmul curat al Crișului pe putoarea stătută și măloasă a Dâmboviței. Zâmbindu-le celor cărora le era introdus de o tânără fardată violent, pusă probabil să-l piloteze din ordinul directorului de personal, Dumitriu își dădu seama că nu simțea nici urmă de trac, ci mai degrabă un soi de nerăbdare față de ceea ce avea să urmeze cu începere de a doua zi dimineață. Se uită de câteva ori în stânga și-n dreapta, luă un pahar cu vin alb și își propuse să se integreze cât mai bine în mediu, indiferent dacă bruneta cu buze sângerii și fața tencuită avea sau nu să-i țină companie mai departe.

La șapte dimineața, când stridența deșteptătorului făcu să vibreze pereții camerei, tânărul era deja treaz. Stătea în capul oaselor în pat, rezemat de perna ridicată, cu scrumiera în care scutura cea dintâi țigară a zilei așezată gri-juliu pe pântec și cu fața luminată de un zâmbet binedispus. Îl trezise soarele pe care nu spera să-l mai vadă cu atâta limpezime după o săptămână de ploi neîntrerupte și deschisese ochii în explozia portocalie a frunzișului unui copac ale cărui crengi i se legănau cuminte în dreptul ferestrei. Se anunța o zi pe cinste, prima de muncă în marele oraș. Inspiră adânc, mulțumit de cele văzute și simțind că avea să-și înceapă cariera sub auspicii cum nu se poate mai favorabile.

Jovialitatea nu-i dispăru nici când zări, la intrarea în clădirea placată cu sticlă reflectorizantă unde se afla sediul firmei, un automat bancar deasupra căruia cineva lipise un afiș pe care se putea citi: „BANCOMATUL DISPENSEAZĂ DOAR BILLS-URI DE MARE DENOMINAȚIE.“

Departa de a vedea în păsăreasca aceea ridicolă un motto al absurdului citadin sau o așchie din trunchiul de necuprins al noii limbi de lemn care, de ani buni, ataca pe toate fronturile, Dumitriu se mulțumi să râdă în sinea lui și să se grăbească spre lift. Chit că nu pricepea ce rost avea să spui — printre altele — „bills-uri“ în loc de „bancnote“.

— A, bună, Alin, intră. Hai, curaj. Ia loc, te rog, îl întâmpină un ins înalt, scheletic, cu ochelari și cu gulerul pudrat de prima mătreață a săptămânii. Sunt Lucian Harabagiu, eiciaremu' firmei.

Dumitriu tresări ca pișcat de un țânțar. Ici haremu'? Poate că n-ar fi fost rău să se uite mai atent la ce scria pe ușă. Interlocutorul lui sesiză la timp impasul și continuă:

— Mă rog, sau hașremeu'. Human resource managerul. Dă-mi voie să-ți urez bun venit la Sales Unlimited. Sper c-o să colaborăm bine. Și fiindcă timpul, ia să vedem, ce face timpul? timpul costă bani, sigur că da, o să te las să te uiți pe schedula pentru azi înainte să te brifez puțin, cum fac cu fiecare nou recrut.

Absolventul de management luă foaia de hârtie întinsă de Harabagiu, având încă înainte de-a o parcurge confirmarea suspiciunii că una dintre chezașiile succesului la Sales Unlimited era stăpânirea dezinvoltă a romglezei. Se gândi preț de o clipă la părinții rămași la Oradea — ambii profesori de română, ambii siderați și neputincioși în fața avalanșei de barbarisme și calchieri sub care fragila limbă maternă risca să se sufoce —, iar apoi își coborî pririle și citi.

9.00–10.00: Meeting cu staff-ul

10.00–11.30: Brainstorming despre stakeholderism

11.30–13.00: Briefing cu salesforce-ul

13.00–14.00: Break

14.00–15.30: Emergența noilor market-uri. Debate

15.30–17.30: Promotion-ul brand-ului. Panel

Dumitriu căzu pradă unui acces furibund de tuse, prin care se strădui, cu un histrionism aplaudabil, să mascheze râsul gâlgâit căruia îi dădea seama că nu i se mai putea opune multă vreme. Harabagiu îl privi îngrijorat, neștiind dacă era cazul să-i ardă o palmă între omoplați. Nou-venitul se potoli într-un târziu, se șterse la gură cu o batistă până atunci imaculată și își impuse să nu se mai uite nici în rупtul capului pe hârtia aceea care fusese cât pe-acți să-l compromită la nici jumătate de oră de când pusese piciorul în premieră la Sales Unlimited.

— Așa. Ți-am asetat atent CV-ul, îl informă Harabagiu. Văd că ai graduat chiar în vară. Între noi doi, Alin, pe o scară de la 1 la 10, la ce nivel crezi c-ai putea să performezi?

Proaspătul angajat avea deprinderea autoevaluării încă din gimnaziu, așa că nu trebui să stea mult pe gânduri. Totuși, întrebarea directorului de personal îl puse într-o relativă încurcătură. Dacă spunea 10, risca să i se impute lipsa de modestie, pe când țintirea oricărei alte trepte l-ar fi putut trece în disprețuita categorie a defetiștilor.

— La nivelul așteptărilor, oricare ar fi ele, răspunse el în cele din urmă.

— Ha, politician trebuia să te faci. Procrastinările astea or să ne vină de hac, o spun de ani de zile. Oricum, nițică diplomatie nu strică, indiferent de background. Și, mă rog, cam de ce crezi c-ai avea nevoie ca s-ajungi un success story?

Dumitriu deschise gura, hotărât să-i arate hașremeului că nu punea mare preț pe gargara asta, dar că, la nevoie, nu-i era greu nici lui să bată apa în piuă. Din fericire însă, ușa biroului se deschise chiar în clipa aceea și o secretară îmbrăcată într-un deus pièce sobru anunță pe fugă:

— Haideți în conference room. Începe meetingul.

Când păși în sala de ședințe, însoțit de Harabagiu, tânărul dădu cu ochii de zece oameni așezați la o masă de

consiliu în capul căreia trona o blondă între două vârste, tunsă scurt, costumată în negru și cu privirile ațintite asupra câtorva hârtii cărora le schimba locul în permanență. Femeia gesticulă scurt în direcția celor doi, îi așteaptă să se instaleze pe scaune și să deschidă mapele pe care le aveau în față, după care tuși ușor, își împreună palmele și luă cuvântul.

— Încep prin a-l saluta formal pe ultimul venit în companie, Alin Dumitriu. Trag nădejde că va ști să emuleze în așa fel încât să ne putem mândri cu el cât mai mult, iar el să-și găsească la noi oportunitatea de carieră pe care s-a focusat imediat după terminarea facultății.

Dumitriu schiță un gest discret de mulțumire, nebăgat în seamă de vorbitoare și încredințat în fine că nimeni de la Sales Unlimited nu se putea sustrage importurilor lingvistice, oricât de bizar și caraghios ar fi sunat.

— Avem o agendă extrem de încărcată și, dacă nu prioritizăm cum trebuie, pierdem bani și clienți. Azi mai mult ca oricând e nevoie să ne customizăm relațiile și să ne punem toate skills-urile în slujba challenge-ului pe care l-am identificat: creșterea market share-ului și implicit a turnover-ului, minimizarea riscurilor și dezvoltarea performanței. Pentru asta ne sunt necesare mai multe lucruri: expertiză, drive, commitment, dedicație și gestionarea targetului. E o chestiune de eficientizare și de standing. Nu putem fi principalii jucători din business environment dacă ignorăm actualizarea și dacă nu reușim să ne fidelizăm clienții. Bănuiesc că și tânărul nostru coleg s-a gândit la toate astea când a aplicat pentru un job în compania noastră. Așa e, Alin?

— Perfect adevărat, confirmă Dumitriu, chinuit lăuntric de aceeași irepresibilă poftă de-a hohoti din toți răunchii.

— Aici nu e nici showbiz, nici modelling, nici entertainment, continuă blonda, mutându-și privirile de la un

angajat la altul și constatând cu satisfacție că toți aveau niște mutre pătrunse și preocupate, de parcă și-ar fi pregătit lansarea într-o aventură fără egal. Aici e o junglă în care nici dintre cei puternici nu supraviețuiesc chiar toți. E un fel de all star game unde fiecare vrea să fie MVP. În fond, e nu atât o problemă de feeling, cât mai ales de striving. Așa cum driverii scuderilor trag cu monoposturile la pit stop-uri din motive tactice, așa cum tenismenul vine cu backhand-ul slaisat pentru efectul de surpriză, așa cum boxerul alternează punch-ul cu jab-ul ca să-l prindă descoperit pe celălalt, și noi trebuie să ne modificăm gradual look-ul, ca să putem evita deadlock-urile și să ne consolidăm poziția în branch. Trendurile actuale sunt critice, firește. Dintre ele, unul este feedback-ul la condiționalități. Un altul, elaborarea planurilor de contingentare. În fine, un al treilea, diseminarea verticală. Piața nu așteaptă pe nimeni, domnilor. Cine nu prinde trenul rămâne pe peron, asta-i bottom line-ul.

Cu ochii pe graficele colorate din mapă, Alin Dumitriu își mușcă buzele până în pragul sângerării. Dincolo de „diseminarea verticală“, care i se părea o formulă neobișnuit de sexy și îndrăzneță pentru o firmă de vânzări, nou-venitul începu să simtă o alienare tot mai puternică de la o clipă la alta. În anii de liceu părinții îi explicaseră capcanele poporanismului cu suficient umor ca să-l edifice definitiv asupra fenomenului. Era, bineînțeles, o tâmpenie să înlocuești cravata cu gâtlegăul și sutienul cu țâțarnița. Însă de aici la commitment-ul în fața challenge-ului era cale lungă.

— Și mare atenție la mindset-uri, avertiză blonda, aprobată cu mișcări energice din cap de trei sferturi dintre cei prezenți. E vremea să ne configurăm activitatea în pattern-uri cu adevărat profesioniste și pentru asta trebuie să știm să schimbăm tot frame-ul. Să citim corect benchmarking-ul,

să nu ne temem de canvassing și să adresăm problemele strict în ordinea importanței. Dacă țineți minte, exact pe asta am insistat la ultimul meeting cu proiect managerii, cu reprezentanții pick-up point-urilor și cu senior consultant-ul. Pe asta și pe respectarea cu orice preț a deadline-urilor.

Delirul ambiguu al vorbitoarei mai dură vreo douăzeci de minute, timp în care Dumitriu desenă o barză care ducea în cioc o altă barză care ducea în cioc o a treia barză, transcrise de la coadă la cap versurile din *The Sounds of Silence*, fumă o țigară cu ochii minții (un exercițiu complicat, care sfârșea de obicei prin a-l destinde pe el și a-i irita pe cei din jur), iar la un moment dat îl întrebă în șoaptă pe Harabagiu cine era blonda și ce voia de la viața lor.

— Unit manager-ul, susură conspirativ hașremeul. Și lasă odată hârtiile alea. Îți pierzi focusul și involvement-ul. Iar dacă n-ai involvement, n-ai nimic.

Dumitriu înghiți perdaful fără să scoată o vorbă, decis să nu-l mai provoace de-acum încolo la dialog pe Harabagiu decât când nu avea încotro. Altfel, era pierdut. La cel mai mic stimul, directorul de personal riposta printr-o rafală de cuvinte trăscălii pe care probabil că le vehiculase atât de des, încât ajunsese să le adore. În plus, dacă superiorul vorbea în dodii, și subalternul trebuia să facă la fel. Pesemne că așa se traducea corectitudinea politică la Sales Unlimited.

La sfârșitul ședinței de dimineață, pe când tânărul orădean încerca să se oțelească în vederea sesiunii de brainstorming despre stakeholderism care-l aștepta, pronia cerească interveni în favoarea lui, inculcându-i gândul cel bun lui Harabagiu. Acesta vorbi un minut la telefonul mobil, iar pe urmă se întoarse binevoitor spre Dumitriu.

— L-am apelat pe CEO ca să-l întreb ce fac cu tine mai departe. O să relaționezi puțin cu restul staff-ului și o să

vezi cum se lucrează la desk-uri. De mâine încolo sociali-zezi de unul singur și e bine să ai un pic de know-how.

În mintea lui Dumitriu se declanșă brusc un beculeț de alarmă. Retorica hașremeului începuse să nu i se mai pară atât de caraghioasă, ceea ce nu putea decât să-l îngrijoreze. Era o formă de imunizare împotriva căreia noul angajat își dădu seama că trebuia să lupte prin orice mijloace. Dacă se acomoda, în două săptămâni îi ajungea din urmă pe ceilalți, lucru cu totul inacceptabil.

Într-o oră și jumătate, cât dură turul companiei, Dumitriu se întâlnește cu publisher-ul și senior editor-ul newsletter-ului intern, brokerage analyst-ul, head dealer-ul, copywriter-ul, art director-ul, chief accountant-ul, business consultant-ul și assistant manager-ul. În mintea lui pusă deja la grea încercare își făcuseră loc câteva ponturi de bun-simț referitoare la joint-uri, overdraft-uri, liabilități, dumping, deal-urile de marjă și pachetele de relocare. Introducând o bine-venită componentă umană în miezul discuțiilor, Harabagiu își informă angajatul că pericolul lay-off-urilor în firmă nu era foarte mare, ceea ce nu trebuia nicidecum să ducă la efasarea disciplinei. Nu de alta, dar cu trei luni în urmă un vendor de mare succes fusese expelat fiindcă harasase o colegă.

Când reveni în sala de ședințe, Dumitriu se așază pe același scaun pe care-l ocupase și mai devreme și își aranjă nodul cravatei cu un gest mai degrabă derutat decât nervos. Plimbarea prin companie îl făcuse circumspect nu atât față de „briefing-ul cu salesforce-ul“ care urma, cât mai ales față de felul cum își vedea viitorul la Sales Unlimited. Probabilitatea de a se transforma dintr-un june stenic și solar într-un zombie imbecilizat nu putea fi nesocotită. Pus în situația de a alege între firma de vânzări unde fusese admis ulterior interviului și fabrica dickensiană din *Tim-puri grele*, mai mult ca sigur că Alin Dumitriu ar fi dat cu

banul. Iar întâlnirea cu următoarea categorie de persoanal nu-i atenuă în nici un fel presimțirile de rău augur. Dimpotrivă.

Forța de vânzări își făcu apariția în sală aidoma unui comando trimis să potolească tulburările iscate de niște băștinași inconștienți. Ochi ficși, haine și tunsori identice, mape bleumarin cu logoul firmei, mers cadentat și neșovăielnic, câte un indicator luminiscent în mâna fiecărui agent și un chef de viață egal cu rata șomajului pe Insula Sahalin. Dumitriu îi privi și i se puse un nod în gât. Câți izbuteau să redevină oameni normali după ce terminau programul la Sales Unlimited? Câți știau să refuze robotizarea? Și câtor dintre ei li se extirpase fibra intimă care le permisesse, anterior angajării, să trăiască la temperatura specifică vârstei? Din nefericire, trezit la realitate de glasul metalic al unui tânăr roșcovan, cu fața năpădită de pistru, Dumitriu nu avu vreme să se abandoneze întrebărilor.

— După cum a reiterat chairman-ul board-ului, în semestrul actual avem un target multiplu. Anvizajăm în primul rând căile de replicare a celor mai bune practici, în al doilea identificarea de soluții pentru problemele din teritoriu și în al treilea dispersia riscurilor. Toate acestea circumscrise, bineînțeles, conceptelor de optimizare și eficientizare. În folderele cu business planuri aveți câteva hand out-uri pe care sper că v-ați uitat. Conțin grafuri de vânzări, spreadsheet-uri și cash flow-uri updatate. Haideți să explorăm împreună oportunitățile de enhancement al vânzărilor, mai ales că patru dintre voi tocmai v-ați întors de la un training. Da, Marga, te ascultăm.

Dumitriu își mută privirile spre tânăra căreia îi predase ștafeta roșcatul și nu regretă. Din câte își dădea seama de la distanță, părea singura componentă a forței de vânzări care conservase un sâmbure uman ferit de influența aneantizantă a mediului de lucru. Asta până când deschise gura.

— Cred că trebuie să rerutăm puțin discuția și să punem totul în perspectivă. Adică să legăm saleskills-urile de trendurile de urgență ale market-ului. Aceste skills-uri folosite corect ne pot da un awareness superior al frame-ului general și ne obligă la o implementare modernă. Ceea ce înseamnă că nu vom mai fi reactivi și vom începe să ne manifestăm proactiv. În contextul restrâns al vânzării, va fi nevoie de un check-up efectuat prin activități de outreach, precum și de un follow-up corespunzător. Modalitatea optimă a check-up-ului este samplingul randomizat, indiferent dacă obiectul vânzării este un deodorant anti-perspirant, un kit de instalare pentru un home appliance sau un set de tutoriale de web design. Nu uitați, nu vindem doar produse, ci și concepte. În altă ordine de idei...

Precaut, Dumitriu lăsa în plata Domnului cealaltă ordine de idei chiar în clipa când o auzi pe Marga pomenind de item-urile de upgradare a drive-ului, dispus să îndure o nouă muștrare a lui Harabagiu, a cărui vigilență în observarea noului angajat nu slăbise câtuși de puțin de când ieșiseră împreună pentru prima dată din biroul directorului de personal. Scăpă pixul pe jos și, aplecându-se să-l ridice, se uită pe furiș la ceas. Nici când era în școala primară și se străduia să pătrundă cu privirea pe sub fustele fetelor care se aflau în capul scării, în timp ce el se găsea undeva mai jos, nu se simțise atât de vinovat. Dacă l-ar fi surprins în flagrant, hașremeul probabil că l-ar fi dojenit. Sau, mă rog, reprimandat. Piei, drace, își zise el, văzând că începuse — fie și în glumă — să imite exprimarea călăuzei lui prin labirintul de coridoare de la Sales Unlimited.

Vestea bună — căci exista și așa ceva — era că pauza de prânz se apropia încet, dar sigur. Dumitriu o aștepta cu fervoarea unui pelerin poposit la Medina cu covorașul la subsuoară pentru incendiul matinal al răsăritului. În clipa când își văzu colegii (în fond, erau totuși colegii lui)

părăsindu-și locurile, se încheie la haină, își trase mâne-cile în jos cu un gest reflex, îl anunță pe Harabagiu că iese să ia o gură de aer și părăsi clădirea fără să se uite în urmă. În secunda când ușile automate i se deschiseră în față, se simți ca Robert de Niro la ieșirea din închisoare în *Cape Cod Fear*. Lumea de afară îi deveni brusc simpatică pentru că forfotea în treaba ei și mai ales fiindcă nu bătea câmpii. Se amestecă printre trecătorii care înnobilau trotuarele care cu o flegmă, care cu un muc de țigară strivit în grabă, care cu un ghemotoc de hârtie, și încercă o enormă ușurare. Îi veni să chiuie „Din nou printre oameni!“, însă își aminti că grațierea dura mai puțin de o oră, după care avea să cadă încă o dată victimă agresivității psihice a lui Harabagiu și a celorlalți.

După o plimbare de câteva minute, intră într-un bistrou cochet, cu gândul să mănânce un sendviș la repezeală și să bea un nectar. Numai că nu era singurul căruia îi venise ideea. Abia apucă să comande și se trezi pe cap cu Marga, din a cărei cameră a torturilor tocmai scăpase. Mai știi, poate că în particular e o fată de treabă, se iluzionă tânărul, dispus să-i acorde o a doua șansă în ciuda logoreei chisnovatice de dinaintea pauzei.

— Bună. Te superi dacă șेरuim masa?

— ??!

— Pot să stau și eu?

— Ăăă... da. Sigur.

— Thanks. Oops, era să-ți dărâm tumbler-ul. Am dat o fugă și mi-am cheșuit un cec. Cum e, ai început să te minglezi în peisaj?

Dumitriu mușcă din sendviș ca un leu care sfâșie coapsa unei antilope-liră. Cu puțină muncă, Marga ar fi putut publica un dicționar în premieră absolută, fără rival pe piață.

— Încet-încet, mă acomodez. Știi cum e în prima zi, emoții...

— Emoții? Superemoții. Păi țin minte când am ajuns eu la Sales, eram megafleașcă.

Dumitriu prelucra atent informația. Interesant.

— Șefii cum sunt? De treabă?

— De treabă? Superdetreabă. Iar Dida Penciu, GM-ul, e megamarfă. Bine-ar fi să se ia și altele după ea.

— Ceva distracții?

— Distracții? Superdistracții. Uite, chiar în weekendul ăsta vine Bosquito la noi la un megaparty. Supershow, pe bune.

Tânărul clipi superultramegades. La fiecare tic augmentativ al kolegei lui avea impresia că mai încasează un pumn în cap. Conversația lor, întreruptă când și când de câte-un clefăit viguros, nu dură cine știe cât, dar Dumitriu tot avu timp să afle că programul de lucru era ultrariguros, pachetul salarial hipermotivant, colegii superfocași, iar concediile însoțite de câte-o megasurpriză. Înainte de-a cere nota de plată, Marga se simți obligată la o avanpremieră succintă a activităților de după pauza de prânz.

— O să-ți placă, pronostică ea. Mai ales c-o să vină și Robert de la IT ca să vorbească despre downloading-ul performant și maximizarea outcome-urilor.

— Parcă era ceva și cu piețele, zise Dumitriu, mai mult ca să nu tacă.

— A, și asta. Plus c-o să aibă și Tina o prezentare despre setarea display-urilor de la showroom-uri. Cred c-o să facă și o analiză SWAT. Sau un studiu de caz. Dacă nu cumva și una și alta.

După ce își plăti fiecare consumația, Marga și proaspătul ei coleg ieșiră din local și făcură cale întoarsă spre sediul firmei.

— Aoleu, era să uit, spuse Dumitriu la jumătatea drumului. Știi ce, du-te singură și apar și eu cât pot de repede. Trebuie să rezolv o chestie la poștă. Nu te supăra.

— Nici o problemă. Dar nu întârzia. Să nu-l antagonizezi pe boss.

Dumitriu se duse la primul ghișeu al micului oficiu poștal din centru, ceru o foaie de hârtie, un plic și un timbru loco, scoase un pix din buzunar și se puse pe treabă. Harabagiu, Marga, Robert de la IT, Dida, Tina și toți tâmpiții de la Sales Unlimited îl văzuseră pentru prima și ultima oară. Numai un dement s-ar fi eternizat într-o asemenea companie. Regretă doar că nu avea timp pentru o scrisoare elaborată, prin care să se descarce plenar și nestăvilit. Se concentrează, se uită din nou la ceas — de data asta fără să se ascundă — și i se adresează în scris directorului de personal.

Stimate HRM,

Supozez că acknowledgement-ul acestor rânduri vă va confuza. Deși market research-ul, tehnicile de merchandising, deployment-ul asset-urilor și concedarea incentivelor cu endorsement-ul employer-ului sunt matter-uri foarte trendy, mă văd compelat să rezignez din job-ul care mi-a fost asignat. Vă greetui și vă flitui,

Alin Dumitriu

Împături foaia și o vârî în plicul pe care, după ce scrise adresa și destinatarul, îl timbră și-l puse la cutia poștală din fața oficiului. În mod normal, Harabagiu trebuia să pri-mească scrisoarea a doua zi dimineată. Dumitriu nutri speranța fugară că avea să-și verse cafeaua în poală la citirea celor câteva rânduri. Pe când se întorcea la Sales Unlimited mai mult ca să-și recupereze servieta decât ca să asiste la sesiunea de după-amiază, tânărul absolvent își ridică privirea spre cerul blând al toamnei, îl salută cu pioșenie pe Ienăchiță Văcărescu și-i transmise telepatic nu doar întreaga lui compasiune, ci și felicitări pentru inspirația de-a se fi săvârșit din viață cu mult înainte de înființarea

firmelor profesioniste de vânzări. Zâmbetul împăcat i se transformă într-un râs imposibil de cenzurat când, după cura de romgleză al cărei cobai fusese, Dumitriu trecu prin dreptul unei uși de cinematograf și dădu cu privirea de un carton pe care scria cu litere mari, strălucitoare:

PE ACEASTĂ INTRARE DECÂT SE IESE.

filoclubul

— **L**a ce etaj?

— Doi din șapte, maică. Baie mare, bucătărie așa și-așa. Gresie, faianță. Balcon închis. Televizor cu cablu, telefon, tot tacâmul.

— Aproape de metrou?

— Un minut, maxim două. E zonă bună, liniștită. Oameni cumsecade.

— Probleme cu apa sau cu gazele?

— Aș, nici vorbă. A fost odată. A, doar așa, la revizie, da' asta-i peste tot. Și nu durează mult. Nu mai e ca pe vremuri.

— Se mai ia curentul?

— Deloc. Poți să-ntrebi pe la vecini.

— Și suma e bătută-n cuie?

Coana Stela oftă adânc și făcu un calcul contra cronometru. Putea să mai lase o sută de mii, hai două, însă în nici un caz mai mult. Pensia era ca vai de ea și se anunțau vremuri grele. Medicamente scumpe, indexări simbolice, întrețineri colosale — ce mai, nu avea încotro. Dacă o rata pe fătuța asta, cine știe când mai prindea un client. Mai bine să cedeze acum și să recupereze mai târziu. Noroc cu dolarul. Puteai oricând să dai vina pe el. Și pe nemernicii de la Banca Mondială.

— Mă rog, mai negociem, da' nu prea mult.

— Aha, făcu tânăra, socotind și ea de zor. Păi, când pot să vin s-o văd?

— Când vrei, mămică, și-acuma dacă ai timp. Numa' să-mi spui, să stau pe-acasă.

— Bine. Ajung cam într-o oră.

— Te-aștept. Ții minte adresa, da?

— Sigur, nici o problemă.

Reprezentantele cererii și ofertei închiseră simultan. Ușurată, Anca Dragoslav, studentă în anul întâi la engleză după două eșecuri la ATF, sună de două ori în provincie ca să-și anunțe părinții și prietenul că spinoasa chestiune a cazării fusese rezolvată. Mămica și tătucul uguiră satisfăcuți, spre deosebire de Mugur, jumătatea ei spirituală, care simți nevoia să pună lucrurile la punct de la distanță.

— Pisi, da' sper că babeta nu stă cu tine, nu?

— Nu, tuțuraș, fii sobru, îl liniști Anca.

— Că vorba aia, mai vine băiatu' la o parolă, la o cafea...

Pe tânără o trecu un fior pasager. Știa ca nimeni alta (sau cel puțin așa îi plăcea să creadă) ce însemnau parola și cafeaua pentru Mugurașul ei.

— Și dacă poți, plătește-i pe tot anul, că altfel îți crește prețul de la lună la lună, o mai sfătui acesta. Plus că după trei luni găsește pe unu' care-i dă cu un leu mai mult și te zboară din cuib. Eu zic să faci și contract.

— Se aranjează. Dar mai întâi stai să văd unde mă duc. Dacă nu-mi convine, mai caut.

— Caută, pisi, caută, da' vezi c-acuși încep cursurile. Hai că mai vorbim. Ai grijă de tine. Țițili-mițili.

— Mițili-pițili.

În timp ce amozzii își luau acest rămas-bun cifrat, Steliana Milcu, alias babeta, alias coana Stela, își împărtășea succesul locativ câtorva vecine de scară vizitate și ele de tentația închirierii. Micile artificii lucrative erau la modă în cartier. Scoteai un ban neimpozabil și-l puneai deoparte. Altfel, te mâncau păduchii până terminau ăștia reforma.

Areopagul domestic din care făcea parte coana Stela mai cuprindea patru surate: Mela, Ela, Nela și Gela, în ordinea crescătoare a etajelor. Toate văduve, toate dăruite cu o curiozitate fără margini, în virtutea căreia nimic nu se întâmpla în cvartal fără știrea lor. Minte lor era o bază de date de la care, printr-o întrebare bine țintită, aflai la orice oră cine și-a mai luat frigider, care neisprăvit și-a bătut nevasta, cine a mai divorțat, ce culoare are gresia angrosistului de la parter sau câte spoturi sunt în baia inspectorului alimentar de la șase. Bârfa era sosul dens al vieții lor de zi cu zi, curgând leneș printre câteva repere incontestabile: cafeleuța de la zece, compotul de după prânz, calupul de seriale de după-amiază și știrile serii. Astăzi ca și ieri, mâine ca și azi.

— Ia zi, Stelo, iei un milion jumate pe lună? Își chesționă Nela de la patru vecina de la doi, inaugurând sesiunea de debriefing.

— Trag nădejde. Orișicât, sub unu trei sute nu scad un leu. Suflă vântu' prin buzunare.

— E grea văduvia, soro, filozofă Gela de la cinci.

— Grea, mie-mi spui? Păi când trăia al meu nu ne lipsea nimic. Fleica fleică, brânza brânză, ba mai ronțaiam și-o ciocolată. Ronțăie acu' dacă poți.

— Sau dacă ai cu ce, completă Mela de la unu, știrbă din iunie 1990, de când un ortac cu mintea întunecată de alcool o confundase cu o intelectuală.

— Barem să fie fată de treabă, rosti Ela de la trei, singura care i-o luase înainte Stelei și momise cu două săptămâni în urmă o studentă la drept. Uite, a mea nici că iese din casă după opt seara. Stă și citește, mititica de ea. Câteodată mai că-mi vine să mă duc și să-i dau eu brânci afară.

— Da' de unde știi, Elo, că doar nu stai cu ea? se miră coana Stela.

— Nepotu-meu ăsta la care m-am mutat stă chiar vizavi și are un... un de-ăla de te uiți la om în casă.

— Telescop?

— Lunetă?

— Ocean?

— Binoclu?

— Ei, că eu mai știu cum îi zice. O țeavă lungă pe-un suport, ca aparatele de fotografiat de pe timpuri. Cum mă uit pe țeavă, cum o văd pe Florica mea cu cartea-n mână.

— Și nepotu'? Nepotu' nu se uită? se interesează Mela, strunindu-și anevoie înclinația spre aluzii frivole.

— Asta-i bună, că altă treabă n-are.

— Atunci de ce și-a mai luat telebinoclu? La ce se chiombește? La vrăbii? La stele?

Desprinsă momentan de conversația pe care o purtau cele patru vecine, coana Stela își îngădui un suspin de mulțumire. Ceva îi spunea c-o să bată palma cu... Anca? Parcă așa o chema. Avea toate motivele să fie mândră. Se descurcase de fiecare dată. Toată lumea o invidia fiindcă știa să scoată bani din piatră seacă. Oricât de grele ar fi fost condițiile, reușise întotdeauna să se ridice pe creasta valului, să improvizeze genial în momentele de criză, să tragă lozuri câștigătoare când sortii păreau potrivnici. Își aminti cu nostalgie de perioada de la mijlocul anilor '80, când înființase ceva ce astăzi s-ar fi numit un S.R.L. de stat la cozi. Dacă te gândești bine, nici măcar nu era mare filozofie. Totul era să-ți vină ideea. Iar coanei Stela îi venise.

Vedea de parcă ar fi fost ieri uluirea de pe chipurile neamurilor când le propusese afacerea. „Cum adică, fato, să stăm la rând în locul altora? Pe bani? Nu ți-e bine?” Contracarase toate puseurile de scepticism cu un surâs abia schițat și o explicație de bun-simț. „Are lumea timp de pierdut la rând? N-are. Oamenii au serviciu, familie, probleme. Ar zice bogdaproste să stea altcineva la coadă în locul lor.

La patruzeci de lei, cât e kilu' de porc, ar mai da cinci lei ca să fie siguri că apucă. Ce mare lucru? Îl trimiți pe nepotu' ăl mai mic la ultimul de la coadă și-l pui să întrebe: Nene, vrei să fii al zecelea și să prinzi carne? Cinci lei și te-am făcut om. Să-l văd eu pe ăla care nu bagă mâna-n buzunar ca să nu se ducă acasă la copii cu traista goală.“ Simplu. La mintea cocoșului, ca mai toate inițiativele geniale. Coana Stela mobilizase energiile unei familii mult mai numeroase pe atunci, atrăgând în schemă și un contingent de pensionari obișnuiți să se posteze zilnic la ușile magazinelor înainte să se crape de ziuă. Criza de produse, un blestem pentru toată lumea, devenise pentru ea o mană cerească. Ajunsese să se roage ca lucrurile să meargă prost în continuare. Și merseseră, spre deplina ei încântare. Cinci lei de colo, cinci lei de dincolo — nu era rău. Firește că, după ce operațiunea își luase avânt, taxa crescuse la opt lei, iar mai târziu la zece. Nu-i vorbă, merita osteneala. La sfârșitul fiecărei luni, după ce le plătea o cotă celor care stăteau efectiv să-i ardă soarele sau să-i bată vânturile și ploile, coana Stela se alegea — la banii de atunci — cam cu o mie două sute de lei, stârnind invidia piezișă a inadaptaților care fie nu știau, fie nu aveau curajul să transforme un handicap într-un atu. Flexibilă sau bătoasă la comandă, Steliana Milcu își exersase spiritul întreprinzător ani în șir, de conivență cu vânzătorii care ajuseseră să-i recunoască rețeaua de subalterni și prevestind parcă ingineriile la care fachirii actuali ai economiei subterane recurgeau nestingheriți. Fără să știe, coana Stela privatizase statul la cozi și făcuse operă de pionierat în materie de atragerea resurselor.

Dacă însă își putea permite să privească înapoi cu mândrie, Stela se crispa ori de câte ori revenea în prezent. Catastrofa din 1989 îi stricase ploile. Ceea ce părea un mecanism fără cusur capotase deplorabil chiar din ziua

când se deschiseseră depozitele gospodăriei de partid. Sub ochii ei triști, necazurile prinseseră să se țină lanț: portocale la liber, carne fără os, lapte praf din import, cafea pe toate drumurile. Iar astăzi... astăzi coșmarul își trăia apogeul. Zece feluri de măslin, mezeluri Campofrio, fistic arăbesc fără coajă, parfumuri originale, o mie de Fante și Cole, magazine Levi's, KFC-uri, McDonalds-uri, baruri irlandeze, restaurante chinezești și — insulta supremă — un ditamai Mall-ul ridicat taman pe locul unui fost templu al foamei. Unde, dacă istoria n-ar fi fost o curvă, oamenii s-ar fi călcat în picioare pentru un tacâm de pui sau un salam Victoria. Și unde, într-o lume nesmintită, plutonul ei de soldați ai cozilor ar fi făcut furori.

— Tu mai stai, Stelo?

Trezită din reverie, coana Stela se uită pe rând la cele patru vecine și apoi clătină din cap. Era bine la Nela, că avea ventilator, însă intrase în criză de timp.

— Nu, nu mai pot. Trebuie să vină fata să vadă garsoniera.

— Ai grijă că peste-un sfert de oră începe *Frumoasa Emilia*.

— Ce să fac? Las' că-mi povestești mâine la cafea.

Anca Dragoslav sună la ușă la zece minute după ce Stela se întoarce acasă. Era o tânără nurlie, nu foarte înaltă, cu gropițe în obraji, ochelari și niște haine care evocau anacronic perioada flower power. Căra după ea o geantă sport și o valiză. Pe cap avea o bandană portocalie. Se bronzase intens peste vară (semn bun, părinții câștigau frumușel) și nu semăna câtuși de puțin cu provinciala timorată la care se aștepta proprietara garsonierei. La un prim impuls, coanei Stela îi veni să urce prețul, dar până la urmă cum-pătarea învinse. Avea destule mijloace s-o tapeze de bani de-acum încolo. Mai un dereticat prin casă, mai un împrumut nereturnat, găsea ea ceva.

— Și de unde zici că ești, maică? Își întrebă musafira după ce o pofți înăuntru și-i arătă locuința care, dacă mergea totul bine, avea să-i aparțină cel puțin până vara viitoare.

— Din Simeria, răspunse scurt fata, scoțându-și bandana și trecându-și o mână prin părul șaten.

— A, am fost și eu o dată acolo, ehe, demult, m-am plimbat cu al meu. Mai aveți parcul ăla termo... dermo... ăla cu copaci mari?

— Parcul dendrologic? Sigur, păi cine să-l ia?

— Chiar așa. Și ai venit cu trenul, nu? Aoleu, și unde-ai dormit? De cât timp ești în București? Ți-o fi foame, ai mâncat ceva? De unde m-ai sunat?

Din mimica Ancăi reieși limpede că nu vedea cu ochi buni întrebările în rafală și că ar fi vrut să discute despre cu totul altceva.

— Uitați, doamnă...

— Stela. Coana Stela, așa mă știe lumea.

— Stela și mai cum?

— Milcu.

— Doamnă Milcu, haideți să-ncepem cu începutul. Preț, condiții, drepturi și îndatoriri. Ca să știm o treabă.

Coana Stela se conformă. Nu prea îi convenea tonul studentei, dar nu avea încotro. Între sentimentele personale și banii peșin, ultimii aveau prioritate. Ce, era primul om din lume care se trezea cu un chiriaș arogant? Nu era. Iar dacă fetei îi plăcea să umble cu nasul pe sus, trebuia ei. De obicei, chestiile astea se plăteau în viață. Când îți era lumea mai dragă.

Cele două negocieră cam o jumătate de oră, timp în care, în schimbul unei dulcețe de cireșe amare, Anca își informă gazda la ce facultate intrase, îi mărturisi că își lăsase prietenul acasă („dar din când în când o să mai dea o fugă pân-aici“) și acceptă fără să crâcnească interdicția

de a organiza petreceri și de a asculta muzică tare. Coana Stela o anunță că vinerea era zi de curățenie („nu veni mai devreme de șase, găsești totul cu fundu-n sus“), îi lăasă un rând de chei și-i făgădui discreție deplină. Cine o cunoștea cât de cât și-ar fi răs în barbă la auzul acestei promisiuni. Discreția se afla într-o profundă incompatibilitate cu toate cele cinci văduve de pe scară și în mod special cu Stela.

Din clipa când ieși din garsonieră, aceasta se gândi la un singur lucru: la ziua de vineri, când avea să-i umble prin lucruri tinerei fără s-o deranjeze nimeni. Era cu neputință să nu descopere ceva povestibil soborului. Un jurnal intim, câteva scrisori de dragoste, niscai biluțe din cele pe care le vedea la televizor în reportajele cu drogați, vreo carte mai deocheată. Coana Gela ținuse nu de mult în chirie o sfioșenie de fată care se îmbujora și când bătea vântul, dar într-o bună zi îi găsisse un vibrator sub pernă. Ea de ce n-ar fi avut noroc?

Vineri dimineață Anca Dragoslav bău o cafea, fumă trei țigări, se uită peste niște hârtii și plecă la cursuri fără să dea impresia că ar fi suspectat că Stela de-abia aștepta să-i deschidă ușa garsonierei și, sub pretextul curățeniei, să declanșeze o percheziție ca-n filme. Fremătând de nerăbdare, gazda refuză să ia în calcul posibilitatea ca tânăra să se întoarcă mai devreme din cauza unei migrene sau — și mai grav — să lase anumite semne greu de observat (clasicul fir de păr, de exemplu) care să-i indice dacă i se cotrobăise prin lucruri. Din fericire pentru coana Stela, investigația decurse fără opreliști. Din nefericire, rezultatul ei nu se dovedi nici pe departe spectaculos. După o explorare gospodărească, metodică, a tuturor posesiunilor tinerei, proprietăreasa se îndreptă din șale, își puse o mână în șold, își șterse fruntea asudată cu dosul celeilalte și se resemnă în fața nemiloasei realități: Anca Dragoslav

era o persoană absolut normală, care nu avea nimic de ascuns. Nici un element despre vreun secret inavuiabil, nimic care să denote un caracter dubios. Haine, pantofi, farduri, articole de toaletă, cărți, un walkman și niște casete, o iconiță, o agendă telefonică și cam atât. Coana Stela răsfoi două-trei volume prin sondaj și întoarse câteva pagini din agendă. Degeaba. Cenzurându-și o înjurătură succulentă, chit că n-o auzea nimeni, femeia căzu pradă unei decepții grele. Cum Dumnezeu avea să se prezinte în fața vecinilor fără nici o picanterie? După-amiază aveau s-o aștepte toate ca pe un cireș copt, cu cafeaua aburind în ceașcă, iar ea avea să le ofere un zero tăiat în patru. Nu era drept. Coana Stela bombăni ceva dezaprobată la adresa tuturor studentelor neexploatabile epic și se pregăti să se apuce de curățenia propriu-zisă. Abia atunci observă că Anca lăsase paginile pe care se uitase mai devreme pe masa din bucătărie. Se așeză pe un scaun și, mai mult din respect pentru zeul curiozității, se puse pe citit.

Ceea ce avea sub ochi era o povestire intitulată *Târfa din Mensa*, scrisă de un individ pe nume Woody Allen, care nu-i spunea nimic coanei Stela. Deși cunoștea doar doi posesori ai acestui prenume — o ciocănită antică și un actor care juca mai ales roluri de scelerat —, femeia își luă inima în dinți și parcurse foile dactilografiate până la ultimul rând. După o jumătate de oră de efort intelectual fără precedent, pe figură i se lăți un zâmbet victorios. Ce-i drept, năzdrăvăniile relatabile vecinilor lipseau. Dar ceea ce citise îi sădise instantaneu în minte sămânța unei noi idei scilicet.

Nu gustase umorul veninos al povestirii, nu apreciasă tipologia personajelor, nu vibrase la calitatea dialogului, nu sesizase schimbările de ritm narativ, nu aplaudase calambururile de virtuozi ale lui Woody Allen și nu se simțise cătuși de puțin tentată să reia vreun paragraf. Se fixase

exclusiv asupra subiectului, cântărindu-l cu ochii minții și gândindu-se deja ce urmări ar fi putut avea transpunerea literaturii în viața de zi cu zi. În *Târfa din Mensa* era vorba de un bordel clandestin pentru intelectualii subțiri care, dincolo de reglarea fluxului de testosteron, simțeau și nevoia unei conversații sofisticate. Truditoarele stabilimentului erau studente la filologie — aici în mintea coanei Stela se aprinse imediat un beculeț —, iar în funcție de pretențiile clienților și de alonja lor pecuniară puteau vorbi dezinvolt despre metonimiile lui Wallace Stevens, suflul antiprozodic al lui Whitman, alegoriile lui Melville sau analiza mentalităților din romanele târzii ale lui Hawthorne.

Pentru coana Stela însă, toate astea erau deocamdată amănunte ne semnificative. Conta inițiativa în sine și atât. Iar inițiativa era măreață. O casă de toleranță ticsită de prospături cu diplomă. Și pe deasupra policalificate. Formidabil. Un loc unde singuraticii, neînțeleșii, perversii sau complexații își puteau folosi cu egală vigoare ambele capete. O oază a plăcerilor trupești și spirituale deopotrivă. Un spațiu propice pentru un felatio benevolentiae în folosul universitarului scorțos și încliftat cu care aveai examen peste o săptămână. O academie a desfrâului unde fetele puteau fi simultan lingviste și limbiste. Un mediu apetisant pentru cunoscătorii capabili să se delecteze nu doar cu o coapsă tânără, ci și cu o șuetă elitistă. O, da, este minunat. Și — bineînțeles — atât de simplu.

În clipa aceea, beculețul ce se aprinsese în mintea coanei Stela clipi insistent, anunțând o întrebare care, nedeslușită până atunci, se limpezi brusc, ca o dimineață de toamnă după ridicarea ceții. Oare faptul că Anca Dragoslav era studentă la engleză și neglijența cu care abandonase paginile dactilografiate la vedere erau simple coincidențe? Sau camuflau un mesaj pe care, perspicace nativ, îl decodase

fără cine știe ce osteneli? Să fi fost posibil ca fătura asta din Simeria să dețină gena unui întreprinzător în devenire și să-i propună, ocolit, o afacere în tandem? Coana Stela se scărpină în fund cu cheia de la intrare și clătină din cap. Și dacă bătea câmpii? Dacă erau aiureli de-ale ei și nimic altceva? Asta-i bună. Atunci ce rost ar fi avut lăsarea textului ăluia pe masa din bucătărie? Studenta nu părea distrată. Stela reținuse stilul pragmatic al primei lor discuții față în față. Nu putea fi vorba de nici o coincidență, prezența fetei la ea în garsonieră deschidea perspective nebănuite și nebănuibile cu o săptămână în urmă. Oricum însă, cel mai bine era s-o întrebe. Direct, fără să se ascundă pe după piersic. Și asta cât mai repede. În mod normal, ar mai fi lăsat să treacă două-trei săptămâni înainte s-o abordeze. Totuși, se temea să nu rateze un prilej de care nu putea fi sigură că avea să i se ofere și altă dată. Bate fierul cât e cald, fato, se îndemna coana Stela în gând, decizând ca, după curățenie, să își mai facă de lucru prin garsonieră și să-și aștepte chiriașa.

Anca Dragoslav se întoarce pe la șapte seara, însoțită de o blondă înăltuță, tunsă scurt și pistriuită, care clămpăni din tocuri pe gresia din bucătărie ca un dansator de flamenco hărțuit de o albină sub lumina reflectoarelor. Nu păru surprinsă la vederea coanei Stela. Aceasta, în schimb, nu se arătă entuziasmată constatând că studenta nu venise singură. Anca făcu prezentările în bucătărie, își aprinse o țigară, trase în piept, expiră prelung, scoase o cutie de Santal din frigider, le întrebă din priviri pe celelalte două dacă sunt amatoare, le înregistrează absență refuzul, își turnă într-un pahar și se duse în cameră, urmată de Sanda Comșa, colega ei, și de coana Stela. Tinerele se așezară pe câte un fotoliu, iar proprietăreașa rămase în picioare, ca și cum s-ar fi pregătit de plecare. Îi aruncă o privire încărcată de regrete Ancăi și își înăbuși anevoie un oftat.

— Maică, eu am terminat. Am băgat aspiratorul, am șters praful, am făcut bucătăria și baia lună, am frecat covorul, am spălat gresia în balcon și ți-am decongelat frigiderul. N-am crezut c-o să mă prinzi aici, dar m-am luat cu treaba. Aoleu, să vezi că-ncepe iar să mă supere spatele. Deh, bătrânețea. Cică dacă după cincizeci de ani nu te mai doare nimic, înseamnă c-ai murit și nu ți-ai dat seama.

— Așa zicea și Mark Twain, rosti Anca înțelegătoare.

— Țsta cine-i?

— Un scriitor.

— Și ce zicea?

— Că de la șaptezeci de ani încolo se ducea în fiecare dimineață să-și cumpere ziarul, citea rubrica de decese și, dacă nu-și vedea numele, punea de ceai.

— Aha, murmură nedecis coana Stela. Păi, cam asta ar fi, mămică. Mai vorbim. Ai nevoie de ceva?

Anca Dragoslav o privi fix pe deasupra ochelarilor care îi alunecaseră la jumătatea nasului și zâmbi indulgent.

— De ce m-ați așteptat de fapt, doamnă Milcu?

— Ha?

— Știu și eu cât timp ia curățenia într-o garsonieră. Hai-deți să vă-ntreb altfel: v-a plăcut povestirea lui *good old Wood?*

— Ce 'seși? se minună proprietăreasa.

— Foile ale cu textul lui Woody Allen. Pline cu tâlc, nu?

Coana Stela furișă o privire îngrozită spre colega Ancăi, însă chiriașa ei făcu un gest liniștitor cu mâna și se hotărî să prindă ea taurul de carne.

— Nu vă faceți griji, Sanda e de încredere. În plus, poate să ne dea o mână de ajutor.

— La ce, fata mamei?

De data asta Anca râse cu toată gura.

— Haida-de, să nu-mi spuneți că nu v-a dat prin cap ce mi-a dat și mie.

— De unde-ai luat blestemăția aia?

— Dintr-un volum în engleză. Am tradus-o cu mâna mea și pe urmă am căzut pe gânduri. Drept să vă spun, de-aia am adus-o și pe Sanda. Ca să ne sfătuim.

Coana Stela își făcu trei rânduri de cruci în grabă și tocmai se pregătea să-și scuipe în sân, când vocea rece și neutră a Ancăi o opri la jumătatea gestului, într-o poziție caraghioasă, vrednică de milă.

— Doamnă Milcu, vreți să înființați un bordel cultural? Da sau nu?

Stela renunță ca prin farmec la atitudinea ultragiată de până atunci și se așeză pe un taburet care protestă scârțâind sub greutatea ei.

— Vreau, 'tu-i viața mă-sii, cum să nu vreau? Dar de unde Doamne iartă-mă...

— Ușurel, ușurel, o potoli Anca. Toate la timpul lor. Hai să nu punem întrebări în plus, bine?

Coana Stela dădu cuminte din cap, încercând din răsuferință să urmeze sfatul tinerei, însă descoperind cât de greu îi venea să evadeze din propria stupefacție și să nu se mai gândească la explicații plauzibile pentru felul cum i se ghiciseră intențiile. Oricum, de un lucru se convinsese. Anca Dragoslav nu era nicidecum ceea ce părea să fie. Stătea mărturie naturațea cu care amintise de ideea bordelului, precum și viziunea articulată asupra planului de afaceri care trebuia pus la punct. Cele două fete vorbiră cam o jumătate de oră, pasându-și de mai multe ori ștafeta. Ajunsă la momentul când se cereau împărțite răspunsurile, studenta cu bandană portocalie se aplecă în față spre cele două interlocutoare și le privi pe rând, străduindu-se parcă să le smulgă prin hipnoză ultimul dram de nehotărâre din suflet.

— Uitați cum facem. Sanda se ocupă de racolarea și trierea fetelor.

— Crezi c-o să aibă ce tria? întrebă coana Stela, nepu-
tând să tacă.

— Oho. N-aveți idee ce face studentul român în tran-
ziție pentru un ban. Așa, consider că nu m-ați întrerupt.
Eu o să am grijă de promovare și-o să iau legătura cu niș-
te domni profesori dispuși să testeze cunoștințele candi-
datelor. O să trebuiască să-i cointeresăm cumva și pe ei.
Poate le oferim servicii gratuite un semestru, vedem noi.
Dumneavoastră, doamnă Milcu, aveți de făcut două lu-
cruri. Să ne găsiți niște camere în care să funcționăm și
să conduceți afacerea. Cu ajutorul meu, bineînțeles.

Perspectiva matronatului îi surâse coanei Stela, însă fără
să-i distragă atenția de la cealaltă însărcinare.

— Păi de unde camere, maică, păcatele mele? În asta
stai tu, iar eu m-am mutat la soră-mea ca să te las singură,
cum ai vrut. Altceva n-am avut, nu am și nici n-o să am
vreodată. A, să nu uit. Dacă vine bibiloiu' tău pe-aici și vede
în ce te-ai băgat?

— Cine, Mugur? O să zică mersi când o să vadă că are
de unde alege. Nu vă faceți probleme, e inofensiv. Mai bine
puneți-vă mintea la contribuție și dibuiți niscai camere li-
bere. Cam într-o lună ar fi bine să ieșim pe piață.

— Începutul contează enorm, rosti axiomatic Sanda
Comșa, completându-și colega și stingând la rândul ei o
țigară în scrumieră.

Discuția celor trei declanșă energii consumate febril și
spornic. Sanda își luă misiunea în serios chiar din ziua ur-
mătoare, sondând cu sârg terenul printre studentele din
anii trei și patru și întocmind la final o listă de opt tinere
care păreau să dea satisfacție la toți parametrii: discreție,
bust, igienă, orizont literar, voce plăcută, dezinhibiție to-
tală și simț al aventurii. Membrele octetului își asumară
fără nazuri o nouă identitate, convinse că era preferabil
să despartă apele și să nu lase două lumi paralele să facă

nici cel mai mic efort de suprapunere. În afara amfiteatrelor și a sălilor de curs le chema Sherry, Apricot, Peach, Plum, Orange, Pear, Strawberry și Tangerine. Ideea de a le atribui nume de fructe fusese a Ancăi.

La rândul ei, aceasta dovedi un curaj vecin cu inconștiența când se apucă să bată la ușile mai multor catedre filologice și să solicite întrevederi cu o serie de academici sobri și preocupați, chipurile pentru verificarea neoficială a nivelului de pregătire al câtorva colege alături de care ea, Anca Dragoslav, plănuia să înființeze o revistă interdisciplinară. Stratagema izbuti, deși fetei îi fu imposibil să-și dea seama dacă onorabilii mirosiseră ceva sau, dimpotrivă, își păstrasera intacte candorile juvenile. Așa stând lucrurile, cele opt studente susținuseră prima și ultima serie de examene din viața lor de care nu mai depindeau bursele sau ierarhiile finale, ci angajarea fermă în solda coanei Stela și definitivatul în ipostaza de preotese ale corpului și ale minții. Universitarii nu făcură rabat de la calitate, examinând conștiincios, cu o rigoare teutonă și o inflexibilitate spartană. Lui Apricot și celorlalte li se ceru, bunăoară, să analizeze contrastiv *Meșterul Manole* de Blaga și *Turla* de Golding, să stabilească similitudini tematice între *Așteptându-l pe Godot* și *Deșertul tătarilor*, să lege *Huckleberry Finn* de *Changi* și să distingă nuanțele tuturor traducerilor românești din Villon și Baudelaire. Trecerea de la literatura comparată la teoria literaturii fu un calvar. Era un spectacol fascinant și totodată lacrimogen s-o vezi pe Tangerine, o roșcată minionă, cu rotunjimi capabile să producă furnicăături în degetele unui călugăr cistercian, dându-și cu părerea despre semem ca text virtual, despre caracterologia monastică și interpretanții complecși sau despre izotopiile discursive transfrastice cu disjuncție paradigmatică. Era o încântare s-o urmărești pe Sherry etalându-și bogățiile indicibile ale decolteului și turuind despre eroarea

intenționatității, topologiile culturale, modalitățile de transcendere a imanenței sau hipercodificarea retorică și stilistică. Era un deliciu s-o asști e Strawberry așezându-se picior peste picior în fustița care îi acoperea un tatuaj din trei și pronunțându-se în legătură cu poetica lui Jakobson, ambiguitățile lui Empson, fabula lui Eco, simbologia lui Todorov sau mecanismul hermeneutic al lui Steiner. Stresul fu atât de puternic pentru noul val de hetaire, încât plonjonul în apele artelor figurative li se păru o joacă de copii. Pear construi o argumentație convingătoare pe marginea obsesiilor zoomorfe ale lui Gaudí, Apricot enunță principiile pointilismului, Plum teoretiză creația timpurie a lui Giacometti, iar Orange încheie apoteotic, cu o trecere în revistă *hors concours* a categoriilor estetice ale lui Burke. La capitolul muzică nu avu loc nici o testare, dat fiind că fetele demonstraseră pe parcurs că puteau conversa cu partenerii exigenți și despre *Muzica apelor*, și despre *The Wall*, nefiindu-le străine nici tensiunile wagneriene, nici discografiile complete Ten Years After, Bad Company, Yngwie Malmsteen sau Jefferson Airplane. Una peste alta (la figurat, firește), cele opt grații erau pregătite. Și chiar nerăbdătoare.

Între timp coana Stela avu parte de o misiune la fel de spinoasă. Femeia chibzui câteva zile de una singură, fără să ceară ajutorul nimănui. Nu era o chestiune de viață și de moarte, ci ceva mult mai serios: o chestiune de bani. Combinația în care era pe punctul de-a intra, alături de Anca Dragoslav și Sanda Comșa, nu putea să aibă succes în absența unui spațiu ferit de ochii clevetitorilor. Stela știa prea bine ce virus redutabil era străvechea bârfă românească, motiv pentru care măsură de zece ori înainte să taie o dată, ca să evite din capul locului regretele tardive. În cele din urmă, după ce stătu cu picioarele în apă rece și răsuci mai multe variante pe toate părțile, ajunse

la concluzia de care simțise deja că nu avea cum să scape: trebuia să ceară concursul celorlalte patru vecine din cercul văduvelor. Era, neîndoios, cea mai bună soluție.

— Steluțo, ai înnebunit? fu prima reacție a coanei Gela trei zile mai târziu, când femeia decise să le invite pe toate la un coniac în garsoniera preluată de Anca, plecată la cursuri de la opt dimineața.

— Făi, femeilor, ce-i cu voi, v-ați supărat pe bani? se înfurie Stela, deranjată de miopia vecinelor și de neputința lor de a gândi pe termen lung. Pân-acu' boceți că nu v-ajungeți cu pensiile, iar când vă iese norocu-n cale îi dați cu picioru'. Ia judecați nițel, să vedeți ce frumos or să se aranjeze lucrurile.

Complicea Ancăi Dragoslav le schiță planul de bătaie în cât de puține cuvinte putu, insistând asupra originalității ideii și asupra viitorului tihnit care se întrezărea dacă aveau să meargă toate conform graficului.

— Vă dați seama, n-a mai existat așa ceva la noi, se inflamă ea, împrumutând ceva din forța de persuasiune a tinerei sale chiriașe. Ia să v-aud, cine se duce la curve? Șoferu' de TIR, ăla care n-are pe ce pune mâna acasă și ăla c-o nevastă urâtă ca un film turcesc. A, și străinii care agață pițipoance prin hoteluri. Ștoarfele de pe centură sau borfeturile de la „Dunărea“ sau „Inter“, cu atâta ne lăudăm. Și uite că deodată apare ceva nou. Ceva unde să te simți bine și înainte să dai la pompă, și după, nu doar în timpul. Ceva stilat, mă, fetelor, ceva cu ștaif, cum n-a mai văzut Bucureștii' ăsta nenorocit de când se știe. Vine omu', îi faci un pic de conversație, îl lași să bată câmpii, te mai înconțrezi cu el, da' blând, nu ca la tocșouri, mai schimbi o idee, mai bei o cafeluță și dacă între timp i se face și de cotoi pe varză, îl servești. Da' nu cu banii pă noptieră, ca la Crucea de Piatră. Nu, îl iei cu binișoru', îl drăgălești, te pisicești, mai rupi o vorbă-două pă franțuzește, îi mai

faci un masaj, îi mai sugi un deget, mă rog, să le-auziți pe fete, sunt maestre emerite, ce mai.

— Să-l văd io p-ăla lu' care-i mai arde de discuții când și-o pune o nurlie poalele în cap în fața lui, bombăni ma-fientă Mela. Astora le e gându' la una și bună, Stelo, ascultă-mă pe mine.

— Nu vorbi așa, fato. Păi tu crezi că primim pe oricine? Vrei să ne ia peștii de pe Magheru la ciomege? Nu, soro, n-avem treabă cu ăștia care-nvârt covrigu' sau cu chinezii din angrouri. Clienții noștri sunt oameni finuți, ce naiba.

— „Clienții noștri“? se miră Ela. Da' văd că te-au băgat astea mici în horă. Bravo, n-am ce zice. Femeie bătrână și cu frica lui Dumnezeu.

— Numai cu frica lui Dumnezeu mori de foame, dragă. Iar eu dacă pot să mai scot un ban, scot, mă știi doar. Dar uite că vreau să vă fac și vouă un pustiu de bine. Ce ziceți, puneți cotețele la bătaie?

— Păi bine, Steluțo, și pe fătua mea de la drept unde-o trimit? întrebă Ela derutată.

— Ia vezi, nu-i rea de muscă?

— Aoleu, da' spurcată ești. Nu ți-am spus că-i cu ochii-n cursuri de dimineată până seara? Doar n-oi vrea s-o amesteci și pe ea în ciorba asta.

— Atunci fă-i vânt. Inventează ceva, orice. Hai că te pricepi.

— Poate mă dă naibii-n judecată. La câte legi îi trec prin mână, precis găsește vreo șurubărie și mă leagă de gard.

— Fii serioasă, Elo. Te descurci, n-am eu grija ta. Voi ce ziceți, suratelor? Vă băgați?

După consultări tumultuoase, Nela, Mela și Gela conchiseră că propunerea vecinei lor merita riscul. Bineînțeles, cu condiția să n-o facă pe gratis, lucru pe care coana Stela avu grija să-l lămurească imediat. În primele săptămâni, poate chiar luni, nu aveau să încaseze mare lucru. Așa era

la început, trăgeai targa pe uscat. Însă după ce se puneau pe picioare aveau să le vină și banii. Mai întâi sume nesemnificative, apoi din ce în ce mai mult. Pe principiul pașilor mărunți. Iar dacă totul mergea bine, într-un an puteau să închirieze un spațiu în centru, să-l amenajeze cum scrie la carte și să-și reia garsonierele în primire. Până atunci... pe la prieteni sau pe la neamuri, n-aveau încotro. Era grea văduvia, ce-i drept, dar depindea de ele s-o facă rentabilă.

În primele zile ale unui noiembrie neașteptat de înșorit și vesel, scara de la bloc a cvintetului domestic se transformă cu adevărat în templu al deliciilor intelectuale și trupești. Garsoniera coanei Stela deveni dispecerat și sală de primiri, în vreme ce Ela, Gela, Nela și Mela se mutară provizoriu și le făcură loc celor opt curtezane repartizate pe perechi, în funcție de afinități: Sherry cu Orange, Peach cu Tangerine, Plum cu Apricot, iar Strawberry cu Pear. Odată organizat sistemul și efectuată o reclamă discretă, întreprinzătoarelor le rămase de făcut un singur lucru, poate cel mai greu în momentul acela: să aștepte. Să aștepte și să se roage să nu-și fi stors creierii degeaba.

Cel dintâi client se dovedi a fi un asistent universitar de la română, măcinat de frustrările acumulate ani de zile în compania unei soții gen jandarm cu fustă, în fața căreia deschidea gura doar ca să ceară voie să ducă gunoiul sau să plimbe pudelul. Coana Stela preferă să rămână în umbră și, pitită în dosul ușii de la baie, să fure meserie de la Anca Dragoslav. Studenta cu bandană portocalie își trată musafirul cu o cafea la ibric și o bomboană, îl lăsă să le savureze și să se acomodeze cu decorul și, abia după ce se convinge că tracul momentului fusese depășit, începu să-i deducă preferințele. Asistentul era un cinefil împătimit, însă nu avea cu cine să discute despre recitalurile actorilor favoriți sau despre operele de referință ale diversilor

regizori. Și vorba aia, vedea filme serioase, nu *Die Hard* sau *Aliens*. Cât despre o față anume, îi era totuna. Important era să găsească pe cineva dispus să-și deschidă urechile, nu picioarele. Anca Dragoslav îl aprobă întru totul, știind însă că Peach, de pildă, le putea face pe amândouă cu aceiași succes.

— Am înțeles că te-ar interesa un tur de manivelă, stimate domn, îl abordă aceasta cinci minute mai târziu, pe tonul unei deferențe jucate, sub care palpitau promisiuni ameteitoare. *My name is Peach, I love the beach, but I ain't no bitch.*

Asistentul o privi curios și relativ timorat. Nu pricepea boabă de engleză, însă vocea joasă a fetei și costumația ei interbelică, de vampă întreținută de un *capo mafioso*, îl conviseră să se apropie de canapeaua de sub fereastră.

— Bună... bună ziua. Mă numesc...

— Nu vreau să știu, îl întrerupse Peach cu blândețe. Poți să fii Bogie și eu Lauren. Poți să fii Paul și eu Joanne. Poți să fii o umbră tarkovskiană sau un monstru wendersian. Poți să fii omul invizibil sau omul-elefant. Hai, așază-te, tinere prinț și spune-mi ce vânt te-aduce.

— Păi... voiam... să vorbim, bâigui stins asistentul.

— Asta și facem, Rambo, asta și facem deocamdată. Ah, văd că te-ai crispat. Nu te dai în vânt după Sly, nu? Drept să-ți spun, nici eu. Iartă-mă. Și despre ce vorbim, domnul meu? se interesă suav Peach, așezându-se picior peste picior și lăsând să i se vadă o gambă și un început de coapsă de care privirea universitarului se lipi ca marca de scrisoare.

— Despre fi-filme, se poticni tânărul, gândindu-se probabil cum avea să-și justifice întârzierea în fața Brunhildei cu mâinile în șold care-l aștepta acasă.

— O, ce incitant, oftă ademenitor Peach și se cuibări pe canapea alături de el. Ce bine ne potrivim. Și eu aș păpa cinema pe pâine, zău dacă nu. Dimineța, la prânz și seara.

Slavă Domnului că există HBO-ul, măcar poți să vezi un film cap-coadă fără să te piseze cu reclame.

— Decodarea fracturată a mesajului se poartă peste tot în ultima vreme, generaliză asistentul, pe care Peach află că-l chema Sorin Silistraru. Și în literatură, și în teatru, chiar și în pictură.

— Hm, ai dreptate. Dar parcă fractura filmică e cea mai penetrantă. Și planurile paralele, și flash-back-urile sunt la ele acasă. Uită-te la Truffaut, uită-te la René Clair.

Abilă și acomodantă, tânăra izbuti să combine conversația cinefilă cu apropierea fizică de partener. Disecă toate capcanele în care căzuse Jacqueline Bisset în *Noaptea americană* și-i îndepărtă un fir de păr de pe sacou. Îi evocă pe frații Lumière și-i desfăcu nodul de la cravată. Elogie virtuțile imaginii din *Regula jocului* și-i deschise nasturii cămășii dinspre ale cărei subsuori venea un iz amestecat de deodorant ieftin și transpirație provocată de emoție. Silistraru nu rezistă mult. După cinci minute de tachineări libertine vru să se descheie la curea și să-și dea jos pantalonii, numai că Peach îl blocă fermă, continuând să suradă, uitându-se ca hipnotizată la umflătura care i se vedea în poală și sperând că sfiosul asistent universitar să nu facă atac de cord în fața ei.

— Stai, avem tot timpul. Nu vrei un strugure? Putem să-l mâncăm împreună și să citim o cronică a Eugeniei Vodă. Sau să comparăm *Hamlet*-ul lui Olivier cu al lui Branagh. Îți vine să crezi că am avut orgasm după ce l-am văzut pe Welles în *Othello*?

Silistraru roși violent și își coborî privirile. Nu era obișnuit cu acest tip de confidențe. Își dădu seama că era pândit de dilema măgarului lui Buridan. Voia la fel de mult s-o tăvălească pe păpușica asta neobrăzată și să discute despre toate filmele care-i veneau în minte. Și în fond, chiar dacă i se îndeplinea doar una dintre dorințe, tot era bine.

Numai că Peach era generozitatea întruchipată. O jumătate de oră mai târziu, aceasta își culcă musafirul într-un 69 care îi crescuse pulsul la cota maximă, după care îl întinse cu fața în sus, crucificându-l cu săruturi care îi marcau apăsata carnația, și îl răsfață cu un masaj ce-l aduse în pragul exploziei. Silistraru fugi cu gândul la *This Is America* și la episodul spălătoriei de mașini unde angajatele frecau parbrize cu sânii și cu fesele. Știind că nu se mai putea abține, vru s-o ridice pe fată deasupra lui și să se lase călărit la nemurire.

Peach prinse mișcarea. Printr-un artificiu specific meșteșugului, își temperă clientul și-l făcu să amâne descărcarea, izbutind totodată să reînchege discuția pe teme cinematografice.

— Care-a fost comedia care ți-a plăcut cel mai mult? se interesează ea, scormonindu-i cu limba în ureche.

— *Gol... pușcă.*

— Și cea mai proastă?

— Cred că *Dogma*. Da, *Dogma*. Categorie. Abia după aceea aş pune *Tântălăul și gogomanul*. Iar pe trei... *Cactus Jack*.

— Da? se miră Peach. Bine, dar e prima comedie-pastișă de după perioada romantică. Tot ce vezi acum, de la *Formidabilul* la *Ace Ventura*, de-acolo se trage. E pentru prima dată că Hollywood-ul își conștientizează hibeles. Un caz excepțional de exorcizare a răului prin râs. America auto-ironică, a opta minune a lumii, nu găsești? Iar Kirk Douglas a fost de basm.

— Părerii și părerii, acceptă pe jumătate asistentul. Din punctul meu de vedere, cel mai bun actor din toată aiureala aia a fost calul.

— Apropo de actori. Dacă s-ar turna un remake după *Bucuria vieții*, pe cine-ai vedea în rolul lui Van Gogh?

Silistraru nu răspunse imediat. Îi mozoli cu sârg unul dintre sfârcuri lui Peach, îi sărută în treacăt pânțelele calde și își plimbă o mână pe sânii ei cu o atenție de merceolog care controlează un lot de export pentru Elveția.

— O să râzi. Pe Wilem Dafoe. Famelicul malefic.

— Mda, e o idee. Îhî, ai dreptate. Încerc să mi-l imaginez. Păi... să știi c-ar merge. Ar merge bine. Dar de Geoffrey Rush ce zici?

— Îi lipsește demența din priviri.

— Kevin Bacon?

— Are prea multă.

— Tom Hanks?

— Țsta cine mai e?

Peach râse neprefăcut și își ferici musafirul cu un sărut interminabil, care îi antrenă pe cei doi într-o nouă rundă de acrobații erotice la capătul cărora Silistraru clipi des și se frecă la ochi, nevenindu-i să creadă. Nu se mai simțea ca Mickey Rourke în *Nouă săptămâni și jumătate*, ci mai degrabă ca Randy West în *Pe la spate – III*. Mai zăbovi în patul lui Peach aproape o oră, timp în care exploră cu ea, pe lângă părțile ascunse ale propriilor corpuri, influențele occidentale din filmele lui Mizoguchi, descriptivismul frust al lui Oliver Stone, dubla conștiință la Bergman și somptuozitatea eșecului la Antonioni. Fata deplânse criza de idei a lui Polanski („de la *Tess* încoace nu știu să mai fi scos ceva ca lumea“), iar asistentul filozofă pe tema actorilor care, sub povara gloriei, nu mai puteau intra în pielea personajelor fără să facă apel la condiția lor de vedetă. („Vezi tu, în *Propunere indecentă* Redford nu joacă un miliardar, ci pe Redford însuși încercând să joace un miliardar.“)

Înainte de-a pleca, Silistraru făcu un duș prelungit și avu elementara înțelepciune de-a refuza o mână de ajutor din partea lui Peach. Se săpuni vârtos, se clăti de câteva ori,

dădu jetul la maximum și speră din tot sufletul lui de bărbătel prigonit că vigilenta doamnă Silistraru nu avea să miroasă nimic. Nici la propriu, nici la figurat. Se îmbracă fără grabă și, după ce își aranjă cravata, dădu să vâre mâna în buzunar. Fata simulă o jenă fără margini și-l lămuri că bani erau un lucru prea meschin pentru sufletul ei avid de prietenie („sentimentele sunt intarifabile, nu?“), pentru corpul ei dornic de noi și noi experiențe („ești tânăr, domne, tânăr“) și pentru spiritul ei înnobilat de discuțiile despre Toshiro Mifune și Hilary Swank („Dar de Tom Cruise în *Rain Man* ce părere ai? Stă sau nu lângă Hoffman? Aud?“) În schimb, apăsă pe un buton aflat la capătul patului, iar după două minute se auzi o bătaie în ușa în al cărei cadru se ivi silueta Ancăi Dragoslav. Studenta cu bandană îl conduse pe asistent în garsoniera coanei Stela, pentru rezolvarea părții prozaice a lucrurilor, în timp ce Peach dădea fuga la baie, râzând de data asta în gura mare. Un etaj mai jos, Silistraru achită la coana Stela în persoană.

— Trei sute de mii în plus, maică. Jumate pentru conversație, jumate fiindcă a fost fără prezervativ, decretă femeia, informată deja despre conținutul sesiunii.

Cu mâna pe clanță și petrecut îndatoritor de Anca, tânărul universitar se întoarce și întrebă șoptit:

— Am un prieten burlac, topit după rhythm and blues și soul. Se poate?

— Cum să nu, mămică, sigur că se poate. Este pentru toate gusturile, spuse coana Stela ca o precupeață nerăbdătoare să vândă tot ca să n-o prindă întunericul în piață.

— Oricum, dați un telefon pentru programare, adăugă Anca. Fetele sunt disponibile de după-masa până noaptea târziu. Totuși, preferăm să știm din timp.

În aceeași seară, două garsoniere de pe scara unde locuia cvintetul văduvelor cunoscură o animație aparte. La etajul patru, acasă la Nela (unde actualele ocupante erau

Plum și Apricot), vecinele se văzură la o dulceață și-un lichior, nerăbdătoare să afle din gura coanei Stela sub ce auspicii avusese loc debutul lui Peach în noua ei îndeletnicire. Cele opt curtezane, plus Anca Dragoslav și Sanda Comșa, se întâlniră în garsoniera-dispecerat a Stelei, unde comandară prin telefon trei pizze și două baxuri de bere, gata să sărbătorească evenimentul. Însă nici nu se îndepărtă bine Tangerine de casetofonul la care pusese ultimul Everything but the Girl, că se auzi zbârnâitul telefonului. Anca ridică receptorul imediat, convinsă că era coana Mela, care avea s-o roage să dea muzica mai încet.

— Da?

— Pisi? Eu sunt. Aoleu, ce-i gălăgia asta? Faci nuntă?

Era Mugur, alias țuțuraș, alias bibiloiu. Deprinsă din fragedă pruncie să mintă cursiv și convingător, Anca îi motivă pe dată plusul de decibeli.

— Sunt cu niște colege. E ziua uneia și n-a avut unde să și-o serbeze. Ce faci, pe unde ești?

— Acasă, unde? Ziceam că poate-ajung luni sau marți pe la tine. La o parolă...

— ...la o cafea, continuă studenta în locul lui. Știi care-i chestia, peste două săptămâni aveam un parțial nasol și trebuie să tocesc. Hai s-o lăsăm pe mai încolo, te superi?

— Nu, pisi, când vrei tu.

— Te sun eu. Nu-i exclus chiar să dau o fugă acasă. Se duc banii ăștia, ceva de groază. În rest, toate bune?

— Țac-pac. M-am băgat la jandarmi. De luna trecută.

— Zău?

— Păi, ce să fac? Altundeva n-am găsit și m-am săturat să frec menta. Așa măcar mai iau ceva mălai.

— Bravo. Presupun că de-acum trebuie să te salut cu „să trăiți“.

— Ești numai bună de instrucție, pisi. Abia aștept să-ți dau culcături, grohăi salivând țuțurașul.

Anca se strâmbă la receptor, stârnind râsetele lui Sherry și Strawberry, iar după două-trei minute își expedie interlocutorul și se întoarce în mijlocul fetelor chiar în clipa când Sanda Comșa le propunea să găsească o denumire pentru întreprinderea la care aveau să lucreze de-acum încolo.

— *Naked Truth*, îndrăzni Plum.

— Aș, e prețios, obiectă Anca. Pe lângă asta, dac-o pui pe madam Stela să pronunțe, îi cade proteza.

— Sexperience, zise Orange.

— Fumat. Și nu-i obligatoriu să fie ceva englezesc.

— La zeama bordeleză, sugeră Apricot.

— Hai că ești scârboasă.

— De ce, mă? De la „bordel“.

— Filoclub, rosti Peach.

— Poate Faloclub, ricană Tangerine.

— Nu, nu. Filoclub nu-i rău. Poate să-nsemne orice, își dădu cu părerea Sanda, aprobată din cap de Anca Dragoslav. Ce ziceți, rămâne Filoclub?

Fetele acceptară fără mari împotriviri. N-avea nici un rost să despice firul în patru și după aceea să mănânce pizza rece și să bea bere caldă. Cât despre Anca, își notă în gând s-o mediteze nițel pe coana Stela la bunele maniere. Cu-vântul de ordine în toată povestea era „stil“. Nu puteai să i te adresezi unui cadru universitar cu „maică“ și nici să-i arunci în față că-l taxai suplimentar fiindcă făcuse sex neprotejat. Cizelarea unei țate care se scârpina cu cheile te miri pe unde era o misiune anevoioasă, dar trebuia dusă la îndeplinire. Cu orice risc.

În câteva luni, afacerea înflori încet și sigur. La început răzleți și întâmplători, clienții deveniră treptat fideli și din ce în ce mai mulți. Combinația preparată de trioul coana Stela–Sanda Comșa–Anca Dragoslav și servită de octetul studentesc era pe cât de tentantă, pe atât de rară. În câte

locuri te mai puteai bucura de un asemenea dozaj? Unde mai găseai pe cineva capabil să asorteze baletului sacadat al copulării un comentariu la misterele eleusine sau o dezbatere despre motivul reinsertiei ontologice în romanul sud-american contemporan? Cine se mai mândrea cu niște vestale ale plăcerii de pe buzele cărora culegeai nu doar făgăduiala unor dulci nebunii, ci și gânduri despre semnificantul lui Saussure? Câți erau privilegiații care își rezolvau concomitent excesul de hormoni și dilemele culturale?

Conform anticipărilor, după un an și trei luni de provizorat, coana Stela strânse suficient capital ca să închirieze un spațiu cu vad mai bun, aproape de kilometrul zero. Cum era normal, fiecărei fete îi fu repartizată o cameră numai a ei, amenajată cu farmec, discreție și bun-gust. Tinerele erau în general mulțumite. Câștigau frumușel, se mai și amuzau din când în când, iar promovarea examenelor încetase să fie o problemă din clipa când doi dintre profesorii cei mai severi descoperiseră o lume nouă la pieptul lui Apricot sau între pulpele lui Pear. Micile insatisfacții erau discutate lunar, de față cu Anca, Sanda și coana Stela, și în majoritatea cazurilor rezolvarea lor nu întârzia să se producă. În linii mari, totul mergea ca pe roate, spre sincera invidie a cuibului de văduve: „A dracu’ Stela, s-a scos și de data asta.“ Recompensate onorabil cât timp își oferiseră garsonierele, cumetrele se fereau să bată toba, știind prea bine că orice scurgere de informații le putea pune în situația de a da cu subsemnatul la secție. Veniturile, atâtea câte erau, circulau departe de ochii Fiscului, iar statul ar fi fost șocat să descopere ce forme curioase ajunsese să îmbrace evaziunea.

La parterul imobilului, coana Stela deschise o florărie cochetă și intimă. Ideea fusese a Sandei Comșa. Fata gândise spațiul cu pricina ca pe un preludiu înmiresmat al întâlnirilor de taină de la cele două etaje și fusese de acord

să pozeze în vânzătoare. Clienții stabilimentului aveau un cod numai al lor: intrau în florărie și cereau două garoafe albe, chipurile pentru o înmormântare. După ce plăteau, primeau florile unite printr-o foiță de staniol în care era ascuns un pătrățel metalic pe care era gravat numărul camerei unde erau așteptați. Alegerea partenerei nu mai era opțiunea lor, ci a Ancăi Dragoslav, care ținea evidența așa-numitului grafic de ocupare. Pe de altă parte, succesul ședinței de amor intelectual era garantat indiferent dacă în spatele ușilor capitonate se afla Sherry sau Tangerine, Strawberry sau Peach. În atâtea luni de rodaj, fiecare dintre cele opt studente se instruiseră suficient ca să acopere cu egală dezinvoltură și competență întreaga plajă a subiectelor de discuție.

La un moment dat, coana Stela sesiză o diversificare măgulitoare, dar totodată riscantă a clienței. Deși reflexul dubitativ nu o caracteriza, femeia începu să se întrebe dacă nu cumva întrecuse măsura. Nu de alta, dar pe ușa florăriei intrau de la o vreme nu doar universitari, ci și vedete rock, plasticieni, câțiva ziariști (puși să jure că nu aveau să divulge nimic în presă) și chiar doi-trei politicieni a căror viață personală era oricum subiectul preferat al tabloidelor. Fetele făcură față fără emoții, ba chiar nutriră sentimentul că standardul valoric al conversației scăzuse odată cu lărgirea gamei de oaspeți. Orange nu reuși să convingă un membru al comisiei pentru cultură din senat că Augusto Roa Bastos nu avea un frate producător de țigări, Sherry îl surprinse pe unul dintre arhitecții cu firmă ai Capitalei confundându-l pe Cat Stevens cu Shakin' Stevens, Strawberry află din gura unui textier de muzică ușoară că în Chile și Paraguay se vorbea latina, iar Apricot îi zâmbi complezent unui colonel de infanterie care îi mărturisi că învățase esperanto fiindcă abia aștepta să meargă acolo. Totuși, astea erau mofturi. Filoclubul avea

vânt din pupa și nu mai stătea nimeni să caute nod în papură.

Dacă i-ar fi spus cineva coanei Stela că, după aproape doi ani de strădanii, proiectul ei avea să se ducă pe apa sâmbetei din cauza unui accident aviatic, mica întreprinzătoare i-ar fi răs în nas. Într-un sfârșit de mai cu vreme caldă și cer senin, pilotul unui elicopter militar făcu infarct în timpul unui zbor în care avea la bord trei capi de la comandamentul trupelor de jandarmi și se prăbuși cu aparatul într-o pădure de la marginea Bucureștiului. Tragedia ținu prima pagină a gazetelor doar o zi, până când comisia de anchetă stabili că nu fusese vorba nici de sabotaj, nici de o eroare umană. Familiile îndoliate primiră condoleanțele a doi miniștri, dublate de promisiunea ca de obicei neonorată a sprijinului financiar, în timp ce fiecare județ își trimise doi reprezentanți la funeraliile ce urmau să aibă loc la Ghencea militar.

Când află că trebuia să plece la București împreună cu un coleg din Deva, sergentul-major Șotângă Mugur nu jubila defel. Ca pe mulți provinciali, capitala îl perplexa și-l puneau nu de puține ori în situații stânjenitoare. Deplasările precedente — tot mai puține la număr — se datoraseră în totalitate Ancăi Dragoslav. În ultima vreme însă, studentei cu bandană portocalie parcă nu-i mai ardea de țuturășul ei. Pe lângă asta, n-o mai prindea niciodată singură. Ba dădea peste băbăția care-i închiriasse garsoniera, ba peste o arătare blondă, asexuată și nesuferită, care fuma ca o șerpoaică și-l privea de sus, cu sprâncenele arcuite într-un circumflex amuzat, de parcă ar fi văzut un dromader pe roțile. În sinea lui, bibiloiul avusese din capul locului anumite îndoieli cu privire la rezistența în timp a relației cu Anca. Vraja corupătoare a Capitalei putea să subjughe și natuiri mai robuste decât fata unor funcționari din Simeria. Așa stând lucrurile, nu era de mirare că o găsea

mai schimbată de la o întâlnire la alta. Și poate că era normal ca la un moment dat să-și uite prietenul de acasă. Eventual să dea peste altcineva. Era în firea lucrurilor. Dacă se gândea bine, Mugur nici măcar nu regreta armonia inefabilă a unor vise comune, ci doar sporadicele sesiuni amoroase în decursul cărora — putea să bage mâna în foc — Anca îi oferise delicii de negăsit la vreo altă fată din oraș.

Înainte de înmormântării, sergentul-major trecu pe la comenduirea garnizoanei, unde lăsă cumpărăturile făcute pentru cei de acasă, urmând să le ridice în drum spre gară. Cum colegul din Deva avea la rândul lui niște probleme de rezolvat, cei doi stabiliră să se întâlnească direct la cimitir. Țuțurașul dădu să coboare la metrou, însă la jumătatea drumului își aminti că nu cumpăraseră flori. Nu-și putea permite să apară la mormânt cu mâna goală, îl mai raporta cineva la unitate și dădea de bucluc. Nu-i cunoștea pe răposați și nu aprinsese nici o lumânare pentru sufletul lor. Totuși, convențiile trebuiau respectate.

Împinse ușa de la intrarea în florărie, dar nu văzu pe nimeni înăuntru. Așteptă câteva secunde, făcu doi-trei pași printre aranjamentele florale, tuși aluziv, iar în cele din urmă de după o draperie lila apăru o tânără cu părul strâns la spate, care bombăni agasată „Unde naiba o fi Sanda asta?” înainte de a i se adresa cu o umbră de jenă în glas:

— Bună ziua. Spuneți, vă rog.

— Săru' mâna. Două garoafe albe, domniță.

Fata se aferă cam o jumătate de minut dincolo de tețghea, cu spatele la jandarmul căruia îi întinse apoi cele două flori prinse cu staniol.

— Treizeci de mii.

Țuțurașul plăti cu bani potriviți, își vârî portofelul în buzunar și preluă garoafele din mâna tinerei. Simți ceva tare în locul unde se găsea foița argintie de staniol. O desfăcu atent, se uită la plăcuța pe care era gravat un 8 compus din

două cerculețe suprapuse și, ridicându-și privirile, văzu că vânzătoarea îl îndeamnă cu un gest discret să se piardă în spatele draperiei. Ce chestie, intri prin față, ieși prin spate, își zise sergentul-major, convins că măsura — absurdă, după părerea lui — fusese luată într-una dintre zilele aglomerate pentru florărese (de pildă, de sfinții Constantin și Elena) pentru fluidizarea fluxului de clienți. Bine, bine, dar ce era cu optul ăla? Se ținea vreo tombo-lă? Sau fusese al optulea cumpărător al zilei? Tocmai se pregătea să-și răspundă la întrebări, când observă că la parter nu se mai afla nici o ieșire și că era obligat să urce o scară în spirală. Sui treptele cu un pas vioi și imediat pe dreapta văzu o ușă pe care se găsea un 8 care semăna leit cu cel de pe plăcuța ascunsă în peticul de staniol. Ciocăni prevenitor, mirându-se de toată șarada, iar pe urmă apăsă pe clanță și intra.

— Fii bine-venit, tinere ostaș. Ce faci, îl salvezi pe soldatul Ryan?

Bănuind că avea parte de un nou cinefil, Peach se decise pentru o abordare mai vivace. Se ridică de pe sofaua pe care o surprinsese intrarea jandarmului, se apropie de el cu buzele întredeschise, mimând bucuria produsă de prezența eroului neînfricat, și i se aruncă în brațe, frecându-și pieptul de vestonul lui aspru și călcat. Scăpat teafăr dintr-un sărut de generic, Mugur Șotângă își înfrânse candorile și înțelese — mai lent decât s-ar fi convenit — că florăria era un paravan și nimic altceva. Uimirea i se acutiză abia când de pe coridor răzbătu în cameră un glas încărcat de reproș și vai! atât de cunoscut, care își încheie apostrofa pe un ton ce nu admitea replică: „Am spus clar, în afară de mine nu-i repartizează nimeni pe clienți. Ce Dumnezeu, am vorbit cu pereții?” În clipa următoare ușa se deschise și în alcovul rafinat al lui Peach năvăli Anca Dragoslav în persoană. Cu un ultim efort, tuțurașul izbuti să-și

mai dilate pupilele cu un centimetru, înainte de-a șuiera excedat:

— Ce cauți aici, pisi?

— Da' tu? ripostă studenta cu bandană portocalie, probând o admirabilă stăpânire de sine. Nu ți-am zis să suni înainte să vii la București? Ți-am zis sau nu ți-am zis? De unde dracu' ai aflat de chestia asta? Și ce crezi, că dac-ai venit în uniformă, o să cadă lumea pe spate? Asta crezi? Sau vrei reducere?

Nedorind să asiste la ceea ce părea să fie începutul unei discuții cât se poate de dezagreabile, Peach se scuză și ieși din cameră. Foștii amorezi rămaseră singuri și continuară ostilitățile la do de sus până când Orange, care se afla alături, le bătu în perete și le ceru să umble la potențiomtru. Amărăței îi căzuse pe cap un diplomat indian care nu numai că o gădila cu mustățile, dar voia să converseze despre raportul dintre imnurile vedice și filozofia limitei la existențialiști. Exact tărăboiul lor îi lipsea.

Două ore mai târziu, la câțiva pași de mormintele celor patru victime ale accidentului aviatic, sergentul-major de jandarmi Șotângă Mugur încă nu reușise să scape de golul care i se căscase în suflet. Prietena lui, Ancuța lui mică și zburdalnică, plecase la facultate și ajunsese la bordel. Nu era studentă, ci codoașă. Și în toate lunile astea își bătuse joc de el ca de ultimul tâmpit. Îl mințise cu nerușinare. Ce-or să zică oamenii din Simeria când or să afle? se întrebă țuțurașul pradă deznădejdiei, în timp ce două lacrimi izvorâte dintr-o ciudă fără margini i se prelingeau simetric pe obraji. Ce tânăr simțitor, își ziseră neamurile dispăruților, aflate în imediata lui apropiere. Bietul copil, plânge după niște oameni pe care nu i-a văzut în viața lui. Ce inimă largă. Și ce lucru mare, solidaritatea ostășească.

Întors acasă, bibiloiiu avu de luat o decizie simplă. Între a lăsa timpul să cicatrizeze rana și a forța citarea pe

ordin de zi pentru denunțarea unui atentat la bunele moravuri, el optă pentru cea de-a doua variantă, deși nu știa că, în acest fel, nu se răzbuna doar pe Anca Dragoslav, ci și pe pramatia bătrână care-i închiriasse camera. Filoclul își închise porțile chiar în ziua divulgării, provocând tristețea anevoie camuflată a câtorva sute de beneficiari ai răsfățului început în patru garsoniere și continuat deasupra micii florării din centru. Și totuși, în vreme ce inițiatoarele și animatoarele proiectului se pregăteau să dea piept cu justiția, Mugur Șotângă stătu strâmb, judecă drept și conchise că, în ciuda pocinoagelor, ideea Ancăi nu fusese rea deloc. Motiv pentru care, după trei luni de expectativă, puse mâna pe telefon și își sună un fost coleg de liceu din Hunedoara.

— Luță, sunt Mugur. Auzi, bă, neamțu' ăla al tău care voia să bage bani într-un minihotel mai e pe felie? Vreau să-i propun o afacere.

Reciti încruntat paragraful. Nu suna rău, dar nici nu spărgea cerul. Fraza era limpede, cuvintele în general bine alese. Și totuși, ceva nu mergea. Îi era imposibil să spună ce anume. Ceva. Suflul epic? Posibil. Ritmul? Nu era exclus. Subiectul? Nu, nici vorbă. Dacă se apuca să schimbe subiectul, trebuia să refacă totul. Și nu avea timp. Editura începuse deja să-l preseze. Până la termenul de predare mai avea exact o lună. Dacă îl rata, pierdea un tren care nu oprea în multe gări. Dacă se încadra... cine știe? Poate că recunoașterea aceea — care și așa întârziase nepermis, după părerea lui — avea să-și facă în sfârșit simțită prezența. O prefață semnată de un nume cu greutate, cu recenzie favorabilă (la comandă sau nu, asta conta mai puțin) și totul ar fi luat o întorsătură fericită. Dumnezeu îi era martor că, de câțiva ani, numai la asta visa. În fond, era normal să vrei să-ți vezi numele în librării și în reviste. Cei care susțineau sus și tare că scriu doar ca să scape de ghemul de foc care le sfâșie măruntaiele i se păreau suspecti. Iar cei care-l considerau veleitar — ce-i drept, nu puțini — se simțeau, probabil, amenințați. Să-i ia dracu'!

Smulse foaia din mașină cu un gest teatral, o făcu ghem și o aruncă la coșul de hârtii, pe jumătate gol, de sub birou. Asta era unul dintre handicapurile scrisului pe computer — nu-ți permitea nici o undă de histrionism. Nu-ți plăcea ceva, apăsați frumușel pe *delete* și totul dispărea într-o clipă. Fără scene autentic sau fals dramatice, fără poze

ale frustrării reflectate de geamul nu foarte curat din stân-ga biroului. În plus, totul se făcea pe mutește, nu se auzea nimic. Pe când mașina de scris oferea perspective radical diferite. De câte ori nu se înfiorase la sunetul abrupt și ultimativ — harșt! — care consfințise, odată cu scoaterea grăbită a foii, zeci și zeci de eșecuri narative. De câte ori nu-și admirase puterea de-a o lua de la capăt, asistat de lumina albă a lămpii de birou și vizitat de o muză inspi-ratoare pe care nu izbutise niciodată s-o convingă să-i ră-mână alături timp îndelungat. De câte ori nu-și promisese, privindu-și chipul oglindit în geam, că o să treacă peste toate piedicile și o să-și supună destinul de etern ghinio-nist. De câte ori nu oftase dezamăgit, de câte ori nu fan-tazase necontrolat despre succese iluzorii, de câte ori nu-și mușcase pumnii cu încheieturile albe, de câte ori nu plân-sese nevăzut și neauzit, de câte ori nu-și amintise de loiali-tățile interesante ale atâtor confrăți față de puternicii zilei...

Ochii i se opriră pe un raft de bibliotecă pe care stă-tea — stingher și parcă rușinat — singurul roman pe care-l publicase până în prezent. Restul raftului era un „spațiu de devenire“ populat deocamdată de dosare, casete au-dio și câteva suveniruri, în așteptarea celorlalte volume ce aveau să-i compună opera. SILVIU MURANY — NU VÂ-NAȚI CASCADE. Cine Dumnezeu l-o fi pus să aleagă un titlu atât de tâmpit? Avea o rezonanță gospodărească, uti-litară, de care își dăduse seama tardiv. Nu vânați cascade. Nu călcați pe iarbă. Nu atingeți firele. Inițial așternuse pe hârtie zece titluri posibile, însă le tăiașe pe rând de pe listă, fiindcă nici unul nu era destul de frapant și origi-nal. Fiecare trimețea cu gândul la altceva, putând să-i cre-eze cititorului un sentiment de *déjà lu* care l-ar fi expus pe el, ca autor, sarcasmelor și bănuielilor de tot felul. De fapt, asta era marea lui problemă: tot ce făcea părea inspirat din altă parte, copiat sau imitat. Iar în ultima vreme pacostea

asta îi contaminase și scrisul. Ceea ce era mult mai grav. Două cărți îi fuseseră refuzate tocmai din această cauză. Indiferent cât și-ar fi dorit să dea uitării totul, îi era cu neputință. Cele două episoade, care — culmea! — semănau leit unul cu altul, îl bântuiau și azi, turnându-i plumb în picioare și împingându-l spre o fundătură din care nu știa dacă avea să mai poată ieși vreodată.

Se ridică de la birou, se îndreptă spre rastelul cu CD-uri, alese unul, îl introduse în aparat și ieși pe balconășul care dădea spre curtea din spate a vecinilor, aprinzându-și o țigară din care trase cu nesaț de două ori. După câteva clipe, vocea de înger decăzut a lui Glenn Frey îi însoți gândurile și-l ajută din nou să plece undeva departe, într-o lume numai a lui, unde nu-i mai putea reproșa nimeni că fiecare gest era proba unui mimetism involuntar și deopotrivă jalnic.

*It's another tequila sunrise
Staring slowly across the sky
She said good-bye.
He was just a hired hand
Working on the dreams he planned to try
The days go by.*

Eagles. Trupa adolescenței lui. Crescuse fredonându-le cântecele și sperând că, odată și-odată, o să-i poată vedea pe viu în concert. Se înnegrise de ciudă când auzise de desființarea grupului, jubilase apoi la vestea reunirii. Își dăduse ultimii bani din buzunar pe un exemplar nepirat din *Hell Freezes Over*, albumul de întoarcere la treabă. Cât despre Glenn Frey, era feblețea lui. Chiar dacă reflectoarele se fixau de obicei asupra lui Don Henley. Sau poate tocmai de aceea. Glasul acela vicios și mângâietor, cald și jucăuș, voluptuos și catifelat. Figura de Cristos descins la Woodstock. Grija aproape paternă cu care se apleca asupra

chitarei, implorând-o tandru să scoată sunetele acelea tânguitoare la auzul cărora o întregă generație palpitase isteric în săli și pe stadioane. Iar mai presus de orice, hiturile. *Who's Been Sleeping in My Bed*, *Smuggler's Blues* și, bineînțeles, *Tequila Sunrise*. Hotărât lucru, lui Silviu Murany i-ar fi plăcut să fie Glenn Frey.

— Faci o pauză? S-au blocat roțițele?

Mona, fata vecinilor, îl privea amuzată de pe scaunul de plastic alb pe care se așezase ca să-și savureze cafeaua și să se lase încinsă de soarele sfârșitului de vară. Avea șaptesprezece ani și visa — cum altfel? — la o carieră de fotomodel. Stabilise un fel de complicitate cu Murany. Era singura la curent cu preocupările lui literare („Ești scriitor și stai în Chitila? Nu știi dac-o să te creadă cineva.“), iar el era singurul care îi cunoștea planurile.

Murany încuviință din cap și-i făcu șmecherește cu ochiul.

— Trebuie unse.

— Dă-i cu whisky. Am auzit că merge.

Scriitorul zâmbi acru și își reprimă un gest plictisit. Nu credea defel că pana de idei ar fi putut dispărea prin tratare etilică, în ciuda a tot ce auzise și citise despre condeierii care își extrăgeau sevele creatoare de pe funduri de sticlă. Pe lângă asta, băutura îl moleșea instantaneu. Cu ani în urmă, făcuse o pasiune subită pentru o barmaniță pe care, după îndelungi tatonări, o adusese acasă, fângăduindu-i o cină romantică și o noapte de neuitat. Mânca-seră cu măsură, băuseră câte două pahare de vin roșu, ascultaseră muzică, iar pe urmă tânăra se dusese să facă duș, dându-i de înțeles cuceritorului că turnirul sexual putea începe. Când ieșise din baie, intrase agale în dormitor, unde zâmbetul calin i se topise ca prin farmec când îl văzuse răstignit în mijlocul patului, sforăind de mama focului și debransat de la tensiunea erotică a nopții ce stă-

tea să înceapă. Barmanița îi umblase prin buzunare, îi luase bani cât să-i ajungă pentru taxi, îi lăsase două-trei rânduri tăioase și plecase ofuscată. Din ziua aceea, Murany devenise prietenul fidel al apei minerale și al sucurilor de fructe.

— Acum despre ce mai scrii? îl întrebă Mona, dându-și capul pe spate și abandonându-se total razelor de soare.

Murany nu-i răspunse imediat. Mai întâi îi studie, cu un interes cvasiștiințific, corpul acoperit simbolic de un costum de baie portocaliu. Mai știi, dacă ajunge fotomodel de-adevăratelea? își zise el. Am la cine să vin după sponsorizare pentru altă carte. Dac-oi mai putea să scriu.

— Despre un șahist chinez care emigrează în State și ajunge campion mondial. Exact în ziua când obține titlul, află că are o tumoare pe creier. Șansele de supraviețuire sunt minime. Din fericire, oamenii de știință tocmai sunt pe punctul de-a descoperi un tratament. Din păcate...

— Cei care au găsit tratamentul sunt chinezi, iar Partidul refuză să salveze un trădător apatrid, încheie fata în locul lui.

— Era chiar așa previzibil? se minună sincer Murany. Mona clătină din cap.

— Seamănă cu o chestie pe care am citit-o mai demult într-un almanah de vacanță. Numai că nu era cu un chinez, ci cu un rus. Și era cosmonaut, nu șahist.

Scriitorul oftă exasperat. Nu deschisese în viața lui un almanah, așa că nu putea fi vorba nici măcar de o preluare inconștientă a tramei. Coincidență? Ce fel de coincidență era asta care te puneă de fiecare dată în inferioritate? Nu trecuseră decât câteva clipe și Mona bătu, fără să vrea, încă un cui în capacul coșciugului în care se pregătea să intre gloria literară a vecinului ei.

— Care ziceai că-i titlul cărții ăleia de-acum trei ani?

— *Nu vânați cascade.*

— Nu știam de ce-mi sună cunoscut, se dumiri în fine fata, dând ușor din cap. Nu le ai cu fotografiile?

Murany negă vehement. Era unul dintre lucrurile care-l enervau cel mai profund. Viața la conservă.

— Cam tot când ai scos tu cartea... ba nu, cu un an înainte, a fost o expoziție mare la Dalles. Au venit o mulțime de pozari care umblaseră prin munți și făcuseră filme după filme. S-a dus și taică-meu, știi cât îi place să cutreiere pe unde paște capra neagră. Unde mai pui c-a luat și-o mențiune.

— Și?

— Cam tot așa se numea și expoziția. „Vânătorii de cascade.“

Silviu Murany avu brusc un pronunțat sentiment de inutilitate. Dacă tot ce-mi trece prin cap i-a mai trecut și altcuiva, ce rost are să mai fac umbră pământului? se întrebă el decepționat. Atrase de începuturile unui nou cântec care se auzea dinspre CD player, gândurile îi fugiră din nou la Glenn Frey. Ferice de el, își spuse Murany. Nu i-a zis nimeni de la casa de discuri: Ne pare rău, dar *Soul Searching* cam sună a Bob Dylan. Sau: Mda, e reușită *Taxi Girl*, păcat că aduce nițel cu Neil Young. Sau: *Common Ground*? Păi asta nu-i a lui Billy Joel?

Mona își termină cafeaua și se ridică sprintenă de pe scaun.

— Gata, te duci la școală?

Fata pufni excedată.

— E vacanță, maestre. Se vede că n-ai copii. Am primit un fluturaș pentru o preselecție. Fac o încercare, poate-mi iese norocu-n drum.

Măcar ție să-ți iasă, gândi Murany, întrebând apoi cu voce tare:

— Ceva legat de modă?

— Un casting. Doar nu crezi că plec dansatoare la Istanbul.

— Succes, îți țin pumnii.

— Roagă-te să iasă bine. Dacă dau lovitura, în doi ani or să crească prețurile la case în zonă. Vorba aia, lume subțire. Scriitori, manechine, nu te joci.

Murany surăse complezent. Ar fi mizat oricând pe viitoarele succese ale Monei în locul propriilor împliniri ca prozator. În plus, poate că una din explicațiile chixurilor lui repetate avea legătură chiar cu zona unde trăia. Avea dreptate Mona. Cum naiba să stai în Chitila și să fii scriitor? Văzuse o groază de interviuri la televizor și constata-se că mai toți greii literaturii locuiau pe străzi și în cartiere exclusiviste, selecte, rezervate protipendadei. Boteanu, Dorobanți, Bordei, Cotroceni, Câmpina, Aviatorilor, Cartierul Francez, Kogălniceanu, Ana Ipătescu. Până la urmă, era o chestiune de statut. Nu puteai să aspiri la premii ale Uniunii și să mergi zilnic cu tramvaiul 45 până la marginea orașului. Cum să împaci prezența la cocteiluri simandicoase cu vecinătatea locativă a unui cârnățar fraudulent și a unei fițe al cărei ideal în viață era trupa lui Costin Mărculescu? Ce impresie i-ai face unui critic dacă l-ai invita la tine la prânz și l-ai plimba pe strada Mântuirii, intrarea Anecdotei și fundătura Sânguinței? Ca să fii scriitor, scriitor adevărat, „de-ăla cu pedigree“, trebuie să te muți din haznaua asta, își impuse tacit Silviu Murany, intrând la loc în casă și trăgând perdeaua.

Vestea proastă era că, până la urmă, trebuia să modifice totul. Nu putea să-și ia gândul de la bazaconia aia de almanah. Dacă-i căzuse în mână și editorului? Se făcea de râs. Avea să-l știe toată breasla ca pe un cal breaz. Asta-i mai lipsea. Da, da, riscul era prea mare. Inasumabil. Păcat, mare păcat. Muncise degeaba aproape patru luni. Dar... fie. O să schimbe ce se putea schimba și o să se prezinte peste o lună la editură cu un roman rescris din temelii. Și poate că de data asta n-o să mai aibă nimeni obiecții.

Murany petrecu patru săptămâni în slujba exclusivă a literaturii. Conștient că simpla cosmetizare a textului nu era suficientă, se hotărî să o ia — a câta oară? — de la capăt. Scrise febril, între opt și unsprezece ore pe zi, decupându-se de la toate celelalte activități. Renunță la televizor, radio, ziare și reviste. Ieși din casă numai pentru strictul necesar. Mâncă rar, doar când își auzi mațele ghiorăind. Refuză sec puținele invitații la masă ale celor câțiva prieteni pe care-i mai avea și se declară indisponibil pentru orice vizită la domiciliu. Ca o culme a sacrificiului, decise să nu se uite nici măcar la meciurile din NBA, convins că bunul Dumnezeu îi va aprecia strădaniile și-l va răsplăti în consecință. Își lăasă barbă, se spală tot mai rar și se neglijează aproape cu desăvârșire. Uitându-se la un moment dat în oglindă, constată cu o necenzurată bucurie că, pe măsură ce aspectul lui fizic se degrada, noua carte prindea contur tot mai apăsător, înflorea de la o zi la alta și se închegea mai frumos decât precedentă. Deznădejdea făcu loc euforiei. La urma urmei, poate că ieșise în câștig. La fiecare recitare, își consolida convingerea că, de data asta, tot răul fusese într-adevăr spre bine. Nici nu mai conta că aruncase trei sute de pagini la coș sau că slăbise opt kilograme în mai puțin de-o lună. Și ce dacă nu știa cine se clasase pe primul loc în clasamentul pe medalii la Olimpiadă? Mare pagubă. Măcar în felul ăsta să se jertfească și el.

Jigărit, tras la față, cu mâinile tremurânde, cu ochii roșii, duși în fundul capului, mirosind a transpirație și simțindu-se ca după o cursă de maraton în inima deșertului, Silviu Murany își termină noua variantă de roman cu două zile înaintea termenului de predare și cu o lună și jumătate înaintea propriei zile de naștere. De obicei, treceau cam cincizeci de zile până când editorul citea materialul și-ți comunica decizia finală. Ce putea fi mai frumos de-

cât să ți se accepte cartea tocmai de ziua ta? Nașterea și renașterea. Ei bine, da. Viața merita trăită.

În sfârșit. În sfârșit. În sfârșit. În sfârșit.

O pace deplină se înstăpâni pe Murany după citirea ultimei fraze a romanului. Ieșise bine, ce mai. Trebuia să fii orb, ignorant sau rău intenționat ca să-i contești valoarea. Scriitorul își îndreptă privirea spre un afiș cu Eagles care veghea pe peretele de deasupra biroului, fixându-l între-bător pe Glenn Frey. Tu ai avut vreodată asemenea emoții, amice? Ai habar cu ce se mănâncă speranța? Dar disperarea? Aiurea. Te-ai dus frumușel la studio, te-ai întâlnit cu Henley, cu Meisner, cu Felder și cu Walsh, ai mai scos un hit, ai mai lansat un disc, ți-ai mai îngrășat contul și te-ai pus cu burta la soare prin Maldive sau Seychelles. Trai neneacă.

Acum însă, Murany începu să se legene cu iluzia că ieșise soarele și pe strada lui. Viitorul se anunța atât de luminos, încât poate că era bine să aibă ochelarii de soare în buzunar. Cu sentimentul datoriei împlinite, se ocupă în fine de igiena personală îndelung ocultată. Se bărbieri riguros, se delectă cu o baie recuperatoare, se tunse sport, se întoarse acasă, făcu un duș ca să scape de firicelele de păr care-i rămăseseră lipite de ceafă la frizerie, se îmbracă elegant, cum nu-și amintea să mai fi făcut de o groază de vreme, își puse grijuliu dactilograma într-o servietă-diplomat și chemă un taxi. Să moară vecinii de invidie. Să aibă ce povesti pe la porți. Când văzu Dacia galbenă oprită la bordură — drace, ar fi trebuit să ceară un Mercedes! —, coborî dezinvolt cele câteva trepte de la intrare, se instală pe bancheta din spate, îi dădu adresa șoferului și deschise geamul, aruncând o privire satisfăcută peste tot ce putea cuprinde. Zâmbi victorios, în timp ce mașina o lua din loc.

Dacă ziua bună se cunoaște de dimineată, dispoziția directorului de editură se deduce din surâsul secretarei sau

din absența lui. Olgața afixa o mimică veselă, semn că șeful ei era în toane bune.

— Pofțiți, luați loc, îl întâmpină ea pe Murany. Îl anunț imediat pe domnul director că ați venit. O cafea, o apă minerală?

— Puțină cafea și-atât. Mulțumesc.

Secretara formă un interior, spuse „A venit domnul Marony“ (întotdeauna îi stâlcea numele), ascultă atentă, dădu din cap ca în fața unui interlocutor invizibil și puse receptorul în furcă.

— Vă roagă să așteptați câteva minutele. E prins cu altcineva.

— Nici o grabă, rosti culant scriitorul, pe când Olgața îi turna cafea dintr-un filtru așezat pe o măsuță joasă, sub geam.

Ce diferență între cum sunt primit azi și cum m-a tratat măgarul ăla data trecută, își zise Murany, amintindu-și de precedentă întâlnire cu un editor, altul decât cel la care făcea anticameră acum. Nesimțitul, căruia nu merita să-i rostească numele nici măcar în gând, își ștersese pantofii cu el. Vocea lui îi răsuna și la ora asta în urechi: „Ce faci, dom’le, mă crezi venit cu pluta? Crezi că, dacă-mi trimiți poezii scrise de Nichita și semnate de mata, gata — m-ai driblat ca-n curtea școlii? Fii, dom’le, serios. Apucă-te, dom’le, de-o meserie cinstită, nu umbla cu prostii.“ Ar mai fi avut vreun rost să se disculpe? Să-i spună că nu deschisese în viața lui un volum de Nichita, în afara lecturilor obligatorii din liceu? Să-i arate ciornele și să-i demonstreze că totul fusese o afurisită de coincidență? Și oricum, poeziile semănau doar ca stil și atmosferă, nu existau versuri identice. Își aducea aminte ca ieri de tăcerea obidită în care se zidise, cu ochii adunați într-un colț al parchetului, cu mâinile împreunate în poală și cu nodul cravatei amenințând să-l sufoce dintr-o clipă în alta. Iar pe ecranul min-

ții îi rămăsese întipărită nu doar furia explozivă a directorului, ci și expresia de dispreț suveran a secretarei care, fără îndoială, trăsese cu urechea la ușă și-l însoțise apoi cu o privire în care nu putuse ghici cât era dezgust și cât milă.

— Vă rog, domnule Murany.

Iulian Cumpătă îl aștepta în pragul ușii. Scriitorul se ridică, îi strânse mâna și îl însoți în birou. Editorul își aprinse un More mentolat, îi întinse pachetul musafirului său, care refuză politicos, și se lăsă în scaunul masiv deasupra căruia fusese înrămată diploma de excelență obținută la un recent târg de carte.

— Ia să vedem, ce ne-ați adus?

— Păi... un roman... romanul pe care trebuia... mă rog, aveam termen de predare mâine. Gata, l-am terminat, spuse Murany, lovind ușor servieta-diplomat cu palma, parcă pentru a-și face curaj.

— Îmi dați voie? întrebă Cumpătă, cu un zâmbet în colțul gurii.

— Aăă... sigur, cum să nu. Pofțiți, ăsta e.

Editorul luă dosarul cu teancul de foi dactilografiate din mâinile jilave ale scriitorului, îl deschise, se uită la titlu și dădu câteva pagini la întâmplare. Apoi măsură din ochi grosimea dactilogramei și își împreună degetele în dreptul bărbiei, sprijinindu-și coatele de birou.

— V-aș sugera să umblăm nițeluș la titlu, domnule Murany, zise el pe un ton vag profesoral. *Țara huzurului* nu prea merge.

— De ce?

Cumpătă tuși strategic și își privi afabil interlocutorul.

— Printre altele, fiindcă e titlul unui roman de Heinrich Mann. Probabil că v-a scăpat.

Murany roși instantaneu și simți un gol în stomac. Altă dandana. Iar? IAR????!!! Chiar nu putea să scape niciodată

de coșmarul ăsta? Directorul editurii sesiză zbulciumul interior al celui alt și se grăbi să-i vină în ajutor.

— Nu e deloc o dramă. Se mai întâmplă. Știți ce, lăsați-mi timp s-o dau unui redactor de carte și poate vă propune el două-trei variante de titlu. Ce ziceți?

— De... de acord, e foarte bine așa, acceptă Murany, care începuse deja să-și dorească să scurteze întrederea cu editorul și să nu rămână o secundă peste cât era nevoie.

Însă Cumpătă nu părea grăbit să pună capăt discuției.

— Cred că v-am mai întrebat, dar nu mai țin minte. Ce ați mai publicat?

— Un roman și niște povestiri prin reviste. Destul de multe, de altfel. Mai am ceva în lucru, tot un roman. Sper să-l termin până la sfârșitul anului.

— Aha. Bravo, vă felicit. Avem din ce în ce mai puțini autori harnici.

Murany nu-și dădu seama dacă fusese ținta unei ironii sau i se făcuse un compliment. Din fericire, Cumpătă își continuă ideea, nepărând să-l intereseze prea mult dacă musafirul lui îl asculta sau nu. Vorbi despre noile tendințe editoriale și se arătă reticent față de cei care își hârciogăreau articolele, editorialele sau interviurile, ținând morțiș să le vadă publicate și în volum. Tună și fulgeră împotriva comisiei de acordare a subvențiilor, pe care o acuză de partizanate fățișe. Beșteli câțiva miniștri pentru politicianism, le impută confrăților diverse practici neloiale, evocă nostalgic aerul respirabil de odinioară și încheie trecând în revistă prioritățile care trebuiau bifate pentru ca editura să-și păstreze cota de piață.

— Cred că v-am plictisit de moarte, încheie el, obligându-l pe Murany să nege printr-un gest pe cât de ferm, pe atât de nesincer. Oricum, mă bucur că am stat de vorbă. Olguța are telefonul dumneavoastră?

— Da, da, îl are precis.

— În regulă, zise Cumpătă, ridicându-se și determinându-și invitatul să-i urmeze exemplul. Dau cartea la citit și ne mai auzim. Dar nu mai devreme de o lună, o lună și jumătate.

Murany își luă rămas-bun de la editor, o salută pe secretara care îi răspunse la fel de jovial ca la sosire și ieși din apartamentul direcției cu o servietă-diplomat goală și cu mintea doldora de întrebări. Afară se răcorise neașteptat, norii se adunaseră pe cer și ploaia se pregătea să cadă binefăcătoare asupra orașului. Primii stropi udaseră deja trotuarul. Murany plecase de acasă fără umbrelă, așa că traversă grăbit, intră într-un bar aproape pustiu, comandă o apă tonică și o pungă cu fistic și se strădui să-și pună ordine în gânduri.

După o jumătate de oră, când părăsi localul, se simți remontat psihic. Una peste alta, lucrurile decurseseră bine. Parcă nici povestea cu *Țara huzurului* nu i se mai părea atât de apăsătoare. Păi, ia să luăm muzica pop-rock, se îmbărbătă el. Există un hit căruia îi zice *The Power of Love* și pe care-l cântă Jennifer Rush? Există. Are și Huey Lewis un *The Power of Love*? Are. Dar Frankie Goes to Hollywood? La fel. Și-atunci de ce să nu fie permisă și *Țara huzurului* de două ori? Adică Sadoveanu și Fraser au voie să scrie fiecare câte-o *Creangă de aur*, dar dacă titlul meu a mai apărut și în altă parte e de rău. Să nu te enervezi?

Până la urmă, Silviu Murany reuși să se tempereze. Cumpătă îl primise frumos și îi dăduse speranțe reale. Romanul nu era rău deloc. Șansele de publicare crescuseră simțitor. Ce sens avea să-și mai facă sânge rău pentru niște fleacuri? Or să-i schimbe titlul. Ei, și? Nu era nici primul, nici ultimul în situația asta. Să se vadă odată în librării. Din partea lui, n-aveau decât să-i pună ce titlu voiau. Puțin îi păsa.

Anticipând succesul, Murany se hotărî să reînnoade legăturile cu lumea, pe care singur le retezase pentru a-și

canaliza toate energiile în direcția scrisului. Își sună prietenii, îi chemă de câteva ori pe la el și, bineînțeles, îi povestește totul cu lux de amănunte Monei. Reîncepu să cumpere ziare și să se uite la televizor, preferând, ce-i drept, transmisiunile sportive și filmele de aventuri. Reveni în circuit cu inima largă, mai sigur pe el ca niciodată, nerăbdător să primească un semn de viață de la editură și mâhnit doar la gândul că nu avea o familie pe care s-o facă părtașă la apropiata lui izbândă. Își însemnă în calendar data întâlnirii cu Iulian Cumpătă, ca pe un memento menit să-i insuflă optimismul necesar ori de câte ori simțea că începe să i se clatine moralul.

Zilele treceau greu, neverosimil de greu. După o săptămână de ploi torențiale, orașul căzuse din nou sub dictatura caniculei. Trecătorii se prelingeau pe trotuarele încinse, vânând peticele de umbră de sub streșini ca pe niște oaze scoase în calea lor de providență. Praful îneca deopotrivă centrul și mahalalele. Cardiacii leșinau pe stradă, apa minerală se epuiza mai repede decât presa de cancan, troleibuzele rablagite, cu geamuri care refuzau să se deschidă, deveneau teatrul tot mai multor scene de isterie, iar câinii — castrați sau nu — se piteau pe lângă tufele din parcuri și pe sub mașini. Capitala era în pragul obișnuitei paralizii estivale. Ritmurile citadine scădeau drastic, iar oamenii narcotizați așteptau toamna ca pe o izbăvire. Cantonat într-o expectativă încrezătoare la capăt de București, Murany știa prea bine că începutul lui septembrie — care pentru alții însemna sfârșitul concediului — avea să-i aducă împlinirea pentru care trudise cu atâta zel.

Într-o zi de marți în care mercurul amenința să spargă termometrele, primi într-adevăr un telefon de la editură. Probabil că zăpușeala o doborâse și pe Olguța, fiindcă vocea ei nu i se mai păru lui Murany la fel de veselă ca data trecută.

— Domnul director are ceva să vă spună, îi comunică ea scurt.

Scriitorul rămase pe fir, așteptând să audă glasul lui Cumpătă. De la primele cuvinte ale acestuia, își dădu seama că lucrurile nu stăteau nici pe departe atât de bine cum crezuse. Ce s-o mai fi întâmplat?

— Ai televizor acasă, domnule Murany?

— Ăăă... am, îngăimă Murany, observând că editorul îl tutuia și că îi vorbea cu o lehamite pe care nu făcea mari eforturi să și-o controleze.

— Presupun că-l și folosești.

— Nu foarte des. Mai mult seara și în weekenduri. De ce?

Cumpătă strănută de două ori înainte de-a continua.

— Că ne-ai făcut să ne pierdem vremea și pe mine, și pe redactorul de carte, mai treacă-meargă. Dar ca să-mi vii cu imitația asta penibilă e prea de tot. Te credeam om de ispravă...

— Stați puțin...

— Te rog să nu mă întrerupi. Ce ți-ai zis, dacă tot e vorba de ceva care n-o să fie publicat niciodată sub semnătura originală, de ce să nu facem o încercare? Nimic nu se pierde, totul se transformă, nu?

Murany simți că se învârte pământul cu el.

— Ce vreți să spuneți? Întrebă el cu o voce stinsă. Nu-nțeleg o iotă. Ce semnătură originală?

— Domnule, măcar scutește-mă de circul ăsta ieftin. Numai de coțcăriile tale nu-mi arde. Bine că s-a uitat redactorul la emisiune și-a pus lucrurile cap la cap.

— Ce emisiune, pentru numele lui Dumnezeu?! izbucni Murany.

Cumpătă făcu o pauză de câteva clipe, după care îl puse în temă cu aceeași voce egală, din care condescendența dispăruse pentru a face loc dezamăgirii. În felul ăsta,

Silviu Murany află că, nu cu mult timp în urmă, fusese descoperit manuscrisul unui roman al lui Marin Sorescu, pe care însă urmașii lui declaraseră că nu aveau de gând să-l publice. Într-o emisiune culturală difuzată într-o vineri, romanul fusese prezentat pe scurt, iar subiectul lui semăna până la suprapunere cu cel din cartea lui Murany.

— Ar trebui să te dau pe mâna justiției ca pe ultimul tâlhar, încheie Cumpătă, fără ca vocea lui să trădeze altceva decât o scârbă rece, pur profesională. Dacă vrei să-ți iei opera de-aici, n-ai decât. E la secretariat. În locul tău, aș pune-o pe foc și-aș scăpa de scrum.

Murany dădu să mai spună și el ceva, însă directorul închisese. Simți o mâncărimă ciudată pe tot corpul și o greață care-i urcă până în gât, gata să-l înece. Înțelesese bine? Fusese acuzat de furt? De plagiat? Bine, dar era imposibil. În perioada aceea nici nu deschisese televizorul. Erau exact săptămânile când își rescrisese cu frenezie romanul. Ce se întâmpla? Ce păcate era pus să ispășească? Prin ce festă morbidă intrase într-un asemenea carusel? Abia schimbase subiectul cărții, tocmai ca să evite suspiciunile și privirile chiorășe. Cum ar fi putut să prevadă că avea să nimerească din lac în puț?

Castelul de nisip se năruie în câteva secunde, iar Murany își văzu toate planurile ambițioase compromise iremediabil. Gustul coclit din gură nu era nimic pe lângă disperarea care-l acoperea din nou, ca un giulgiu greu, înghețat, de sub care știa precis că, de data asta, avea să-i fie cu neputință să evadeze.

Urmară câteva zile de letargie. La fel ca un boxer expediat la podea, care evită să se ridice imediat, căutându-și adversarul din priviri și încercând să-i înșele vigilența. Silviu Murany se închise în casă, își urcă mașina de scris pe bibliotecă, de unde nu avea să o mai coboare vreodată, distruse metodic, fără furie, tot ce pusese pe hârtie în ultima

vreme și își luă în gând rămas-bun de la lumea înaltă și atât de greu accesibilă a scriitorimii, în care pătrunsese pentru scurt timp, înainte de-a primi atâtea și-atâtea semnale că locul lui nu era acolo. Își contemplă îndelung înfrângerea și pricepu că era momentul unei decizii capitale. Se simțea dezonorat, umilit și fără rost sub soare. Își pierduse reperatele și, odată cu ele, credibilitatea. Ajunsesse să-i fie rușine să iasă pe stradă, ba chiar și să treacă prin dreptul oglinzii. Iar pe lângă toate astea, obosise. Avea nevoie de odihnă. De o odihnă mântuitoare, neîntreruptă.

Înainte de-a deschide flaconul cu luminal, puse pentru ultima dată CD-ul cu Eagles. Programă player-ul pentru repetare automată, dădu volumul mai tare ca de obicei — cât să se audă și la vecini —, iar apoi înghiți doi pumni de pastile și se întinse pe pat. Cine se descălțase înainte de a-și face de petrecanie, ca să nu murdărească așternutul? se întrebă absurd Murany. Parcă Pavese, își răspunse el câteva secunde mai târziu. Își conștientiză pe deplin gestul abia după comitere, moment în care groaza îl năpădi ca un torent care sparge stăvilarul. Mai multe gânduri i se învântejiră în minte într-un balet dement, aiuritor, din ale cărui umbre imprecise se ghicea conturul unui sfârșit din ce în ce mai apropiat. Le lăsă să joace în voie, fixând cu ochi goi tavanul străjuit la colțuri de păianjeni, vegheat de privirea ușor mirată a lui Glenn Frey și convins, în cele din urmă, că avusese parte de cele mai mari nedreptăți din lume. În definitiv, poate că trebuia să se bucure. Și oricum, dacă nu putuse să scrie nimic memorabil și original, măcar moartea avea să-l diferențieze de ceilalți. Cine altcineva își mai luase zilele din sictir?

Poliția îl găsi a doua zi în zori, alertată de un vecin care sesizase că muzica nu se oprea și că era vorba de același disc, reluat până la saturație. Sergentul-major se pregăti să spargă ușa, însă înainte de asta apăsă pe clanța care cedă

imediat. Însoțit de un gradat, subofițerul pătrunse în locuință și-l descoperi pe Murany în pat, întors spre geam, cu spatele la player-ul de la care se auzea — pentru a suta oară? — versiunea de studio a lui *Tequila Sunrise*.

*Take another shot of courage
Wonder why the right words never come
You just get numb.
It's another tequila sunrise
This old world still looks the same
Another frame...*

Scriitorul ar fi fost mândru dacă i s-ar fi putut da cumva de știre că jurnalul de seară începuse cu vestea morții lui. Probabil însă că mândria i s-ar fi transformat într-o ciudă isterizată dacă ar fi avut cum să parcurgă în întregime comunicatul:

PROZATORUL SILVIU MURANY A FOST GĂSIT MORT LA LOCUINȚA PERSONALĂ DIN CARTIERUL BUCUREȘTEAN CHITILA. ÎN VÂRSTĂ DE TREIZECI ȘI PATRU DE ANI, SILVIU MURANY A PUBLICAT ROMANUL *NU VÂNAȚI CASCADE*, DISTINS CU PREMIUL DE DEBUT AL UNIUNII SCRITORILOR, ȘI NUMEROASE POVESTIRI. DIN PRIMELE CERCETĂRI, SE PARE CĂ ESTE vorba DE O SINUCIDERE PRIN INGURGITAREA UNEI SUPRADOZE DE SOMNIFERE. SILVIU MURANY NU ERA CĂSĂTORIT ȘI NU AVEA COPII. SINUCIDERA LUI SEAMĂNĂ IZBITOR CU CEA A CELEBRULUI ROMANCIER ȘI SCENARIST TRAIAN EFTIMESCU, DECEDAT LUNA TRECUTĂ ÎN ÎMPREJURĂRI SIMILARE. VOM REVENI CU AMĂNUNTE ÎN EDIȚIILE VIITOARE ALE ȘTIRILOR.

*parteneri din toate zărilor,
cruciți-vă!*

pregătirile pentru simpozion intraseră pe ultima linie dreaptă. Nouăzeci la sută dintre invitați confirmaseră participarea, cei mai prompti arătându-se danezii, iar cei mai leneși — previzibil — românii. Deși evenimentul avea loc la București. Sau poate tocmai de aceea. Freundschaft und Tourismus, organizația germană care tutela întâlnirea și a cărei evocare în acronim stârnea invariabile chicoteli și gesturi complice printre colaboratorii din buza Dâmboviței, mobilizase o logistică impresionantă, pentru ca toată lumea să fie mulțumită și nimănui să nu-i lipsească nimic. Capacități prin puterea exemplului, partenerii români se înhămaseră la treabă și puseseră la punct într-o săptămână un desfășurător pentru care altădată ar fi avut nevoie de două luni. Cazări la hotelurile de cinci stele ale Capitalei, selecția riguroasă a interpreților, închirierea sălii unde aveau să se desfășoare lucrările, fixarea meniului, asigurarea transportului individual și în grup, îmbinarea sesiunilor de comunicări cu ieșirile în natură, redactarea programului pe zile — totul era rezolvat atent și fără fisuri. Cum banii veniseră prin Banca Mondială, toate cheltuielile trebuiau justificate la centimă. Așa își făcu apariția un document inedit: chitanța de bacșiș. Oameni care văzuseră multe la vremea lor, furnizorii indigeni de servicii făcură pe plac străinilor pedanți și lăsară posterității bilețele de genul: *„Subsemnatul Ion Tăbârcă, de profesie taximetrist, declar că am primit un extracost de 45 000 lei din partea*

domnului Helmut Traubert pentru efectuarea unei curse pe distanța Aeroportul Internațional București – Otopeni – Hotelul Marriott.“ La restaurant sau la coafor, la masaj sau la florărie, lumea se obișnuiește amuzată cu noul tip de declarație care, tradusă ulterior în engleză, nu făcea decât să-și sporească doza de ridicol. *I, the undersigned Marin Mânjoală, acknowledge receipt of 30 000 Romanian lei from Mr. Bill Matthews representing the dinner tip in the Premiera grill-room.* Pe inconfundabila spirală a birocrațiilor occidentale, bilețelele cu pricina ajunseră sub ochii severi ai contabililor din Bruxelles, Dublin, Viena sau Stockholm, provocând la început ridicări mirate ale sprâncenelor, apoi mustăciri și comentarii persiflante, iar în cele din urmă hohote în toată regula.

Una dintre grijile capitale ale organizatorilor, poate prima după atragerea unor sponsori cu posibilități, gata să acopere cheltuielile de protocol de care Banca Mondială nu voia să audă, se dovedi a fi stabilirea ordinii în care aveau să ia cuvântul vorbitorii. Aparent lesnicioasă, chestiunea prezenta asperități la limita surmontabilului, cu atât mai mult cu cât — dată fiind gruparea acestora în funcție de o tematică anume — criteriul alfabetic ieșea din discuție. Câte manevre ale diplomației conjuncturale! Ce diligențe neabătute! Câtă energie cheltuită pentru a-l convinge pe locutorul grec să se lase devansat de cel macedonean, sau pentru a-l pondera pe invitatul pakistanez pe a cărui mapă de lucru cineva lipise un abțibild pe care scria „Cașmirul e al Indiei“. Un reprezentant al comisiei de organizare verifică în fiecare zi dacă șeful statului argentinian (chemat în calitate de președinte onorific al Asociației Sud-americane a Turismului) era același sau fusese înlocuit. Într-un colț de lume unde prețul pâinii era unul dimineața și altul seara, nimeni nu mai găsi resurse să se mire văzând că exponentul autorității supreme a țării se schimba de trei ori pe săptămână. În fine, interpreților pitiți în

cabinele din fundul sălii li se recomandă călduros să ia legătura cu toți cei înscriși la cuvânt și să se asigure că în prezentările lor nu apăruseră modificări de ultimă oră.

Lucrările simpozionului „Pentru un turism fără frontiere“ se deschisera într-o duminică senină de mai, moment în care se produse și prima surpriză. Alocuțiunea introductivă și salutul participanților fură rostite de un bătrân elvețian într-un cărucior pe roțile, singurul supraviețuitor al unui accident de teleferic petrecut undeva în Alpii Francezi. Într-o lume doldora de regi transformați în prim-miniștri, fotbaliști atinși de obezitate, teroriști sancționați și pacienți ținuți în viață prin transplanturi de organe de la porci clonați, prea puțini tresăriră când îndemnul la drumetrie le fu adresat de un octogenar invalid. Li s-ar fi părut la fel de normal ca maica Tereza să laude virtuțile gazului sarin sau ca Vladimir Jirinovski să preia trustul *Cosmopolitan*. Tocmai trecuseră prin dreptul unui stand amenajat în hol, unde un funcționar deghizat în vampir vindea acțiuni la Dracula Park, flancat de două frumuseți autohtone în niște costume naționale suficient de transparente pentru a stârni freământul concupiscent al oricui. Hotărât lucru, era o lume unde nu puteai lăsa garda jos niciodată.

Până la pauza de prânz mai avură loc două intervenții, despărțite de un intermezzo mai mic, pentru o cafea și o țigară. Secretarul de stat din ministerul român de Interne elogie ridicarea obligativității vizelor ca pe un miracol pe lângă care vindecarea lui Lazăr aluneca în derizoriu. Timp de douăzeci și cinci de minute, demnitarul își concedie demnitatea, se prăbuși cu voluptate în capcana discursului lacrimal și își plictisi auditoriul cu o avalanșă de patetisme ieftine, locuri comune și poncife în fața cărora capotară într-un târziu până și veteranii evenimentelor de acest gen, care de zeci de ani se plictiseau masiv, temeinic și egal la Osaka și Katmandu, Curitiba și Salonic, Yaounde

și Santa Cruz de Tenerife. Somnolența unei bune părți a asistenței se destrămă brusc în momentul când secretarul de stat puse o casetă video pe care fuseseră înregistrate secvențe de la primul revelion fără vize petrecut într-una dintre piețele publice ale Bucureștiului. Oaspeții străini se frecară la ochi văzând că tineretul adunat în piață nu ținea în mâini sticle de șampanie, ci steaguri ale Italiei, Spaniei, SUA, Africii de Sud, Angliei, Mexicului și Olandei. Mirarea lor crescuse exploziv când interpreții le traduseră la cască textul imnului *Hai libi* intonat de un grup de vedete ale showbiz-ului național. Chiar dacă sloganurile „Hopa-tropa, hopa-tropa / Năvălim în Europa“ și „De marți, de joi / Venim la voi“ avură parte de periajul prudent al celor care asigurau traducerea, mulți invitați nu-și putură reprimă sentimentul inconfortabil că țările lor erau pe punctul de-a începe să țină piept unor noi expediții cotropitoare și că între Dunăre și Carpați crescuse un soi aparte de Timur Lenk, gata de-acum să cutreiere nestingherit prin Europa, cu un ochi la vitrine și cu celălalt la camerele video instalate ca ultimă (și adeseori zadarnică) măsură de precauție. Vicepreședintele autorității naționale a turismului helvet clătină din cap și — mai mult ca sigur — schiță câteva mesaje telepatice pe adresa cancelariilor apusene, reproșându-le decizia nesăbuită și avertizându-le cu privire la consecințele ei pe termen scurt.

Impactul celei de-a doua intervenții nu fu cu nimic mai prejos. Ajuns la microfon mai degrabă din rațiuni de protocol etnic decât din dorința de a transmite un mesaj viabil comunității turistice, liderul parlamentar al Partidei Romilor deplânse în fraze fără cap și fără coadă tratamentul abuziv și jignitor căruia încă îi erau supuși, mânca-ți-aș, numeroși membri ai minorității în chestiune. Deși agramat, discursul lui reuși să-i incendieze tocmai pe delegații scandinavi, convinși nu pentru prima dată că străjerii păcii

globale practicau discriminarea fie din reflex, fie din plăcere, neglijând cu o regretabilă ușurătate un grup etnic a cărui anvergură i-ar fi permis să spere la mult mai mult. Dacă antevorbitorul recursese la o casetă video, țigănușul cu păr muiat în briantină și degetele curbate sub presiunea ghiulurilor își sacrifică ultimele minute din timpul rezervat și-i cedă locul unei tinere îmbrăcate cu niște fuste largi, multicolore, o bluză pe care sclipea o salbă de cocoșei și o basma roșie, înnodată deasupra cefei. Aceasta ilustră potențialul la export al semenilor printr-un dans mirobolant, compus din piruete interminabile și câteva reprize de alergare în cerc pe poante, ca într-o epigoniadă bezmetică a baletului clasic, pe care asistența nu păru s-o prizeze cu cine știe ce entuziasm. Mușchii faciali ai reprezentantului englez zvâcniră scurt. Mai-marele peste agențiile de turism din Albion își aminti de scena reluată până la sațietate de Euronews, în care o minoritară cu un puradel în brațe îl împrôscase cu niște stropi de lapte dintr-o țâță dezgolită pe agentul care se străduia fără succes să-i întrerupă cerșeala de pe un trotuar din centrul Londrei. Câteva aplauze complezente însoțiră finalul dansului și anunțară pauza de prânz pe care toți cei prezenți simțiră că o meritau din plin.

Bufetul suedez este un pariu cu bunele maniere pe care foarte puțini au șanse să-l câștige. Cei aproape trei sute de participanți care se revărsară pe ușile deschise ale sălii de conferințe și pătrunseră într-un flux amenințător în restaurantul internațional nu făcură decât să probeze această întristătoare afirmație. La vederea meselor acoperite de platouri sofisticate și picturale, ei demisionară cvasi-total din condiția de exponenți ai elitei, derapând pe nesimțite în vecinătatea hegemoniei tribale. Prioritatea deferentă făcu loc meleului rugbistic. Darea de mână se înfrăți cu darea de buznă. Curtoazia trecu în subsidiar și

rămase acolo nouăzeci de minute, ținută la respect de licărul aproape erotic din privirile fixate pe păstrăvul meunière, somonul afumat, icrele de Manciuaria, ruladele de mistreț și celelalte borne ale festinului. Vagile tendințe de a forma un rând la fiecare dintre cele șapte mese lungi sucombară după câteva clipe. Doamnele se văzură dislocate de domni, tinerii luară fața vârstnicilor și — firește — românii obținură prim-planul în fața străinilor. Rostitorul cuvântului de deschidere încercă fără succes să-și croiască drum până la una dintre mese în căruciorul de invalid. În locul scuzelor jenate ale colegilor luați de val, se alese doar cu o căutătură glacială din partea unui delegat slovac, fost halterofil de performanță. „Șezi binișor, tataie, că n-au intrat zilele-n sac. Și nu te băga-n față dacă-ți cunoști interesul.“ Ambasadorul brazilian la București, unul dintre puținii cavaleri neconvertiți, fu presat pe bombeu de un tour operator din Estonia, o mamașă cu un coc tip Lina Ciobanu și o călcătură mai apăsată ca a ursului carpatin. Schimbând cuțitul în spadă și farfuria în scut, privilegiatii ajunși în dreptul platourilor încinseră dueluri involuntare de tot hazul. Două furculițe se înfipseră concomitent în același șnițel. Două linguri hulpave pescuiră cu o obstinație asiatică buchetiera de legume amplasată în mijlocul unei tăvi, nici una dispusă să cedeze. Două palete traseră orbește de aceeași omletă. Două spumiere scoaseră scântei deasupra unei grămăjoare de cartofi rumeniți la cuptor cu usturoi. Hârșiți în asemenea bătălii, americanii tranșară toate clinciurile în favoarea lor, având grijă, ce-i drept, să le surădă panoramic învinșilor și să le arunce câte un „sorry“ din vârful buzelor. Singurii care izbutiră — cu destule eforturi — să spargă zidul uman din jurul meselor fură ospătarii care realimentau fără preget, împospătând resemnați proviziile de fripturi, grătare, salate, sosuri și garnituri.

Ca de obicei în ocaziile de acest gen, deserturile avură parte de o soartă mai blândă, multe dintre ele scăpând nemursecate. Extenuați nu atât de mâncarea în sine, cât mai ales de măruntele războaie individuale duse pentru o cât de mică breșă care să ofere acces la masă, participanții la simpozion tratară dulciurile cu o relativă pasivitate, preferând apa minerală și sucurile care — dată fiind interdicția consumului de băuturi alcoolice — înlesniră fără concurență digestia. Valabile aproape pentru toți, legile nescrise ale prânzurilor simandicoase provocară răzmerița deja clasică a contingentului român, ai cărui membri plătiră din buzunar pentru o votcă, un coniac sau două beri, pregătindu-și astfel picoteala pașnică din timpul sesiunii de după-amiază.

Odată încheiate ostilitățile culinare, invitații își recuperară spiritul convivial și schimbară obișnuitele banalități în așteptarea unui nou rând de cafele, jumătate dintre ei cu țigara în colțul gurii și cu bricheta între degete.

— Oho, herr Tiebauer. What a plaisir să vă revedo.

— Herr Ionete? What a surprise. Wundebär, wundebär.

— Remember me, Jay? Tom Stillwell, with Eurotours?

— O, hi, Tom, of course. How are you? Long time no see.

— Ciao, Fabio come stai? Tot neînsurat? Îți fac eu lipeala.

— Benissimo, grazie. Non capisco. Lipeala?

— 'Trăiți, dom' ministru. Vă stă nemaipomenit costumul ăsta. Armenii?

— Armani. Ce-i bă, Pantelimoane, vrei mărire de salariu? Așa crezi c-o obții? Cu spinarea preș?

Conștient că, după un prânz copios, perspectiva întoarcerii în sala de conferințe nu era dintre cele mai vesele, îndeosebi într-o duminică de mai când s-ar fi putut face atâtea și-atâtea altele, Liviu Cristofor, președintele comisiei de organizare, surâse ca pentru sine și își frecă mâinile

într-un gest de anticipare febrilă. Le pregătise tuturor o surpriză de proporții. Și pentru ca efectul să fie total, nu scăpase o vorbă nimănui, nici măcar interpreților. Era mai bine așa. Dacă voiai discreție absolută, trebuia să iei totul pe cont propriu. Altfel, un risc tot ar fi existat, indiferent cât de mic. Un cuvânt rostit când nu era cazul, o limbă dezlegată mai ușor de paharul ilicit cu băutura, sentimentul plăcut pe care ți-l conferea anunțarea unei vești trăsnet, tendința de a părea mai interesant decât erai de fapt — iată tot atâtea motive pentru care Cristofor se abținuse să-și popularizeze inițiativa, negăsind de cuviință să-și încunouștințeze nici măcar colegii din comisia de organizare despre farsa pusă la cale încă de luna trecută, când se știa deja că simpozionul urma să se desfășoare la București. În afara lui, un singur om era la curent cu planul. Acela însă era indispensabil, fiindcă el urma să fie eroul incontestabil al clipei.

Avea să fie un spectacol măreț.

Fără pereche.

Ceva despre care aveau să scrie toate ziarele planetei.

Evenimentul cu care aveau să se deschidă știrile serii pe CNN, RAI UNO, BBC, TV 5, TVE, RTL și Ostankino.

Cristofor își mângâie țacălia încărunită și se cuprinse cu brațele, înfiorat de plăcere.

Ei bine, da, la atâția ani de la decembrie 1989, în fața sutelor de invitați români și străini avea să ia cuvântul nimeni altul decât tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al CC al PCR, președintele RSR, președintele Consiliului de Stat, comandantul suprem al forțelor armate. Iar dacă nici asta nu se putea numi o găselniță fabuloasă, atunci el, Liviu Cristofor, nu mai avea proprietatea termenilor.

Departate de forfota generală, într-o cabină improvizată în spatele podiumului, Lică Stoian, machiorul surdo-mut

al Teatrului Interval, se ocupase de ultimele detalii ale feței lui Damian Furtună, lăsându-l apoi pe protagonistul următoarei intervenții în plen să se concentreze în vederea reprezentației. Pentru cine ar fi dat din greșală peste Furtună, șocul ar fi fost imens. Asemănarea cu „Dunărea gândirii“ era fără cusur. Statura, freza, hainele, vocea, mai ales vocea — toate erau de acolo, de la Congresul al XIV-lea, de la nenumăratele ședințe ale Biroului Politic Executiv, de la rapoartele prezentate în fața Marii Adunări Naționale. Nu lipsea nici măcar vestita cravată cu blacheuri. Cârliionții suri, buzele rășfrânte, ochii apoși, mâinile acoperite cu pete de ficat — asta nu mai era o simplă imitație, era artă în cel mai adevărat sens al cuvântului.

Cu toate acestea, Furtună era supărat. Îi părea rău că acceptase propunerea lui Cristofor și-i venea chiar și acum, în ceasul al doisprezecelea, să lase totul baltă și să dispară. Impulsurile histrionice i se diluaseră substanțial când aflase că în sală aveau să fie prezenți miniștri, ambasadori, secretari de stat și chiar președinți. Cine știe ce pocinog mai ieșea? Dacă până la urmă se hotărâse totuși să rămână, o făcuse numai și numai pentru bani. Onorariul negociat cu Cristofor pentru patruzeci de minute de spectacol depășea de câteva ori salariul lui pe un an. Cu o soție șomeră și un copil dependent de marijuana, actorul de cincizeci și doi de ani nu avusese cum să refuze oferta.

Cineva a spus că iertăm mai greu un rău mic produs de un prieten decât unul mare pricinuit de un străin. Un crud adevăr. Lui Furtună încă îi venea să-l ia la pumni pe Nicu Axente, peruchierul teatrului și amicul lui de pahar, pentru că bătuse toba în fața lui Cristofor, ajuns întâmplător în culise după un spectacol, ca să-i dăruiască un coș cu flori interpretei rolului principal dintr-un Cehov într-o montare nouă. „Dom’ Liviu, dacă l-ați vedea pe Dami cum îl imită pe Piticu’, i-ați aduce Grădina Botanică, pe-onoarea

mea. Nu credeți? Pe cât facem pariu? Poftim, stați aici, după perdeaua asta, și ciuliți urechile. Îl fac eu să-și dea drumu'. O să mă pomeniți, uitați-vă la mine.“ Provocat și neștiind că era urmărit de un ascultător invizibil, Furtună reprodușese un fragment rostit la deschiderea anului de învățământ, cândva pe la începutul anilor '80, moment în care Cristofor simțise un sloi pe șiră și se văzuse teleportat în trecut, pe când era el însuși director de școală și se putea aștepta oricând la o prelucrare de documente cu activul de partid. Odată depășită criza, își dăduse seama imediat ce potențial enorm ascundea actorul și tot atunci îi trecuse prin minte gândul semeț pe care se apucase să-l pună în practică imediat după întoarcerea acasă.

Iar acesta era doar începutul.

O, da, fără discuție. O terapie de șoc riscantă, dar care ar fi putut avea — *ar fi fost normal* să aibă — consecințe spectaculoase.

Visul turistic al lui Cristofor avea o anvergură epeică. Fostul director predase câțiva ani istorie, vibrase la delirul mitologizant al manualului unic și își făgăduise să exploateze cândva capitalul de eroism al strămoșilor în scopuri lucrative. Și iată că prilejul mult așteptat se ivise. Acum ori niciodată. Sigur, multe depindeau de show-ul lui Furtună. Dar dacă ideea prindea, perspectivele care i se deschideau în față erau colosale.

Liviu Cristofor simțise din capul locului că nici cel mai meșteșugit film istoric nu se compara cu învierea palpabilă a personajelor. Una era să-i vezi pe Amza, pe Piersic și pe toți ceilalți pe ecrane, alta să-i atingi pe regi, voievozi sau președinți și să strigi „Există!“ Și pe sărăcia asta era imposibil să nu mai descopere zece-douăzeci de actori cu înzestrarea lui Furtună, pe care să-i momască pentru a da viață figurilor legendare ale neamului. Iar ca rafinement suprem, Cristofor se gândise să-i pună să se producă

în arealul istoric atestat documentar. Cum de nu-i venise ideea mai devreme?

Acum, pe când participanții reveneau în sală și se pregăteau să reziste pe baricadele turismului fără frontiere încă aproape trei ore, președintele comisiei de organizare își continuă visatul cu ochii deschiși, zâmbind înțelept ori de câte ori pe ecranul minții îi apărea o imagine plină de miez, în care prezentul turistic se întâlnea cu trecutul de fală și mândrie al nației. Își închipui un autocar plin cu belgieni poposiți la marginea Vasluiului, unde ghidul le facilita un prim dialog cu un Ștefan cel Mare surprins la puține clipe după bătălie, cu spada însângerată, calul spumegând în zăbală și dușmanul pus pe fugă. Noul Ștefan, poliglot și înarmat cu noțiuni elementare de PR, putea oricând să stea la un pahar de Cotnari cu turiștii (eventual să-i conducă în goana bidiviului până sus la podgorie) și să întrețină o conversație cordială, edificatoare. La marea meserie, își zise Cristofor încântat. Un grup de liceeni finlandezi pipăindu-i zalele lui Mircea cel Bătrân și făcând cu el o excursie la Nicopole și la centrala de la Kozlodui; o liotă de italience gureșe schimbând priviri încărcate de mister cu un Vlad Țepeș la margine de codru, excedat de numărul de recalcitranți cărora trebuia să le dea țeapă, dar înveselit de interesul manifestat de UE pentru metodele lui de management; o sârbă încinsă de niște scoțieni beți turtă după un chef monstru în compania lui Burebista. Ce-ți puteai dori mai mult?

Gata, începe, își spuse emoționat Cristofor. Curaj, baftă și pumnii strânși.

Din cabina cu pereți de sticlă plasată în fundul sălii, Matei Vidrașcu, bătrânul interpret care debutase în meserie la Congresul al IX-lea, avu o viziune de coșmar când observă cine se afla la pupitru. Puseul de tahicardie ce-l luă în stăpânire îi vesti apropierea dezastrului. În cursul

dimineații, furat de spectacolul decolteului amețitor etalat de Miss Croația, invitată în ultima secundă de organizatori, așezată în primul rând și prezentată cu stăruință pe ecranul uriaș din spatele podiumului, rostise în microfon „I want to undress you“ în loc de „I want to address you“ și stârnise râsul năvalnic al oaspeților externi. Pentru ca acum să-și dea seama că vederea îl trăda din nou, de data asta jucându-i un renghi cu ecouri patologice. Hôtărât lucru, trebuia să iasă din circuit. Stresul era prea mare. Prevenitoare, Tania Lupu, colega lui de interpretariat, îl întrebă mai mult din gesturi dacă se întâmplase ceva. Vidrașcu arătă cu degetul spre pupitru și zâmbi amar, ca pentru a-și recunoaște șubrezenia. Mai tânără cu douăzeci de ani, Tania Lupu avea o miopie avansată, ceea ce — din fericire pentru ea — atenuă cât de cât șocul descoperirii. Cei doi traducători se priviră consternați câteva clipe, promițându-și un consult medical de urgență și notându-și ca la proximitatea evenimentului de acest gen să solicite un spor de risc.

Cât despre reacțiile asistenței, acestea pendulară între mefiență și groază la vederea vorbitorului. Câțiva dintre românii patroni de agenții de turism se lăsară în scaune, parcă pentru a se sustrage scrutării incomode a bărbatului de la pupitru, trădându-și fără să vrea îndeletnicirile prerevoluționare. Alți cinci roșiră brusc, înțelegând tardiv ce greșeală făcuseră când își arseseră carnetul de partid cu martori. În ochii cufundați în grăsime ai unui ins cu fața ciupită de vărsat îmbobociră lacrimi de recunoștință. Vasăzică, Tovarășul trăia. Știa el. Știuse dintotdeauna. Până la urmă, privațiunile îndurate toți anii ăștia nu fuseseră zadarnice. Acu' să-i vadă pe disidenții fabricați care o dăduseră la întors de la primul glonț tras pe stradă. Și pe jigodia care pusese tablourile pe foc, după ce ani de zile mâncase o pâine atât de albă împărțindu-le pe sem-

nătură la ieșirile pe traseu. Ceilalți se holbară intens câteva secunde, râseră în surdină, chit că nu era râsul lor, aplaudară fără să știe de ce, își slăbiră nițel nodul de la cravată și se uitară în jur, așteptând dezlegarea misterului de la un liber arbitru reținut de alte treburi. Singurul care își păstră cumpătul fu ministrul Turismului. Străduindu-se să rămână impasibil, demnitarul își notă ceva într-un blocnotes negru cu margini aurite, în vreme ce într-un colton al minții începea să i se înfiripe o bănuială legată de eminența cenușie care orchestrase episodul.

Majoritatea străinilor avură impresia că pumnul lui Lennox Lewis tocmai le explodase în plexul solar. Mulți știau că România — și îndeosebi Transilvania — era un tărâm al misterelor, unde rata de resurecție a tiranilor surclasa dezinvolt media pe continent. Bine, dar atunci pe cine împușcaseră soldații în 1989, că văzuse o lume întregă la televizor? Primul se dumiri atașatul cultural al Portugaliei, care citise — și la vremea aceea nu crezuse — o poveste despre cele cincisprezece sosii ale lui *El Conducator*, mai multe chiar decât zice-se că ar avea pramatia asta de... zi-i pe nume... Bin Laden. Însărcinatul cu afaceri al Bielorusiei zâmbi perfid. Deci, povestea aceea cu fuga în Cuba nu fusese praf în ochi. Până la urmă, chiar așa se întâmplase. Al dracu' mărunțel, strașnic îi păcălise. Pe același rând, dar ceva mai la dreapta, pe chipul reprezentantului sloven al autorității naționale în turism se puteau citi deopotrivă admirația și mirarea. Pofțim, râdeam de români și când colo, la clonări ne au la degetul mic. Aia de prin Occident se joacă de-a oița Dolly și prăpădițiiăștia îl scot pe *drug Nikolai* din eprubetă. Bine că nu le-a dat prin cap să-l cloneze și pe Hagî acum șapte-opt ani. Mai pupam campionat mondial la calendele grecești.

Singurii rămași cu capul pe umeri fură reporterii străini. Luaseră parte la atâtea grozăvii, încât pe panglicarii

de doi bani îi simțeau de la o poștă. Asistaseră la execuții, transmiseseră puciuri, relataseră despre cutremure. În general, își trăiseră viața pe marginea prăpastiei: deasupra Niagarei, în preajma canibalilor, în închisorile indoneziene sau în prima linie a frontului. Văzuseră cu ochii lor adevărata față a lucrurilor la Mogadiscio și Teheran, în Eritreea și Ruanda, pe pământ și pe mare. Nu-i mai putea impresiona un bătrânel care, printr-un capriciu al sorții, ducea în spinare stigmatul similitudinii cu un paranoic sangvinar și încerca acum să-l comercializeze la un preț cât mai bun. Singurele lucruri care îi nedumereau erau felul cum izbutise moșneagul să înșele vigilența cerberilor de la intrare și motivul pentru care nu-l lua nimeni pe sus de la microfon.

— Dragi tovarăși și pretini. Încep prin a vă adresa dumneavoastră, tutulor lucrătorilor din turismul de stat sau particular, un salut călduros împreună cu cele mai bune urări, alături de îndemnul de a face totul pentru ca schimbul de iesperență cu partenerii iesterni să ajungă pe noi culmi de progres și civilizație. Iezistă printre dumneavoastră oameni care au văzut Ioropa cu tot felul de ocazii: afaceri, copentiții sportive, iespediții comune, iescursii organizate și altele. Iezistă oameni care înainte defilau de douăzeci și trei agust, iar astăzi defilează prin magazinele din Chioln, Brusel și Ștrasburg. Mulți dintre dumneavoastră, tovarăși, ați putut să comparați realizările comunismului luminos cu acelea ale capitalismului putred și ros de contradicții. Știu că s-au produs schimbări. Am luat la cunoștință de unele dintre ele și pot să vă spun că nu toate au fost în bine. Iar dacă astăzi, tovarăși, beți Fanta în loc de brifcor și mâncați jambon de Serrano în loc de zgârciuri fierte, asta tot nouă ni se datorează. Gândiți-vă. Cum ar fi mai putut să aibă loc o revoluție fără comunism? Revulțonarii înlocuiesc o ordine cu o alta, după cum ne învață tero...

toreri... teoreticienii marxism-leninismului. Și atunci, dacă ordinea de aici ar fi fost atât de bună, ce rost ar fi avut s-o schimbe? Prin asta, dragi tovarăși și pretini, vreau să spun că nu tot ce pare rău e rău până la capăt și că poate da naștere la fenomene pozitive.

O parte a asistenței străine începu să se foiască stingherită. Glumă-glumă, dar parcă și amprenta vocală era aceeași. Câțiva invitați își scosese răcăștile de pe urechi, preferând să-l audă o bucată de vreme pe vorbitor, deși nu-i înțelegeau limba. În pupilele românilor din sală pâlpâi un licăr incert, pe când prin minte le treceau tot felul de întrebări nerostite. Bine, bă, dar dacă trăiește, de ce mă-sa n-a intrat în afaceri? Sau în politică? De ce nu și-a făcut partid? Păi ce, era mai slab ca Verdeț? Barem să-și fi scris memoriile. Mă rog, să i le fi scris cineva. Cum adică, Pleșiță, Mănescu, Burtică, Mizil și toți ălalți se lăfăiau pe tarabe, iar el stătea deoparte? Și încă o chestie: unde era Tovarășa?

Lipit de peretele din fund al sălii și protejat parțial de cabina interpreților, Liviu Cristofor trăia momentul la intensitate maximă. Scrisese cu mânuța lui textul alocuțiunii. Avusese grijă să strecoare cât mai multe cuvinte cu „x“ și în general folosisese cam toate vocabulele stâlcite de-a lungul deceniilor de președinte împușcat. Acum încerca — fără mare succes — să fie obiectiv și să sesizeze dacă inițiativa lui meritase efortul. Ce-i drept, pe unii dintre ai noștri insolita apariție îi cam pusese pe jar. Însă cu străinii ăștia nu se știa niciodată. Fie că se pierduseră, fie că imitația își pierduse din consistență și aplomb — cert este că, după câteva minute de tăcere subjugată, unii ieșiseră pe hol, alții se uitaseră intrigați pe ordinea de zi și câțiva chiar tușiseră ostentativ, doar-doar l-or distrage pe vorbitor. Cristofor își mușcă buzele și căzu și mai vârtos pe gânduri. Dacă dăduse chix? Îl jupuia ministrul. Îl mânca de viu. Parcă și perfecțiunea actricească a lui Furtună pâlise

întru câtva. Sau era doar o părere indusă de spectrul eșecului? Uf, cine naiba îl pusese, mai bine își vedea de treabă. Acest ultim gând al lui Cristofor coincidea plenar cu punctul de vedere al ministrului Turismului, care, după câteva deducții facile, îl identificase fără putință de tăgadă pe vinovat, iar acum îl căuta din priviri ca să-i ofere o avanspremieră prin gesturi a perdafului oficial.

La sfârșitul intervenției sale, Damian Furtună primi aplauze precaute din partea participanților români, zâmbete superioare de la reporterii străini și o tăcere ofuscată emanând dinspre înaltele fețe ale turismului euroatlantic. Matei Vidrașcu își șterse transpirația de pe frunte, clipi des de câteva ori, ca un miner la ieșirea din șut, și slobozi o înjurătură neaoșă, cu microfonul uitat deschis, dar din fericire fără consecințe pentru ținuta evenimentului. Retras în culise, Furtună se prăbuși cu capul în mâini pe un scaun, bucuros că nu-l mai vedea nimeni, dar totodată măcinat de amintirea debutului în teatru, când un critic cu venin în condei îl făcuse praf după prestația muiată în trac din *Moartea unui comis-voiajor*. Ce i-o fi trebuit o asemenea complicație, nu pricepea nici să-l pici cu ceară. Afurisiții ăștia de bani. De la ei plecau toate.

După o primă zi în care dinamica turismului global se concretizase în discursurile pronunțate de un invalid, un mahăr de la Interne, un țigan și o reîntrupare a lui Ceaușescu, simpozionul intră cât de cât pe coordonatele fi-rești ale unei manifestări de acest gen. Totuși, ideea lui Cristofor își găsi imediat reflectarea în presa internațională de a doua zi. E adevărat, nu chiar pe tonul scontat de președintele comisiei de organizare.

„Că românii sunt un popor nostalgic știam. Că nostalgia lor poate îmbrăca forme schizoide am aflat acum. Ceea ce trebuia să fie un concert al armoniei turistice într-o Europă tot mai unită a derapat inadmisibil în zonele

joase ale cercului politic. Noi nu i-am glorificat destul pe Charlemagne, Ludovic al XIV-lea sau Danton. Bucureștiul în schimb s-a mișcat repede și l-a resuscitat pe dictatorul roșu Nicolae Ceaușescu.“

La Dernière Heure

„Într-o țară recent eliberată de tirania vizelor, organizatorii simpozionului Pentru un turism fără frontiere n-au găsit nimic mai bun de făcut decât să-l reîncarneze pe cel care le interzisese până și excursiile în URSS. La o olimpiadă a umorului politic involuntar, România nu ar avea voie să lipsească de pe podium.“

Daily Mirror

„Promisiunea unei discuții lucide despre potențialul turistic al momentului s-a transformat în bufonadă în clipa când microfonul principal al simpozionului a fost confiscat de o copie kitsch a vampirului comunist Ceaușescu.“

La Stampa

„În ciuda unei organizări sensibil mai bune, Pentru un turism fără frontiere a cunoscut un regretabil accident de parcurs odată cu apariția în fața auditoriului perplex a unui Nicolae Ceaușescu în versiune nouă, ușor capitalist, dar la fel de bâlbâit și strident.“

Der Spiegel

„Dacă ar fi fost ieri la București, Fidel Castro, Kim Jong Il, Muamar Gaddafi și Saddam Hussein s-ar fi bucurat de întâlnirea cu un tovarăș de nădejde. Din fericire pentru noi, Ceaușescul recreat ca atracție specială de români n-a putut s-o învie pe Dolores Ibarruri.“

El País

Trei zile mai târziu, la ora când invitații europeni la simpozion se întorceau în țările de proveniență, Liviu Cristofor era deja pus pe liber, cu tinicheaua de coadă. Concedierea lui nu era câtuși de puțin surprinzătoare, dat fiind efectul de bumerang al inițiativei lui nemărturisite. Cătrănit și furios, fostul președinte al comisiei de organizare își înecă amarul într-un local pe al cărui patron îl ajutase să-și obțină autorizația de funcționare, bău până căzu sub masă și fu lăsat la poarta vilei proprietate personală de lângă Spitalul Elias de un șofer îndatoritor, sensibilizat probabil de bacșișul primit de la patron. A doua zi nu își mai aduse aminte prin ce minune ajunsese în pat. Își aminti în schimb de visul destrămat în zori de alarma jeep-ului de vizavi. Se făcea că stătea la taclale cu Tovarășul pe o terasă care dădea spre o plajă exotică, străjuită de palmieri între care spânzurau hamacuri. Tovarășul sorbea pe îndelete dintr-un daiquiri și cerceta orizontul cu priviri viclene, curios să vadă ce-i rezerva viitorul. La un moment dat se întoarse spre Cristofor, își dresе glasul câteva secunde și-i spuse pe un ton rugător, aproape calin: „Auzi, Liviușor, dacă o să organizezi și conferința femeilor, invit-o, mă și pe Leana. Știi că se supără dacă n-o bagi în seamă.“

viața ca pe roate

— *M*ucosule! Ce naiba vă-nvață la școala aia? Stă omu' ăsta bătrân lângă tine-n picioare și tu te uiți pe geam.

— Cât s-a terminat, mă, azi-noapte, c-am adormit la 1-1?

— Marcela, ai apucat să urci?

— Domnilor și domnilor dacă puteți și aveți posibilitatea să ne ajutați cu un bănuț –

— Și chiar e pe bune chestia aia cu Operațiunea Palmierul?

— Lasă, mamaie, stau și eu acu' pă scaun, că-n picioare-o să tot stau când o să mă boșorogesc.

— Le-a tras-o Lucescu, 2-1. A dat chelu' ăla gol, Hasan-nu-știu-cum.

— Suntem cinci frați acasă și banii de mâncare nu ne-ajunge mama a murit tata e-n spital –

— Ce, mă, s-a cuplat Robbie Williams cu slăbănoaga aia de Nicole Kidman?

— Poate urcați mai sus, domnu', că mă-mpinge lumea din spate, sau coborâți, păi dacă nu, faceți-mi și mie loc, uite-așa, vedeți că se poate... aaaașa, maică, mersi, ce te uiți, fato, mai bine ți-ai da geanta aia jos din cârcă, nu vezi c-o zgârii pe doamna cu fermoaru'?

— Hai, nene, c-a scris și-n ziar negru pe alb. Ei și-ai lor. Toți greii: Hrebe, Ilici, Temeșan, trupă serioasă. Uite-aici, că-ți și arăt. Ia fii atent: bancrută frauduloasă, afaceri de contrabandă, trafic de droguri și de arme, evaziune fiscală,

trafic de carne vie, pâi de unde crezi că le vine banu', vere, din cupoane?

— „Sunteți la drum cu prioritate pe Europa FM. A fost ora 15. Sunt Marius Mitrică și vă spun bun găsit la știrile după-amiezii.“

— Bă, și bagă de seamă, fără Gică, fără Gică ălălalt, fără Tafarel, fără Hakan Şukur, fără Umit, fără Okan, fără Emre. E meseriaş Lucică, tată. Și să vezi că prinde semifinala în Ligă.

— Da, i-am văzut aseară pe MCM. Cântau o chestie retro, ceva de-al lu' Frank Sinistru. Naşpa cât încape. Ai văzut-o pe girafă în *Moulin Rouge*? Păi ce, o compari cu Giulia de la Candy?

— Da' scoală-te, bă, nesimțitule și dă locu'. Vrei să vin la tine?

— Înger îngerăşu' meu ce mi te-a dat Dumnezeu eu sunt mic tu fă-mă mare eu sunt slab tu fă-mă tare –

— Stai, Jimmy, stai, mă, că se uită lumea, au, ce faci, mă, ești nebun, Jimmy, ia mâna, hai mă nu fi –

— Tu stai ca tâmpitu' și faci infarct la coadă ca să-ți plătești dările și ei râd de tine. Vila-vilă, contu'-cont și-n rest îi doare-n freză. Și fii atent, cică vor să dea o lege, habar n-am, ceva ca să nu mai ai voie nici să votezi. Se-aleg între ei. Păi, e normal? De-aia am ieșit pe stradă în '89?

— „Polițiștii timișeni efectuează în prezent o anchetă în legătură cu arsenalul descoperit sâmbătă dimineață de vameșii de la Aeroportul Internațional Timișoara, la controlul de rutină al bagajelor de cală ale pasagerilor cursei aeriene New York–București. Suspiciunile au apărut –“

— Mamaie, te rog eu, ia-ți varza murată de pe bombeul meu, ce te uiți așa la mine, nu pricepi, vrei să-ți desenez?

— N-ai chiloți, să moară calu'. Ginuțo, hai să coborâm și să mergem la mine. Te rog eu. Sunt singur acasă, mama e-n schimbu' doi. Vrei? Hai, las-o-ncolo de teză, o dăm altă dată.

— Aveți cumva un bilet? M-am urcat în grabă și dacă vine Doamne ferește vreun control –

— Tatăl nostru carele ești în ceruri sfințească-se numele tău fie împărăția ta facă-se voia ta precum în cer așa și pe pământ –

— Urcați, doamnă, de pe scară că nu pleacă până nu se-nchid ușile și-ntârzii la servicii care mai mi-a tăiat o oră și-acum o săptămână tot din cauza la unu' de-ăsta...

— Da' pă SOV Invest l-ai văzut, dom'le, la Tucă? Bă, o fi bandit, nu zic, da' are-un papagal de te face de comandă. Ascult-aici, dacă-și pune-n cap, ăsta ajunge președinte. Îi ia maul și lu' Bănescu, și lu' Bombo. Cu toată liota aia care stă pă stradă și cârâie după bani, pariu că-i bagă-n buzunar pă toți?

— Ce facem, mă, mergem sâmbătă la bairam la Cristi? A vorbit cu ăia de la PRO FM și cică vine AXXA să-i cânte acasă la miezu' nopții. Hai, ziceți, ne băgăm? Are ditamai căsoiu' și-ai ei sunt plecați pe-afară.

— Tâmpita asta de Parma retrogradează, moșule. Pe cuvântul meu dacă mai știi ce să joci la Pronosport. Adică bate la Perugia și-o face Venezia acasă? Mai înțelege ceva. Se-ntâmpla una ca asta pe vremea lui Scala? Să fim sobri.

— Stați, că vă fac loc. Hai, treceți, să pun și eu plasele astea aici. Of, of, of, altădată veneam de la piață cu taxiul'. Mai vino acu' dacă-ți dă mâna. Ultima pensie nu numai că nu mi-au indexat-o, da' am luat mai puțin. Nenorociții!

— Jimmy, dacă nu-ți scoți mâna... bă, tu ești nebun? Se uită baba asta la noi. Stai, că-mi rupi ciorapii!

— Nu, domnule, eu pe cuvântul meu, pe Popescu l-aș vota. Dacă ar candida, normal. Poftim? E nebun? O fi, numai că e nevoie de nebuni ca el. Îi palpită lui vâna lângă tâmplă, dar ți le zice de la obraz.

— Vine și Laura la bairam? Da? Gata, *I'm in*. Tu vii, Romi? Uite, mă, că vine și-ăsta. Auzi, da' ce facem, că luni e teza la română?

— „În timp ce sute de militari americani au sosit în Filipine pentru a interveni alături de armata locală împotriva rebelilor islamiști, două atentate comise miercuri în sudul arhipelagului s-au soldat cu cel puțin trei morți și peste cincizeci de răniți.“

— Ah, Ginuțo, noroc că m-am operat de hernie. Hai, mai desfă un pic, te rog eu mult, hai că-ți fur un parfum, un stropșor acolo, cât să bag o mână...

— Aveți dumneavoastră? Mulțumesc, mersi mult, lăsați, nu-mi mai dați nici un rest, m-ați scos din belea, asta-mi trebuia, control, în rest le-aveam pe toate –

— Și de sâmbătă începe circul la noi. Iar nea Jean, iar Pinalti. Mi se face silă, dom'le, habar n-am de ce-mi mai pierd vremea. Vezi un Liverpool–Chelsea sau un Roma–Inter meseriaș și pe urmă te lovesc ai noștri cu un Farul–Oțelul de-ți piere cheful. Și ne mai mirăm că ne bate cine ne prinde.

— A zis cineva despre Cehia din timpul războiului că nu se amestecă nici în propriile treburi interne. Așa o s-ajungem și noi, domnul meu. Degeaba râzi. Criminalii aștia de la FMI și de la Banca Mondială dictează tot. Tot, mă-nțelegi? Măine-poimâine o să-i ceri voie lui Neven Mateș și să te-nsori.

— Gașcă, e-adevărat că ăla miștocuțu de la Direcția 5 e-n vorbe cu una de la Angels? Nu, nu Raluca, ailaltă. Nu mai știu, parc-am citit prin *Evenimentul muzical*. Hă, hă, fiți atenți la batoză, era să cadă peste ăia doi care se pipăie. Le punea cartofii-n poală, mai mare râsu'.

— Domnilor și domnilor dacă puteți și aveți posibilitatea să mă ajutați cu un bănuț suntem șapte copii acasă și banii de mâncare nu ne-ajunge tata are SIDA –

— La voi care-i mișcarea, vă restructurează? La noi trebuie să plece cam o sută cincizeci. E rău, da' putea să fie și mai și.

— Aoleu, da' mult mai stă la stopurile astea. Hai, nene, mai repejor, c-avem copii acasă. Pe vremea lu' Împu' nu era aglomerația asta, zău așa. Poate doar la orele de vârf. Acum orele de vârf sunt de la șapte dimineața la opt seara. Fiecare are mașina lui și toți se plâng că-s săraci.

— Dinamo unde are, la Bacău? Se-nțeleg din priviri. PSD cât vezi cu ochii. Da' Steaua? Acasă cu Reșița? Greu, parol, să vezi că-i încing ăia mici. Trică, Liță și Mitriță, la ce să te-aștepți?

— „Liderul extremei dreapta austriece, Joerg Haider, a anunțat că se retrage din politica federală a țării sale, la scurt timp după ce s-a întors dintr-o controversată călătorie în Irak, în cadrul căreia s-a întâlnit cu Saddam Hussein. Haider, fost șef al Partidului Libertății, nu face parte din coaliția aflată la putere în ultimii doi ani, dar participă indirect la luarea deciziilor de către această coaliție.“

— Mama a murit tatăl nostru carele ești în ceruri sfințească-se numele tău fie-mpărăția ta facă-se voia ta precum în cer așa și pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și nu ne duce —

— Jimmy, dacă-mi mai bagi limba-n ureche, te mușc știi tu de unde. Ei, nu, că nu ești întreg la cap. Stai, mă, dracului — uau, asta e ce cred eu că e, sau umbli cu bâta de baseball la tine?

— Păi la douăj de mii kilu' de morcovi îți mai arde să te duci la piață? Iar dacă vrei ajutoru' ăla amărât cică n-ai voie să ai televizor color și covor. De unde iau eu televizor alb-negru, îmi spui și mie? Și fără covor? N-ajunge cât e de frig în casă? Sunt curioasă, ăștia care scot așa ceva pe gură tot așa trăiesc, ca-n peșteră?

— Când terminați *Libertatea*, mi-o dați și mie un pic? Mersi. A, nu, fiți fără grijă, nu mă interesează talonul.

— Ce e azi, joi? Nu trebuia să-nceapă procesul ăla de hărțuire? Daniela Gyorfî contra Copilul Minune? Dacă n-aș

ști c-o să fie omor de lume, m-aș duce să casc gura. O să fie show. Show mare.

— Da' mai mergeți, maică, la muncă și lăsați cerșitu'. Păi dacă toți oamenii necăjiți ar sta cu mâna-ntinsă, ce s-ar alege de noi? Și organizațiile astea pentru copii de ce nu fac nimic? Când se dau bani de-afară sau e rost de vreo recepție le vezi imediat, da' n-am văzut pe nimeni care să-i întrebe de sănătate pe-ăștia mici.

— Tomiță, domne, e-adevărat că ambasadoru' ăsta nou de la americani e... da? Hai, mă, serios?

— Te-am lăsat, madam Borcică, eu cobor aici. Hai la revedere. Mai vorbim mâine. Pardon, pardon, domnu'! Coborâți? Păi, dacă nu, de ce stați în ușă?

— Problema e cine pe cine-a hărțuit? Copilu' Minune e pân' la clanță. Așa, și pe mine mă hărțuiește farfuza aia cu silicoane dacă deschide gura și n-am telecomanda la mine.

— „Președintele irakian Saddam Hussein a afirmat miercuri că țara sa nu caută să se doteze cu arme de distrugere în masă, transmite agenția INA. Țara noastră caută să pună știința în slujba umanității și să aducă fericirea oamenilor, a spus șeful statului irakian, adresându-se Organizației Irakiene pentru Energie Nucleară și unui grup de cercetători internaționali.“

— Uitați Giuleștiu', băi, să moară mama dacă ăla nu-i gipanu' lu' Pancone. Ei Panco Panco Italiano, ei Panco Panco Italiano. Hai, bă, strigați, fanu-i fan și-n autobuz.

— Intenționat ni l-au trimis, Fane, îți spun eu. Din cauza tam-tam-ului ăluia cu Articolul 200. N-ai auzit că-n Afganistan vor să pună o femeie ambasador? Astea nu-s coincidențe, băiatule.

— Am vorbit cu bărbatu-meu și n-avem cum să ne debrășăm. Mai vine nepoțica pe la noi și-o ia cu frig. Nu se

poate. Unde pui că te costă rebransarea de te vede sfântu'. Așa mi-a zis Tanța.

— Care n-aveți a doua notă la franceză? Hai, mă, aveți toate? Aoleu, păi atunci o să-nceapă s-o pună pe-a treia și sunt bătă. Nici caietu' nu mi l-am luat. A, fiți atente, a apărut filmu' ăla cu Russell Crowe, ăla cu savantu'. Rulează aici. Coborâm, ce ziceți? Hai, că asta nu pune absențe.

— Mergem până la capăt și luăm metrourl? Parcă-i mai bine, nu vezi, se aglomerează întruna. Ușurel, nu-mpingeți că nu mai am unde să mă duc. Bă, scoate mâna din buzunar, fi-ți-ar nația a dracu' de cioroi, că mătur cu tine pe jos. Ia uite-l, frate, una-două la dat cu jula.

— Compostează-mi și mie, flăcău, te rog frumos, că nu ajung –

— Domnule, dacă nici la fotbal nu te mai distrezi, s-a dus naibii. Plus că sunt atâtea scandaluri, că-ți vine să-ți iei câmpii. În tot sportul, nu doar în fotbal. ăia de la box, cum le zice, Obreja și Zamfir, se ceartă de mama focului, la gimnastică moș Teacă ăla de pe vremea lu' Pazvante se ia de fătutele care mai scot un ban din poze, Szabo și Be-
clea se târăsc prin tribunale și așa mai departe. La suedezi tot așa o fi?

— Ginuțo, să nu vină vreo băbătie acum s-o las în locu' meu, că nici nu pot să mă ridic. Îmi pocnește fermoaru'.

— Mamelor din lumea-ntreagă eu vă dau un singur sfat nu lăsați copii pe stradă din cauza la bărbat –

— Ce, mă, a luat Blair comision la chestia cu Sidexu'?

— Tataie, biletu' ăsta a mai fost găurit. Ce-ai făcut, l-ai călcat cu fierul? Eu ți-l mai bag o dată-n aparat, dar dacă vine vreun controlor care vede bine, te privește.

— „Premierul israelian Ariel Sharon a declarat marți, la câteva ore după ce un nou atentat sinucigaș comis luni seara într-o colonie evreiască s-a soldat cu moartea a doi soldați și rănirea altor treizeci de persoane, că țara sa va

câștiga confruntarea cu palestinienii, relatează presa israeliană de ieri. Israelul nu a pierdut până acum nici un război și îl va câștiga și pe cel care i-a fost declarat de palestinieni, a afirmat șeful executivului. Dacă vom rămâne uniți, ne vom atinge obiectivul și vom fi victorioși, a mai spus premierul Sharon, subliniind că Israelul trebuie să sporească impactul operațiunilor sale militare antiteroriste.“

— Dragă, da' pân' la urmă pe Bin Laden tot nu l-au prins, nu? Am zis eu încă de-atunci, acum cine știe cum arată și prin ce cotlon din Uruguay își cheltuiește averile.

— Ca să nu mai spun că s-a scumpit și zahăru'. Îți dai seama de Crăciun?

— A, că mi-am adus aminte. Mimoza care-a intrat în direct la Diaconescu nu era crainică la TV pe vremea lui Odi? Una mai plângăreață, așa, mai sclifosită. Aia era, nu? Și ce-a vrut să arate? Că Becali e boier și CTP-ul un monstru, sau ce?

— Mamă mi-e orfelinatu tată grota din canal și m-am săturat de patu' care este la spital domnilor dragi și domnițelor nu vreau să cerșesc și știu că viața-i grea dar dacă aveți un bănișor pentru copilașii care am patru acasă și n-am mai văzut o masă de –

— Auzi, e răcă între Esca și Sârbu? Cică șefu' ăl mare s-a șucărit că asta mică nu și-a făcut rochie de mireasă la nevastă-sa și s-a dus la Levintza. Am aflat că nici n-au venit la nuntă. Mi-a zis o prietenă care-i contabilă-n PRO.

— De ce ești așa roșu la față, Jimmy? Mă, nu te simți bine? Să rog pe cineva să deschidă un geam? Să nu dai în vreo apoplexie, că nu știu ce-ți fac!

— Și-acum, fie vorba între noi, l-a cam bătut Balbi pe Doroftei. Că Moșu-n sus, că Moșu-n jos, da' la urmă brunetu' n-avea nici pe dracu', iar pe-al nostru ziceai că l-a lovit trenu'. Cum i-o fi îmbârligat pe arbitri, habar n-am.

— Dacă nu vă așezați, mă lăsați pe mine?

— Zgăberțelor, v-am pupat. Ne vedem mâine la mate. Luci, vino un pic mai devreme, să-mi scriu și eu de la tine. Hai, că-ți dă frate-meu o cartelă Kamarad. Cu bairamu' rămâne cum am stabilit, da?

— „Membrii Congresului american și-au exprimat recent îngrijorarea în fața autorităților din Belarus din cauza unor posibile livrări de arme către grupările teroriste. Parlamentarii americani au dat glas, în fața interlocutorilor lor, profundei îngrijorări pe tema implicării Belarussului în vânzarea de arme către state sau grupări care susțin terorismul, sau în antrenarea unor indivizi asociați acestor grupări și state.“

— Da, domne, la mine cântă. Îl am în buzunar și nu pot să răspund. Nu vezi că stăm ca sardelele? Nu-i nimic, mai sună de două-trei ori și se dă bătut. Ce te uiți așa, ce nu-ți convine?

— Îți spun eu, spală bani, de-aia le merge așa bine. Altfel s-ar fi dat la fund de mult. Păi n-ai văzut ce scrie-n *Adevăru*? Dacă intrăăștia tare-n economia subterană, se duce dracu' și aia oficială. Rău cu rău, da' mai rău fără rău.

— Didi, controlu'. Urcă acu'. Hai, bagă material, că ne prind la mijloc. Hai, mă, împinge. Mai nervos, Didi. Ia uite-l, frate, își cere scuze.

— Am vrut să fac ieri o mâncare de gutui, dar nu m-a lăsat bărbatu-meu. Gutui? zice. Nu ți-e bine? zice. Taie doi cartofi și-o ceapă și pune-i la fiert. Ne-au trecut datori la întreținere și ție-ți arde de gutui? zice. Are și el dreptate, săracu', da' ce să fac dacă mi-e poftă?

— Mami, pișu. Mamiii, pișuuu! MAAAMIII! PIIIȘUUU!!!

— Mi-e cam cald, Ginuțo, nu'ș ce am. Las' că trece. Mai avem mult?

— O săptămână căutam după pâine mucegăită prin tomberoane cu pisicile dacă vreți să ne-ajutați Dumnezeu să vă binecuvânteze în sfânta zi de joi –

— Și poimâine e Lazio–Milan pe B1. Iau 1 solist, ce zici?

— „Toate cele trei formații feminine românești de handbal care au ajuns în faza optimilor de finală ale cupelor europene au avut evoluții foarte bune în partidele-tur, care le dau mari speranțe pentru calificarea în sferturi. Mai mult, aceste rezultate valoroase au fost obținute în fața unor adversare cu nume grele în Europa, două dintre cele trei victorii fiind consemnate în deplasare.“

— De fiecare dată când ziua de pensie pică sâmbăta, ne amână pe luni. Și fiică-mea pățește la fel cu salariul. Parcă înainte nu era așa. Și țin minte că acu' doi-trei ani pe profesorii de la nu știu ce școală i-au plătit numai cu bancnote de-alea rupte și lipite. Să nu-ți crape obrazu'? Mă rog, dacă ai obraz.

— Ați fost, mă, pe strada de iarnă? Îhî, tot acolo unde era și aia de vară. M-am dus cu Edi de Valentine's. Beton, să n-am parte. Era să vărs o cană de vin fiert pe ăla mic de la Taxi.

— Eu nu-nțeleg ce urmărește Andreescu ăsta, domnu-le. Întâi îl face securist pe Pleșu, acum îl scoate de reacționar pe Patapievici. Jos pălăria pentru c-a avut curaj înainte, dar când îl văd cum dă cu bâta în baltă mi se suie sângele la cap. Cred că le e rușine și ăloră de la Amnesty International că și-au pus obrazul.

— Voi mai prindeți VH1? Nouă ni l-au scos și ne-au băgat niște turci în loc. Șăkâdâm, șăkâdâm. Mai mare jena.

— Doar așa, duminica, mai facem câte-un compot. Prăjituri, nici vorbă. M-a pus al meu să aleg: ori două savarine, ori patru integrale pe săptămână. Am luat integralele, că țin mai mult. Și nici nu îngrașă.

— Vă rog frumos dacă aveți posibilitatea și nu vă e greu pentru unii o mie de lei nu înseamnă nimic alții mai strâng trei și-și iau o pâine –

— M-ai speriat rău de tot, Jimmy. Știi ce-mi bate inima? Lasă, nu pune mâna, crede-mă pe cuvânt. Altă dată să fii cuminte, da? Am uitat că stai prost cu pitpalacu'.

— Când ies camionagiii în stradă, mâine? Stau cuminte în casă. Când ne-am mutat în Piața Victoriei, am crezut că l-am prins pe Dumnezeu de-un picior. De treișpe ani, rar trece o săptămână fără o manifestație la guvern. Am ajuns să mă rog să se strice vremea ca să nu-i mai aud pe sub geamuri. Nu zici c-am început să visez greve și claxoane?

— „Vremea se menține caldă pentru această perioadă a anului în toate regiunile țării, cu intensificări sporadice ale vântului în nord și nord-est. La București soare, vânt slab până la moderat și o maximă a zilei de 10 grade. Posibilitățile de ploaie sunt extrem de reduse. Vremea nu-și va schimba caracteristicile până în primele zile ale săptămânii viitoare, când se va înregistra o răcire semnificativă.“

— În sfânta zi de joi dați un bănișor că e greu să n-ai ce pune-n gură să v-ajute Dumnezeu și Maica Domnului –

— Când a zis, bre, popa ăla că-i sfârșitu' lumii? Pe cât? 11 august? Tot e bine că nu l-a pus pe 11 septembrie. Bine, tată, îmi iau concediu în iunie.

— Moșule, ce spui de ultimul Santana? Dacă nici asta nu-i meseria meseriilor... Dar filmul de pe Mezzo despre Petrucciani l-ai văzut? Am rămas eu în urmă, sau e al doilea geniu care apare pe sticlă? Da, al doilea. Cum cine-a fost primul? Păi, Maradona, nu?

— Mata chiar crezi, doamna Geta, că emisiunea aia a lu' Ianțu e pe bune? Aș, fii cuminte. Îi bagă-n ședință pe copii și face repetiții cu ei până le intră-n cap ce să spună. Am fost și eu mică, da' n-aveam atâta minte. Barem să nu ne mai prostească-n față.

— Îi zic lui frate-meu: Bobby, iar mă prinde târgul de carte fără bani. Cum explici? El de colo: Simplu. Tu n-ai

bani niciodată. Te ține băiatul ăsta de investitor strategic. Auzi la el. Păi dacă mă ținea, mă mai înghesuiau cu proletarii-n autobuz? Și când mă gândesc că l-am scos din canal când era mic...

— Crede-mă pe cuvânt, monșer, summitul ăsta e un moft de protocol. Jocurile sunt făcute de mult. Doar nu m-am născut ieri.

— Aoleu, iar s-a oprit. Ajungem acasă la sfântu' așteaptă.

— E o lume veselă, Florine. De o vreme văd că se ceartă și revistele literare între ele. Numai ăștia nu se păruiseră.

— E pană. Vă rugăm, coborâți.

— „În încheiere, vă informăm că, din cauza unor lucrări la carosabil în zona Bulevardului Iuliu Maniu, circulația mijloacelor de transport se modifică —“

— Am văzut ieri în *ProSport* pe cine vrea să ia Realul la vară. Crespo, Șevcenko, Vieira și Nesta. Dinamo l-a luat pe Costel Ilie. Asta-i diferența.

— Ginuțo, coborâm, bine? Dracu' știe ce-am avut, da' m-am speriat. E prima dată că mă ia așa, cu cald și cu amețală.

— A venit nepotu' ieri de la școală — e într-a treia, bagă de seamă — și m-a luat din scurt: Mamaie, a zis doamna învățătoare că premiul întâi e o sută de parai. Eu știu că le cam înflorește, dar dacă de data asta spune adevărul?

— E pană. Alo, se aude? Coborâți!

— Să vă uitați la noapte pe HBO, fă, că e concert Mark Anthony. Târziu, după ăia cu Cana Suptă. Ce? Da, mă, știu că-i Kama Sutra, bravo, mă mai crezi și proastă.

— Te referi la scandalul Patapievici, nu? Să vezi cât o să țină. Pe scriitorii ăștia îi superi ușor, dar îi împaci greu.

— Ai mai pomenit dumneata șapte sute de mii kilu' de cireșe în piață? Cică din Grecia. Scrisese vânzătoarea jos cu pixul: zece mii bucata. Ce țară-i asta, te-ntreb? Te

duci cu copilul prin piață, e mai mare chinul. Trebuie să-ți mîna la ochi. Jigodiile. Și l-a găsit nevoia și pe Mihai să-și ceară palatele înapoi. Păi acum, nene? Când se ciocnește PIB-ul de metrou?

— Bogdaproste să v-ajute Dumnezeu bogdaproste patru copii am și e foame mare tată –

— Era să mă cert cu Gusti. El voia la *Filantropica*, eu la *Harry Potter*. Pân' la coadă, am fost la Burlane, am băgat câte două beri, am cumpărat o biluță și ne-am scos. Bă, da' te ametește, nu glumă. Acum am auzit c-au început să vină cu poliția prin școli. Nașpa. Trebuie făcut ceva.

— Dom'le, se aude sau nu-nțelegeți românește? E pană. Pană, da. De cauciuc, că doar nu de vultur. Hai, toată lumea jos. Hai, dom'le, ridicați-vă de pe scaune, că nu mai pleacă. Alo, cu cine vorbesc? Jos!!!

— Ce-a zis? Pană?

— Ai înnebunit? Cum pană? Păi, și ce facem?

— Ce, bă, te-a prins lenea? Pune mîna pe volan, că mă dau la tine!

— Pană? După ce că vine unul pe oră? Stau la cap de linie de-i uită Dumnezeu. De ce nu-și controlează cauciucurile în loc să joace table?

— HUUUUOOO!!! 'R-ați ai dracu'! Bă, a murit Ceaușescu, numa' pă vremea lui...

— Hai, domne, să-l luăm pe sus –

— Nu se poate, e bătaie de joc –

— Țara lu' Pește –

— Pana mă-tii de bandit –

— Ține-i calea –

— Hai, că n-are pe unde –

— Te linșăm, să moară Lenin –

— Unde-i, bre? Un' s-a dus? A scăpat?

— Ha? Cum să scape?

— Uitați-! Uitați-! Formidabil! A fugit cu taxiul. Și ne-a lăsat cu ochii-n soare. Nu pot să cred.

radu paraschivescu

— Domne, deci ascultați-mă puțin. Am fost rănit la Revoluție, deci mă știe și domnu' Bebe, și Ioșca. Domne, deci propun până vine ăștia cu depanarea să facem zob autobuzu'. Să vadă că nu te joci cu democrația și cu poporu'. Că nu-i cum vrea ei. Păi ce, am ajuns să-și bată joc de noi un târâie-brâie? Ia să vedem. Deci, cine e pentru? Alo, mata nu participi? De ce pleci? Oi fi vreun liberal, ai? Restul, deci, cine e pentru? Cine știe unde-i levieru'? L-ați găsit? Bravo. Deci, dă-l încoa', flăcău. La o parte, haideți, la o parte, să nu vă tăiați de la cioburi. Pană, da? Ei, stai că-ți dau io pană.

animal plan(e)t

Campionatul se întrerupsese din nou, ca să joace naționala. Era un lucru care se întâmpla de câteva ori pe an, producând multe zâmbete satisfăcute și puține încruntări. Amicalul cu Republica Moldova trebuia pregătit cu grijă, chit că era doar un meci de palmares. Da, dar tocmai pe baza palmaresului se făcea clasamentul Coca-Cola. Și în funcție de clasamentul ăsta își umpleau federalii teșche-reaua. În plus, una era să te bată Raul sau Morientes și alta să râdă de tine Catânsus, Botgros, Barbăroș și Ciupercuță.

Ploaia se pornise după ce trecuse cam un sfert de oră din antrenament. Țârâia mărunț, sâcâitor, fără speranță. Stropii fini cădeau din înalțuri în lumina nocturnei ca o armată de musculițe în picaj după contactul cu un spray letal. Deși era destul de frig, nimeni dintre cei de pe margine nu se dădea dus. Printre zecile de gură-cască veniți să sprijine gardul la antrenament se afla și un grup ai cărui componenți ieșeau din tiparul supporterului obișnuit. Erau singurii care își permiteau critici sau sfaturi acide la adresa fotbaliștilor. Ceilalți îi mâncau din ochi și se visau în locul lor. Le râvneau nevestele, conturile în bancă, mașinile. Îi adulau cu fiecare respirație, dar i-ar fi înlocuit în pat sau la volan cu prima ocazie. Le așteptau nerăbdător autografele și în același timp își înjurau vârtos părinții, învățătorii și destinul, reproșându-le conspirația în urma căreia ajunseseră sudori, taximetriști, studenți sau ingineri — de toate, numai fotbaliști nu.

După obișnuitele ture de teren și o porție de stretching, antrenamentul continuă cu un joc-școală, cu antrenorul pe post de arbitru. Pentru mai multă transparentă, selecționerul acceptase prezența spectatorilor de ocazie și lucrase cu porțile deschise. O bilă albă în ochii ziariștilor, scutiți în fine de coșmarul interviurilor de la distanță și al fotografiilor efectuate din copacii gospodăriilor învecinate. Meciuul începu și, la scurt timp după aceea, apărură primele atenții din partea celor optsprezece spectatori cu drepturi speciale.

— Stelică, pune-i toarte, tată, dacă nu poți altfel, îi aruncă un ins scund, îndesat și tuciuriu portarului, după ce acesta scăpase o minge ușoară printre mâini.

— Bă, fiți atenți la „Brili“, s-a speriat că i s-a udat tricou'. Stai liniștit, bre, e de la ploaie, amendă o matahală blondă apatia vârfului de atac, spre hazul celorlalți.

— Costele, mai ușor, vere, că le paradești ăstora Airbusurile, îl sfătui un hâtru cu mâinile cât două cazmale pe mijlocășul la închidere, văzând că balonul șutat de el decolează spre Otopeni.

Puștii care se insinuaseră în jurul celor optsprezece începură să chicotească și să schimbe ghionturi și priviri complice. „Ce texte are, să moară Stalin.“ „Megavrăjeală, bă, la marea meserie.“ „Sânge-n el cât apă-n ciorbă.“ Personal, pe nici unul dintre ei nu-l tenta să formuleze o cât de mică obiecție față de evoluția favoriților. Ar fi fost o probă de sminteală, de curaj inconștient. În schimb, cu barosanii din mijlocul lor era cu totul altă mâncare de pește. Erau cunoscuți, puternici și influenți.

Nimic mai adevărat. În plan fotbalistic, duzina și jumătate de limbuți privilegiați de pe margine era un fel de stat în stat. Componenții ei nu erau președinți de club, arbitri sau oficiali ai Federației. Nu luau bani de la buget, nu ofereau sponsorizări suspecte și nu aveau carte de muncă.

Consumau masiv și riscau puțin. Nu aveau nume (sau poate că aveau, dar foarte puțină lume le știa), legându-și celebritatea de porecle. Pe scurt, erau șefi de galerie.

Ciocolată, Gardone, Butelie, Dingo-Bingo, Pârnaie, Guadalupe, Calibanu', Toni Șmen, Garderobă, Dentistul, Măslină, Salvador, Stan Bostan, Fură Zoli, Mișu Clanță, Cultu', Lecitină, Rică Ventuză. Așa se prezenta nominal galeria șefilor de galerie. Un catalog pitoresc, deși „catalog“ e un cuvânt impropriu în condițiile în care, puși cap la cap, anii de școală ai celor optsprezece nu depășeau cu mult un ciclu complet de douăsprezece clase. Foarte puțin tatonaseră o meserie, majoritatea optând pentru o viață de azi pe mâine. Mai o bătaie la cârciumă, mai un bairam la prieteni, mai un furțișag, mai un dolar schimbat la negru — în linii mari, cam din așa ceva se alcătua existența fiecăruia.

Asta până când fotbalul se transformase din sport în industrie. Din clipa aceea, se înscriaseră cu toții pe o orbită care-i propulsase în fruntea unor grupuri — mai mici sau mai mari — ce păreau să aștepte exact așa ceva: o prezență deopotrivă mesianică și cartieristă, cu pumni de fier, limbaj frust și autoritate incontestabilă, un șef de ceată capabil să conducă și să incite, un ferment mobilizator care să nu se teamă nici de bulanele polițiștilor, nici de rigurile legii și cu atât mai puțin de violența omologilor. Cine le trecea în revistă porecelele le pricepea fără eforturi proveniența. Ciocolată, Măslină, Salvador și Guadalupe împărțeau același pigment, Cultu' făcuse doi ani de culturism, Pârnaie stătuse un an și jumătate la răcoare pentru furt, Toni Șmen devenise celebru prin țepuirea unor naivi cărora le fusese lene să meargă până la casa de schimb, Dentistul avea în palmares cinci adversari trimiși la stomatologie prin plasarea aceleiași directe de dreapta în figură, Garderobă venea la fiecare meci cu un tricou sau un pulover

nou în culorile idolilor, Lecitină te urmărea și-n gaură de șarpe dacă trebuia să-ți plătească o poliță, fără să te uite vreodată, Mișu Clanță avea un glas care acoperea un parc auto, Stan Bostan mânca zece pungi de semințe de dovleac pe zi fără să-l supere ficatul, Dingo-Bingo nu știa exact cum se numea jocul de la Antena 1 fiindcă era analfabet, Rică Ventuză avea un nas cât un borcan de iaurt, modelat în felul ăsta cu prilejul unei gale pugilistice ad-hoc, Gardone mituise cândva doi comisari ai Gărzii Financiare cu câte trei navete de Garrone contrafăcut, iar Butelie avea o circumferință cât stejarul din Borzești.

O mențiune specială meritau Calibanu' și Fură Zoli. Porecla primului era un hibrid între Calibalu' și Talibanu', pe altoiul involuntar al numelui unui personaj din Shakespeare. Cel care o scornise îl văzuse cu ochii lui pe destinatar demolând un țigan care încercase să-i spargă mașina și îl auzise declarând în gura mare: „Ai noroc că ești baragladină, bă, altfel te făceam pastă de mici și te haleam cu bere.“ Etimologia lui Fură Zoli era la fel de bizară. „Te bat de-or să te bage doctorii pe perfuzii cu furazolidon“, îl amenințase respectivul pe un șmecheraș care orchestra un puci în interiorul propriei galerii. FU-RA-ZO-LI, scandaseră ulterior fanii încântați de riposta șefului și preluați ironic la un meci în deplasare de către suporterii adversi, care crezuseră că un oarecare Zoli era îndemnat să fure. A se feri de foc. Așe, Feri, dă foc. Cam așa ceva.

Cei optsprezece nu se întâlniseră întâmplător pe marginea terenului de antrenament de la Săftica. Nici n-ar fi avut cum, dat fiind că unii veniseră de la sute de kilometri depărtare. Fuseseră convocați de un vicepreședinte al Federației și de un înalt oficial al Ligii Profesioniștilor. Primul trebuia să le înmâneze biletele solicitate de fiecare galerie din Divizia A pentru meciul decisiv cu Spania, care urma să se dispute peste două săptămâni. Al doilea voia

să poarte cu ei o discuție francă și lucidă despre acele aspecte ale campionatului intern unde influența lor s-ar fi putut face simțită: ritualurile de măscărire a adversarului, violența pe stadioane, încăierările aproape tradiționale dintre anumite galerii, armele albe găsite tot mai des de forțele de ordine cu ocazia perchezițiilor de la intrarea la meciuri, cuantumul cotizațiilor și — în fine — tendința unor șefi de a-și depăși atribuțiile și de a încerca să impună antrenori la echipă sau, dimpotrivă, să-i îndepărteze pe cei existenți. Șefii de galerie acceptaseră cam cu jumătate de gură. În mod normal, ar fi mustăcit nemulțumiți și probabil că mulți s-ar fi eschivat. Însă capii Federației și ai Ligii fuseseră suficient de abili ca să amâne repartizarea biletelor până după dezbaterea lămuritoare.

Antrenamentul se încheie sub aceeași ploaie agasantă. Uzi learcă și plini de noroi, jucătorii pleacă în grabă la dușuri, părănd să nu dea atenție nici elogiilor, nici micilor împunsături ale asistenței. Selecționerul ieși ultimul de pe teren, discutând preocupat cu secunzii, fără să se arate întru totul edificat asupra formulei de început pentru partidele oficiale. Mai era destul de mult de lucru. Sesizându-i zbuciumul, cei optsprezece se abținură de la comentarii. Îl căutară din priviri pe Minel Fotache, reprezentantul Ligii, dornici să se pună odată la adăpost de vremea căinoasă și să vadă ce doreau șefii cei mari de la ei.

— Băieți, înc-un sfert de oră și-o luăm din loc. Am puțină treabă la vestiar. Sau știți ce? Duceți-vă voi înainte, că vă prind din urmă. Mergem la Național, la sala de conferințe. Hai că nu durează mult. Mersi.

Aferat și unsuros, Fotache știa ca nimeni altul să fie mare cu cei mici și mic cu cei mari. Fost contabil la gospodăria de partid, avusese timp să memoreze slăbiciunile celor din jur, gata să le fructifice oricând cu maximum de eficiență. Sub masca de băiat bun, de-ai noștri, se ascundea

un tip calculat, rob al interesului și al ciupelii. Rar i se întâmpla să lipsească de pe listă la vreo ieșire din țară a lotului național sau a vreuncea dintre echipele tari, și mai rar să aibă cineva o diurnă mai consistentă. Oficial, era al treilea om în ierarhia Ligii, însă mulți bănuiau în el pe adevăratul decident în materie de fotbal intern.

Șefii de galerie se risipiră pe la mașini. După câteva minute, convoiul se încadră pe șoseaua București–Ploiești, cap compas Stadionul Național. Guadalupe era singurul prăpădit care conducea o Skoda Fabia, dar asta fiindcă tocmai își vânduse BMW-ul ca să-și achite niște datorii mai vechi. În rest, paradă în toată regula: Audi-uri, Mercedes-uri, Opel-uri, jeep-uri peste jeep-uri și un Alfa Romeo care încheia coloana. Mai putea să se supere cineva pe Hagi fiindcă avea Mitsubishi, dacă Dingo-Bingo și Pârnaie își plimbau kilogramele în câte-un 4 x 4 cu banchete de piele și sistem de navigație?

Ajunși la sala de conferințe a Complexului Național, cei optsprezece constatară că erau așteptați de un veritabil comitet de primire: președintele Ligii, șeful Comisiei Centrale de Arbitri, omologul lui de la Comisia de Observatori, un colonel de la Poliția Capitalei, inevitabilul vicepreședinte al Federației, venit probabil să le împartă biletele, și un ins uscățiv, cărunț și cu o frunte ridată, pe care acum îl vedeau pentru prima dată. Măslină și Calibanu' se priviră surprinși. La rândul lor, Lecitină, Toni Șmen și ceilalți își luară niște mutre nedumerite. Ce mama naibii pusese la cale Fotache? Te pomenești că de asta nu venise cu ei, ca să nu-i sară nimeni la beregată. Chiar atunci însă, de parcă le-ar fi citit gândurile, tartorul Ligii li se adresă în stilul atât de savurat de presă.

— Zmeilor, luați ceva tare-n cur și haideti să-i dăm bice. Hai, reperor, că se-nchide metrou' și rămânem dracu' aicea.

Mișu Clanță râse stentorial, semn că se prinsese. Dacă ei, niște pârliti, aveau asemenea scule de mașini, probabil că nea Sică își trăsese Concorde.

— Băi, uite de ce v-am adunat, continuă Sică Stanomir, împingându-și ochelarii la jumătatea nasului. Tre' să rezolvăm chestia asta cu scandalurile. Urlă ziarele de cafturile și porcăriile voastre. Dacă deschizi *Ziua* sau *ProSportul*, te ia cu frig. Dom'le, nu zic că tot ce scriu ăștia prin fițuicile lor e de-adevăratelea. Una, că vor să-și vândă ziaru'. A doua, că pă mulți i-am făcut oameni și-acum trag în mine cu ce le vine la mână. Mă rog, asta-i altă găscă-n altă traistă. Da' și dacă jumate din ce spun e pă bune, tot e groasă, fraților. Ce naiba, mă, numa' grija voastră pân tribune n-o aveam. Nu-i etapă să nu se lase cu bușeli. Internări pân spitale, bătăi cu jandarmii, ochi scoși, oase rupte, balamuc' dă pă lume. Păi și-așa ne iau toți la ochi și ne-ntorc spatele. Că dreptu' la proprietate, că handicapatii, că copiii străzii, că securizarea granițelor, că munca la negru. Măcar la fotbal să ne scoatem, fraților, că la ălelalte s-a dus în gātu' mă-sii. Când colo, nu mai poți să mergi cu nevasta la meci decât dacă-i surdă, dom'le. Altfel îți crapă obrazu', să moară ce-am mai scump. Uite, aveți cablu acasă. Ați văzut așa ceva la olandezi, la broscari, la engleji? Nu, tată, meciu-i meci, hențu-i henț, faultu-i fault, da' în rest nu ți-e, dom'le, târșă, pă cuvântu' meu. Adică franțuzu' poa' să se ducă la stadion cu fata, cu amanta, cu mama-soacră, că nu riscă nimic. Aici, ieși cu gagică la iarbă, ăla ești. Roșește iaurtu' când vă aude, bă. Și voi sunteți cei mai vinovați. Da, da, 'geaba dați din ridichi. În loc să-i potoliți pe-ăia de sub voi, le cântați în strună. A scos unu' de la Dinamo o porcărie, iese și-ăla de la Steaua cu două. Vine Rapidu' cu cinci banere nașpa, apare și Craiova cu zece. Și p-ormă ne mirăm că ne-arată lumea cu degetu'. E mai mare jena, tată. Ascultați la mine, c-am îmbătrânit în fotbal. Ca la noi la nimenea.

Tirada lui Stanomir dură peste un sfert de oră, însoțită sporadic de gesturile aprobatoare ale celor care i se așezaseră la stânga și la dreapta. Liderii galeriilor ascultau cuminți. Ar fi avut ce să-i răspundă, dar preferau să n-o facă. Dacă se întorceau fără bilete, nu își îndeplineau mandatul. Cine știe ce mai ieșea de-aici? Tentativa de puci din galeria lui Fură Zoli le rămăsese tuturor în minte ca un avertisment și un îndemn la vigilență. Mai ales că peste tot pândeau șulfe care așteptau primul pas greșit ca să-i uzurpe pe titulari și să se proclame șefi.

— Ia ziceți, bă, vă angajați aicea, cu martori, să vă faceți curățenie printre oameni și să nu ne mai dați bății de cap? întrebă Stanomir în cele din urmă, rotindu-și ochii bulbucați de la unul la altul. Sunteți oameni serioși sau cârlige de rufe?

Cei pe care-i viza întrebarea se foiră în scaune, se priviră între ei și scoaseră niște murmure nedeslușite, incapabili de o replică fermă. Într-un târziu, când liniștea din sala de conferințe deveni stingheritoare, Garderobă se făcu purtătorul de cuvânt al grupului.

— Păi nu prea se poate, domnu' preș. Nu știți ce-nseamnă să conduci o galerie. Fiecare o ține pe-a lui, iar tu tre' să le rezolvi problema la toți. Nu cred...

— Muceo, dacă nici eu n-am condus în țara asta, n-a mai condus nimeni, întrerupse „domnu' preș“, luându-și o mină severă. Reține ce-ți spun, n-a mai condus nimeni. Ce mare filozofie să le bagi mințile-n cap unor golani? Îi tai de la porție la deplasări, îi pui să-și cumpere bilet și să vezi cum se dau pe brazdă. Ce dracu', bă, tre' să vă-nvăț eu?

— Da, șefu', da' vine bulangiii ăilalți... schiță timid un gambit și Stan Bostan.

— Vezi cum vorbești, moșule, se zborși Stanomir. Grijă mare, că nu ești la tine-n groapă. Băi, uite care-i treaba. Nea Florin o să vă împartă biletele pentru meciu' cu spaniolii,

iar eu vă dau termen o lună de zile. Dacă peste-o lună mai aud de vreo galerie care-a făcut deranj, v-am ars. Să nu ziceți că nu v-am spus. Adio gratuități, adio plecări, adio înscrieri în partid. Și nu mai lucrăm moca. Clar? Clar, bă? repetă Stanomir, îmbrățișând încă o dată cu privirea grupul celor optsprezece.

— Gata, șefu', încercăm, acceptă Butelie cu o undă de resemnare în glas, susținut de o nouă serie de mormăieli ale celorlalți. Nu băgăm mâna-n foc c-o să fie bine, da' vedem ce iese.

Stanomir le mai reține atenția cu câteva probleme administrative, după care îi făcu un semn din cap vicepreședintelui Federației. Florin Amza îi chemă pe rând în față pe cei optsprezece șefi de galerie, înmânându-i fiecăruia un teanc de bilete, proporțional cu numărul de membri cotizanți. Fidelă principiului „jumulește ca să nu fii jumulit“, Federația încasa un procent din cotizații, chipurile pentru a le permite membrilor reprezentativi ai galeriilor să însoțească naționala la diverse meciuri afară, cu toate cheltuielile acoperite. Amza nu avea nici verva, nici dezinvoltura de bulevard a lui Stanomir. După împărțirea билетelor, își dresе vocea și li se adresă șefilor de galerie, dând impresia că trasează sarcini de serviciu.

— Treaba voastră ce faceți miercuri cu Moldova. Dar vedeți că miercurea ailaltă vine Spania. Aveți grijă cum strigați și mai ales cum cântați imnul la început. Aștept să ne răsplătiți încrederea. Vrem să-i batem pe spanioli jumătate pe teren, jumătate în tribune. Să simtă și băieții ăștia că au pe cineva lângă ei, încheie el chiar în secunda când pe ușa sălii de conferințe intră Minel Fotache.

Nou-venitul șușoti ceva la urechea superiorului ierarhic, îndoit din șale și cu mâinile la spate. Stanomir se încruntă fugitiv, după care anunță cu o furie abia reținută:

— Chelu' ăla de Popescu a dat pe prima pagină un articol la care-i zice „Moarte și muie“. Ia ghiciți despre cine e.

Îhî, despre voi. Numa-n *Adevăru'* n-ajunseserăm. Noi și Si-dexu'. Ne rîd și curcile, bă, rețineți ce vă spun. Și curcile ne rîd.

Întrevederea șefilor de galerie cu mai-marii fotbalului autohton luă sfârșit pe acest ton de insatisfacție acută. Din fericire pentru alde Guadalupe și Dentistul, ceilalți oficiali nu avură nimic de adăugat, rolul lor fiind, probabil, pur decorativ. Sau mai știi, poate că Stanomir îi adusese acolo pentru timorarea comandoului adunat de la peluze. N-ar fi mirat pe nimeni; paleta de tactici a șefului Ligii era un inepuizabil rezervor de surprize.

Îndreptându-se în dezordine spre parcare, cei optsprezece comentară succint și deloc amabil episodul ai cărui protagoniști fuseseră.

— Sanchi, ne arde. Ne ia mânecele de la vestă, asta ne face, rosti vexat Rică Ventuză, ferindu-se să apeleze la imagini mai naturaliste, fiindcă nu știa cine l-ar fi putut auzi.

— Să-și vadă de blaturile lui, nene, în loc să ne frece pe noi la icre. Păi eu mă bag peste ei când bate Astra în Ghencea? licită Ciocolată, enervat peste măsură de ingherința lui Stanomir.

— Să ne lase să ne facem treaba, bre, ce atâta gargară. Ce mă-sa vrea, să spunem poezii la meci? Ce, suntem la serbare? se zbârli la rîndul lui Mișu Clanță.

— Măine-poimăine face ședință cu părinții dacă nu suntem cumiți, prognoză ironic Salvador.

Tot bombănind, șefii de galerie ajunseră la mașini. Chiar dacă unii dintre ei trăiau într-o rivalitate patologică, în fața dușmanului comun trebuia luptat umăr la umăr. Iar acum se lămuriseră că erau puși în fața unui caz de — cum îi zicea Ceașcă? — amestec în treburile interne. Stanomir se băga unde nu-i fierbea oala, ceea ce era inadmisibil. Până aici, păreau să avertizeze căutările dușmănoase ale liderilor. Înainte de-a se instala la volan, cei optsprezece

ținură un sfat scurt și deciseră unanim în favoarea unei politici de nealinie. Oricum, biletele pentru meciul cu Spania nu li le mai putea lua nimeni înapoi. Cât despre nea Sică, să-i scutească. Prea se credea buricul pământului.

Marea partidă avu loc la o săptămână după ce naționala învinsese Moldova cu 2-1 într-un amical decis în ultimul minut dintr-un penalti inventat de arbitru. În tribunele Naționalului se strânseră peste cincizeci de mii de oameni nerăbdători să-i vadă îngenuncheați pe iberici. Disciplinate și punctuale, galeriile din provincie se prezentară având asupra lor recuzita clasică: steaguri tricolore cu sau fără gaură, cearșafuri cât o zi de post, cu tot felul de înscrisuri patriotard-naționaliste, goarne care chemau la luptă, eșarfe în roșu, galben și albastru. Mulți se vopsiseră pe față; câțiva exaltați se îmbrăcaseră în port popular, convinși că în felul ăsta Morientes și Helguera aveau să se piardă cu firea și să capoteze psihic. Tribuna a doua vuia încontinuu, vestindu-le spaniolilor iminenta apocalipsă de pe gazon. Fanii din capitală se grupară la cele două peluze — într-o parte cei ai Stelei și ai Naționalului, în alta cei ai lui Dinamo și ai Sportului — cu excepția rapidiștilor, care aleseră o zonă neutră de la tribuna întâi. Fură Zoli îi căută din priviri pe suporterii veniți din Spania ca să-i ia la omor. Nu văzu picior de străin, ceea ce nu făcu decât să-i crească iritarea. Butelie avu nevoie de multă diplomație ca să-și convingă aprigul confrate că expresia lui Amza — „să-i batem jumătate pe teren, jumătate în tribune“ — fusese o figură de stil și nimic mai mult. Fură Zoli se calmă cu greu, dilatându-și vindicativ pupilele și sperând în șinea lui să reperateze doi-trei spanioli fie și în ceasul al doisprezecelea. La peluza cealaltă, Ciocolată puse mâna pe un megafon și începu să li se adreseze direct jucătorilor, cu gândul să-i monteze și mai bine pentru următoarea oră și jumătate. „Didi, năsosu’ ăla cu 9 a zis că-i place de nevastă-ta.“

„Ai grijă de crețu' ăsta de pe stânga, Guriță, din cauza lui n-ați prins Liga Campionilor astă-vară.“ „Paule, cântă la meniscu' lor, tată, că și tu ai stat pe bară șase luni.“

Cu tot optimismul debordant al publicului, la pauză era 2-0 pentru spanioli. Consecventă și fidelă, galeria provincialilor își făcu datoria până la capăt, încurajându-și neobosit răsfățații, chiar și pe cei care jucau lamentabil, străduindu-se să-i dopeze moral și fluierându-i copios pe adversari la fiecare atingere de balon. Arbitrul își avu, firește, porția lui și se văzu potopit de un șuvoi de înjurături pe care, din fericire pentru toată lumea, nici nu le pricepu și nici nu le deduse. Conformându-se regiei comune a lui Gardone, Măslină, Cultu', Dingo-Bingo și Calibanu', moldovenii, dobrogenii, bănățenii, ardelenii și oltenii veniți la meci iscară în câteva rânduri valul bucuriei, chit că nu aveau nici un motiv, scandară prenumele favoriților — titulari și rezerve — fără să primească nici măcar o fluturare grăbită a mâinii, se unduiră în contra-timp (un rând la stânga, cel de deasupra la dreapta), cum văzuseră la galeria lui Liverpool, alegându-se doar cu priviri circumspecte din partea jandarmilor, și însoțiră cu urale fulminante fiecare combinație reușită a băieților. Totuși, scorul rămase 0-2. În țara unde văzuseră lumina zilei Adi-gol, Moldo-gol, Clau-gol, Danciu-gol, Guși-gol, Radu-gol și Șumi-gol, nimeni nu izbuti să perforeze măcar o dată poarta ibericilor. În schimb, călcând cu ghetetele peste tradiționala ospitalitate carpato-danubiano-pontică și ignorând flagrant eforturile de integrare ale nației, Javi Moreno, cel alintat „Trompetă“ și „Nasotti“ de spectatori șugubeți, prinse câte o torpilă în fiecare vinclu și rezolvă problema.

Dacă provincialii primiră dușul rece cu demnitate, galeriile reunite ale capitalei schimbară urgent macazul. Din câteva mii de guri țâșni simultan o puzderie de insulte la adresa învinșilor. Din eroi și idoli, tricolorii se metamor-

fozară — sub verbul caustic al lui Toni Șmen, Pârnaie, Fură Zoli, Butelie și Ciocolată — în rapandule, găozari, leoarbe, balaoarte, sifiloni și jagardele. Ploaia de invective nu-i lăasă insensibili pe protagoniști. Liberoul își dădu șortul jos și le arătă plătitorilor de bilet ce părere avea despre ei, portarul le propuse contestatarilor un număr de sex în grup, cu degetul mijlociu întins în sus până la ultimul nerv, vârful retras azvârli două doze de Coca-Cola în tribuna de unde aterizaseră, iar căpitanul echipei ceru să fie înlocuit și plecă la vestiar măcinând o avalanșă de cuvinte imposibil de găsit prin dicționare. Depășiți de situație, selecționerul aflat pe bancă și oficialii cocoțați la protocol asistară blazați la ultima parte din recitalul galeriilor bucureștene care, pierzându-și interesul pentru meciul interțări, își amintiră de campionatul intern. Din colțul dinamovist se auzi, brusc și sacadat, un refren nepieritor: „Oli, ola, să moară C.C.A.“ Falanga stelistă ripostă în trei secunde: „Ahe, aho, să moară Dinamo.“ Odată depășit preludiul, cele două galerii se concentrară metodic asupra inamicului comun de lângă Podul Grant. Deasupra întregii suflări din Balta Albă pluti preț de câteva clipe incantația sacră, ineludabilă și pătimașă a fiecărei etape: „Muuuuuuie Rapiiiiiid, laaa infiiiiiiit, / Muuuuuuie Rapiiiiiid, laaa infiiiiiiit.“ Așezat lângă președintele Federației, acționarul principal al giuleștenilor surâse dezolat. Ce oameni! Câtă răutate! Ce lipsă de educație!

Colac peste pupăză, la proxima etapă de campionat căzu, odată cu gardul de protecție al stadionului din Suceava, și recordul național de spitalizări per eveniment, precum și cel al arestărilor în grup. Scandalizat și împins cu voioasă inconștiență dincolo de geamandurile răbdării, starostele Ligii îi convocă la o nouă ședință pe șefii galeriilor (inclusiv pe provinciali) la exact zece zile de la apășătorul fiasco spaniol.

Și de data asta tot Minel Fotache jucă rolul maestrului de ceremonii. Atâta doar că întâlnirea nu mai avu loc la complexul Național, ci la sediul Ligii. Cele optsprezece căpetenii ale stadioanelor dădură încă o dată ochii cu Stanomir, flancat de uscățivul care fusese prezent și la ultima întrevedere și de Florin Amza, vicepreședintele Federației. Invitat să participe, consilierul pe probleme sportive al președintelui declinase în ultima clipă, invocând chestiuni ce nu suportau amânare, deși cam toată lumea bănuia că omul prefera jocurile Nintendo ciocnirilor de idei cu Stan Bostan și Lecitină.

Sică Stanomir își luase un aer opărit, semn că interpretase totul ca pe o jignire personală. De fapt, nimeni nu avea chef de glume — bătând la București, Spania se calificase pentru turneul final al europenelor și ne lăsase la mila barajului —, iar palidele tentative de înveselire a atmosferei din partea lui Fotache ricoșară dezagreabil și-l siliră pe al treilea om al Ligii să-și înfigă nasul în niște hârțoage, sub sfredelul din privirile șefului.

— Înainte de-a discuta și de-a vă comunica măsurile pe care le-am decis, încep ex abrupto Stanomir, incomparabil mai protocolar ca de obicei, îi dau cuvântul domnului profesor universitar Maximilian Ionașcu de la Facultatea de Psihologie. Dânsul o să vă prezinte un material care sper că o să vă ajute să vă dați seama de ce vă purtați așa. Domnu' Ionașcu, vă rog.

Uscățivul își cercetă auditoriul cu o privire albă, nepărând deranjat că, în locul candidelor studente pasionate de psihologia lacaniană și de behaviorism, trebuia să se producă în fața lui Guadalupe și Măslină. Își dresе vocea discret, își pipăi nodul de la cravată cu un gest reflex și începu.

— Domnilor, vă voi vorbi despre incidența și prevalența actelor de violență în grup asupra segmentelor popu-

laționale expuse aleatoriu impactului. Voi aduce în discuție atavismele, impulsurile gregare, spiritul de turmă în accepția lui Gustave Le Bon, precum și propensiunea individului contemporan spre radicalizarea discursului și spre derapajul atitudinal. Voi decela rațiunile pentru care grupul uman la apogeul surescitării preferă identificarea cu anumite ordine ale regnului animal și voi amenda teoria potrivit căreia revanșardismul latent are neapărată nevoie de un dublu stimul, senzorial și extrasenzorial, pentru a răbufni. În fine, vă voi propune o soluție de pacificare pe termen scurt și mediu în condițiile date, în care atenuarea componentelor rebarbative ale intrinsecului fiecăruia comportă o marjă de eroare de 2,48%.

Optsprezece perechi de ochi luciră maladiv și dobândiră concomitent o fixitate dătătoare de fiori. Revenindu-și primul din șoc, Ciocolată se cutremură scurt, ca într-o ultimă convulsie orgasmică, și se întoarse prudent spre Garderobă, aflat chiar lângă el. Acesta rămăsese cu gura căscată, siderat de torentul ininteligibil pe care-l auzise revărsându-se dintre buzele subțiri ale maestrului Ionașcu. Undeva la margine de rând, Mișu Clanță tresărise imperceptibil la auzul cuvântului „propensiune”. Intuind că era vorba de o pensiune a PRO TV-ului, fusese cât pe-acți să-l întrerupă pe universitar ca să-l întrebe cât costa o noapte și dacă micul dejun era inclus. Din fericire, Gardone prinsese mișcarea la vreme și își convinse printr-un gest ferm colegul să renunțe și să îndure mai departe în tăcere.

În timp ce Ionașcu își susținea recitalul jargonatic, câțiva dintre cursanții de ocazie se uitară intrigati la Stanomir. Pe chipul lui lătăreț se citea o satisfacție perversă, de rafinat al supliciilor. Președintele Ligii se mai întorcea din când în când spre Amza, cu care schimba impresii, însă fără a-i pierde de sub observație pe cei optsprezece șefi de galerie zăpăciți deja de verbiajul devastator al profesorului.

— Unul dintre stereotipurile cu gradul cel mai ridicat de recurență al contemporaneității este agresivitatea nucleelor umane — grupuri, grupuscule, comunități — aflate în interactivitate directă. Contextul social, frustrările personale, condițiile pedoclimatice și instinctul de supraviețuire îl obligă pe actant la reacții dominatoare, menite să-l legitimeze hegemonic în ochii rivalilor. Extrapolând de pe palierul individual pe cel al grupului organizat, constatăm prezența aceluiași tipare asumate inconștient și operaționalizate până la reușita finală.

Crisparea șefilor de galerie se apropia vertiginos de punctul critic. Butelie se uită la ceas pe furiș, sperând să scape teafăr. Dentistul își îndesă pumnul drept în căușul palmei stângi și repetă gestul de câteva ori, ca pentru a exorciza răul care i se cuibărise în gând cu douăzeci de minute în urmă. Dingo-Bingo, Salvador și Rică Ventuză oftară zgomotos de două-trei ori, fără să-l înduioșeze pe orator. La un moment dat, până și Minel Fotache se scărpină nervos în creștet, nesigur pe propria rezistență la o asemenea demonstrație de forță.

— Verificată de atâtea ori, disponibilitatea pentru conflict, pentru înfruntarea fățișă, este unul dintre elementele de coagulare și la nivelul galeriilor, continuă Ionașcu, ajungând în cele din urmă la chestiunea spinoasă a violenței. Am vorbit de identificarea actanților organizați în grupuri cu diverși prădători, cu sălbăticiuni deprinse să facă legea, să distrugă și să supună. Acești actanți ajung să dezvolte raporturi de simbioză cu modelul comportamental pe care l-au preluat, modificându-și propriile determinări până la imitarea lui cvasitotală. Energiile remanente ale fiecărui component al grupului trec printr-o cataliză potențială de antipatie față de celălalt, față de oponentul pe care îl doarește aneantizat, înfrânt, demis din toate funcțiile pe care le deține. În universul lui atitudinal, supporterul copiază

fidel tehnicile de atac și de repliere ale aceluși animal transformat în matrice de apartenență pentru întreaga galerie. Nu întâmplător, preferințele grupurilor de suporteri se îndreaptă spre felide, acvilide, falconide și alte ordine de răpitoare, fie ele terestre, acvatice sau aeriene. Am compilat pentru dumneavoastră o listă cu titulatura celor optsprezece galerii din Divizia A. Vă rog să o parcurgeți și veți infera, mai mult ca sigur, una dintre explicațiile comportamentului deviat de la normă al susținătorilor echipelor respective.

Fotache trecu repede printre rânduri și așeză sub ochii increduli ai celor optsprezece o foaie de hârtie pe care se afla un fel de tabel nominal. În capul listei stătea scris ANEXA 1, iar dedesubt se putea citi:

LEII ALBAȘTRI	URȘII GRENA
LUIII GALBENI	PUMELE ALBE
VULTURII VIOLEȚI	LINCȘII AURII
CÂINII ROȘII	RECHINII BORDO
TIGRII NEGRI	ACVILELE VERNIL
LEOPARZII VERZI	JAGUARII GRI
COBRELE ARGINTII	HIENELE ROZ
ȘOIMII ORANJ	PANTERELE TURCOAZ
GHEPARZII VIȘINII	ȘACALII KAKI

— Ce mă-sa-n cur e asta? explodă Ciocolată, neputând să se mai abțină. Vă bateți joc de noi? Bun, am călcat pe bec, am feștelit-o, asta e. Amendați-ne, suspendați-ne terenurile, faceți ce vreți, da' lăsați-ne dracului în pace, scrâșni el, mutându-și privirile de la Sică Stanomir la impasibilul Ionașcu și înapoi.

— Are dreptate, domnu' preș, îi sări în ajutor Toni Șmen. Care-i problema? Nici cu nume de animale nu-i bine? Acu' doi ani v-ați luat de amărății ăia din Timișoara, cu noi ce mai aveți?

Episodul evocat așternu o umbră pe chipul vicepreședintelui Amza. Din exces de zel, cu două sezoane în

urmă un oficial al Federației obligase galeria lui Poli să-și schimbe numele, sub amenințarea unor măsuri punitive drastice. „Ce-i aia, domnule, cum poți să-ți iei numele de la un comando care-a violat o curvă de lux în partea de sud a orașului?” se burzuluise federalul, informat tardiv că de fapt Comando Viola Ultra Curva Sud însemna cu totul altceva.

Sesizând pericolul, Stanomir preluă frâiele discuției.

— Băi, domnu' profesor a vrut să spună că din cauză că v-ați pus numele astea ați dat cu mucii-n fasole. Așa e? Întrebă el, semipivotând spre dreapta și așteptând confirmarea din partea lui Ionașcu.

Universitarul încuviință din cap, câtuși de puțin frapat de imagistica lui Stanomir.

— Păi bine, dom' șef, și-atunci ce facem? Nu mai mergem la meciuri? se alertă Lecitină.

Președintele Ligii negă printr-un țâțâit al buzelor.

— Nu, dragă, vă schimbați numele. Gata cu lei, tigrii și gheparzii, că numai de boacâne v-ați ținut. Ducă-se. Și ca să nu ziceți că nu vă vrem binele, ne-am pus mintea la contribuție și v-am produs o alternativă. Minele, bagă.

Fotache se execută conștiincios, pasându-i fiecărui șef de galerie o nouă foaie de hârtie, intitulată ANEXA 2. Cei optsprezece o studiară în tăcere. Era tot o înșiruire de animale și animăluțe, nearticulate și lipsite de data asta de determinantul cromatic al jivinelor din ANEXA 1.

IEPURI

DELFINI

ANTILOPE

LEBEDE

ZEBRE

CASTORI

GAZELE

CANGURI

KOALA

FLUTURI

MIERLE

RÂNDUNICI

LEMURI

BURSUCI

ORNITORINCI

SOMNI

CIMPANZEI

ȚÂNȚARI

Cei optsprezece își ridicară încet privirile de pe foi, implorând parcă pe cineva să le spună că totul era o farsă. Văzând însă expresia împlinită de pe fețele lui Stanomir, Fotache și Amza, începură să evalueze amploarea dezastului.

— Iepurii albaștri, testă sceptic Salvador. Cum Doamne iartă-mă să apar cu așa ceva pe Dinamo? Mă bagă ăia la Urgență, că-i aproape.

— Dar, vezi tu, și galeria lui Dinamo o să aibă alt nume, îl liniști Amza. De pildă... Lebedele Roșii.

Ciocolată, șeful galeriei din Ștefan cel Mare, se uită de la unul la altul ca lovit cu leuca. Dădu să spună ceva, numai că Stanomir i-o luă înainte.

— Dom'le, aici e-o chestie. Să mai vedem cu lebedele astea, poate găsim altceva. De când cu nasulelile alea de prin Austria, cu mâncători de lebede și mai știu eu ce, nu mai poți să te gândești la lebede că se interpretează.

— Lemurii vișinii, rosti sumbru Pârnaie. Nu merge, mânca-v-aș, nu merge și pace. Dacă le zic la băieți, e belea.

— Țânțaru' e tot animal? se interesă Calibanu'.

— Nu, e legumă. Cred și io că-i animal, ce-ai vrea să fie? Uite, voi ăștia de la Faru' puteți să vă spuneți țânțarii, și-așa sunteți trei sferturi machedoni, sugeră Stanomir.

— Țânțarii Turcoaz, zise de probă Măslină. Ca nuca-n perete.

— Ce să-ți spun, ce bine sună Căinii Roșii. Sau Vulturii Violeti, contracară enervat Amza.

Discuțiile în contradictoriu durară aproape o jumătate de oră, fără să se ajungă la un acord. Simțind că prezența lui nu mai era necesară, Maximilian Ionașcu se retrase, petrecut de înjurăturile în surdină ale celor optsprezece. Cât timp Stanomir polemiză cu Dingo-Bingo și Stan Bostan, Fotache și Amza puseră la punct ANEXA 3,

pe care o supuseră atenției de îndată ce li se dădu prilejul.

BEGONIILE ALBASTRE
PANSELUȚELE GALBENE
LALELELE VIOLETE
CRĂIȚELE ROȘII
MARGARETELE NEGRE
GAROAFELE VERZI
PETUNIILE ARGINTII
GLADIOLELE ORANJ
MIMOZELE VIȘINII
MUȘCATELE ALBE
VIOLETELE GRI
ALBĂSTRELELE AURII
FREZIILE BORDO
DALIIILE VERNIL
BRÂNDUȘELE KAKI
NARCISELE ROZ
ANEMONELE TURCOAZ
LĂCRĂMIOARELE GRENA

ANEXA 3 produse efecte din sfera catatoniei printre cei optsprezece, fără ca asta să-l impresioneze în vreun fel pe întâi stătătorul Ligii. Primul care își depăși momentul de perplexitate fu Cultu', care formulă o obiecție imbatabilă.

— Cum adică, „albăstrelele aurii“, bre? Păi ori e albăstrele, ori e aurii.

— Valabil și pentru „violetele gri“, plusă decis Guadalupe, sesizând o breșă în armura până atunci de nepătruns a inamicului.

— Astea-s cioace, bă, se ambală Stanomir. Stați de vorbă între voi, le mai suciți, le mai învârtiți și pân' la urmă vă-nțelegeți cumva. V-am dat o idee, n-aveți decât să vă potriviți singuri plantele și culorile.

— Adică noi suntem plante, șefu'? tatonă măhnit Calibanu'.

— Uitați ce e, interveni Fotache. Cum a zis și domnu' președinte, luăm măsura asta ca să vă facem un bine. Dacă galeriile voastre or să aibă nume pașnice, or să se comporte în consecință. Până acum ați fost câini și-ați mușcat, ați fost rechini și-ați terorizat, ați fost pantere și-ați atacat, ați fost lupi și-ați hărtănit. Gata, nu se mai poate. E nevoie de ceva nou. De o schimbare de etichetă, care să provoace o schimbare de atitudine.

— Cred că trebe și-o schimbare de sex, nea Minele, se pronunță Fură Zoli.

— De ce?

— N-ați văzut că toate florile alea e de genu' femelin? Păi avem noi fețe de panseluțe și anemone?

Observația lui Fură Zoli îi făcu mat pe oficiali. Aceștia parcurseră încă o dată ANEXA 3 și se recunoscuseră înfrânți. Vagabondul ăsta cu școala vieții la seral avea dreptate. Pe ditamai lista nu se afla nici măcar un masculin. Mai mare râsul.

— Un bob zăbavă, zmeilor, insistă Stanomir, adresându-li-se apoi lui Amza și Fotache: Ce mama dracului făcurăți, băi? Vă arde de caterincă? Scuipați-mi opșpe bălării masculine în cinci minute, că dacă nu, v-am ras. Rețineți ce vă spun. Să le văd pe hârtie. Executarea.

— ANEXA 4, oftă vlăguit Amza, privind-și colegul de suferință. Trebuia să ne luăm atlasul botanic cu noi. Domnu' președinte, da' dacă nici asta nu le convine, n-avem ce face.

— Asta-i ultima, Florine, pe-onoarea mea. Le place, nu le place, treaba lor. Cu ea defilează. Hai, la muncă.

Șefii de galerie așteptară în liniște cel de-al patrulea tabel cu opțiuni, care nu întârzie să apară. Fotache le mai împărți niște foi (mai puține de data asta, fiindcă îl ducea mâna de-atâta scris), trăindu-și condiția sisifică într-o tăcere care ascundea gânduri de răzbunare.

CLOPOTEL	FRĂSINEL
TRANDAFIR	BULBUC
MAC	ROZMARIN
BREBENEL	LILIA
CRIN	CORIANDRU
GHIOC	STÂNJENEL
TOPORAȘ	CACTUS
BUJOR	LAUR
SMIRDAR	BUSUIOC

— Dacă aveți întrebări, spuse Fotache după ce șefii galeriilor se mai afundară cu un pas în nisipurile mișcătoare ale ridicolului federal.

— Cum ceapa mă-sii desenez io un smirdar pă steag? ceru lămuriri Gardone.

— Pui mâna pe carte și te uiți, îl sfătui pedagogic Fotache. Altceineva?

— Ce-i ăla bulbuc? vru să știe Dentistul.

— Da' nu vă e rușine, bă? tună Stanomir. Sunați la informații pentru prostiile astea. Dacă aveți întrebări serioase, puneți-le. Dacă nu, adio și-un praz verde.

— Bostane, auzi bă, praz verde. Țasta-i bun pentru voi, juveții, speculă oportun Măslină. Oricum, e mai ca lumea decât ghiociei albaștri.

— Am eu o-ntrebare serioasă, domnu' preș, se aventură Garderobă. Ce se-ntâmplă dacă nu suntem de acord?

Stanomir ieși la atac, cu figura încinsă de un zâmbet perfid.

— Mă băiatule, stai că nu pricepi. Aici nu-i vorba de nici un acord. Faceți cum v-am spus, sau sunteți pe fărăș. Simplu. Reține ce-ți spun. Am vorbit cu președinții de cluburi și mi-au dat dreptate. Până acu' v-am pompat bani întruna. Ba pentru deplasări, ba pentru confeti, ba pentru tobe, ba pentru sprayuri, ba pentru mai știu eu ce aiureli. Și-n schimb voi ce faceți? Paradiți scaune, dați cu fumigene pă teren, îi porcăiți pă observatori și furați de pân piete. Iar dacă se lasă cu mardeală la stadion, cine plătește? Voi? Aș,

clubu', adică taman ăștia pă care-i mulgeți de mălai. Ia zi-ceți, e corect? Nu e, tată, ascultați la mine. Să vă fie clar: ori vă alegeți frumușel niște nume de-astea cumsecade și-nvățați ce-i aia o galerie adevărată, ori schimbăm foaia. Ciuciu bani, canci excursii cu echipa. Priceput?

O tăcere densă urmă apostrofelor lui Stanomir. Cei optsprezece șefi de galerie ajunseseră pe ultima treaptă a consternării. Avuseseră timp berechet să-și dea seama că președintele Ligii voia efectiv să-i facă de răs, să-i compromită fără putință de reabilitare. Căci în ce fel puteai alege între două variante la fel de neconvenabile? Aceasta era întrebarea căreia Butelie, Dingo-Bingo și ceilalți îi căutau zadarnic răspunsul. Treptat, înțeleseseră cu toții că situația era fără ieșire. Redenumirea părea inevitabilă.

Ca prim rezultat al măsurii dictate de Stanomir, ziarele de sport de a doua zi își dublară tirajul și — în consecință — încasărilor. Câțiva președinți de club conchiseră că asanarea morală a ambientului fotbalistic începuse, așteptând încrezători următoarea etapă de campionat pentru confirmare. Ofițerul de presă al naționalei aplaudă inițiativa lui nea Sică și văzu în ea o garanție a fair-play-ului viitor. Până și ministrul de resort trimise o telegramă de felicitare, în care îl invită totodată pe președintele Ligii la fermitate și consecvență. Totul părea pregătit pentru un fotbal jucat printre albatroși și nuferi.

Cu atât mai mare fu nedumerirea lui John Turcu, un român stabilit la Winnipeg, când navigă pe Internet o săptămână mai târziu și citi în principalul cotidian de sport din București comentariul la meciul disputat de echipa cu care ținea din fragedă pruncie. Ceea ce-i reținu atenția fu îndeosebi finalul articolului:

Din păcate, partida a fost umbrită de duelul celor două galerii, care și-au dat în petic după ultimul fluier al arbitrului. Aripa dură a „stânjeneilor roșii“

radu paraschivescu

a atacat grupul „cactușilor galbeni“ masați la peluza nord, distrugându-le steagurile și incendiindu-le bannerele. Prezent la meci, președintele Ligii Profesioniștilor, Sică Stanomir, a declarat unui reporter al postului național de televiziune: „Ăștia nu-s oameni, dom'le, sunt animale! Rețineți ce vă spun! Fiare, asta sunt! A avut dreptate cine le-a zis câini și lupi.“

o lună plină

Se ciupi temător, dorindu-și din suflet să nu fie un vis. Nu era. Nici vorbă. Se afla în plină și intensă realitate, departe de palpitul oniric și de efemerul bizar al acelor episoade pe care le-ai uitat din clipa când ai deschis ochii. Iar cadra din fața lui îi aparținea sută la sută. Nu trebuia s-o împartă cu nimeni. Posesiv și exaltat, își dorise mai mult decât orice pe lume s-o aibă numai pentru el, s-o transforme în prințesa lui surâzătoare, în zâna lui bună, în muza lui voluptuoasă și totodată atât de plină de mister. Într-un târziu, dorința i se îndeplinesc. Totul e să vrei cu adevărat, îl încurajase un prieten pe vremea când mai avea așa ceva. Dacă vrei cu adevărat, dacă ții morțiș, dacă ești gata să dai totul pentru obiectul dorinței tale, până la urmă o să vezi că o să ți se facă pe plac. Nu-l crezuse pe cel care-i spusese cuvintele astea. I se păruse că erau de circumstanță, că aveau un scop pur consolator. Dar uite că se înșelase. Fostul lui amic avusese dreptate.

Monica Bellucci. Monica Bellucci la el în garsonieră. Monica Bellucci goală la el în garsonieră. La un metru și ceva de el. Uitându-i-se în ochi cu un amestec indefinibil de frivolitate și indiferență. Îmbietoare, totuși absentă. Fierbinte, totuși distantă. Meridională, totuși rece. Fixându-l fără să-și coboare o secundă privirile grele de torpoare, abandon și plăceri nemărturisite. Sfidându-l pe sub pleoape. Chemându-l pe mutește. Înfiorându-l înainte de-a cuteza s-o atingă. Promițându-i extazul clipei și prevestindu-i

tristețile de mai târziu. Stârnindu-i simțurile și răscolindu-i mândria de bărbat singur, trecut de prima tinerețe.

Monica Bellucci la el în garsonieră o lună încheiată. Monica Bellucci la el în garsonieră o lună încheiată, fără știrea vecinilor. Monica Bellucci la el în garsonieră o lună încheiată, fără știrea vecinilor, gata să-l primească la pieptul ei cald, bronzat și generos. Gata să-i înțeleagă frustrările. Să-i accepte poftele. Să-i îngăduie gesturile. Să nu-i cenzureze nimic. Să-i restituie măcar o părțică din orgoliul ferfenițit în eșecurile de peste zi. Să-l reabiliteze în propriii ochi. Să i se ofere tăcut și deplin, ca într-un ritual decupat din mintea amorului.

Se apropie ca în transă și întinse prudent mâna dreaptă, de parcă o mișcare bruscă ar fi năruit totul. Putea să-i atingă goliciunea, să-și lipească palma care începuse deja să-i transpire de pânțele ei neted, să-și plimbe degetele pe curbura șoldurilor ei apetisante, să-i lase pe buzele întredeschise un sărut tremurat, lacom și în același timp sfios. În cele din urmă mâna îi căzu la loc pe lângă corp, iar el îi mai cercetă câteva secunde chipul încadrat de un păr negru și lung ca al unui indian din romanele lui Karl May, gura arcuită într-o ușoară nedumerire, nasul drept și bine proporționat, urechile mici, de care atârnavă doi cercei nemîșcați, ochii în care te pierdeai ca într-un abis al desfătărilor și bărbia împinsă abia perceptibil în față, într-un gest de provocare cochetă, care parcă o făcea și mai atrăgătoare. Avea ceva și din Isabelle Adjanei, și din Sophie Marceau. Însă era Monica lui. A lui și numai a lui. Vreme de o lună. O lună încheiată. O lună plină, cum probabil că nu avea să-i fie dat să mai trăiască niciodată.

Și-o dorise în garsoniera lui impersonală încă de când o văzuse în filmul acela în care era soția lui Gene Hackman. Nu mai ținea minte titlul, știa doar că mai juca și Morgan Freeman și că nici unul dintre personaje nu-i plă-

cuse. În afara ei, bineînțeles. Îl încercase o gelozie pârjolitoare când bătrânul Gene o văzuse cum se dezbracă, de parcă un intrus s-ar fi furișat pe nesimțite între ei și ar fi torpilat prin simpla sa prezență acolo o relație unică, irepetabilă. Chiar dacă în film Monica era soția lui Gene, i se părea nedemn să-și dea hainele jos în fața cuiva care putea să-i fie tată. Oricum, după ce se smulsese din starea aceea apăsătoare, își fixase întreaga atenție asupra ei, gata să aspire ecranul din priviri. Nu-și dădea seama dacă era o actriță bună. După câțiva ani, văzuse *Malena* și tot nu se lămurise. Însă avea o calitate pe care toți bărbații de soiul lui o apreciau la o femeie: știa să tacă. Tăcea imperial, dominator, consistent. Era o preoteasă a muțeniei, o vestală a cuvântului reprimat, o hetairă a gândului nerostit. O statuie de carne. Un martor discret al evenimentelor, un accesoriu decorativ, exotic și oricând disponibil, un depozitar de nădejde al angoaselor, neîmplinirilor și ambițiilor celui de alături. Îi lumina cămăruța așa cum își dorise dintotdeauna. Se afla acolo și nu scotea o vorbă. Era greu de spus dacă își ajungea sieși. Lui, în schimb, nu-i mai trebuia altceva. Nici muzică, nici cafea, nici țigări, nici televizor. Și, firește, nici o altă femeie.

Monica Bellucci păstrând pe ea doar o brățară și un inel. Monica Bellucci veghindu-i protector singurătatea. Monica Bellucci transmițându-i mesaje stranii, printr-o telepatie de care el, unul, nu s-ar fi crezut capabil niciodată. Se mai apropie cu un pas. Tricoul jilav pe care îl purta i se părea o povară. Și l-ar fi dat jos și l-ar fi aruncat cât colo, dar se temea ca gestul să nu-i fie interpretat aiurea. Ca nu cumva seminuditatea lui să fie resimțită ca un afront. Și Monica era goală, ba chiar goală pușcă, numai că nu exista termen de comparație. Cum să pui alături o sculptură și un spasm? Cum să stea unul lângă altul un produs situat la granița rebutului și o capodoperă a naturii? De când era

miracolul vecinul ratării? Cum ar fi putut să dezonoare splendoarea tonică a italienei exhibându-și torsul nevolnic și alb, ca un boț de telemea cu păr, pe care soarele nu-l mai mângâiase de trei ani? Își păstră tricoul pe el și, fără să vrea, își coborî privirea spre gleznela actriței. Nu îndeajuns de subțiri, apreciaseră criticii. Groase de-a binelea, licitase o ochelarișă pistruiată într-un supliment TV. Bun, și ce voiau, o nouă Marlene Dietrich? Îi trecuse vremea. Își trăise traiul. Nu poți să pui șublerul pe glezna unei dive fiindcă i-ai căutat cu disperare cusururi și nu i-ai găsit nici unul. Sau, mă rog, poți, dar asta înseamnă că ești sărac cu duhul. Își încleștă pumnii preț de o clipă. Cine se atinge de gleznela Monicăi devenea automat dușmanul lui.

Ardea de nerăbdare s-o atingă. Atâta doar că nu știa de unde să înceapă. Știa în schimb că reacția ei ar fi fost aceeași, indiferent cum ar fi arătat prima lui mișcare. Făceau parte din două lumi diferite, nu vorbeau aceeași limbă, îi despărțeau ani-lumină și era prea puțin probabil să se întâlnească și pe alte coordonate, în afara imediatului tactil. Ea era o minunăție a celuloidului, el un slujbaş mărunț. Ea îl supusese din ochi pe Gene Hackman, el nu îndrăznea să-i ceară șefului o zi de concediu. Ea cucerise o lume, el enervase un oficiu. Ea asigura imaginea unui celebru creator de parfumuri, el își cumpăra cel mai ieftin deodorant de la colțul blocului. Ea făcuse fericiți sute de milioane de bărbați, el o adusese în pragul sinuciderii pe singura femeie pe care o cunoscuse. Și totuși, contrariile se atrag, se îmbărbătă el, uitându-se din nou în ochii meridionalei somptuoase și întrebându-se ce ar fi zis colegii lui de serviciu dacă ar fi știut cu cine împărțea garsoniera.

Pe de altă parte, și lor le dădea inima ghes, o știa prea bine. Purtase destule discuții cu ei ca să-și întipărească în minte preferințele fiecăruia. Sandu, șeful de serviciu, era topit după Shania Twain. Avea toate discurile ei, văzuse

șapte concerte și nutrise pasager iluzia că va ajunge cândva peste ocean și i se va înfățișa în toată naturaletea lui balcanică. Vedeta country nu putea decât să fie recunosătoare autorităților canadiene hotărâte să nu acorde vize unor cetățeni din țările cuprinse în valul trei al integrării, care pe deasupra își motivau intenția turistică printr-un vers stupid, desprins dintr-un cântec așijderea: *I just called to say I love you*. Dacă toți masculii care râvneau la o oră cu Shania Twain ar fi fost admiși în țară, supremația demografică a Chinei ar fi fost grav periclitată. Stelică, miopul cu mătreacă de lângă geam, o adora pe Jennifer Lopez. Cornel, șmecherașul cu figură de ospătar din stânga ușii, și-ar fi dat haina de pe el pentru o noapte cu Elle MacPherson. Mihai, ultimul venit, nutrea o slăbiciune maladivă pentru Christina Aguilera. Costi, junele rebel al oficiului, era halucinat de nureii lui Nadine. În fine, Petrică, paznicul, s-ar fi mulțumit și cu Natalia Oreiro. Toți erau burlaci, divorțați sau văduvi. Cu toții trecuseră prin experiențe neplăcute cu femeii din lumea lor și decisese să-și îndrepte aspirațiile spre sfere mai înalte. Dacă tot cădem, măcar s-o facem de pe un cal frumos. Conotația hipică a imaginii nu era întâmplătoare. Cu excepția lui, care ar fi fost în stare s-o privească pe Monica Bellucci zile în șir, ca pe o icoană în mărime naturală, ceilalți erau incomparabil mai tentați de o partidă de sex viguros decât de contemplarea fermecată a aleasei. Nici prin cap nu le trecea să-și refacă viața alături de Jenny, Christina, Elle, Shania sau Nadine. Nu visau câtuși de puțin la așa ceva și, dacă li s-ar fi oferit o asemenea variantă, ar fi strâmbat din nas. Băieții doreau două lucruri: să-și astâmpere curiozitatea și să se comporte cocoșește. Atâta tot. Știau că era imposibil, însă nimic nu-i împiedica să gloseze la infinit și să se pună în cele mai atrăgătoare posturi.

El era cu totul altfel. Luna asta, cât stătea cu Monica, avea s-o transforme în prietena și confidenta lui. Avea s-o

atingă, s-o mângâie, să-i deseneze conturul cu vârful unghiei, dar fără nimic lasciv. Nu puteai fi porc în fața Monicăi. Nici Gene nu reușise, deși se străduise din răspuțeri. Puteai, ce-i drept, s-o admiri cu fervoare și s-o dorești în limitele decenței. Să te vezi alături de ea pe o plajă braziliană sau într-un castel din Scoția. S-o răsfeți și s-o prețuiești. Să-i bei zâmbetul și să-i mulțumești fiindcă există. S-o plimbi cu gondola și să-i cumperi bijuterii. Să nu-i pretinzi nimic și să-i dăruiești totul. Iar apoi, întors în garsoniera înnobilită de prezența ei, să te bucuri descătușat, ca un copil care iese să bată mingea după ploaie.

Se mai apropie cu un pas și avu impresia că în ochii negri îi joacă o lumină șagalnică. Hai, curaj, părea să-i spună. Nici unul dintre noi n-are de ce să se teamă. Mă cunoști și te cunosc. Poți să-mi spui tot ce te-apasă și să... Să ce? Oare îi comunicase că putea s-o atingă? Chiar îi dădea voie? Nu se supăra? Nu și-ar fi iertat-o niciodată, dacă ar fi citit în privirea aceea întunecată un semn cât de mic de reproș. S-ar fi luat la palme în fața ei, s-ar fi autopepsit la sânge și nu i-ar fi păsat nici cât negru sub unghie de mândria lui rănită.

Îi cercetă pe îndelete degetele lungi, terminate cu unghii ovale, se mai uită puțin la brățara care i se odihnea pe încheietura mâinii stângi, văzu într-un târziu că mai avea una la fel, prinsă în jurul gleznei drepte, iar când simți că își mobilizase toate resursele de curaj, își ridică ochii spre sânii ei amplii, ca două balize ale plăcerii. Oftă și roși concomitent. Încercă să scape de nodul din gât, își umezi buzele trecându-și limba peste ele și regretă că nu era poet. Ar fi vrut să cânte în ode fără egal perfecțiunea cafenie a areolelor, curbele molatice ale pieptului, greutatea lui răscolitoare, textura impecabilă a pielii, carnația pietroasă și atât de dulce, chemarea ei irezistibilă, tot acel festin epicureic, recitalul pentru un unic și privilegiat spectator, aven-

tura nemaîntâlnită de care avea să se bucure treizeci de zile una după alta. Monica merita cu prisosință toate omagiile din lume. Merita s-o cânti, s-o evoci, s-o ridici pe pedestal, s-o durezi în piatră, să-i prinzi esența în cât mai multe feluri, pentru ca mărinimia ei înaltă să aibă parte de un răspuns pe măsură. Și nu în ultimul rând, să-i spui că o iubești.

— Te iubesc.

Fără să-și dea seama cum, se lipise de ea. Se retrase puțin, dar își lăsă mâinile să se plimbe tremurător pe corpul ei bronzat pe malul Mediteranei, în disprețul succeselor îndoielnice ale solarului. Nu mai putea să dea înapoi. Și nici nu voia. Vegheat de ochii italienei, în care stăruia aceeași detașare voluntară, exploră un ținut ale cărui bogății i se iveau acum pentru prima oară, într-un ritm căruia de-abia putea să-i facă față. Învăță un alt fel de geografie, cu alt fel de văioage, vâlcele și podișuri. Atinse cu degetele tot mai puțin crisplate centimetru cu centimetru din pielea ciocolatie a Monicăi, scriindu-i pe corp întreaga și ciudata lui dragoste nemărturisită până atunci, și însoțind-o cu o litanie șoptită timid, ca și cum muzica ei monocordă ar fi putut atrage musafiri nepoftiți.

— Nu știi cât mă bucur că ești aici. Deși mi-e tare greu să vorbesc cu tine. Am atâtea să-ți spun și nu știu cu ce să încep. Dar știu că, de oriunde aș porni, m-ai înțelege. Ți se citește în ochi, e rostul tău pe pământ. Dobitocul ăla de Gene n-a știut ce să caute. Eu însă știu. Acum te mângâi și îmi vine să te sărut de sus până jos, însă îmi dau seama că, dincolo de toate astea, există ceva mult mai important. Totul e să rămâi în lumea ta, cu victoriile tale, și să nu te mai intereseze restul. Iar lumea mea ești tu. Mă răzbuni și mă aperi, mă faci să mă simt întreg și mă trimiți să-i înfrunt pe ceilalți. Habar n-am dacă ai mai făcut așa ceva și

pentru alții, dar eu, unul, îți sunt recunoscător. Iar dacă aș fi mai tânăr, aproape că aș spune că sunt fericit. Numai că am aflat că fericirea e suma lucrurilor de care ai fost ferit. Am citit asta într-o carte. La început am râs, însă acum văd că așa este. Nu e neapărată nevoie să fii fericit fiindcă ai câștigat la loto, ți-a născut nevasta sau ai fost avansat. Poți s-o faci și fiindcă n-ai trecut prin război, nu ți-a confiscat nimeni casa, n-ai trăit nici un cutremur și nu te-a trădat nici un prieten. Cu tine, totul e posibil. Dincolo de ușa asta însă, începe iadul. E curios cât de bine pot despărți câțiva centimetri infernul de paradis. Și cât de aproape e eșecul de izbândă. Mă mai urmărești? O, da, nici nu trebuia să întreb. Iartă-mă. Oricum, poate că e mai bine să tac. Să tăcem amândoi. Ca actorii aceia taciturni care se întâlneau la cârciumă și se întrebau unul pe altul: Ia zi, iubitele, despre ce tăcem azi?

Se opri și își retrase mâinile de pe sânii Monicăi. Acritița îi întoarse privirea, ținându-și în continuare buzele întredeschise. Era cu neputință să anticipeze ce i-ar fi ieșit pe gură, dacă s-ar fi hotărât să vorbească. Părea la fel de în largul ei printre înjurături și delicii oratorice. Sentimentele, atâtea câte ar fi avut, îi erau ecranate de expresia de vagă derută, de aerul întrebător, de sprâncenele ridicate într-o abia sesizabilă mirare. Era și nu era acolo, în garsonieră, alături de el. Îi dădea impresia că i s-ar fi putut strecura printre degete la fel de ușor ca nisipul de pe plajă împrăștiat de pașii unui turist grăbit. Oare la ce se gândea? Nu cumva la Gene? Nu, era imposibil. O umilise destul. Iar aici nu era vorba de filmul propriu-zis, de roluri, ci în primul rând de felul în care ieșise Gene din pielea personajului și se înapoiase în viața de zi cu zi, obligând-o să facă același lucru. Simțise tensiunea emanând dinspre ecran și mai că-i venise să spargă televizorul. Se abținuse doar fiindcă își dăduse seama că, dacă ar fi cedat

impulsului, n-ar mai fi putut s-o vadă până la sfârșit. Iar asta ar fi fost insuportabil. De neconceput.

Cât de bine te poți înțelege cu cineva care nu scoate un cuvânt? se întrebă el, îmbrățișându-și zâna cu o privire în care adorația se împletea cu o afecțiune caldă și duioasă. Câteodată mai bine decât dacă ar vorbi, își dădu singur răspunsul. Una dintre virtuțile cardinale ale tăcerii era că, mascând îngustimea minții, sugera înțelepciune și tact. Sigur, nu era cazul aici. Monica nu era o prostovană care ajunsese pe platoul de filmare fiindcă arăta bine. Nici pomeneală. Vremea păpușilor Barbie cu talaș în loc de creier trecuse de mult. Pe lângă asta, tăcerea Monicăi trimitea cu gândul la o personalitate atât de puternică, la un eu atât de bine articulat, încât cuvintele deveneau inutile. Și pe urmă, în ce limbă s-ar fi putut înțelege? El făcuse germană și rusă în liceu, iar cu o asemenea combinație puteai să-ți traduci cursuri de tehnologia materialelor de pe Internet, nu să discuți cu Monica Bellucci.

Ochii i se opresc din nou asupra pieptului ei primitor, care invita la reverii inavuabile. Și nu ne duce pe noi în ispită, iar dacă totuși ne duci, măcar nu ne întrerupe, psalmodie el în minte, sperând ca frumoasa italiancă să nu-i citească gândurile. Tentat de o altă viziune tulburătoare, își lipi buzele de sânul ei stâng și constată că era mai cald decât ar fi crezut, de parcă temperatura ridicată din garsonieră i-ar fi luat în stăpânire corpul tânăr și arămiu.

— Te rog să mă ierți.

Știa că vorbise de pomană. Și că ar fi putut repeta gestul de sute de ori, fără să riște nici o punere la punct. Dar uneori glasul inimii o lua înaintea celui al minții.

— E bine să ai pe cineva care nu te judecă, indiferent ce-ai face, continuă el, sub privirile neschimbate ale vedetei. Cineva care îți stă alături necondiționat. Vezi tu, Monica, nici nu mai contează că o să-mi petrec noaptea asta

și încă douăzeci și nouă cu tine. Fiindcă oricum n-o să se întâmple nimic. O știm amândoi. Dar gândește-te cum o să ies mâine în lume. Cum o să mă uit la ceilalți. La nenorocitul ăla de Sandu, care, nu știu dacă ai observat, seamănă cu Gene al tău. La ratații ăilalți, de care m-am plictisit din ziua când i-am văzut pentru prima oară. La administratorul care m-a anunțat că mă trece la restanțieri. La dentistul care mi-a zis că nu mai fumează Snagov de douăzeci de ani. La vecinii care au făcut de cinci ori cerere să fiu evacuat. La câinele blocului, care sare să mă muște de câte ori mă vede. La fosta soție, care e controlor de acces la metrou și mă lasă să intru pe gratis de milă. La toți și la toate. Până acum, mă gândeam cu groază că se face dimineață și trebuie s-o iau de la capăt. Azi număr secunde până mâine. Abia aștept să le văd mutrele alea superioare.

Noaptea trecu mai repede decât precedentele. Actrița ascultă alte trei monologuri, considerabil mai lungi prin comparație cu cele diurne, iar el adormi abia spre dimineață, vlăguit ca după o orgie, dar încântat de atenția ei statornică. Visă că era un Don Juan la care frumusețile planetei făceau anticameră. Era atât de solicitat, încât trebui să renunțe la serviciu și să rămână acasă, asaltat de un roi de celebrități din care fiecare voia să-l aibă măcar câteva ore pentru ea. Reuși să le mulțumească pe toate cu prețul unei delimitări depline de restul lumii, pe care însă nu avu cine știe ce motive s-o regrete.

Se trezi căutând-o din priviri. Era tot acolo. La fel de calmă, la fel de tăcută. Se uită la ceas și văzu că trecuse de zece. Fusese atât de sigur pe ceasul lui biologic, încât nu mai pusese deșteptătorul. Tare ar mai fi lenevit puțin, dar și așa întârziase. Noroc cu programul ăsta culisant, care îi permitea să vină cât de târziu dorea, cu condiția să recupereze până spre seară. Deja se gândea cu groază că nu avea să ajungă acasă înainte de opt.

— Oho, lume nouă, îl luă în primire Sandu. Ce-i cu tine, domnule? Am crezut că te-ai supărat pe noi. Ai făcut-o lată?

Murmură o negare în doi peri și se așază la biroul lui cu gesturi precaute, ca și cum s-ar fi temut să nu se spargă și să nu se împrăstie pe jos în mii de cioburi. Îl durea capul și s-ar fi lipsit bucuros de ironiile celorlalți. Dar știa că nu avea cum să le pună lacăt la gură. Așa făceau de aproape zece ani. Cum întârzia cineva, cum imaginau tot felul de scenarii pe seama lui. Se săturase. În plus, deși venise doar de trei minute, de-abia aștepta să plece.

Ziua de lucru trecu greu, poticnit, chinuitor de încet. Își făcu două cafele, rășfoi niște materiale, mai mult ca să-l vadă colegii că lucrează, ieși din birou de câteva ori, chipurile, cu treburi, însă nu păcăli pe nimeni. Toți înțeleseseră că în viața lui intervenise ceva special. Nu mai semăna aproape deloc cu cel de până mai ieri. Cel mai ciudat era că nu își dădeau seama dacă schimbarea aceea, pe care încerca degeaba s-o ascundă, era în bine sau în rău. În mod sigur însă, era un alt om. Nu mai răspundea întepăturilor. Se cenzura ori de câte ori avea motive de enervare. Dacă voiai să scoți ceva de la el, trebuia să-i repeți întrebarea de două-trei ori. Se uita la ceas din cinci în cinci minute. Și de multe ori rămânea dus pe gânduri, cu ochii pironiți pe geam, cu fața sprijinită în podul palmei drepte și cu un surâs care îi înflorea fugăr pe buze când credea că nu-l observă nimeni.

Cornel, cel mai curios dintre colegi, simți că trebuia acționat. Își stoarse creierii, se perpeli câteva ore, se consultă cu ceilalți și în cele din urmă ieși din încăpere, îndreptându-se spre debaraua femeilor de serviciu. Petrică, paznicul, stătea la o cafea cu două dintre ele și, din câte își dădu seama Cornel, tocmai le povestea episodul 216 din *Soledad*, pe care acestea nu-l apucaseră fiindcă plecaseră mai târziu acasă.

— Măriuco, ia vino-ncoace un pic. Am o vorbă cu tine.

Femeia stafidită din colțul debaralei se ridică ținându-și o mână la șale și ieși pe coridor, trăgând ușa după ea. Făcea curățenie o dată pe lună la fiecare dintre cei șase singuratici din birou și mai câștiga un ban, cu ferma certitudine că nici unul nu avea s-o toarne la direcție. Aveau nevoie de ea și nici nu costa foarte mult. Cornel o luă cu binișorul și află fără probleme ce-l interesa.

— Și zici că pe 30 te duci la el, da?

— Îhî. Da' să nu mă puneți să fac mai știu ce blestemății, că nu fac.

Cornel o liniști afabil. Doamne ferește, nu i se cerea nimic rău. Să caște ochii, atâta tot. Să se uite atent în garsonieră și să raporteze ce anume se schimbasese. Era imposibil ca o femeie să nu adulmece urma unei alte femei, își zise Cornel, care ajunsese între timp la concluzia neîmpărtășită că nu putea fi vorba de altceva.

— Ochii-n patru, bine? Cauți sub cuier, în dulap, în baie, în geamantane, pe balcon, în bucătărie, unde știi. Pe urmă vii și-mi spui, da? Numai mie. Mă bazez pe tine, ai grijă.

Sub un soare tot mai insistent, zilele verii bucureștene treceau anevoie. Apatia pusese stăpânire pe oraș și pe locuitorii lui, lăsându-le mici răgazuri seara, când migrau din apartamente spre terase sau spre restaurantele în aer liber. La serviciu, singurul eveniment care îi animă cât de cât pe ocupanții biroului fu repartizarea perioadelor de concediu. Altădată îndârjiți și pisălogi, cei șase acceptară să-și tragă la sorti săptămânile de odihnă și nu comentară în nici un fel rezultatul. Pe 31, în cea mai călduroasă zi a anului, Măriuca bătu politicos la ușă, goli coșurile de hârtii într-unul mai mare, lăsat pe coridor, iar înainte de-a pleca se opri lângă masa lui Cornel, ținând un sul de hârtie velină la subsuoară.

— Ia zi, fato, ce-ai găsit? o întrebă el, mustind de curiozitate.

Își permitea să vorbească tare, fiindcă ocupantul garsonierei investigate de femeia de serviciu fusese chemat la centrală.

— Nimic, dom' Cornel. Pe-onoarea mea. N-am lăsat colțișor nescotocit.

Bărbatul se pleoști. Mizase atât de hotărât pe o descoperire spectaculoasă, încât răspunsul Măriucăi nu avu cum să nu-l dezamăgească. Văzând că nu era rost de nici o recompensă pentru strădanie, femeia dădu să plece la ale ei. Înainte de-a ieși pe ușă, se întoarse și puse sulul de hârtie pe biroul șefului de serviciu.

— Asta-i pentru 'mneavoastră, dom' Sandu. Știe că vă dați în vânt după ele. Cre' că voia să v-o aducă 'mnealui, da' a uitat-o acasă. V-am adus-o eu. Hai sănătate.

Sandu despături foaia velină, o netezi și chicoti scurt, atrăgându-le atenția celorlalți. De pe coala 2 x 1,5 a unui calendar Pirelli, plină de amprente lipicioase, goală ca în ziua când venise pe lume, cu buzele întredeschise și cu ochii pierduți într-o zare incertă, Monica Bellucci, idolul de uz intern al funcționarului anonim, li se ivi tuturor, frumoasă, calină și aparent mulțumită fiindcă, fără să miște un deget, îi asigurasă cuiva un abonament lunar la fericire.

Într-un sfârșit de noiembrie neobișnuit de călduros, care urmă unui octombrie neobișnuit de friguros, eterna și fascinanta Românie primi invitația de integrare în NATO, după o întâlnire la nivel înalt, consumată între turlile medievale ale Pragăi. Cum nimic pe lumea asta nu este rodul hazardului, mințile neamnezice de la noi (nu foarte multe la număr) descifrară prompt simbolul capitalei cehe. Căci tocmai din Praga țâșnise revolta lui Jan Palach, torța umană care înfiorase conștiințele europene înainte de a ajunge pe soclul ridicat martirilor autentici. Prin contrast, brașoveanul Liviu Babeș sfârșise în uitare la puțin timp după ce incendiase cu propriul trup o pârtie de schi în Poiană, iar clujeanul Călin Nemeș preferase să se sinucidă constatând că, în timp, sacrificiul din spațiul mioritic devine obiect al deriziunii și prilej de glume nesărate. Pus iarăși în inferioritate de modelul praghez, românul încasă nonșalant noul bobârnac al istoriei și se pregăti pentru a sărbători cum se cuvine triumful nord-atlantic. Cu atât mai mult cu cât adaptarea la cerințele transcontinentale se produsese fulgerător: coloneii deveniseră comisari, iar generalii fuseseră rebotezați chestori.

Imediat după anunțarea veștii celei mari, euforia oficială îmbracă forme bufe. În fața camerelor de luat vederi, președintele, primul-ministru, ministrul de Externe și cel al Apărării își uniră mâinile într-un gest care aminti mai degrabă de salutul familiei Bundy decât de solidaritatea

muschetarilor lui Dumas. Șeful statului arboră tradiționalul zâmbet abia zăgăzuit de lobii urechilor, pe când cel al guvernului nu uită să le amintească predecesorilor că prezența lor la putere nu făcuse decât să amâne mult așteptatul eveniment. Convocat la rându-i, patriarhul elogie jovial ceea ce afurisise până mai ieri, confirmându-și gena duplicitară și acoperindu-se o dată în plus de ridicol.

Însă cel care cotiză cel mai mult în beneficiul momentului se dovedi chiar președintele american. Preocupat să recupereze afară ceea ce începuse să piardă acasă, popularitatea, George W. Bush își anunță prezența la București imediat după summit-ul ceh și după un intermezzo similar în capitala Lituaniei. Decizia era explicabilă. În țară, electoratul manifesta un interes de-a dreptul sâcâitor pentru soarta lui Osama Bin Laden, care, vânat intens și inutil după 11 septembrie, trimitea bine mersi comunicate prin intermediul postului Al-Jazeera, găsindu-și timp să arunce în aer hoteluri prin Bali sau Nairobi. Nici intenția de a stârni o nouă furtună în deșertul irakian, conform brevetului parental, nu se bucura de un ecou lipsit de bruiaje. Pe plan extern, în schimb, George W. Bush repurta destule succese, chiar dacă unele erau doar de fațadă. Și cum un colecționar care se respectă nu cunoaște oboseala, șeful executivului american decisese să-și sporească zestrea de îmbrățișări protocolare. După cele livrate mai de voie, mai de nevoie, de ruși, chinezi, germani, englezi și saudiți, venise în sfârșit și vremea pupăturii românești. Atâta doar că timpul costă bani, lucru pe care nimeni nu-l știe mai bine decât Unchiul Sam. Din acest motiv, între momentul aterizării și cel al decolării de pe Otopeni nu aveau să treacă decât patru ore. Douăzeci de milioane de români erau siliți să-și comprime efuziunile în două sute patruzeci de minute. Scandalos de puțin, dar incomparabil mai mult decât nimic.

Dacă hotărârea se luă în câteva minute, pentru traducerea ei în fapt se cheltuie energie incomensurabilă. Mobilizat de urgență, serviciul de protocol de la București parcurse pas cu pas, alături de omologii americani, traseul prezidențial din prima până în ultima secundă a vizitei. Se știe din filme că orice avion la bordul căruia suie șeful de la Casa Albă devine automat Air Force One. Prin extensie, în sâmbăta descinderii, capitala României avea să se transforme în Bushville. Micul Paris urma să cedeze locul — fie și pentru o zi — Marelui Georgetown. Iar pentru o asemenea metamorfoză nici o strădanie nu era nelalocul ei.

Conducătorii români primiseră și în trecut vizita unor președinți americani, iar coordonatele fuseseră în linii mari aceleași: o grabă de sprinter din partea oaspeților, un carnaval de temenele dinspre gazde, măsuri de securitate pe lângă care paza de la Alcatraz părea un șvaiter în care s-a tras cu mitraliera și o vreme când sufocantă, când rece și ploioasă. În plus, fiecare întâlnire la nivel înalt lăsase cel puțin o urmă de neuitat. Cu ocazia sosirii lui Richard Nixon, un grup de militanți pentru pace izbutise să-și facă apariția pe traseu și să înalțe câteva pancarte pe care onorabilul oaspete citise tot atâtea îndemnuri laconice și rimate: *YANKEE SCUM OUT OF 'NAM, COME ON, DICK, DON'T BE A PRICK* sau *USA USA JUST FUCK OFF AND GO AWAY*. Nici vizita lui Gerald Ford nu scăpase de teroarea neprevăzutului. Dintr-o supărătoare neatenție, un inginer de sunet uitase să închidă microfoanele de fond în timpul discursurilor oficiale, motiv pentru care o țară întregă auzise dialogul șoptit dintre Elena și Nicolae Ceaușescu, suprapus frazelor chibzuite ale lui old Gerry: „Nicule, unde mi-e poșeta, mă?” „A luat-o unul din băieți.” „Dobitocul. Să-l dai afară. Să-l dai afară, auzi?” În fine, popasul consolator al lui Bill Clinton în 1997, venit

să panseze rănille provocate de neinvitarea României la negocierile de aderare de la Madrid, se soldase cu o gafă de care mass-media europeană râsese cu poftă. Impresionat de gestul președintelui Senatului, care-i oferise steagul național cu vechea stemă decupată, fostul guvernator de Arkansas răspunsese cu nemuritoarele cuvinte: „Mulțumesc pentru poncho.“

Însă toate acestea aparțineau trecutului. Acum singurul lucru care conta era buna desfășurare a vizitei preconizate de George W. Iar condiția indispensabilă a succesului era, bineînțeles, prestația fără cusur a serviciilor de securitate, americane și române deopotrivă. Ce-i drept, momentul impunea precauții maxime. La un an și ceva după coșmarul de la World Trade Center, fusese rândul Washingtonului să-și ducă zilele cu frica-n sân. Cel mai performant sistem de protecție de pe planetă fusese ironizat câteva săptămâni de un lunetist care, în sinistra lui leapșă pe-mpușcatele, trimisese doisprezece oameni sub pământ și alți trei în spital. Panicat, autoritățile recomandasera locuitorilor să se deplaseze în zigzag ori de câte ori își părăseau locuințele, măsură care declanșase spectacolul aiuritor a milioane de oameni aparent beți, șerpuind cu spaima în oase din ușa benzinăriei până la mașină sau de la ieșirea de la serviciu până la intrarea în metrou. În cele din urmă, asasinul fusese prins și identificat în persoana unui sclerarat vindicativ, fără legătură cu rețeaua Al-Qaida, așa cum suspectasera liderii gărzii naționale. Capturarea se datorase unei bătrânicii pitite în spatele perdelei din sufragerie, care observase de la înălțime un bărbat mergând drept în mijlocul unui furnicar de amețiți, pusese mâna pe telefon și vânduse pontul poliției. Și chiar dacă în România francțirorii — singuratici sau nu — dispăruseră din modă pe la începutul lui 1990, cei din Secret Service instituiseră reglementări draconice în vederea apropiatei descinderi a președintelui american la București.

Pentru ca totul să meargă nepotricnit, Franklin Mitchum, coordonatorul strategiilor în teritoriu, fixă o întâlnire de lucru cu participarea a câtorva reprezentanți ai SRI, ai SPP-ului, ai Poliției, ai Prefecturii și ai Primăriei Capitalei. Însoțit de mai mulți experți cu vechime în domeniu, Mitchum le prezintă planul de bătaie românilor și detalie de fiecare dată când avu impresia că pe fețele lor se citea scepticism sau stupeoare. Cum toți aceștia vorbeau engleză, nevoia unui interpret de meserie dispăruse de la sine.

— Cam asta ar fi, domnilor, încheie americanul la capătul unui monolog de treizeci și opt de minute, cronometrat pedant de purtătorul de cuvânt al Primăriei. Dacă aveți întrebări, vă stau la dispoziție. Colegii mei, de asemenea. Dacă nu, trecem la măsurile speciale, pe care e de datoria dumneavoastră să le luați începând de la prima oră a zilei de mâine.

— Și, mă rog, care e prima oră? se trezi vorbind adjunctul șefului Poliției, însoțit de privirea uluită a superiorului ierarhic.

— Cinci dimineța, se auzi vocea cu extract de șmirghel a responsabilului cu securizarea străzilor. E vreo problemă?

Adjunctul clătină obidit din cap. Bine c-a ajuns balaurul ăsta să-mi dea deșteptarea, își zise el, reprimându-și o injurătură vânoasă. Mâine-poimâine o să-mi spună și pe ce parte să dorm. NATO ne-a trebuit, NATO avem.

Alături de el, primarul general își duse mâna la gură, chinuit de un răs greu de stăvilat. Tocmai îi dăduse prin cap că, potrivit legii Pruteanu, președintele SUA ar fi trebuit prezentat drept Gheorghe Tufiș, ceea ce l-ar fi adus în invidiata postură de a avea același nume cu șoferul personal al întâiului gospodar al urbei. Păcat că yankeii și-au schimbat simțul umorului în cel al omorului, conchise el

în gând. Și oricum, nu se face să glumești cu constipații așa. Te trezești că pune vreunul mâna pe ciomag când ți-e lumea mai dragă.

— În regulă, spuse Mitchum, odată elucidat misterul primei ore. Alte întrebări?

— Sâmbătă era programat Crosul Integrării, interveni comandantul Poliției.

Plecarea de la troița de la Universitate, sosirea la Statuia Aviatorilor. Ce facem?

— Contramandați, răspuse scurt Mitchum.

— Am înțeles, se conformă comandantul. Contramandăm, sigur. Și când o să ne trezim cu o mie de participanți la troiță?

Coordonatorul strategiilor în teritoriu își îngădui luxul unui prim oftat. Era mai greu decât anticipase. Avușese de-a face cu o sumedenie de capete seci de-a lungul și de-a latul planetei, dar asta parcă-i întrecea pe toți.

— Tocmai asta e rostul contramandării, să *nu* vă treziți. Anunțați în ziare, la radio, la televiziune, unde știți. Aveți timp. Mai e ceva?

Partenerii români negară monosilabic și schimbară priviri mustind de nedumerire. Presimțiseră din capul locului că întrevederea cu agenții din Secret Service avea să le dea bătaia de cap, însă nu-și imaginaseră că se va ajunge atât de repede la resentimente. Americanii stăpâneau arta de a se face nesuferiți fără urmă de efort. Era suficient să deschidă gura. Cât despre slăbănogul ăla cărunt, cu ochelari cu rame subțiri, avea un fel de-a se uita la tine când îți vorbea care te scotea din sărite. Deși mai era o săptămână până la sosirea lui George W. Bush la București, colaboratorii locali ai serviciilor secrete americane abia așteptau să-l vadă plecat.

Franklin Mitchum întoarse capul spre un negru ras în cap, cu pielea pergamentoasă și niște ochi din care cel mai

mic semn de omenie fusese, probabil, extirpat la scurt timp după venirea pe lume. Era insul cu vocea ca de șmirghel, pe a cărui carte de vizită stătea scrisă că răspundea de securizarea străzilor.

— Homer Braddock o să vă instruiască în legătură cu măsurile pe care trebuie să le dispuneți încă din noaptea asta și să le transmiteți pe cele mai rapide canale cu putință. Homer, te rog.

— Mulțumesc, Frank. Domnilor, știți cu toții că trăim zile speciale într-o lume specială. De aceea, nu trebuie să vă mire lucrurile pe care urmează să vi le cer. Vă asigur că am împuternicirea expresă a președintelui. În primul rând, o să fim nevoiți să umblăm puțin la aspectul general al străzilor și trotuarelor. Colegii mei au cercetat zona centrală a orașului și au ajuns la concluzia că siguranța lasă mult de tot de dorit.

Neștiind ce avea să urmeze, doi oficiali români încuviințară filozofic din cap. Pe urmă unul dintre ei, pe al cărui ecuson scria Protecția Civilă, îl abordă constructiv pe Braddock.

— La ce anume vă gândiți, domnule?

— De exemplu, la coșurile de gunoi.

Primarul general, pe care discuția începuse să-l plictisească până la limita fragilă a picoteli, reveni brusc la viață.

— Coșurile? Ce-i cu ele?

— Sunt un pericol potențial. Trebuie scoase imediat.

— Domnu' Braddock, dați-o-n pisici de treabă, râde lumea de noi. Cum să m-apuc să le spun oamenilor...

— Domnule primar.

Șmirghelul din vocea lui Braddock devenise brusc și mai abraziv.

— Nu uitați că primul lucru de care trebuie să avem grijă este cordonul de securitate din jurul președintelui. La momentul discursului din piață, n-o să mai existe nici

un element de risc care să poată perturba desfășurarea evenimentelor.

Cantonat până atunci într-o tăcere mormântală, reprezentantul SRI se simți obligat să-și dea cu părerea. Își dresе grijuliu vocea și se înscrise la cuvânt.

— Totuși, nu văd legătura. Asigurăm traseul, ocupăm dispozitiv pe clădirile înalte, deplasăm efective sporite, de acord. Dar coșurile? Și oricum, doar n-o să vreți să le scoateți din tot orașul.

Homer Braddock își aprinse o țigară, trase două fumuri vârtoase și se uită la cel care i se adresase cu o privire încărcată de pulsiumi antropofage.

— Domnilor, cred că uitați despre cine e vorba în frază. Oaspetele dumneavoastră nu e directorul de la Coca-Cola, ci cel mai vânat om de pe planetă. Aveți idee câte atentate la viața lui am dejucat în ultimul an? Nouăsprezece. Vi se pare o măsură exagerată? Nu trebuia să ne chemați.

Toți românii prezenți la întâlnire știau că nimeni nu-i chemase pe cei de la Secret Service, dar nu găsiră curajul să le spună verde-n față că, dacă ar fi fost după ei, s-ar fi descurcat pe plan local, fără ajutorul nimănui. Dacă nici ei nu se pricepeau să asigure traseul, nu se mai pricepea nimeni. Singurul care se încumetă să comenteze fu adjunctul prefectului.

— Noroc că n-avem zgârie-nori, probabil că ne-ați fi pus să-i demolăm. Vă rog, nu vă enervați, rosti el, văzând că pielea lucioasă a feței lui Braddock devine neobișnuit de mată, semn că negrul ras în cap era în pragul unei izbucniri nervoase. Totuși, suntem într-o capitală europeană la început de mileniu. Încercăm să fim mai civilizați și să ne integrăm în structuri care se mândresc cu nivelul lor de civilizație. Cum credeți că ar reacționa o populație pe care abia am obișnuit-o să nu arunce ambalaje pe jos dacă s-ar trezi peste noapte că am lăsat-o fără coșurile de gunoi?

Nu mai departe de anul trecut am avut o campanie de educație publică în care am băgat peste două milioane de euro.

Responsabilul cu securizarea străzilor își fumă țigara până la capăt, așteptând cu o răbdare aparentă ca adjunctul prefectului să-și încheie intervenția. Strivi mucul în scrumieră, își împreună mâinile sub bărbie, într-o poză de înțelept tibetan, și își fixă ochii cenușii asupra portretului președintelui român, care îi zâmbea cu premolari cu tot de pe peretele aflat în fața lui. Pe urmă vorbi rar, apăsat, ca și cum s-ar fi adresat unei adunături de retardați.

— Coșurile de gunoi vor fi demontate în zona dintre sediul Guvernului și Piața Revoluției. Și fiindcă tot ați folosit expresia „peste noapte“, vă informez că acțiunea, care se va desfășura sub directa noastră coordonare, va avea loc în cursul acestei nopți. Orice alte comentarii sunt de prisos. În aceeași ordine de idei, va trebui să procedăm la sudarea tuturor capacelor de canal din zona amintită. Sper că aici nu aveți obiecții. Să nu-mi spuneți c-ați investit bani în campanii prin care să-i obișnuieți pe bucureșteni cu viața subterană.

Ironia acră a lui Braddock avu drept efect o holbare excedată din partea primarilor de sector și un râs compătimitor, care se revărsă peste sala de conferințe din gâtlejul primarului general.

— Știți câți amărâți își duc zilele-n canale, domnule? Vă spun eu. Peste două sute de mii. Pentru ei ce propuneți?

— Or să defluiească spre periferii, răspunse netulburat responsabilul cu securizarea străzilor, care dădu impresia că se aștepta la o asemenea întrebare.

Primarul clătină din cap, îl înjură în gând pe negru și rășfoi o agendă pe care-o avea deschisă în fața ochilor pe masă.

— Vă felicit pentru că la dumneavoastră în State cei fără casă își fac veacul prin parcuri, nu în rețeaua de canalizare.

Numai că aici e România, domnul meu. Suntem în București, nu la Washington. Iar viața din subterane e o viață de câine, trăită după regulile unei vieți de câine. Dacă o șarlă nimereste lângă un tomberon sau lângă un bloc unde n-are ce căuta, câinii locului o fac bucăți. La fel stau lucrurile și cu aurolacii. Au zonele lor și nu se calcă pe picioare. Credeți-mă pe cuvânt.

Braddock începu să bââie dintr-un picior și îi aruncă o privire înfuriată lui Franklin Mitchum, coordonatorul strategiilor în teritoriu. Acesta îi răspunse printr-o ridicare imperceptibilă din umeri. Tradus, gestul voia să spună: e felia ta, descurcă-te.

— Nimeni nu vă contestă expertiza în ceea ce privește câinii vagabonzi, domnule primar. Vă cunoaștem palmaresul în domeniu. Dar aici vorbim de vizita președintelui Bush la București, nu de conflictele dintre maidanezi. În concluzie, luați legătura urgent cu cei de la Administrația Drumurilor și cereți-le echipe operative pentru sudarea capacelor. Măsura e necesară și o s-o luăm, indiferent cât de absurdă vi s-ar părea. Frank?

Mitchum preluă ștafeta de la Braddock cu o dexteritate care denota ani buni petrecuți în instrucțaje de acest gen, efectuate oriunde l-ar fi putut mâna pașii pe șeful de la Casa Albă: Rabat, Pamplona, Auckland, Santo Domingo, Abidjan, Vilnius și așa mai departe.

— Mulțumesc, Homer. Dacă or să apară și alte nelămuriri, o să revenim. Domnilor, trebuie să vă mai rețin atenția cu un aspect. Ce știți despre baia de mulțime?

Primarul sectorului 5, care tocmai își luase bacalaureatul, își sondă inutil cunoștințele de geografie. Auzise de Baia de Aramă și de Baia de Arieș, însă asta era o localitate cu totul nouă și — din punctul lui de vedere — profund irelevantă pentru vizita președintelui american. Spre deosebire de el, reprezentantul SIE plimbă asupra colegilor o

privire în care se citea siguranța omului documentat fără fisuri.

— La sfârșitul fiecărui eveniment de acest gen, are loc o recepție la ambasadă, unde, în funcție de vreme, înalții oaspeți și toți cei prezenți fac o baie în piscina de la reședința ambasadorului.

Franklin Mitchum icni scurt, de parcă ar fi fost împușcat de la distanță cu o armă cu amortizor. Ar fi vrut să râdă și să-l facă bou pe cel care vorbise, însă uzanțele întâlnirii nu permiteau o sinceritate atât de mare. În schimb, la câțiva metri de el, primarul general se amuză copios, bătându-se cu palmele peste coapse.

— Domnule, vă atrag respectuos atenția că suntem la sfârșitul lui noiembrie, afară sunt zero grade, plouă și bate vântul, rosti americanul. Deși v-ar putea surprinde, nu se pune problema unei bălăceli colective în piscina Excelenței Sale. Baia de mulțime se referă la minutele de după discursul din piață, când președintele coboară printre participanții care vor să-l felicite și să-l îmbrățișeze cu ei. Este vârful de risc de pe întreaga durată a vizitei, unde cea mai mică neatenție poate compromite totul.

Coordonatorul strategiilor în teritoriu se lansă într-un lung expozeu despre importanța măsurilor de precauție pe care le bine-merita momentul străngerilor de mână și al bătutului pe spate cu privilegiații din primul rând al mulțimii. Reprezentanții români îl ascultară blazați, știind că orice tentativă de scurtare a discursului avea să eșueze și cuplându-se fără voia lor la o avalanșă de termeni tehnici și de formule standard pe care minților lor hăituite le fu cu neputință să le stocheze. Mitchum izbuti să învieze cât de cât atmosfera abia când le puse în vedere că, pe durata băii de mulțime a lui George W., președintele român avea să fie înlăturat din imediata lui apropiere și redus la ipostaza unui accesoriu ornamental.

— Cum vine asta, domnule? zise comandantul Poliției. Ce facem, ne batem joc? E șeful statului, nu un mușunache. Unde s-a mai pomenit să-l dați deoparte? Și, mă rog, cu ce deranjează?

Americanul oferi cuvenita explicație, cu o ușoară și deloc reconfortantă încleștare a maxilarelor.

— De la începutul până la sfârșitul băii de mulțime, președintele va avea la stânga, la dreapta și în spate doar agenți ai Secret Service-ului, pe nimeni altcineva. Aceștia vor sta lipiți de el și vor asigura așa-numita protecție la rever. Vor fi atât de aproape de președinte, încât vor putea oricând să-l acopere cu corpurile lor în cazul unui gest nelalocul lui. Orice tentativă de interpunere a unui cetățean român între președinte și primul cerc de securizare va fi sancționată drastic.

— Vi se pare o atitudine democratică? îndrăzni purtătorul de cuvânt al Primăriei.

— Nu încurcați planurile. Și mai ales nu ne dați lecții de democrație, ripostă Mitchum, nedeprins cu arta menajării aproapelui. Miza este prea importantă ca să ne preocupe eticheta.

— Și președintele nostru unde-o să stea? se interesă șeful SPP-ului.

— La doi metri de oricare dintre agenții care asigură protecția la rever, preciză coordonatorul strategiilor în teritoriu.

— Bine, dom'le, și de el cine are grijă?

— Asta deja e problema dumneavoastră.

În timp ce dialogul româno-american pe probleme de securitate stradal-traseistică atingea pe rând, și cu inevitabile opinteli, toate etapele vizitei de sâmbătă, serviciul de protocol își continua demersurile pentru ca evenimentul să fie o reușită deplină. Și aici se iveau o sumedenie de probleme, dar — cu tact și perseverență — se puteau

găsi soluții pentru fiecare. Incertitudinea plană, bunăoară, asupra temei muzicale care avea să anunțe apariția lui George W. în Piața Revoluției.

— Trebuie să fie ceva sugestiv, frapant și cunoscut, recomandă șeful cancelariei prezidențiale. Ceva care să poată fi fredonat și pe care lumea să-l recunoască fără eforturi. Propuneri?

— *Yankee Doodle*, se aventură consilierul pe problemele de imagine, ținând morțiș să-și probeze familiarizarea cu tradițiile nord-americane.

— Nu merge, e prea... nu știu, prea săltăreț. Altceva.

— Dac-ar fi după mine, aș băga *Beat It* a lui Michael Jackson, spuse purtătoarea de cuvânt, exasperată deja de consumul nervos provocat de apropierea vizitei.

Șeful cancelariei o privi muștrător. Ai noroc că te place ăl bătrân, altfel ți-aș scoate pe nas toate bancurile astea de doi bani, îi zise el în gând, reformulând diplomatic cu voce tare:

— Toți suntem obosiți, Marga, dar hai să ne suspendăm ironiile până sâmbătă seara. Ai vreo propunere serioasă?

— Nu-mi trece nimic prin cap. Oricum, e nevoie de ceva cu mesaj direct, ceva care să inducă ideea de solidaritate, de front comun. O chestie gen toți pentru unul, unul pentru toți.

Șeful biroului de presă o privi luminat.

— Are dreptate. Ce-ați zice de hitul ăla... uf, am uitat... ceva cu *All for Love*... mă rog, îl cântă trei barosani, l-am auzit într-un film.

— *All for One and All for Love*. Îhî, nu sună rău, încuviință șeful cancelariei. Da, e bună ideea. Ne ajutați, vă ajutăm. Merge, zău că merge. Și cine zici că-l cântă?

— Sting, Rod Stewart și încă unul.

— Bryan Adams.

— Așa. Aoleu, păi primii doi sunt englezi. Ce facem, o căutăm cu lumânarea? Cum să-l primești pe-un american cu melodii cântate de briți? O să spună că-l luăm în balon.

— Bryan Adams e american.

— Aș, e canadian.

— Tot un drac. Și băgăm numai prima parte, când cântă el singur. Eventual și refrenul, dă bine la impresie.

Simțind că prelungirea discuției nu ar fi adus nimic bun, șeful cancelariei decise abrupt:

— S-a marcat, rămâne *All for Love*. Bun, trecem la următoarea problemă. Ce facem cu Prima Doamnă?

— E nevoie de ceva special? Întrebă consilierul pentru imagine.

— Normal. Sunt câteva perioade în care Bush se desparte de ea. Un aparteu cu primul-ministru la aeroport, altul cu președintele la palat, încă unul tot la palat, când se rostesc alocuțiunile. Trebuie să-i umplem timpul într-un fel.

Șeful cancelariei se simți pe un teritoriu sigur, pe care pășise de atâtea ori până atunci.

— La aeroport o preia soția premierului, la palat a președintelui.

— Care tocmai ne-a anunțat să nu contăm pe ea, interveni purtătoarea de cuvânt, declanșând un oftat general.

— Hai, mă, nici acum?

— Domnule, înțeleg, discreție-discreție, dar nici în halul asta, se burzului șeful biroului de presă. Și ce-i de făcut?

— O plimbăm prin muzeu. Are ce vedea. Și pe-urmă îi montăm un moment artistic, ceva cu copilăret mult. Dansuri, cântece. Știți că americanii se dau în vânt după chestiile astea.

— Corect, aprobă consilierul pentru imagine. Eventual aducem niște amărâți cu SIDA, am auzit că Prima Doamnă e președinta de onoare a unor asociații caritabile.

— Ai chef să ne frigă Secret Service-ul la foc mic? izbucni purtătoarea de cuvânt, revoltată de perseverența de a călca în străchini a unora dintre membrii anturajului prezidențial. Pe noi ne ținăștia-n analize de când s-a anunțat vizita și tu vrei s-o virusezi pe Laura Bush?

— Așa e, povestea cu SIDA pică. Aducem copii normali.

Încet-încet, programul Primei Doamne prinse contur. Firește, varianta finală trebuia prezentată spre aprobare părții americane, dar, dacă totul era gândit cu atenție, nu puteau să apară modificări substanțiale. Cu atât mai mult cu cât evenimentul nu dura o veșnicie, ci patru ore, cu tot cu aterizarea și decolarea. După o matură chibzuință, organizatorii își dădură votul final și trecură la următoarea problemă de pe ordinea de zi.

— Cum procedăm cu interpretul? Întrebă consilierul pentru imagine, știind la fel de bine ca toți ceilalți că atinsese un punct delicat.

Șeful cancelariei făcu un gest liniștitor cu mâna în care ținea țigara, pudrându-și pantalonii cu o pulbere fină și cenușie.

— Îl aduc ei. De fapt, a venit de patru zile. Nu cu mâna goală, cu iubita. L-am cazat la Marriott, l-am plimbat nițel prin țară, i-am cumpărat niște icoane din secolul șaptespe...

— Băi, ești inconștient? Astea-s obiecte de patrimoniu. Iar ne ies vorbe, obiectă, conform tradiției, purtătoarea de cuvânt.

— Stai liniștită, le-am terminat de pictat acum o săptămână. De-abia s-au uscat culorile.

— Vrei să spui că interpretul e american? O să iasă comedie, protestă șeful biroului de presă.

— E un român stabilit în State de aproape douăzeci de ani. Și până la urmă, treaba lor. Dacă n-au avut încredere...

— În fond, ai și tu dreptate. Bun, am bifat-o și pe asta. De cadouri s-a ocupat cineva?

— A, da, aici stăm bine. Totul e ambalat, poleit, la marea meserie. N-avem emoții.

— Ați băgat și din cărțile lui ăl bătrân?

— Tu ce crezi?

— Dar din ale lui...

— Și din alea.

Până spre seară, nu mai rămase nimic nerezolvat. Cu sentimentul datoriei împlinite, membrii comandoului român de protocol părăsiră sfatul de taină de la palat, urcând în mașini și se pierdură în orașul care avea să treacă printr-una dintre cele mai agitate nopți din istoria ultimului deceniu. La ora când ultimele autobuze și tramvaie se retrăgeau în depouri, cerșetorii din metrouri își numărau câștigurile de peste zi, oprindu-și procentul negociat cu liderii de nucleu de pe fiecare magistrală înainte de a preda restul și vindecându-se miraculos, prin acte de contorsionism halucinant, de beteșugurile cu care îi impresionaseră pe naivi, iar pășările de pradă din hoteluri intrau în producție, o armată de angajați ai Direcției Drumuri din cadrul Primăriei coloniză rapid trotuarele din centrul Capitalei și se puse judicios pe treabă. Recurgând la tehnica din dotare, muncitorii oferă locatarilor din blocurile aflate în raza de acțiune un spectacol inedit, de mult sunet și puțină lumină, în cursul căruia demontară fără milă coșurile de gunoi pe care tot ei le amplasaseră cu mai bine de un an în urmă, într-un generos efort de a-i salva pe bucureșteni de la înotul în propriile ambalaje azvârlite la nimeală pe jos. Zgomotul ciocanelor aduse instantaneu la geamuri o mulțime de curioși, care însă nu gustară decât câteva secunde din delicia vizuale ale meșteșugului. Câțiva roșcovani tunși perie și aproape imposibil de diferențiat adoptară o atitudine vădit belicoasă la adresa lor, duseră

la gură tot atâtea megafoane și se zborșiră scurt oriunde văzură perdele care se mișcau sau capete clătînându-se incredul sub fiorul celor ce se petreceau dedesubt. *GET THE FUCK AWAY FROM THE WINDOWS UNLESS YOU'RE FISHING FOR TROUBLE!* Neinițiați în subtilitățile limbii engleze, câțiva muncitori traduseră din instinct invitația la repliere, conștienți că nesupunerea locatarilor ar fi dus în mod sigur la pagube colaterale: „Plecați, mânca-v-aș, de la geamuri, că se pun ăștia cu pistoalele pe voi!“ Marea majoritate a spectatorilor se supuse somației. Unii dădură televizoarele sau casetofoanele la maximum, ca să se apere de hărmălaia de pe trotuar. Câțiva sunară la Poliție, unde avură parte de un răs amar, neputincios. Unul singur se încumetă să coboare și să rezolve pe cont propriu. Se întoarse după trei minute în sânul familiei, escortat de o namilă cu facies lombrozian și purtându-și cu demnitate vânătaia de sub ochiul stâng.

Concomitent, alte echipe de intervenție rapidă se ocupă de capacele canalelor, punându-și operațiunea sub mobilizatoarea deviză „Sudați și asudați“. La auzul primelor zgomote, o parte dintre ocupanții subteranelor cedară sfintei curiozități și își ițiră capetele în plină intersecție, lângă semafoare sau în stațiile de transport în comun. Contactul cu agresorul străin se dovedi lămuritor. Convinși că erau pe punctul de-a deveni victime ale unui experiment înrudit cu pogromul, aurolacii o zbughiră care-ncotro și se opriră din alergat, după ce se loviră de o groază de țevi și intrară cu picioarele în băltoace care mai de care mai pline de capcane, abia când ajunseră în zone unde liniștea nopții nu era destrămată de sunete suspecte. Aici își traseră sufletul și, odată cu el, concluzia incontestabilă: Au terminat cu câinii vagabonzi și ne-au luat pe noi la încins. Or să scape doar șobolanii. ăștia scapă întotdeauna.

Orice zi trăită în București poartă în ea sâmburele aventurii. Pentru locuitorii Capitalei, confirmarea acestui adevăr axiomatic veni încă de la primele ore ale sâmbetei în care președintele american urma să aterizeze la Otopeni. Centrul orașului era greu de recunoscut. Câteva dintre principalele artere de circulație — unele cu sens unic — fuseseră închise, silindu-i pe cei nimeriți cu mașina în zonele respective la ocoluri ample, unde se mergea bară-n bară. Tarabagiii care vindeau cărți lângă Universitate primiră o zi de concediu forțat, explicându-li-se repercusiunile catastrofale ale comerțului cu Platon, Sábato sau Kundera la o distanță atât de mică de locul unde George W. avea să li se adreseze românilor. Singurele exceptate de la îngrădiri se dovediră florăresele din solda mafiei țigănești, semn că până și Secret Service-ul avea limitele lui. Pietonii colindați de proasta inspirație de a fuma sau de a mânca eugenii pe trotuar constatară absența din peisaj a coșurilor de gunoi și reacționară mai mult sau mai puțin previzibil. Conform unui studiu întreprins ulterior de Asociația pentru Civilizație Urbană, doar 0,23% dintre subiecți își vârară ambalajele sau resturile în buzunar pentru a le evacua în Titan, Berceni, Dristor, Militari sau Drumul Sării. Ceilalți împodobiră trotuarele cu tot ce le prisosea și clădiră mici piramide menajere chiar pe locul unde se aflaseră până atunci cutiile dispărute, ca omagiu adus efemerei lor prezente în firescul citadin. Din când în când, mormanele de gunoi erau scormonite prudent de inși cu o înfățișare anonimă, care se încăpățâneau să caute grenade ananas sau bombe cu explozie întârziată și nu găseau decât bucăți de staniol, cartoane de pizza, șervețele îmbibate cu muștar, bilete perforate și ici-colo câte un tampon cu aspect stânjenitor. Patronilor puținelor magazine deschise li se impuse să nu vândă strop de alcool și în general nimic îmbuteliat, sub amenințarea ridicării

autorizației de funcționare și a unor întrevederi prea puțin atrăgătoare cu temuții emisari ai ordinii și disciplinei de peste ocean. Mijloacele de transport în comun fură deviate de la traseul normal, iar acolo unde manevra nu era posibilă — cazul tramvaielor — suspendate temporar. Îmbulzeala și deruta astfel create obligară mulți pasageri să gândească pe termen scurt și să-l suduie pățimaș pe înaltul oaspete, din cauza căruia trebuiau să renunțe la confortul motorizat și să se târască până acasă cu câte două-trei sacoșe în fiecare mână. Ploaia mocănească și vântul pieziș care luaseră în stăpânire orașul încă de la ivirea zorilor contribuieră după puteri la năduful general.

Existau însă și oameni pentru care vremea proastă nu putea fi un impediment, iar obstacolele de circumstanță nu însemnau nimic. Aceștia erau reporterii de televiziune, care își propuseseră să fie la înălțime la figurat, chiar dacă își îndepliniră obiectivul mai mult la propriu. Într-un asalt cu vagi remanente alpiniste, trimișii speciali — majoritatea femei — se cocoțară pe tot felul de clădiri sau monumente, chircite de frig, biciuite de ploaie și coordonate din studio de domni joviali, care zâmbeau festiv la adăpostul celor douăzeci și patru de grade din platou. O jună se instală victorios pe Arcul de Triumf, o alta cuceri Intercontinentalul, o a treia poposi pe Palatul Telefoanelor, iar cea din urmă se mulțumi cu turnul Televiziunii Naționale. Acolo avură privilegiul de a se întâlni cu niște mascați firoși, care încă de dimineață priveau lumea prin cuiul cătării și care, deloc impresionați de legitimațiile vânturate prin dreptul ochilor, procedară la o temeinică percheziție corporală înainte de a accepta mustăcind să dărdăie alături de ele și de operatorii aferenți. Odată instalate, fetele transmiseră în căști că totul era în ordine, rugându-se la Dumnezeu să nu fie lăsate de izbeliște după încheierea vizitei și să-și aducă cineva aminte și de ele.

Air Force One ateriză pe pista păzită cu zel, cu săbii de oțel, și de ea și de el, la fel, cu o precizie de ceasornic elvețian. După câteva tatonări care suscitără ipoteze dintre cele mai diverse — întâi coboară sosia, ba nu, nu s-a trezit purtătorul de cuvânt al Casei Albe, nu, nici asta, Prima Doamnă își verifică machiajul — George W. apăru în ușa avionului și purcese la o deconcertantă și repetată încălcare a protocolului. Ignoră limuzina blindată care-l aștepta și parcurse pe jos drumul până la salonul rezervat din aeroport. Refuză protecția umbrelei și se abandonează stropilor de ploaie. Petrecu mai mult timp strângând mâna ministrului de Externe decât pe cea a premierului, pentru a se revanșa după câteva minute și a-i oferi celui din urmă privilegiul a douăzeci de minute în salon, departe de ochii presei. Decalajul produse mârâieli iritate printre demnitarii împietriți de frig și confuzii caraghioase pe traseu. Nepusă la curent cu întârzierea de la Otopeni, reporterița staționată la Arcul de Triumf zări la un moment dat o coloană de mașini apropiindu-se dinspre Casa Presei Libere, se uită la ceas, își alungă emoția din voce și se puse pe relatat. O ținu așa câteva minute, făcând abstracție de zgomotul asurzitor al elicopterelor apărute pe cerul Capitalei și având timp să deplângă, printre elogiile aduse lui George W., relativa pasivitate a curioșilor de pe trotuar, care, probabil din cauza frigului, nu agitaseră suficient stegulețele celor două țări. La un moment dat duse o mână la ureche, înțepeni subit, auzind ce i se șoptea în cască, și arboră un surâs stingher înainte de a-și informa telespectatorii că mașinile cărora li se dedicase cu atâta patos îi adăposteau de fapt pe antemergători și că președintele, hm, se afla în continuare... ăăă... la, deci, Otopeni.

La Cotroceni, lucrurile se desfășurară operativ și armonios. Singura nedumerire a lui George W. și a Primei Doamne se legă de identificarea soției omologului român.

Nu foarte atent la lămuririle interpretului, fostul guvernator de Texas îi rezervă această postură purtătoarei de cuvânt, admirând cu un zâmbet afabil trăinicia relației, în ciuda diferenței de vârstă, în timp ce Laura Bush păru să ia în vizor o doamnă distinsă, îmbrăcată cu un pardesiu elegant, despre care află prea târziu că era directoarea muzeului din palat. Cei doi șefi de stat își rostiră cuvântările în fața unei puzderii de blițuri și de camere de luat vederi, iar după momentul artistic dedicat Primei Doamne și o plimbare relaxată prin sălile muzeului se suiră în mașini și se îndreptară spre Piața Revoluției.

Printre spectatorii de lux care se luptau cu frigul în spatele Sălii Palatului se numărau o sumedenie de figuri monarhice, deși musafirii americani erau reprezentanții republicii *par excellence*. Erau de față regele și regina României, regele fotbalului, regina gimnasticii, regele tenisului, regele demolărilor bisericești, regele ingineriilor financiare, regele comisioanelor, regele creditelor neperformante, regele tabloidelor, regina modei, precum și un contingent de prinți, prințese și prințșori. Așteptarea lor era vegheată de pe imobilele din jur de efective ale trupelor antitero și de zeci de trăgători de elită, care studiau prin lunete tot ce se întâmpla dedesubt, gata să intervină la orice mișcare dubioasă. Deocamdată nu observaseră decât șapte-opt hoți de buzunare, care izbutiseră cumva să pătrundă în piață și să-și exercite măiestria pe socoteala inconștienților care se aventuraseră într-o asemenea aglomerație cu portofelul plin, lăsat neglijent în buzunarul hanoracului. Din punctul de vedere al francțirorilor, n-aveau decât. Atâta timp cât nu șterpeleau pistoale sau spray-uri paralizante, puteau să opereze în voie.

La ora fixată, cei doi președinți își făcură apariția în Piața Revoluției, precedați de ceilalți membri ai alaiului oficial, conform unui protocol în sfârșit respectat. Sosirea

lui George W. declanșă isteria printre spectatori, care se manifestau la fel de fierbinte ca în vara lui 1994, când România eliminase Argentina în optimile World Cup. Din boxe se revărsă vocea răgușită a lui Bryan Adams, la auzul căreia puținele fire de păr de pe țeasta purtătorului de cuvânt al Casei Albe se zbârliră amenințător, Prima Doamnă surâse cu o falsă detașare, iar soțul ei se strâmbă abia perceptibil. Pe lângă că era canadian, rockerul în blugi își declarase în mod repetat simpatia pentru cauza democrațiilor, profitând de interviurile luate ca să-i reproșeze lui Bush senior Războiul din Golf și atrăgându-i atenția juniorului că Irakul nu era poligonul de tragere al Americii. În schimb, ministrul de Externe român schiță un dans pe loc în acordurile lui *All for One*, secondat cu o grație aproximativă de colegul lui de la Finanțe și imortalizat de toate televiziunile prezente în piață.

Discursul președintelui român trecu aproape neobservat, iar aplauzele complezente ale asistenței nu făcură decât să amâne intervenția ilustrului oaspete, pe care o aștepta de fapt toată lumea. Inclusiv reporterii TV, care îl acoperiră de câteva ori pe vorbitor pentru a comunica în eter că ploaia nu se oprise și că vântul bătea tot mai tare, știind prea bine că o intervenție similară peste cuvintele lui George W. ar fi fost plătită cu postul. Ce-i drept, telespectatorii nu regretară suprapunerea: fibra lemnoasă a limbajului prezidențial rămăsese aceeași, iar febrilitatea gesticulației nu pierduse nimic față de aparițiile anterioare. Și dacă totuși observatorii atenți ai evenimentului remarcară un plus de entuziasm în verbul septuagenarului, acesta nu putea fi pus decât pe seama prim-planului obținut în fața premierului în ochii opiniei publice. Personajul cunoscut sub numele de cod „Arogantul“ în intimitatea palatului Cotroceni era nevoit să se limiteze la a ocupa un loc în primul rând al oficialităților, alături de discreția somnolentă

a patriarhului, de plictisul mofluz al regelui și de mișto-urile marinărești ale primarului general.

Invitat în cele din urmă să ia cuvântul, George W. Bush oferi mulțimii imaginea unui om mișcat până la lacrimi de primirea făcută și se trezi ovaționat încă înainte de a deschide gura. După ce semnală asistenței vrăjite prezența pe cerul bucureștean a unui curcubeu prin care divinitatea însăși aviza favorabil intrarea României în NATO, oaspetele trecu în revistă monumentele și clădirile din Piața Revoluției, zăbovind asupra fiecăruia pentru a-i marca rostul și simbolurile. Luat prin surprindere de abaterea de la textul oficial, pe care îl tocise conștiincios în luxul de cinci stele de la Marriott, interpretul deplasat de la Washington confundă dezinvolt statuia lui Maniu cu bustul lui Coposu, Muzeul de Artă cu Biblioteca Universitară și sediul Senatului cu magazinul Romarta, identificând însă corect — spre cinstea lui — Ateneul Român și Biserica Kretzulescu. Cei prezenți răsău sincer, punându-l pe George W. în situația de a nu-și da seama că făcuse o glumă. Pe chipurile angajaților din serviciul de protocol al Președinției trecu o nouă umbră, ambasadorul american la București se scărpină diplomatic în creștet, Prima Doamnă își păstră zâmbetul autocolant, iar președintele român îngăimă ceva la urechea vorbitorului, cu figura boțită de un rictus jenat. La câteva sute de metri, strâns cu mic cu mare în fața televizoarelor, personalul Ambasadei SUA asistă neputincios la gafele interpretului, ignorând telefoanele care începuseră deja să zbârnăie pentru explicații. În apartamentul lui din Banu Manta, Claudiu Stamate, cel care se ocupase de traducerea la microfon a discursului lui Bill Clinton cu cinci ani și jumătate în urmă, se simți răzbunat.

Revenindu-și din nedumerire, președintele american vorbi mai departe, îmbrățișând din priviri mulțimea vie din fața lui și lăsându-se întrerupt ori de câte ori sentimentele

ei se converteau în aplauze spontane. Singura izbucnire potrivnică ar fi putut veni dinspre un grup de inși cu pielea smeadă, care se strânseseră undeva în apropierea Bibliotecii Universitare, plănuiind ca, într-o clipă de acalmie, să dea la iveală câteva înscrisuri bilingve, ce scăpaseră la filtrul polițiștilor, și să-i comunice de la obraz texanului protejat de un ecran antiglonț ce părere avea minoritatea arabă din București despre politica americană. Tentativa fu dejucată de ivirea ca din pământ a unui pluton de mascați care se postară în jurul contestatarilor și-i fixară cu niște ochi în care se citea hotărârea de a mătura cu ei pe jos la primul gest inoportun. În cealaltă parte a pieței, vigilența forțelor de ordine își găsi debușeul râvnit în persoana unui student japonez la filologie, care scoase un aparat foto miniatural dintr-un buzunar al jachetei de piele și vru să-l ridice deasupra capului, cu scopul blajin al unei poze la care să se uite cu duioșie peste ani. Tânărul asiatic nu apucă să-și concretizeze intenția. Picioarele lui pierdură ca prin farmec contactul cu solul, subsuorile îi fură prinse în două menghine înmănușate, iar buzele pe care tocmai voia să înmugurească un protest de bun-simț recepționară două directe năprasnice, imposibil de evitat. Sub ochii mirați ai celor din jur, japonezul părăsi piața mai mult pe sus, fără ca opinia publică să aibă curajul unei atitudini solidare.

De parte de incidentul cu pricina, George W. își continuă discursul, însoțit de uralele la fel de însuflețite ale mulțimii și de chixurile semantice tot mai picante ale interpretului. Acesta din urmă smulse un nou hohot asistenței când traduse formula prezidențială *we shall work shoulder to shoulder* prin „vom lucra șold la șold“, dându-le de înțeles celor prezenți că invitația la muncă susținută presupunea și mișcări din registrul lambadei. De data asta locatarul de la Casa Albă se întoarse spre el preț de o clipă,

cu aceeași privire cu care, pe vremea când era guvernator, refuzase grațierea Carlei Fay Tucker, prima femeie executată pe scaunul electric în istoria statului Texas. Interpretul ridică din umeri, vrând parcă să-l convingă pe președinte că el, unul, își făcea treaba ca un profesionist și că vina o purtau exclusiv cei din piață, care râdeau ca proasta-n târg din te miri ce. Între timp, arcul curcubeului își mai pierduse din strălucire, însă conturul lui inversat semăna la fel de mult cu cel al zâmbetului președintelui român care, molipsit de buna dispoziție a spectatorilor, începu să ia în calcul chichițele constituționale prin care ar mai fi putut obține un mandat. Căci pofta de putere vine mâncând, iar vecinătatea celui mai tare om din lume te poate duce unde nu gândești.

Speech-ul lui George W. Bush se încheie la fel cum începuse: cald, sentimental și optimist. Singura referire care căzu greu la stomacul oficialităților române, înflăcărand în schimb și mai tare mulțimea, viză combaterea corupției. La auzul cuvântului tabu, cei care se simțeau cu musca pe căciulă încercară un frison anticipativ de rău augur, iar o cameră TV fixată întâmplător asupra primarului general îl surprinse șoptindu-i vecinului din stânga: „NATO frântă că ți-am dres-o.“ În rest, veselie mare: aplauze care nu se mai opreau, scandări RO-MÂ-NI-A – USA, o mare de stegulețe care înfruntau ploaia ca tot atâtea minicartage ale unor minicorăbii în furtună, încă o repriză de muzică nord-americană difuzată în boxele din jurul pieței, un președinte român aproape nebăgat în seamă și unul străin spre care se îndreptară efuziunile îndelung suspendate ale publicului. Pe blocuri, trăgătorii de elită știau ce avea să urmeze și făcură mișcarea de pe urmă, lipindu-și arătătorul mâinii drepte de trăgaci. George W. Bush răspunse cum se cuvenea simpatiei populare, după care se întoarse spre tribuna oficială din spate, pentru protocolara trecere în

revistă a VIP-urilor. Îl trată cu o politețe rezervată pe rege (deh, republicanul tot republican), dar o plie într-o îmbrățișare voinicească pe Nadia Comăneci. Se întreținut amical cu Ilie Năstase, fără să știe că, la zece centimetri de el, înghețase bocnă cel mai bun fotbalist român din toate timpurile. Dădu mâna grăbit cu primarul, scăpând însă din marcajul președintelui român pentru a-l gratula pe cel care-l precedase la Cotroceni și despre care unele ziare americane păruseră să nu știe că nu mai era în funcție de doi ani. În fine, o regăsi cu un zâmbet larg pe Prima Doamnă, ca și cum n-ar mai fi văzut-o de-o veșnicie, iar apoi reveni cu fața la public și se pregăti să coboare treptele care duceau spre primele rânduri ale celor din piață.

Ca la un semn, Franklin Mitchum și Homer Braddock își duseră mâna stângă la gură și vorbiră undeva în interiorul manșetei. *Cowboy takes a bath*. În aceeași secundă, George W. se văzu înconjurat de câțiva androizi cu trăsături cioplite cu dalta și cu ochii în patru, pândind pericolul iminent care ar fi putut veni de oriunde. Desprinși parcă din recuzita unui film de duzină, aceștia îl marginalizară fără vorbe pe președintele român, mai vulnerabil decât fusese vreodată în toți anii de mandat. Expresia „protecție la rever“ își ilustră virtuțile dezbrăcate de orice nuanță metaforică: ceea ce mai prinseră camerele de luat vederi din chiriașul Casei Albe se limită la doi ochi care clipeau des, un rid pe frunte și o mână întinsă la nimereală spre a fi atinsă, mângâiată, strânsă și chiar pupată de norocoșii aflați la o distanță convenabilă. Coșmarul Secret Service-ului dură cam un sfert de oră, până când șeful executivului decisese că baia de mulțime se putea încheia, iar el era liber să urce la loc în fața tribunei oficiale, pentru un ultim salut adresat mulțimii.

În timp ce George W. Bush părăsea Piața Revoluției, slujbașii mediatici conectați la eveniment se pregătiră să

le deslușească profanilor sensul celor văzute. Realizatorii edițiilor speciale ale știrilor se lansară într-o cursă encomiastică la care ar fi aspirat cu invidie toate montajele literar-artistice de pe vremea „geniului Carpaților“. Din ecrane răsunară rafale de superlative rostite cu glasuri pătrunse de extazul integrării. Analistii politici se grăbiră să comenteze doct, având grijă să-și contrazică punct cu punct opiniile pe care le enunțaseră înaintea vizitei. Unul se încumetă să-l vadă în președintele american pe însuși Mântuitorul, descins pe malul Dâmboviței spre a lua asupra-i păcatele românilor. Enormitatea smulse un oftat cucernic din pieptul amfitrionului TV, deși, auzind-o, George W. probabil că s-ar fi cutremurat de răs. Grăbiți să surprindă pulsul pieței, reporterii de teren invitară la microfon câțiva oameni de pe stradă, care își vedeau liniștiți de ale lor, departe de tumultul din centru.

— *Care credeți că vor fi consecințele vizitei președintelui american la București?*

— Mamă, să-ți spun ceva, că ești ca copilu' meu. Tot crapii ăștia mari își vede sacii-n căruță. De-aia se face cinci mii ou' de Crăciun, c-a venit Bush?

— Păi, ce consecințe? Să trăiască omu' mai bine, că de-aia am murit în decembrie.

— Interesantă întrebare. Nu știu, habar n-am.

— Vă spun eu care-s consecințele, da' parcă văd că nu mă dați pe post. Dacă intrăm în NATO, ne lasă boanghițele-n pace cu Ardealul și poate că se-astâmpără și nenorociiții ăia cu limba lor moldovenească. Da' hai să vă-ntreb și eu ceva: Vadim de ce n-a fost invitat la chermезă? Aud?

— Ascultați-mă, că-s om bătrân și-am văzut multe. Picolul e China. Restul sunt aiureli.

— *Ce ați reținut din discursul lui George W. Bush din Piața Revoluției?*

— Că maimuțoiul ăla care traducea e un idiot. Mai bine mă chemau pe mine, măcar nu mă făceam de răs.

— Că, dacă vrem să sugem ochișor, trebuie să roadem și bătăturică. Era un banc pe vremuri, cu cioara și puii în cimitir. Adică, domnu' reporter, că trebuie să muncim pe rupte. Uite-așa, ca ei, ca americanii.

— Că ne țin ăștia-n loc cu corupția. N-avem sânge-n noi, dom'le, aici e buba. Italianul ăla după care s-a făcut *Caracatița* a băgat două mii de jigodii în pușcărie. La noi știți cum se roagă mahării de la Justiție? În numele nașului, al finului și al sfântului NUP.

— Că politica e, pardon, curvă. Îl doare pe Bush de noi cum mă doare pe mine de Eritreea.

— Că doamna Laura arată tare bine.

— *Ce ați dori să-i transmiteți președintelui Statelor Unite, dacă ați avea ocazia?*

— S-o țină tot așa. A-nceput o treabă, s-o ducă până la capăt. Și poate ne pune-o vorbă bună la UE. Merităm, domnule, destul ne-au călărit rușii. Se mai învârte roata.

— I love you, George. A, îl interesează contul molahului Omar? Știu un hacker bazat.

— Să vină domnu' președinte la noi în Matache și să-i vadă pe-ăia de la administrația pieței ce șpăgi ia.

— Îi mulțumesc din suflet pentru vizita asta minunată și pentru încrederea care ne-a dat-o.

— Eu? Ce-i transmit eu? Ce să-i transmit? Trăiască regele.

Caraghioase sau absurde, dar în orice caz sincere, răspunsurile celor intervievați erau primul semn că, încă înainte de plecarea oaspetelui texan, Capitala își recupera ritmurile și trăirile obișnuite. La ora când George W. și Prima Doamnă urcau scările lui Air Force One pentru a-și lua rămas-bun de la gazdele române, telespectatoarele impresionabile își ștergeau lacrima din colțul ochiului, aurolacii așteptau ridicarea embargoului subteran, francțirorii își ungeau armele nefolosite, politicienii de cartier ieșeau

radu paraschivescu

la cârciuma din colț ca să-și dea cu părerea, microbiștii bombăneau din cauză că evenimentul îi privase de televizarea a două meciuri importante, iar reporterițele ajunse cu treisprezece, opt, douăzeci și două sau șaisprezece etaje mai aproape de cer reveneau pe pământ cu părul vâlvoi, dinții clănțănind și mâinile vinete. Singurele de care nu se ocupă nimeni fură coșurile de gunoi demontate cu atâta tărațoi din centru. Absența lor prelungită rămase să arate că, într-un sfârșit de noiembrie cenușiu ca o blană de carpatin stropită cu petrol, Bucureștiul fusese — fie și pentru douăzeci și patru de ore — un oraș bushversat.

e uimitor ce se poate isca dintr-o greșeală de tipar, mi-am spus, după ce un ospătar asudat mi-a adus o halbă de bere și mi-a pus-o pe masă.

Stăteam într-un colț ferit de lume al unui local din centru și citeam ziarul, în așteptarea reporterului TV care mă sunase cu două zile în urmă și mă invitase la o discuție neprotocolară. „Poate facem și-un interviu“, îmi aruncase el momeala, știind ca nimeni altul cât de greu e să rezști tentațiilor mediaticе. Cum tocmai primisem un premiu — cel dintâi din carieră — pentru reportaj, am acceptat fără nazuri și m-am înființat la Trattoria Il Calcio mai devreme decât trebuia, decis să termin revista presei înainte de apariția interlocutorului. Dar, ce să vezi? Nici n-am apucat să citesc mai mult de două paragrafe dintr-un comentariu politic și am dat peste o boacăna tipografică de mai mare dragul. Cu un corp de literă suficient de mare pentru a fi neignorabil, în articol se vehicula ideea că, de câteva săptămâni încoace, guvernul intrase în „zona prepusculară“. Am citit și am chicotit pe îmfundate. Apoi mi-am adus aminte de un amărât de redactor la radio care fusese zburat de pe post cu mulți ani în urmă, după ce anunțase cu tandrețe în glas că „tovarășul Gheorghe Cioară s-a întors în țară pe calea aerului“. N-am reușit să continui lectura. Și din cauza asta n-am aflat motivul pentru care o mândrețe de guvern, cu cinci miniștri și șapte secretari de stat de sex femeiesc, nimerise într-o vecinătate atât de nebuloasă,

atât de greu acceptabilă. Să fi fost la mijloc un scandal sexual? Discutabil. În plus, pe lângă ce se întâmpla în America, bârfele hormonale interne erau palide sclifoseli. Cât de picante ar fi trebuit să fie dezvăluirile mioritice pentru a întrece în savoare duelul verbal dintre Jennifer Flowers și Bill Clinton (Jennifer: „Președintele Clinton are un penis mic.“ Bill: „Nu vă luați după Jennifer Flowers, știe toată lumea că are gura mare.“)? Nu, hotărât lucru, nu putea să fie vorba de așa ceva.

Cert este că, printr-o bizară asociere, gafa din ziar m-a făcut să zbor cu gândul în cu totul altă parte. Nu-mi dau seama exact care a fost tainicul mecanism cerebral declanșat pe nesimțite. Presupun doar că mi s-au suprapus în minte două imagini: aceea a greșelii de tipar și aceea a reporterului TV cu care aveam întâlnire, oficianț într-unul dintre noile temple ale începutului de mileniu. Rezultatul? Două cuvinte care definesc tot atâtea confesiuni religioase. Catolicismul și catodicismul. Ultimul, în perspectivă românească.

Mi-am lăsat mintea să cutreiere și m-am surprins descoperind aiuritoare similitudini între Biserica Catolică și Biserica Catodică. Am fost atât de uluit că nu le depistasem până acum, încât cu greu mi-am putut stăpâni rictusul care dădea să-mi schimonosească fața, nici așa foarte atrăgătoare. Pe ce lume trăiești? m-am apostrofat sever, reproșându-mi în gând orbirea cu totul condamabilă. Chiar așa ai ajuns, nu mai observi nici măcar simetriile evidente? Unde ți-e spiritul speculativ cu care pe vremuri îți epatai profesorii și-ți subjugai colegele?

Covârșit de atâtea reproșuri tacite, am tras două guri de bere și, după ce mustața albă de spumă s-a așternut peste cea naturală — ah, suprapunerile astea or să mă termine, vorba protagonistei din *Triplu masaj* — am privit lucrurile cu detașarea pe care ți-o conferă întotdeauna

hameiul prelucrat. Încet-încet, ca un miez de nucă lăsat să se cufunde într-un borcan cu miere, ceața mi s-a ridicat de pe ochi și improbabilele alăturări de adineauri au căpătat contur. Mai mult, am început chiar să gândesc în oglindă, să caut echivalențe și acolo unde era greu să le gășesc, să obțin rigoarea arhitectonică a două construcții gemene din ceea ce părea să fie — în cel mai bun caz — o banală coincidență. Am împăturit ziarul, de parcă m-ar fi împiedicat să meditez limpede, l-am așezat pe colțul mesei, mi-am fixat privirea într-un punct vag deslușit de pe stradă, m-am bucurat preț de o clipă că reporterul care mă invitase la restaurant nu era punctual și am început să aprofundez.

De unde aș fi putut pleca? De la momentul apariției, firește. Atât pentru catolicism, cât și pentru catodicism. Ambele s-au născut violent, după convulsii dramatice, în urma unor spasmodice zvârcoliri la care publicul nu doar a asistat, ci a avut de jucat — conștient sau nu — roluri mai mult sau mai puțin însemnate. Actul de naștere al catolicismului e Marea Schismă din 1054, când Apusul oficializează, printre altele, primatul papei, infailibilitatea lui în tot ce ține de credință, purcederea Sfântului Duh și de la Dumnezeu-fiul și existența purgatoriului. La noi, în schimb, e vorba de Marea Schemă. Catodicismul românesc vede lumina zilei... într-o noapte: pe 22 decembrie 1989, după ce, odată cu dictatura, dispare și monopolul vizual de una sută douăzeci minute (remember?) al instituției de pe Calea Dorobanților 191.

Interesant, mi-am spus, sorbind din nou din halba de bere și aruncând un ochi critic în direcția picturilor pe teme fotbalistice de pe pereții localului, care semănau frapant cu fotografiile alb-negru ale *Sportului popular* din anii '60. Dar atunci nu s-ar cuveni ca fiecare dintre aceste confesiuni să aibă un semn iconic, un simbol definitoriu,

un element capabil să-i asigure unicitatea, să-l particula-
rizeze? Cum să nu. Să ne gândim bunăoară la ostie, la azi-
ma rotundă și subțire care semnifică la catolici trupul lui
Christos (la fel cum vinul roșu îi reprezintă sângele) în
taina sfântă a euharistiei. În bucățica aceea de pâine ne-
dospită se adună un întreg mister și o întreagă lume. Ei
bine, am putea oare găsi ceva asemănător în catolicism?
Ia să vedem. Un obiect de cult, descris prin aceeași eleganță
austeră, prin aceeași geometrie simplă... Telecomanda.
Exact, telecomanda, comutatorul fermecat al atâtor capri-
cii vespérale și nocturne, prelungirea de ebonită a mâi-
nii, proteza conștiinței mediatică a omenirii, instrumentul
în care degetele noastre sapă șanțuri cu aceeași râvnă ne-
ostoită cu care pârâul de munte despică rocile cele mai
dure, partenerul docil pe care îl putem abandona câteva
secunde pe brațul fotoliului, cât timp mestecăm în cafea,
desfacem punga cu semințe sau ne punem ochelarii, prie-
tenul tăcut și discret fără de care meciul nu-i meci, tele-
novela nu-i telenovelă și manelele nu-s manele, aliatul care
ne învață să trăim zapând și să zapăm trăind, călăuza ală-
turi de care străbatem fulgerător lumea și răsucim fusele
orare, paralelipipedul sobru și subțire ale cărui butoane
ne ajută să trecem din China în Ungaria și din Bolivia în
Senegal cât ai clipi din ochi.

— Vă fac nota?

Adâncit în gânduri, nu-l observasem pe ospătarul care,
văzând că golisem halba și că nu păream decis să comand
o a doua, încerca acum să mă facă să eliberez masa, ani-
mat de nădejdea că următorul client avea să consume mai
aproape de nivelul așteptărilor.

— Încă una, vă rog, am spus, arătând cu degetul spre
halbă.

— Să mai mearg-un Tuborg! a tunat el, înveselit brusc
de felul cum izbutise să mă dea pe brazdă.

Mi-am reluat șirul gândurilor cu o ușoară strângere de inimă. Și dacă teoria mea nu era decât o speculație de doi bani, izvorâtă dintr-o găselniță semantică? Dacă băteam câmpii?

Însă tocmai când puseul de scepticism se pregătea să îmbobocească în mine, ochii mi-au căzut pe marginea unui ziar uitat pe masa vecină de un mușteriu plecat în grabă. „EXECUTIVUL PORNEȘTE ÎN CRUCIADĂ ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI.“ Am scos un oftat de ușurare. Nu cumva dădusem întâmplător peste un alt cuvânt-cheie al paralelei dintre catolicism și catodicism? Cu cât îmi proiectam mai clar vocabula aceea pe ecranul minții, cu atât îi descifram mai ușor sensurile și echivalențele. Căci existau și aici asemănări apăsate, pe care îmi era ciudă că le sesizasem atât de târziu. Expedițiile militare dintre 1096 și 1270 (opt la număr, dacă nu-mi joacă feste memoria), întreprinse de feudalii catolici pentru a elibera mormântul lui Christos de sub ocupația musulmană, respectau aceeași progresie ca inițiativele catodice ale posturilor de televiziune lansate în vociferante campanii de cucerire a publicului. Am spus „vociferante“? Bine am făcut, fiindcă nici o cruciadă nu poate izbândi fără un strigăt de luptă, fără un — haideti să redevenim contemporani — slogan. *Tuez-les tous, Dieu saura reconnaître les siens*, iată deviza (sălbatică și eficace) sub care au fost măcelăriți albigenzii din Béziers în iulie 1209. Ucideți-i pe toți, Dumnezeu va ști să-i recunoască pe ai lui. Impactul îndemnului? Garantat 100%, spre a folosi, în plin catolicism, o formulă catodică. Și mai interesant este să descoperim cine a rostit invitația la carnagiu. Vorbe grele, încărcate de paranoia sangvinară. Te aștepti să fi fost un rege dement, o căpetenie crudă, un nobil etilizat, inconștient și cu ochii injectați. Când colo, gura din care a ieșit această otravă cu gust de foc și sabie este cea a abatelui Arnaud Amaury, legat al papei și însărcinat cu administrarea lucrării lui Dumnezeu pe pământ.

Incomparabil mai blând, cel puțin în aparență, catodicismul consfințește lozinca scurtă, cuprinzătoare și concurențială. Locul delirului criminal e luat de solidaritatea cu populația cucerită, urletul din rărunchi pierde teren în favoarea îndemnului mobilizator, a ofertei atotacoperitoare, a sfătoșeniei joviale. Nu mai avem abați sângeroși, ci staruri al căror destin depinde strict și exclusiv de rating. Strigătele de luptă ale catodicismului sunt „Țineți aproape“ (a se rosti neapărat cu pumnul strâns), „PRO TV e tot ce vrei“ (și mai ales ce nu vrei, ricanează unii) și „Fii cu ochii pe Prima“ (că dacă nu, e vai de fundul tău, îți vine să completezi...). Sloganurile nu mai cheamă la atitudini antipăgâne, preferând zona teribil de actuală a segmentelor de piață. Liderii catodici de opinie oficiază ritualuri cu durată precisă, atenți la mișcările celor din jur și gata oricând să-și copieze rivalii, dacă asta le poate aduce un salt cât de mic pe scara sondajelor. Gândiți-vă la „știrile pe scurt“, de pildă. Vă vine să credeți că patru posturi TV au avut simultan aceeași idee? Iar dacă asta nu ajunge, încercați să faceți diferența dintre genericul muzical al actualităților (Telejurnal, Observator, Focus, Știrile PRO TV). Dați-vă silința să fredonați vreunul dintre ele fără a nimeri pe portativul celuilalt. Se încumetă cineva?

M-am mai uitat o dată la ceas și am constatat că, deși trecuse și sfertul academic, reporterul care mă invitase la Trattoria Il Calcio tot nu apăruse. Cu mișcări discrete, mi-am scos portofelul și m-am asigurat că aveam destui bani ca să plătesc consumația. Slavă Domnului, aveam. Puteam să și mănânc. L-am pândit pe ospătar, am comandat o salată italienească și m-am consolată cu ideea că e preferabil să aștepți un fel de mâncare decât mai știu eu ce filizon în divorț de bunul-simț.

La masa din fața mea stătea tot un bărbat singur, care, ca atâția alții, citea ziarul cu satisfacția mută a celui care

știe că, în schimbul unei mii de lei în plus, vânzătorul i-l păstrează în fiecare zi, chiar și după ora prânzului. Omul parcurgea, probabil, editorialul, motiv pentru care ultima pagină era îndreptată spre mine. Iar acolo, pe acea nemeritat de periferică foaie împănată cu titluri scrise cu litere de-o șchioapă, trona semeț o știre cu iz de calambur: „MIHAELA TATU ESTE MAMA“.

Așa mi-a venit în minte o nouă asemănare sistemică dintre catolicism și catodicism, și anume existența ordinelor. Ambele confesiuni s-au făcut cunoscute prin înființarea unor structuri riguroase, ale căror răspunderi le situau în prim-planul ochiului public de a cărui simpatie se bucurau în mod constant. Puțini mai știu că în 1537 s-a fondat ordinul catolic al ursulinelor, la inițiativa unei italience entuziasate pe nume Angela Merici, o veritabilă Florence Nightingale *avant la lettre*. Menirea principală a ursulinelor viza educația fetelor și îngrijirea bolnavilor. Cum însă societatea a devenit tot mai complexă, era normal să apară și o explozie a ordinelor. În catodicism lumea a uitat de ursuline și de benedictine. Acum e rândul andreelor, al mihaelelor, al danelor și al corinelor. Schimbarea e radicală. Nu mai aveam de-a face cu făpturi cvasianonime, spiritualizate, pentru care asceza e un mediu acomodant, binele aproapelui o datorie sacră, iar rugăciunea un dialog de zi cu zi. Catodicismul împinge în față fizionomii pufoase, obraji rotofei și fardați, buze răsfrânte amăgitor-senzual, ochi apoși, dentiții implantate, coafuri exotice, decolteuri de perdiție și un comportament care te sufocă prin familiarism inoportun, găunoșenie și falsitate.

Ordinul andreelor — surpriză, surpriză — e de departe cel mai bine reprezentat. „La Palatul Victoria se află reporterul PRO TV Andreea Berecleanu. Bună seara, Andreea. Cât de plauzibilă e varianta unei remanieri guvernamentale?“ „Bună seara, Andreea, bună seara, doamnelor și

domnilor (niciodată invers). Andreea, se pare că sunt simple zvonuri.“ „Andreea, îți mulțumesc.“ „Cu bine, Andreea.“ Dacă ursulinele își făceau din binele celorlalți temeii de existență, autosituându-se la margine și așezând restul populației în centru, andreele (sau o parte din ele) folosesc omenirea ca pe decorul inert al unor mesaje catodice pe care au a și le transmite una alteia. Asta atunci când nu se ocupă de ciufuirea lucrativă a compatrioatelor în văzul lumii, ca Andreea Raicu, sau de montarea unor infantile mișcări de stradă sub deviza *Te iubim, Andreea* (normal!), ca Andreea Esca la întoarcerea de la Sydney a nefericitei... Andreea Răducan.

Un farmec subtil emană dinspre membrele însemnate ale ordinului mihaelelor, cărora forul angajator le-a rezervat un statut antitetic ce nu are cum să flateze pe nici una dintre ele. De o parte avem vampa calină, întrupată din curburi periculoase, urmăribile cu un deget nervos sau cu o căpșună cu frișcă, de cealaltă antistarul teluric și din topor. De o parte o mătă siliconată, de cealaltă o prelu-crătoare prin așchiere. De o parte rochia mulată până la explozie, de cealaltă deux-pièce-ul tovarășesc. De o parte metresa costisitoare, căreia îi răsplătești deliciale cu parfurmuri, blănuri sau șampanii franțuzești, de cealaltă nevasta muncită, gata să te încuie pe din afară dacă topești chenzina pe trascău. De o parte răsfățata descinsă din limuzine cu aer condiționat, de cealaltă frunțașă în producție care prinde ultimul (sau primul) tramvai la ieșirea din schimb, ducând înapoi acasă o jumătate din sendvișul cu parizer și pateu, împreună cu mirosul de ceapă calitatea a doua al nădușelilor estivale. Prima este amfitrioana spumoasă care, între două reclame, dansează conga în fruntea invitațiilor (ferice de cel ce-i poate pune mâinile pe șolduri de la spate, asta înseamnă să ai o stea norocoasă), râde gâl-gâitor, se unduiește ca o trestie pețită de zefir, catalizează

energii scenice și participă la șușe poleite cu tone de sclipici. Cea de-a doua funcționează ca depozitar al secreteilor greu avuabile, având îndoielnicul avantaj de-a fi fost de trei ori femeie și de-a fi văzut viața snopind filmul. În prezența ei se dezvăluie intimități sulfuroase și se iau revanșe asistate. Se exorcizează false complexe, se forjează împăcări de fațadă, se angajează pariuri câștigătoare cu decența și se aberează necenzurat, știut fiind că adevărata deșertăciune a ființei omenești se măsoară din secunda când i-ai pus un microfon în mână.

— Salata dumneavoastră, domnu', m-a atenționat ospătarul.

— A, mulțumesc.

— S-aveți poftă.

Deci așa arăta o *insalata calcio*. Un ditamai castronul plin cu salată verde, boabe de porumb, măslină, felii subțiri de roșie, piper alb, ciuperci, bucățele de ton și un gălbenuș de ou, totul muiat într-o baie copioasă de *olio di sansa di oliva* și tivit cu două urechi lătărețe, dintr-un fel de lipie despre care am dedus din meniu că se numea *focaccia*. În aceeași clipă, mi-a atras atenția un lucru: cea mai mare parte a personalului din local era de sex bărbătesc. Și mi-am dat seama că în ultimul timp mă limitasem la latura feminină a culturii catodice, riscând să mi se pună ștampila de misogin, dacă mi-ar fi citit cineva gândurile. Departate de mine să-i protejez pe făloșii micului ecran sau să le trec sub tăcere hibe. Am început cu doamnele din pură și simplă politețe.

Am ciugulit precaut din salată și n-am putut decât să-i mulțumesc reporterului TV pentru întârziere. Aveam în față o bijuterie culinară, o provocare la adresa celor mai exigente papile gustative de pe mapamond. Fericit și pofcios, am mâncat mai departe, fugind din nou cu mintea la traseele paralele ale catolicismului și catodicismului.

În *Pentru un alt Ev Mediu*, Jacques Le Goff dedică un întreg capitol ritualului simbolic al vasalității, tratând acest aspect al lumii catolice apusene prin recursul la părerea unui nucleu de specialiști trecuți și contemporani, de la Galbert de Bruges și Ermold Le Noir la Don Claudio Sanchez Albornoz și Hilda Grassotti. Limpezi și sintetice, elementele constitutive ale intrării medievale în vasalitate sunt trei la număr: omagiul, credința și investiția fiefului. Seniorul sau regele are drept de viață și de moarte asupra vasalului, prețuindu-i fidelitatea și taxându-i drastic trădarea sau nesupunerea.

Catodicismul presupune la rândul-i un ritual de vasalitate față de cinstitele sau dubioasele blazoane mediatice ale momentului, în care încap destui tineri dispuși să pupe steagul și să jure credință veșnică în schimbul bonusurilor pentru prime time, al indicelui de audiență și al înlesnirilor circumstanțiale. La fel ca pe timpuri, noii cavaleri care au înlocuit armura cu prompterul și sabia cu lavaliera trebuie să parcurgă trei etape pe drumul spre vasalizarea deplină.

Prima este cea a disciplinării catodice, prin care se înțelege atașamentul total față de postul slujit, dublat de ignorarea (eventual de beștelirea) celorlalte. Persiflarea concurenței, o îndeletnicire îndeobște bărbătească, nu se face prin ironie cordială, ci printr-un soi de miștocăreală frustră, de gang, menită să trezească la viață zonele fetide din sufletul atâtor telespectatori crescuți în cultul șpițului în gură și al cuțitului între omoplați. În cel mai bun caz (și de obicei din cauza crizei de timp), aceste statui vii ale fidelității greșit înțelese nu-l bagă în seamă pe cel de alături, insistând obsesiv asupra propriei anverguri și clamând astfel o supremație în care se încăpățânează să creadă și atunci când știu că trei sferturi din public a comutat de mult pe alt canal. „Farul–Petrolul, în direct, NUMAI

la TV1.“ (Subtext: „Amărății ăilalți n-au avut bani nici măcar pentru un meci de trei lulele.“) „Marele Premiu al Australiei, în direct, NUMAI la PRO TV.“ (Subtext: „Uitați aici integrare euroatlantică, fofezelor, mai scutiți-ne de aiurelile voastre naționale.“) „România–Ungaria la hochei, în direct, NUMAI la Antena 1.“ (Subtext: „Suntem singurii care veghează să nu ne prăjească boanghinele, fără noi ar fi vai de capul vostru.“) Bineînțeles, apogeul este atins când încep să se producă atacuri decerebrate în circuit. Atunci „Cronica cârcotașilor“ (cacofonia aparține celui care a nășit emisiunea) dă cu barda în „Chestiunea zilei“, „Noaptea târziu cu Mircea Badea“ ia la pumni „Vrei să fii miliardar?“, iar „Teo“ lovește nemilos „Din dragoste“. O, țară tristă, plină de umor!

A doua etapă poartă un nume simplu, cristalin și inconfundabil: zvonistica. Altfel spus, efectul Talleyrand. Calomniati, calomniati, ceva tot rămâne. Încap aici toate bârfele grosiere — multe fără temeii — din a căror substanță vâscoasă se hrănește demonul îndoielii și al disprețului. (Mai țineți minte că printre teroriștii din decembrie s-au numărat cândva Ernest Maftעי, Dorin Mateuș și Răducanu Necula?) O convorbire pe mobil cu un interlocutor imaginar, undeva într-un bar frecventat de jet-set-ul bucureștean, valorează cât trei minute de antireclamă la o oră de vârf. Ești ditamai vedetoiul, stai tolănit într-un fotoliu la Café Nova Brasilia, înconjurat de VIP-uri și vi-puști, dai a lehamite din mâna liberă și refuzi sastisit invitația unui post concurent. „Unde să mă duc, la poponaru’ ăla de...? Fii sobru, dom’le, vrei să nu mai pot să mă așez pe scaun?“ Nu-i nevoie de mai mult. Vestea se răspândește ca o molimă, iar în câteva zile victima (care, să vezi coincidență, are o emisiune la exact aceeași oră cu vedetoiul nostru) se prăbușește sub greutatea blamului public. Rețeta are o simplitate care impune respect. Cu minimum de

efort, produci maximum de pagube și te scalzi în adorația fanelor, care îți poartă poza în portofel tocmai fiindcă nu ești pe invers, ca „defecții ăia“.

A treia etapă a vasalizării e de departe cea mai dulce și poartă numele de diminutivare. Odată cu intrarea pe post, vasalul catodic suferă o depersonalizare parțială care, paradoxal, îl înalță în loc să-l coboare. Mica intervenție chirurgicală practică pe numele din buletin începe să fie chezașia celebrității, sau în orice caz o componentă imediată a succesului în condiții de concurență acerbă. Din secunda când știe că va apărea pe sticlă, chipeșul macho dâmbovițean acceptă să-și înjumătățească identitatea, fiindcă doar așa le poate ține piept confrăților care s-au supus aceleiași operații ca să nu fie mai prejos decât el. Iar atunci, într-o veselă sarabandă, Valentin devine Vali, Constantin se preschimbă în Costi, Mihai se face Mișu, Octavian e Tavi, Alexandru e Săndel și — *pour la bonne bouche* — Cristian mai aruncă din lest și rămâne Cristi. O lege nescrisă a diminutivării spune că majoritatea celor alintati astfel, de parte de postura vag umilă a minionului, sunt feciori voinici, zdupeși, genul teracotă, cărora identitatea diminutivală li se potrivește ca nuca în perete. Ajunge să te uiți la Costi Mocanu sau la Cristi Tabără și te lămurești. Reversul medaliei, la fel de savuros, e că, la cei aproximativ 140 cm din dotare, Adrian Copilul Minune refuză să cadă în plasa lui „Adi“, „Adiță“ sau „Adișor“. Priceapă cine poate. În fine, să observăm dubla valență a lui „Cristi“, care se ivește printre mediatizanți și mediatizați deopotrivă. Cristi Tabără, Cristi Chivu, Cristi Minculescu, Cristi Vasc. Măine-poi-măine o să află că, din lumea mai bună în care se află, marea doamnă a romanului polițist a cerut ca de-acum încolo s-o cheme Agatha Cristi.

Nici nu mi-am dat seama când am terminat salata. De data asta ospătarul m-a pășuit galanton, edificat asupra con-

diției mele de client serios, care nu ocupă o bunătate de masă doar pentru o berică. Ca să răspund gentiletei lui, era gata să comand și un desert. Până atunci însă, m-am mai uitat o dată la ceas și am constatat cu stupeoare că trecuse mai bine de o jumătate de oră de când trebuia să mă întâlnesc cu reporterul. (Am uitat să vă spun, îl chema Cristi.) Mi-am promis să-l fixez cu o căutătură urâtă din clipa când aveam să-l văd intrând pe ușă și, imediat după aceea, să-l întreb cine-i permitea să-și bată joc de timpul meu, folosindu-mă de un ton cât mai inchizitorial cu putință.

Hopa, încă un cuvânt-cheie. Da, da, Inchiziția. Nu constituie ea pata de culoare — și ce culoare! — a catolicismului și a catodicismului? Ba constituie. Nu are ea instituții specializate și colo, și dincolo? Ba are. Nu este Tribunalul Inchiziției precursorul unui anumit tip de talk-show? Nu sunt conciliile din Verona și Toulouse embrionii din care vor țâșni „Chestiunea zilei” și suratele ei? Nu seamănă Frederic I Barbarossa, Nicolas Eymeric, Robert cel Pios și Torquemada cu Florin „Cu mânuțele astea două” Călinescu și cu Marius „Țineți aproape” Tucă în zilele lor de glorie? *Comparaison n'a pas raison*, vor spune scepticii. De acord într-o singură direcție: Evul Mediu catolic punea mult mai mare preț pe buna cuviință. Marele Inchizitor pregătindu-se să ardă (la propriu) un eretic era infinit mai urban decât oricare dintre omologii lui catodici întrebându-și de sănătate invitații. Iar dacă tot nu v-am convins, haideti să ne amintim de erezia manualului alternativ al lui Sorin Mitu, de suplicierea catodică a vinovatului, de verva medieval-stalinistă a inchizitorilor născuți în centrele de civilizație Caracal și Găgești, de vituperările telefonice ale asesorilor indignați și de vuietul jos al gloatei dornice de sânge și de carne arsă.

Am petrecut încă zece minute delectându-mă cu un *tiramisu con gelato* și tocmai mă pregăteam să cer nota, când ospătarul s-a apropiat de masa mea, cu un telefon în mână.

— Vă caută cineva. Un domn Cristi.

— Gând la gând, am spus, surprins totuși de coincidența intențiilor.

Am pus mâna pe receptor, echivalând mintal preț de câteva secunde marile catedrale catolice ale Apusului cu sediile reci ale culturii catodice, răspândite ici și colo prin oraș — Piața Victoriei, Dorobanți, Pache, Șoseaua București–Ploiești —, precum și bulele emise de la Vatican cu decretul Consiliului Național al Audiovizualului. Spre mirarea mea, tot reporterul era cel plin de arțag.

— Păi ce faci, dom'le, te-aștept ca tâmpitu' de-aproape o oră unde-a dus mutu' iapa?

— Poftim?!

— Te credeam om serios. Unde Dumnezeu ești?

Abia mi-am adunat forțele ca să-i răspund, cu vocea surgrumată de mânie și nedumerire:

— Unde trebuia să ne-ntâlnim. La Il Calcio.

Am auzit un râs amar în receptor.

— Da? Ia uită-te unde ți-ai notat întâlnirea și spune-mi ce vezi.

Intrigat, am scos din buzunar blocnotesul de care nu mă despart niciodată, am răsfoit în grabă câteva pagini și am dat peste cuvintele scrise alaltăieri cu un pix roșu. „Cristi, reporter. Il Calico.“

Cum spuneam, e uimitor ce se poate isca dintr-o greșală de tipar. Ce puteam să fac? Dacă aș fi fost catolic, aș fi așteptat cuminte să ajung într-un purgatoriu al celor vii și să mi se ierte păcatele ușoare înainte de-a forța ușa paradisiului. Fiind însă catodic, nu mi-a rămas decât să-mi strivesc simultan o lacrimă înciudată între gene și o înjurătură între dinți, pentru ca apoi să rostesc în receptor formula magică a invitațiilor junei Raluca Moianu (luni, ora 21.00, NUMAI la TV1):

— Iartă-mă!

Cosmin Manoliu închise enervat televizorul și fu pe punctul să arunce telecomanda cât colo. Știrile după-amiezii nu făcuseră decât să-i sporească proasta dispoziție. Pentru el, misterul Apocalipsei se lămurise de mult, încă din marțea aceea când se nimerise la ora cinci în fața ecranului pentru a i se recita un pomelnic de sinucideri, crime și violuri la care nu știuse ce să admire mai întâi: grozăvia imaginilor, verbiajul martorilor oculari sau zâmbetele serafice ale crainicilor. Sfârșitul lumii, care în condițiile astea nu putea să întârzie, nu avea să se producă nici printr-o explozie uriașă, nici printr-un cutremur de proporții, nici prin topirea calotei polare. Manoliu își aprinse o țigară, dibui o scrumieră deja plină sub niște hârtii lăsate în dezordine pe birou și trase fumul în piept cu un aer știutor. Sfârșitul lumii urma să aibă loc în clipa când pornirile sangvinare a 3,1 miliarde de locuitori ai planetei aveau să se sincronizeze la secundă și să se răsfângă direct asupra celorlalte 3,1 miliarde. În clipa când mii de milioane de oameni din Filipine, Ecuador, Sudan, Antigua, Noua Zeelandă, Rusia, Surinam, Japonia, Franța, Paraguay, Siria, Tanzania, Cehia, Martinica și din toate celelalte țări ale globului aveau să urmeze întru totul pilda sănătoasă și ultimativă a ciobanului Marin Sfrijan din Ciocănești (spânzurarea soției pentru sex cu un coleg de transhumanță), a frezorului Gigică Burcică din Bârlad (sugrumarea unei mătuși care nu acceptase să-i dea bani de băutură)

sau a numitului Cocârdan Vali din Curtea de Argeș, fără ocupație, cunoscut cu antecedente penale (violarea și decapitarea fostei prietene, pentru refuzul de a-i ceda bijuteriile personale în vederea amanetării). În clipa când, animați de o ură distructivă față de aproapele alături de care trăiseră atâția ani, aveau să pună mâna pe topor, pistol, funie sau cuțit și să împlinescă prorocirea în care — culmea ironiei — victimele lor nu încetaseră să creadă o clipă.

În ultima vreme, reveriile lugubre ale lui Manoliu erau din ce în ce mai dese. Fapt explicabil, în condițiile în care, în zece ani, pierduse mai mult decât câștigaseră alții într-o viață. Cronologic, pierderile lui erau următoarele: piciorul stâng, prima soție, cheile de la casă, a doua soție, apartamentul, serviciul și — logic — uzul rațiunii. Șchiop, divorțat de două ori, șomer timp de câteva luni bune, sărac și redus ani de zile la statutul de azilant cu domiciliu întâmplătoare, stârnise mila proniciei cerești, care îi adusese marele premiu la un concurs televizat. Anunțul fusese făcut la una dintre edițiile știrilor de ora cinci, după tradiționalele reportaje cu paturi îmbibate de sânge și creieri scurgându-se pe tocul ușii. Impresionat, Manoliu promisese să se uite la toate jurnalele de după-amiază ale postului cu pricina și, ori de câte ori se simțise tentat să-și încalce făgăduința, demonul superstițios dinăuntru lui îl convinsese că trebuia să reziste, dacă nu voia să se trezească într-o bună zi la fel de lefter ca înainte. Neavând încotro, rezistase. Înghițise de-a valma calmante și reportaje cu copii arși cu țigara, minunându-se în fața controlului facial al Felicieii și Corineii, tinerele care citeau de pe prompter cu surâsuri pline de promisiuni.

Ce-i drept, după fiecare jurnal simțea nevoia unui gest eliberator — ceva simplu, fără pretenții, care să-l smulgă din disconfortul catodic de zi cu zi și să-l facă să simtă că,

în ciuda omniprezenței morții, viața merită trăită. Uneori ieșea la o bere cu doi foști colegi, disponibilizați la trei luni după el, alteori se ducea să ia o gură de aer prin parcul unde zeci de oameni își plimbau câinii sau copiii, fericit că nu-și dădea nimeni seama că în loc de un picior avea proteză. De data asta se gândi să se tundă. La două stații de autobuz se găsea o mică frizerie particulară, la parterul unei scări de bloc, unde patronul, mare amator de fotbal, găsea de fiecare dată timp să-l pună la curent cu ultimele transferuri din Belgia sau Portugalia, și totodată să-i spună ce măsuri ar lua el dacă ar fi președintele Ligii Profesioniste. Manoliu îl asculta răbdător și termina invariabil prin a se bucura că nea Tică rămăsese la foarfece și pământ. Astăzi însă, bondocul cu unghie lungă la degetul mic închisese frizeria, din motive pe care nu găsisese de cuviință să le anunțe. Manoliu înjură în gând, dar nu abandonează. Oricum trebuia să-și taie chica, începuse să-i treacă de gulerul cămășii, iar la mizeria din oraș era silit să folosească mașina de spălat mult mai des decât i-ar fi plăcut. Ieși din bloc, străbătu din nou aleea care dădea în bulevard și căută din priviri o altă frizerie. O găsi fără probleme, îi trecu pragul și constată că era singurul client. Frizerițe, în schimb, erau șase. Stăteau una lângă alta pe o canapea de vinilin și se uitau la televizor, unde rula episodul 385 din *Maria Inés*, serialul columbian care, spunea târgul, ar fi provocat efluvii lacrimale și unui tortionar chinez. Manoliu aruncă o privire scurtă televizorului și una mult mai lungă sextetului aflat în pauză, vrând să știe pe ce scaun să se așeze și cine urma să se ocupe de el. După o tatonare plictisită, o brunetă cu buze sângerii se ridică de pe canapea, se duse până la casieră, îi șopti ceva la ureche, se întoarse după câteva clipe, deschise gura și rosti moale:

— Poftiți, vă rog.

Manoliu citi corect subtextul. *Cine mă-sa l-a adus și pe ăsta, să-mi strice mie filmu?* Cu toate acestea, onoră rugămintea

brunetei și pofti. Frizerița, pe al cărei ecuson clientul descoperi pe jumătate amuzat, pe jumătate îngrozit prenumele Dalila, scoase un cearșaf și un prosop dintr-un dulăpior, îl ambală pe Manoliu ca pe o mumie gata de export, având grijă să strângă nodul cearșafului până când celui de pe scaun începură să-i iasă ochii din cap, ca la melc, și-l întrebă cu același spleen intratabil:

— Cum tundem?

Manoliu rezistă tentației de-a răspunde „cu grijă, eventual cu ochii la capul meu, nu la televizor“ și își dictă rece preferințele:

— Luat scurt de peste tot, bordură la spate, lăsat puțin peste urechi.

— La mustață umblăm?

— Nu umblăm, refuză clientul, agasat de complicitatea inutilă a pluralului.

*Să se știe-n lumea toată,
Am gagică minunată.
E frumoasă, are stil,
Față, spate și profil.*

— Mimi, dacă mai schimbi o dată canalu', dai de dracu'!

— Fi-ți-ar manelele de răs. Nu te sature de ele acasă?

Pusă la punct, mezina cvintetului de telespectatoare pe banii statului își dădu ochii peste cap și se îmbufnă fără rezultat, pe când celelalte se reconectau la dramoleta de pe ecran, iar a șasea componentă a schimbului salva cât de cât onoarea salonului, alegându-și instrumentele dintr-un sertar în care se vedea că n-are chef să umble. Se întoarse brusc și observă că Manoliu se uita în colțul din oglindă în care se reflectau imaginile de la televizor, cu o expresie greu penetrabilă. Poate că l-am judecat greșit, își zise Dalila. Poate că merită să fac o încercare:

— E *Maria Inés*, zise ea pe un ton temperat.

— Aha, făcu Manoliu, necopleșit de informație.

— Nu vă uitați?

— Nu.

— N-ați văzut nici un episod? insistă Dalila, clămpănind prin aer cu foarfecele, de parcă și-ar fi făcut încălzirea.

— Nu.

Hotărât lucru, stilul de-a conversa al clientului lăsa tot greu în seama frizeriței. Aceasta nu abandonează și mai făcu un pas spre obiectivul pilit în agenda ei ascunsă.

— Dacă sunteți curios, puteți să vă uitați. Vă dau astea jos de la gât, stați frumușel pe canapea și vă tund după aia.

— Nu.

Dalila își înăbuși un oftat și începu să-i pieptene părul lui Manoliu cu gesturi mecanice, vădit indispusă de faptul că-i venise rândul să presteze tocmai când — după cum scria în *Telemania* — „Ramón află că Miranda îl iubește, dar inima lui bate numai pentru superba Maria Inés, care însă e tot mai atrasă de Miguel, fratele lui Ramón și fostul șef al Argentei, sora Mirandei, cu care avusese o relație secretă“. Colac peste pupăză, postul care difuza serialul se decisese să nu mai reia episoadele a doua zi dimineață, înlocuindu-le cu o emisiune în care un moșulică de vreo nouăzeci de ani stătea la palavre cu diverși neisprăviți, unul mai ciudat ca altul, de parcă asta-i trebuia amărâtului ăștuia de popor, dialoguri despre istorie și documentare despre civilizațiile vechi. Dalila Păstârcă visa cu ochii deschiși la ziua când televiziunile aveau să fie conduse de femeile ca ea, suflete sensibile și oameni adevărați. Câte zece telenovele pe zi, două filme indiene pe săptămână — ehe, unde erau cozile de pe vremuri la *Ochii Shivanei?* —, niște bârfe subțiri despre Jojo, Micki și Adina, un talk-show moderat de Bităneasca, o paradă a modei de la Paris sau Milano, iar seara, în prime time, filme biografice despre marile spirite ale contemporaneității: Adela Noriega, Britney

Spears, Janine, Eva Herzigova, Sarah Jessica Parker și Alesandra Stoicescu.

— Au!

Trezită la realitate de țipătul scurt al lui Manoliu, frizerița se lămuri singură, înainte de a întreba ce se petrecuse. Un fleac, fusese cât pe-aci să-i scoată ochiul cu unul dintre vârfurile foarfecelor ținute neglijent cu mâna stângă. Ce să-ți spun, sensibil mai ești, îl boscorodi Dalila în gând. Alții se duc la război și nu se mai vaită.

— Scuzați-mă, rosti ea de formă, continuând să-i dea târcoale clientului și să-i descâlcească pletele în vederea asaltului decisiv.

Manoliu scoase o mână destul de nesigură de sub cearșaful în care fusese împachetat și-și tamponă fruntea cu o batistă de o culoare incertă.

— Puteți fi mai atentă, vă rog?

Dalila Păstârcă ridică din umeri și-și văzu de treabă.

— Am zis că să mă scuzați, da? Se mai întâmplă, sunt după aproape opt ore de muncă.

Manoliu își impuse să nu râdă, fapt care ar fi complicat situația. Judecând după cât îi trebuise frizeriței să-și găsească instrumentele, era clar că stătuse toată ziua pe canapea și se uitase la televizor, fericită cu Ramón al ei și cu Maria Inés. Îi trecu la un moment dat prin minte să ceară înlocuirea Dalilei cu o persoană mai responsabilă, cu atât mai mult cu cât ar fi avut de unde alege. Însă își dădu seama imediat că și-ar fi forțat norocul. Patru dintre celelalte frizerițe sorbeau din ochi ecranul, fiind de partea unuia sau a altuia dintre personajele telenovelei, iar pe mâna lui Mimi, manelista, nu s-ar fi dat nici mort. Manoliu îl regretă o dată în plus pe nea Tică. Cu el nu riscai nimic. Îți împuia capul cu linia de mijloc a lui Belenenses și cu rezervele lui Mouscron, dar măcar nu-ți periclita integritatea corporală. Și oricum, altfel te simțeai tu, bărbat, când

te tundea tot un bărbat. La frizer era ca la medic — femeile se rușinau de bărbați, bărbații se rușinau de femei. Era bună democrația, nimic de zis, dar un dram de segregare n-ar fi omorât pe nimeni.

În timp ce bruneta cu buze sângerii și — observă acum Manoliu — un zâmbet fix, care nu prevestea nimic bun, îi prindea o primă șuviță între degete și i-o reteza cu un gest scurt și ferm, colegele de pe canapea salutau apariția pe ecranul televizorului a unui ins hăituit de gânduri dense, îngrijorătoare, care-l făcură să se agite inutil câteva secunde, înainte de a-și lua inima în dinți și de a-și umple un pahar pe care-l dădu pe gât fără să respire. Tânărul repetă procedeul, închise ochii, trase aer în piept și scoase o scrisoare din buzunarul sacoului grenă. Remontat, citi scrisoarea, o duse la buze și dădu să-și mai toarne o porție, când o ușă se deschise în spatele lui pentru a face loc unei bătrâne austere, cu ochelari, al cărei mers trufaș amintea de Caterina de Medici după ce își pusese spițerul să prepare un amestec mortal pentru cine știe ce dușman al țării.

— *Que pasa, Miguel?*

Spre deosebire de Miguel, care încremeni în prim-plan, incapabil să se întoarcă și să-și înfrunte musafira, Dalila Păstârcă făcu o piruetă de patinator rutinat, uitând însă că ținea în mână o nouă șuviță din părul în curs de scurtare al lui Manoliu. Clientul răcni surprins, dar nu reuși să obțină decât un țâțâit dezaprobat din spre frizerițele degrevate de sarcini, cărora zgomotele de felul ăsta le îngreunau viziunea. Agasată de bărbatul acesta recalcitrant, care refuza să vibreze la dramele din *Maria Inés*, Dalila găsi de cuviință că fusese politicoasă cu cine nu trebuia.

— Da' stai, dom'le, potolit! Asta-i bună, ești mai rău ca un copil. Vrei să te tund sau nu?

— Păi tocmai...

— Atunci nu te mai foi și stai cuminte. Ia uite la el.

După felul cum ținea bruneta foarfecele, Manoliu înțelese că divergențele cu o frizeriță în timpul unei tele-novele erau total contraindicate. Dacă ar fi avut o urmă de instinct de conservare, și-ar fi dezlegat singur cearșaful și prosopul din jurul gâtului, s-ar fi ridicat de pe scaun și ar fi ieșit din frizerie fără să se uite în urmă. Totuși, apăreau și aici două probleme. În primul rând, cum-necum, Dalila apucase deja să-i taie o parte din păr, iar dacă ar fi abandonat acum, ar fi arătat ca solistul vocal al lui Zigue Zigue Sputnik în perioada de glorie a muzicii new wave. În al doilea, cât ar fi trebuit să plătească și cum ar fi putut cuantifica serviciile frizeriței? Blazat, Manoliu se decise să trateze lucrurile cu umor și așteptă ca bruneta confiscată deocamdată de intensitatea dialogului de pe ecran să-și aducă aminte că la câțiva centimetri de ea, fără altă vină decât proasta inspirație, un client neputincios își aștepta izbăvirea.

— E-ndrăcită dona Augusta, comentă satisfăcută una dintre celelalte frizerițe. Să vezi ce mi ți-l joacă pe pușlama asta de Miguel.

— Ți-am zis, fă, că-l pune cu botul pe labe? Așa-i trebuie, să se-nvețe minte.

Constatând cu tristețe că ultimele cuvinte i se potriveau dureros de exact și lui, Manoliu se uită din nou spre colțul de oglindă în care se reflectau imaginile de la televizor și văzu că dona Augusta și Miguel purtau o discuție cătuși de puțin cordială. De ciuit titrajul nu putea, fiindcă literele îi apăreau inversate. Spaniolă nu știa și nici nu-și propunea să învețe. Nu-i rămase decât să deducă din gesturile și tonul celor doi cât de încinsă era situația și cât de aproape momentul crizei. În schimb, Dalila Păstârcă, întoarsă frontal spre micul ecran, cu pieptenul într-o mână și cu foarfecele în cealaltă, făcu doi pași în față și se apropie de colțul în care perora dona Augusta, ca un antrenor

de box care-i spune elevului să nu uite de upercutul la ficat. Ce-i drept, ostilitățile din *Maria Inés* atinseseră un nivel la care folosirea forței fizice părea pe deplin justificată.

— *Es un bandido y un cabrón*, Miguelito! Nu ți-a ajuns câte *muchachas* ai nenorocit? Dacă te-ar vedea don Alfio...

— Dona Augusta, să vă explic –

— Ce să-mi explici, ticălosule? I-ai sucit capul bieteii Miranda, ai făcut-o să creadă c-o s-o iei de soție, ai obligat-o să renunțe la școală și-acum o faci de răsul cartierului!

— Chiar ea mi-a spus –

— Mincinos nerușinat! Ce ți-a spus? Ce-ar fi putut să-ți spună?

— Că... că... că iubește pe altcineva!!!

Lovitura de gong care însoți ultima replică a lui Miguelito îl făcu să tresară pe Manoliu și aduse un zâmbet știutor pe chipul femeilor de pe canapeaua frizeriei. Incomodat de nodul cearșafului și strivit de felul cum îl ignora Dalila, clientul întâmplător al brunetei cu buze sângerii tuși sugestiv și schiță un gambit doar pe jumătate convingător.

— Domnișoară, mai tundeți și la mine nițel?

— Oi fi grăbit, ai? Și de unde știi că-s domnișoară?

— Dacă mă terminați până la ora închiderii, tot e bine.

— Etete la el, face spirite. Te termin, te termin imediat. Stai să vezi.

Concesia făcută de Dalila pretențiosului client era imensă. Frizerița se întoarse spre Manoliu tocmai când în scenă intra Ramón, cel evocat în *Telemania*, puse foarfecele la treabă și începu să taie șuviță după șuviță, până când nefericitul mumificat de pe scaun simți că începe să-i ardă craniul. Absorbită de chirurgia capilară pe care o practica în paralel cu replicile fierbinți dintre Ramón și o tânără care își smucea capul spre stânga sau spre dreapta după fiecare trei cuvinte rostite, bruneta meșteri câteva minute bune la scâfârlia clientului, imună la protestele lui tot mai

intense, și își încunună opera tamponând zonele proaspăt iritate cu o bucată de vată muiată în spirt. Manoliu se făcu roșu ca steagul Chinei, strânse din pumni pe sub cearșaf și-l mai trecu Dunărea de câteva ori pe pisălogul, dar atât de inofensivul nea Tică.

— Ce zici, te termin sau nu te termin? șuieră cu patos Dalila, umblând în sertar și dând la iveală o mașină electrică la vederea căreia panica din sufletul lui Manoliu urcă la cota de avarie.

— Nu-i nevoie –

— Da' știi că-mi placi? Bravo, acum mă-nveți și cum să-mi fac meseria, nu? Păi, de ce nu te tunzi singur, dacă ești atât de priceput?

— Ajunge dacă –

— Domne, nu vezi că n-am terminat? Rectific un pic cu mașina, te aranjez nițel cu briciul și gata. Ești bun de ginerică.

Manoliu mai fusese bun de ginerică de două ori în viață și regreta și acum. Mai mult, se părea că nimerise într-un loc unde noțiunea de client era sinonimă cu aceea de dușman și unde, odată instalat pe scaun, imprudentul care luase o asemenea decizie se putea aștepta la suplicii cu tulburătoare ecouri medievale. Iar dacă avea nevoie de dovezi în plus, nu putea decât să mediteze la sensurile derivate ale expresiei „te aranjez nițel cu briciul“.

— *Ay, ay, ay, Ramón, es tu hermano, mira!*

Atenționat în legătură cu identitatea rivalului în amor, Ramón își privi cu ură fratele, iar Dalila se uită fascinată la amândoi. Se hotărâse să facă două lucruri deodată, ca să împace pe toată lumea. Prin urmare, de câteva minute își muta repede ochii de la capul despodobit al lui Manoliu la televizor și înapoi, cu atenția distributivă care-l făcuse celebru pe Napoleon, neînsoțită, din păcate pentru bărbatul de pe scaun, de abilități tehnice pe măsură. Așa

se face că, în clipa când Ramón și Miguel se încăierară, iar Miranda și dona Augusta săriră să-i despartă, frizerița calculă greșit distanțele și înfipse un colț al mașinii de tuns electrice în gâtul neprotejat al lui Manoliu, destul de aproape de carotidă. Clientul resimți șocul cu toată ființa. Se cutremură îngrozit și avu impresia că malefica făptură în halat alb forase în corpul lui un orificiu prin care viața i se scurgea rapid, ireparabil. Oricine ar fi ieșit valvârtej din frizerie și ar fi anunțat poliția. Pentru Manoliu însă, efortul ar fi fost prea mare. Proteza care-i înlocuia piciorul stâng nu permitea sprinturi decisive, iar teroarea instilată treptat de prestația Dalilei Păstârcă ajunsese să-i inhibe reflexele și să zădărnicească orice tentativă de emancipare. Redus la condiția unui Samson de circumstanță, Cosmin Manoliu îl convocă în gând pe bunul Dumnezeu, îi făcu rezumatul pățaniei și-l imploră să întrerupă execuția. Zădarnic.

— Lila, fii atentă, a venit Maria Inés!

— Aha. Să vezi acu' panaramă.

Branșată cu tot sufletul la intriga telenovelei, bruneta cu buze sângerii își făcu timp să dea o raită cu mașina electrică pe anumite zone ale tărtăcuței lui Manoliu, ai cărui ochi bulbucăți clipeau bezmetic ori de câte ori zimții ei se apropiau prea mult de pielea iritată a scalpului. Winnetou ar fi plătit bani grei pentru un transfer al frizeriței, își zise el, străduindu-se să anticipeze finalul acestei stranie experiențe cosmetice. Din fericire, chiar în momentul când Maria Inés și Miranda se pregăteau de o păruială latină cu tot tacâmul, salvarea apăru din partea zeului publicității care, fidel interesului personal, întrerupse filmul pentru o porție consistentă de reclame. Cum însă multe ironii ale vieții se produc tocmai când apetența de a le gusta scade la minimum, primele secvențe ale calupului aduseră în prim-plan noul șampon Head and Shoulders și pe rivalul

lui, Timotei. Corina Dănilă și Oana Cuzino surâseră satisfăcute și își vânturară pletele în fața camerei de luat vederi, sub ochii apoși ai lui Manoliu, care, văzând imaginile în oglindă, începuse deja să se întrebe dacă nu cumva era victima celor de la „Camera ascunsă“. Timp de șase minute, cât durară reclamele, Dalila se ocupă exclusiv de el, lăsând deoparte mașina electrică și mizând pe foarfece și pieptene. Manoliu își făcu o cruce cu limba în cerul gurii și-i surâse timid brunetei, decis să îngroape securea războiului. Frizerița nu păru înduioșată. Îi aplecă de câteva ori capul cu mișcări scurte, i-l dădu de două ori pe spate, o dată la stânga și o dată la dreapta, ajungând în cele din urmă să se ocupe și de perciunii pe care individul, demodat și fără pic de haz, îi dorea clasici, în așa fel încât părul să-i cadă „jumătate peste urechi“. Manoliu închise ochii și trase aer în piept. Ar fi fost culmea să ametească într-un scaun de frizerie, deși lucrul era perfect posibil, după acrobațiile cervicale impuse de Dalila. Când deschise ochii, observă în colțul oglinzii că ultima reclamă era la noul șampon Pantene PRO V. Fără să vrea, își aminti de sfatul unui prieten trecut prin multe: ferește-te de viața care imită arta.

— *Escucha me, Maria Inés!* Iătră implorator Ramón, gata să-și smulgă părul din cap cu un gest în fața căruia Manoliu se simți străbătut de o solidaritate fără margini. *Tu es mi corazón, Inesita! No puedo vivir sin tigo! Escucha me bien, querida mía!*

Dacă l-ar fi preocupat cât de cât telenovelele, Manoliu ar fi putut vibra la avatarurile sentimentale ale lui Ramón, mai ales că altceva nu avea de făcut. În ce-o privește pe Dalila, care nu scăpase nici unul dintre precedentele 384 de episoade, parșivenia personajului o atrase ca un magnet spre ecranul de care dădu să se apropie din nou, nedându-și seama că ținea în mâna dreaptă urechea stângă

a clientului, victimă a unor elongații la care acesta nu avea cum să consimtă. Auzi ca de departe strigătul lui de durere, îl privi, aruncă un ochi indiferent urechii înroșite, reveni la bază și se puse din nou pe treabă. De data asta, își propuse să se ocupe de ceafa lui Manoliu, fiindcă individul solicitase — încă o probă de lipsă de gust — o bordură ce se demodase de pe vremea lui Adrian Romcescu. Operațiunea decurse normal un minut, după care un țipăt sfâșietor acoperi hărmălaia celorlalte personaje din *Maria Inés*. Manoliu se dumiri ceva mai greu cu privire la noua întorsătură a lucrurilor. În schimb, femeile din frizerie se bucurară peste poate de apariția pe ecran a unei roșcate clorotice și înlăcrimate care nu putea fi decât Miranda. Cu un ochi la bordura în curs de amenajare a lui Manoliu și cu celălalt la televizor, Dalila Păstărcă scâpă foarfecele prea adânc și jupui un petic de piele de pe ceafa expusă. Faciesul și așa schimonosit al bărbatului de pe scaun se urâți și mai mult. Optimist incurabil și convins de pedagogia hazului de necaz, Manoliu deschise gura și articulă câteva cuvinte pe care și le-ar fi dorit izbăvitoare.

— Nu era mai bine să mă anesteziati înainte?

Frizerița întrerupse lucrul, rămase în spatele lui și i se uită în ochi prin intermediul oglinzii.

— Ești tare-n miștouri, nu? Ai material de caterincă-n tine cât Vacanța Mare, ai? Păi stai, puiule, că încă n-am ajuns la brici.

Femeile de pe canapea nechezară isteric, fără ca Manoliu să-și dea seama dacă râdeau de el, de replica Dalilei sau de una dintre vorbele de duh ale doinei Augusta sau ale lui Ramón. Bărbatul tocmai observase că, deși se păstrase în limitele unei politeți eroice, femeia îl tutuia cu nerușinare și chiar își permitea intimități nedemne. Cum adică, „puiule“? Păi ce, era puiul ei? Dădu să-și exprime protestul, însă nu avu când. Dinspre televizor se auzi un

foc de revolver care o sperie până și pe frizeriță. Dalila Păstârcă ciupi ușor cu foarfecele lobul urechii drepte a lui Manoliu, din care un strop de sânge se decise să cadă într-un târziu pe cearșaful strâns sub bărbie, ca simbol suprem al unui eveniment despre care bărbatul nu-și închipuise că putea să semene atât de mult cu sacrificiile rituale ale Antichității. Gândul lui Manoliu zbură la Convenția de la Geneva, care interzicea armele de distrugere în masă și torturarea prizonierilor de război, dar le permitea frizerițelor să funcționeze nepedepsit.

— S-a sinucis Miranda, tu! o puse la curent una dintre colege pe Dalila.

— Era clar c-o să se întâmple, rosti aceasta. Să-l văd acu' pe bandit pe unde scoate cămașa. Ustură? mai spuse ea, văzând că Manoliu se chircește în urma unui nou tratament cu vată și spirt.

Ce-i drept, ustura. Ustura al naibii. Ce Dumnezeu folosește nebuna asta, tinctură de iod? se întrebă Manoliu, suficient de precaut ca să nu dea glas nelămuririi. La cum arăt, bine că nu trebuie să mă duc la serviciu. Aș fi de râsul lumii. Din fericire, luminița de la capătul tunelului începea să se deslușească. Nu mai avea mult și scăpa. Bineînțeles, o să aibă grijă și n-o să lase un leu bacșiș, iar pe urmă o să dea de veste în tot cartierul. Și așa femeile alea se holbau toată ziua la televizor. Ei bine, o să aibă el grijă să nu le mai deranjeze nimeni de-acum încolo. Să se ducă toți la concurență. Drăcia dracului, măcar cu atâta să se aleagă din binefacerile economiei de piață.

Cum însă marile nedreptăți se repară prin mici bucurii, Cosmin Manoliu își aduse aminte că, de la șapte seara, un post de televiziune normal, care nu-și ucidea telespectatorii cu o groază de telenovele pe zi, avea să transmită finala Cupei UEFA la fotbal. Microbist înrăit, bărbatul aștepta meciul ca pe o indicibilă desfătare. Celta Vigo dădea piept cu

Liverpool, iar duelul nu putea fi ratat. Deși în zona unde locuia curentul electric încă se întrerupea destul de des și pe perioade enervant de lungi (ultima dată RENEL-ul îi făcuse figura după ce închiriasse două casete XXX de la un chioșc și invitase o florăreasă arzuie la un fursec și-o șampanie), în seara asta era decis să aplice planul de rezervă și să se posteze în fața unuia dintre magazinele Samsung, unde trei televizoare din vitrină funcționau non-stop, iar unul era programat pe canalul pe care se transmitea meciul. Manoliu nu putea decât să spere că nu se lua curentul și pe Calea Dorobanților.

Amintindu-și de ceea ce avea de făcut și neizbutind să prindă în câmpul vizual ceasul aflat pe unul dintre pereții frizeriei, reînnodă conversația cu Dalila Păstărcă, fără să știe ce pericol îl păștea.

— Cam cât să fie ceasul, aveți idee?

— Ce, ai ardei sub coadă?

Manoliu surâse afabil, în ciuda usturimii care îl năpădea din toate părțile capului.

— Oarecum. Nu vreau să scap meciul.

În clipa următoare se întâmplară câteva lucruri la fel de importante. Maria Inés declară că rămăsese gravidă, don Alfio descoperi că, printr-un concurs de împrejurări știut doar de scenarist, ajunsese ca în 385 de episoade să devină propriul lui bunic, Argenta recunoscu legătura secretă cu Miguelito, Ramón scoase din buzunar scrisoarea pe care o sărutase cu atâta patimă la începutul episodului, dona Augusta simulă un leșin, Miguelito vru s-o împuște pe Argenta, dar se lăsă până la urmă împușcat el însuși, fiindcă peste două săptămâni avea să înceapă filmările la *Adorabila Teresa*, fantoma recent sinucisei Miranda survolă ireal camera cu mobilier de epocă în care se desfășura drama nefericiților columbieni, iar don Clemente, fratele vitreg al lui don Alfio, încurcă iremediabil ițele povestirii,

declarându-se tatăl vitreg al Mariei Inés, unchiul adoptiv al lui Ramón și iubitul din tinerețe al doinei Concepción, sora — firește — vitregă a doinei Augusta. Toate acestea pâliră însă pe lângă reacția celor cinci frizerițe, și cu Dalila șase, la auzul ultimului cuvânt scos pe gură de inconștientul Manoliu. Femeile se ridicară de pe canapea, pierdură bomba episodului, și anume că Argenta era de fapt mama surorii sale, și se apropiară amenințător de scaunul în care bărbatul imprudent suporta ultimele etape ale tratamentului cosmetic cu un stoicism stimulat de apropierea orei de începere a partidei de fotbal.

— Meciul?! răcni Fifi.

— Meciul?! se zborși Mimi.

— Fotbal?! tună Lulu.

— Fotbal?! fulgeră Bubu.

— La televizor?! se oripilă Mila.

— Meciul de fotbal de la televizor?! sintetiză Lila, alias Dalila Păstârcă.

Manoliu pricepu că vorbise gura fără el. Era prea târziu ca să mai dea înapoi, răul fusese făcut. Pomenise de fotbal într-un loc unde singurul divertisment acceptat era avalanșa de telenovele în care America de Sud investise energii și fonduri colosale, plus vreo douăzeci de actori ce se perindau neobosiți dintr-un decor în altul, schimbând regizorul, dar păstrând trama între aceleași coordonate. Personal, văzuse cu ani în urmă primele cinci minute din *Sclava Isaura*, de la care păstrase trei amintiri: plânșul plin de compasiune al primei soții, felul cum numele personajului principal devenise la un moment dat porecla de stadion a lui Ilie Dumitrescu și inițiativa halucinantă a locuitorilor dintr-un sat oltean, care, sensibilizați de suferințele brazilienei, deschiseseră un cont la cea mai apropiată filială BCR pentru a-i grăbi răscumpărarea. În rest, Fernanda, Miranda, Amanda și celelalte erau toate o apă

și-un pământ. Însă punctul lui de vedere contrasta net cu școala de gândire din frizerie, fapt de care se convingse când cele cinci telespectatoare pașnice de până atunci îl înconjurară și-l făcură să înțeleagă adevăratele proporții ale gafei comise.

— Deci din cauza la un nenorocit de meci am pierdut episodul cel mai tare din *Perla, cărările iubirii*, care a trebuit să mă duc la o vecină să prind măcar sfârșitul. Deci, dacă nu-l vedeam, nu mai înțelegeam nimic din restul, pricepeți, domnu' turui Fifi, în timp ce Lila se ocupa de ceea ce rămăsese neciumpăvit din capul lui Manoliu.

— Dumnevoastră nu v-a schimbat nimeni postul în timp ce vă uitați la meciuri, rosti invidioasă Mimi. Eu în trei ani cât am stat cu Sică nu știu dac-am văzut un serial cap-coadă. Că, vorba aia, el aducea banu-n casă, el era șeful. Voiam să văd *Terra nostra*, nu puteam, că era Gloria-Oțelul pe alt canal. Mă pregăteam de *Milágros*, mă trezeam că vine și dă pe Chievo-Empoli. Îl întrebam dacă pot să mă uit la *Inimă sălbatică*, îmi spunea că da, dacă nu se suprapune cu Dinamo-Bruges. Trei ani am răbdat întruna, până când într-o zi s-a umplut paharul.

— La mine era altfel, licită Lulu. Al meu venea beat cam în fiecare seară, se uita la televizor, o vedea pe Natty sau pe Edith Gonzáles, le înjura bine, dădea pe alt post, găsea câte-un meci nenorocit și-n cinci minute dormea dus. Înfundat în fotoliu, cu vârful limbii afară și sforăind de se zguduiau pereții. Cum încercam să dau la loc pe film, cum se trezea, îmi trăgea o bătută și chipurile se-ntorcea la meci. După cinci minute adormea la loc. Țin minte că am încercat o dată să dau televizorul mut din telecomandă și să mă uit la *Amor latino*. O săptămână mi-a fost rușine să ies din casă. Le-am sunat pe fete și le-am zis că m-a întors o gripă. Aveam ochiu' cât sarmaua.

— Domnule, pe mine nici măcar nu mă interesează ce se-ntâmplă în filme, mă uit doar pentru actori, povesti

Bubu. Frumoși de pică. Vorba aia, ne mai clătim și noi ochii, că dacă rămânem doar la ăia lângă care ne trezim dimineța... Mă rog, și-n plus eu chiar cred că-s actori adevărați, nu papagali, cum am văzut că scria în nu știu ce revistă. Cum să vă spun, dacă nici Mauricio Islas nu-i actor, cine mai e? Și nu doar el. Ia gândiți-vă. Pepe Monje, Diego Rámos, Eduardo Palomo, Enrique Lizarde, César Evora, Pablo Rago, Carlos Ponce, Sergio Goyri. Păi, ăștia-nimeni? Sunt meseriași domnule, asta sunt. Me-se-ri-ași. Am încercat să-i spun și lu' al meu, da' ți-ai găsit. A făcut o criză de gelozie și nu m-am mai înțeles cu el. Nu mă bagă-n seamă cu zilele, da' să nu cumva să zic ceva de bine de altu', că naiba-i al meu. În afară de fotbaliști. La ăștia pot să mă uit cât vreau, și chiar dacă nu vreau, n-am încotro. Ba mă trezesc că mă mai ia și-n bâză. Uite-aici, Bubu, îmi spune câteodată, ăștia actori, nu leșinații tăi. Păi, se compară Diego Rámos cu Totti sau Carlos Ponce cu Raul? Să fim sobri.

— Eu am încercat să fac o înțelegere cu al meu, dar n-a ținut, mărturisi Mila. I-am zis: uite, Mariane, alege-ți patru zile și lasă-mi mie trei pentru televizor. Sau mai cum-pără unul și pune-l în bucătărie, să am și eu la ce mă uit când fac mâncare. Măcar atâta bucurie să am în viața asta de rahat. Dacă tot vin frântă de la servici, barem să pot și eu să casc ochii nițel la fetele alea, că-s frumoase de pică. Dumneavoastră v-ați uitat atent la Angelica Rivera? Sau la Ana Colchero? Sau la Coraima Tórreres? Ați mai văzut asemenea minunății? Vă spun eu că n-ați mai văzut. În schimb, eu trebuie să fiu atentă să nu pierd vreo fentă a lui Mutu sau vreun gol al găliganului ăluia din Portugalia, Jagardel sau cum Dumnezeu îl cheamă. Fiindcă de înțelegerea noastră s-a ales praful. Și nu numai de ea. Auzi, cică dacă vreau să văd *Singură și disponibilă*, n-am decât să pun ceasul

la cinci dimineța, că se dă în reluare. Spuneți și dumneavoastră, ați sta cu un om ca ăsta?

În ultimii ani, Manoliu nu mai avusese parte de frustări femeiești și se simțise foarte bine. De când îl părăsise a doua soție, nu fusese nevoit să împartă cu nimeni patul, aerul și televizorul. Se gospodărea singur, nu avea de dat explicații și nu trebuia să menajeze sensibilități nelocul lor. Iar ceea ce auzise în ultimele minute îl făcuse să se felicite pentru felul tranșant cum refuzase să se însoare a treia oară, chit că după fiecare dintre căsătoriile anterioare trăise câteva luni insuportabile. Acum însă, motivul lui de îngrijorare era altul; tăcerea Dalilei. Frizerița își lăsase colegile să vorbească, preferând să bricoleze în continuare la căpățâna caraghioasă a clientului și nepărând să vibreze în vreun fel la nedreptățile îndurate de Fifi, Mimi, Lulu, Bubu și Mila. Dar nu era a bună. Liniștea asta prevestea ceva, era de rău augur. Bănuiala i se transformă în certitudine când femeia puse foarfecele și pieptenul în sertar și scoase în locul lor un brici a cărui lamă desfăcută reflectă lumina albă a spoturilor din tavan, amintindu-i de unul dintre clișeele cele mai frecvente din filmele cu criminali în serie. Finala Cupei UEFA dintre Celta Vigo și Liverpool încetă să fie o prioritate. În mintea lui Manoliu se învâlmășiră imagini șocante, ireale, în centrul cărora Dalila, zeița răzbunării cosmetice, îl ciopârțea cu mișcări sigure, privea mulțumită picăturile de sânge scurse de pe lama briciului și înfăptuia cuvenitul act de justiție în numele tuturor femeilor care trebuiseră cândva să renunțe la o telenovelă pentru un meci. Cu aerul unui toreador care tocmai răpusesese taurul, bruneta rețea o ureche, o arăta asistenței surescitate și o arunca indiferentă pe jos, de unde femeia de serviciu o evacua la un loc cu părul căzut pe gresia bleu în timpul supliciuului. Apoi râdea sănătos, își înălța briciul, își dădea capul

pe spate și scotea un urlet la auzul căruia până și cei obișnuiți cu senzațiile tari se simțeau obligați să-și controleze pulsul sau să-și astupe urechile. Elanul ei vindicativ se revărsa pe urmă asupra lui nea Tică, dintre ale cărui buze se scurgeau într-o ultimă litanie linia de mijloc a lui Campomaioresne, rezervele lui La Gantoise, ultimii zece antrenori ai Benficăi și lista de trofee europene ale lui Anderlecht, pe când nefericitul era legat de un stâlp, de fapt bara unei porți de fotbal, cu o minge fixată pe cap și cu privirile îngrozite de apropierea frizeriței cu buze sângerii și cu bri-ciul în mână.

— Nu mișca.

Manoliu tresări și, contrar indicațiilor, mișcă. Lama bri-ciului creșă un semn subțire, aproape invizibil, pe pielea gâtului, din care un firicel roșu se prelinse alene pe cearșaf. Bărbatul transpiră instantaneu și își încleștă ambele mâini pe brațele scaunului, de parcă s-ar fi pregătit pentru o decolare verticală.

— Doar ți-am zis să nu miști. Vrei să te plătesc la preț întreg?

În loc să-l enerveze, obrăznicia Dalilei Păstârcă îl des-tinse pe Manoliu. Înseamnă că nu vrea să mă omoare, își zise el iluminat. Altfel nu m-ar fi prevenit. Ce Dumnezeu, am început s-o iau razna? Îmi pierd mințile? Sigur că nu vrea să mă omoare. Vrea doar să termine cu mine, ca să-și vadă mai departe porcăria asta de serial.

Bucuria lui nu avu viață lungă. Și asta fiindcă frizerița începu să vorbească, reluând sub altă formă punctul de vedere al colegelor, și anume că singurii bărbați care — supravegheați îndeaproape — meritau totuși să trăiască erau Osvaldo Laport, Pepe Monje și ceilalți eroi din tele-novele. Manoliu se decise să-i urmărească atent mișcările, ceea ce îl făcu să nu observe relativa agitație din ușa fri-zeriei, pe care de la sosirea lui nu mai intrase nimeni, și

nici mișcările de trupe din dreptul geamului, undeva pe trotuarul cufundat între timp în întuneric. Dalila manevra briciul cu o precizie lăudabilă, semn că episodul din *Maria Inés* se încheiase, însă ceva din atitudinea ei îi dădea de înțeles clientului că nu era bine să se culce pe o ureche. Vigilență maximă, băiete, își zise el încordat.

— Toată viața am avut de suferit din cauza aiureliiăștea de fotbal, îl informă frizerița, ștergând perișorii și spuma de pe lama briciului pe dosul uneia dintre palme. Când eram mică, am udat o mușcată dintr-un ghiveci care stătea pe televizor, am turnat prea mult, a intrat apa în televizor și s-a stricat. N-o să uit câte zile o să am, era cu un sfert de oră înainte de-o finală de campionat mondial. Nemții cu olandezii. M-a bătut taică-meu de-am crezut că nu mă mai scol de jos. Când a murit mama, bărbatu-meu n-a putut să vină la înmormântare fiindcă era cu galeria la Bacău. Îți moare soacra și tu te duci pe coclauri să te-mbeți și să strigi tot felul de porcării. I-am zis-o de la obraz când s-a întors. Mi-am luat-o și de la el. A, să nu uit. Cu cine ții diseară?

— Cu nimeni. De fapt, nici nu știu dacă o să mă uit, minți Manoliu, sperând să mai dreagă busuiocul la spartul târgului.

— Vrajeli, diagnostică Dalila. Da' am vrut să văd ce zici. Când am născut, crezi că a dat pe la maternitate? Crezi c-a venit cu o floare? Aș, a trimis vorbă prin cineva că să nu mă sperii, dar e plecat într-o delegație și se întoarce abia peste nu știu câte zile. Auzi, tot eu să nu mă sperii. Până la urmă am aflat ce era cu delegația. Juca Dinamo la Baia Mare și s-a dus și el cu băieții. Întoarce capul.

Manoliu se execută. Dalila își continuă lucrul, apropiindu-i din nou briciul de pielea gâtului.

— Oi fi și tu tot dinamovist, ce spui? întrebă ea cu o voce moale.

Bărbatul clătină din cap, uitând că nu avea voie să facă nici o mișcare dacă ținea la viața lui.

— Auzi, dacă vrei să te sinucizi, aruncă-te de pe bloc sau bagă-ți capul în cuptor. N-am chef să mă trezesc cu procuratura aici. Ți-am zis să nu miști decât când îți spun eu. Ți s-a urât cu binele?

Văzând că și din partea stângă a gâtului începe să-i curgă sânge, Manoliu simți un gol în stomac și își promise, după finala din seara aceea, o abținută fotbalistică de trei săptămâni dacă scăpa întreg din frizerie. Încercă să se privească în oglindă cu ochii unui străin care l-ar fi văzut pentru prima oară. Arăta jalnic. Tuns la voia întâmplării, lac de sudoare, cu pielea înroșită, cu gâtul însângerat și cu cearșaful plin de pete, semăna cu orice, numai cu un client al unei frizerii europene din mileniul trei nu. Se compătimi pentru naivitatea cu care pășise în această cameră a ororilor, când ar fi putut foarte bine să se ducă frumusețel acasă și să revină la nea Tică a doua zi. Chit că ar fi trebuit să afle cât câștiga antrenorul Vitoriei Setubal pe sezon și care erau prioritățile de transfer ale lui Lokeren. Oricât de inutile ar fi fost, informațiile pe bandă rulantă despre fotbalul din Portugalia și Belgia nu aveau nimic din potențialul distructiv al briciului Dalilei.

— În 1994, a aruncat pe geam un Sony nou-nouț, pentru care făcusem C.A.R., continuă frizerița. L-am întrebat de ce și mi-a zis: că ne-au bătut suedezii, de-aia. Bunătate de televizor, dau o groază de bani și el îl face zob. Păi, spune tu, ăsta-i om întreg la cap?

Din punctul de vedere al lui Manoliu, nici un bărbat care petrecea de bunăvoie o noapte sub același acoperiș cu Dalila (sau, la alegere, cu Fifi, Mimi, Lulu, Bubu sau Lila) nu era și nu avea cum să fie întreg la cap. Cenzurându-și opiniile vexante și înconjurat de cele șase frizerițe, omul se mulțumi să îngameze ceva care, cu un mic efort de imaginație,

putea trece drept o aprobare a concepției păstârciste. Până și un naiv ca el știa că era bine să te faci frate cu dracul până treceai puntea. Totuși, gândindu-se mai bine la cele aflate din gura brunetei, Manoliu avu un straniu sentiment de *déjà vu*. Chestia asta cu televizorul, ba chiar și cealaltă, cu maternitatea, îi erau cunoscute. Unde Dumnezeu...? Să fi fost...? Nu, nici vorbă, era imposibil. Ba da, ia stai puțin... Da, da, asta era. Prima lui soție avea o verișoară frizeriță. Mă rog, pe atunci era coafeză. O văzuse o singură dată, fiindcă pe vremea aceea nu locuia în București. Era șatenă, se pieptăna altfel și parcă n-o chema Dalila. În rest, semăna. Poate că se mai îngrășase nițel, dar nu cine știe ce. Și se măritase cu un individ care mânca fotbal pe pâine, era dinamovist, mergea cu galeria în deplasări și... da, lipse de la înmormântarea cuiva din familie din cauza unui meci de cupă. Iar când îi născuse nevasta... Îhî, fusese plecat din oraș. Dumnezeuule, chiar atât de mică era lumea? Și de urâtă?

Profitând de faptul că Dalila pusese momentan briciul pe policioara de lângă scaun, Manoliu întoarse capul spre ea și-i căută privirea. Își miji ochii și se strădui să-și dea seama dacă pe chipul frizeriței exista ceva care să-i trădeze gândurile din clipele acelea. Bruneta își făcu de lucru cu o perie cu peri lungi pe care o tăvăli prin niște pudră de talc înainte de a i-o trece peste ceafa și gâtul greu încercate. Era primul procedeu care nu-i provoca o durere fizică. Bărbatul se uită la ea și avu impresia că zâmbise ușor. Își luă inima în dinți și se hotărî să dea glas întrebării pe care, deși știa că nu era prudent s-o pună, nu avu cum s-o reprime.

— Ne... ne cunoaștem?

Oare i se păruse, sau colegele Dalilei Păstârcă susuraseră ceva?

— Da, Cosmin. Ne cunoaștem. Ești tipul care-a nenocit-o pe vară-mea.

Manoliu clipi des, arătând ca și cum n-ar fi înțeles unde bătea femeia. Și ca răul să fie mai rău, o văzu că pune iar mâna pe brici.

— Cum adică?

Încurajată de freamătul anticipativ al celorlalte cinci frizerițe, Dalila se apropie iar de el și se uită vag amuzată la instrumentul pe care-l ținea în mână. Pe urmă își mută ochii asupra bărbatului, de parcă ar fi vrut să evalueze nivelul pagubelor și să vadă ce avea de făcut în continuare.

— Mai ții minte de ce te-a părăsit? De ce-ai divorțat?

— Nepotrivire de caracter.

Dalila râse pentru prima oară de la intrarea lui Manoliu în frizerie. Amar, ce-i drept, dar râse.

— Adică Simona avea și tu nu. Te-am întrebat de motivul adevărat, nu de ce scrie-n hârțoage.

Lui Manoliu îi era greu să se simtă vizitat de tentații introspective, mai ales la comandă. Însă atâta timp cât distanța dintre briciul Dalilei și jugulara lui era de câțiva centimetri, orice formă de nesupunere i se părea un gest inconștient. Abia dacă își mai aducea aminte că pe prima lui soție o chema Simona, și uite că venea o nebună care-l soma să-și redescopere trecutul și să-și înțeleagă vina. Și pentru ca tacâmul să fie complet, nebuna în cauză trebuia să fie rudă cu femeia aceea lângă care își consumase cinci ani insipizi și a cărei imensă calitate era că plătea din salariul ei întreținerea și impozitul pe casă. Totuși, până la urmă de ce divorțaseră? Drăcia dracului, uitase. O bătuse? Nici vorbă. O înșelase? Aș. O terorizase cu manifestații de gelozie maladivă? Aiurea. Bun, și-atunci? Ce o făcuse să-și ia câmpii și să demisioneze din funcțiile conjugale? Care fusese picătura care umpluse paharul? Paiul care frânăsese spinarea cămilei, cum spuneau englezii.

Ridică o privire albă spre frizeriță și așteptă din partea ei un cât de mic semn de încurajare. După felul cum pipăia

Dalila lama briciului, înțelese că mai avea de așteptat. Își stoarse creierii încă două-trei minute, se mai foi nițel pe scaun, se uită în oglindă ca să vadă în ce ape se scăldau celelalte cinci femei din salon și, după ce se convingse că aspectul lui deplorabil nu le impresiona nici pe ele, își mărturisii neputința.

— Nu știu, n-am idee. Vorbesc serios, chiar nu știu. Probabil că dintr-un moft. Dacă ar fi fost ceva grav, cred că mi-aș fi amintit.

— Aha. Știi cumva ce zi e azi?

— Ăă... 16. 16 septembrie.

— Și?

— Și ce?

— Nu-ți spune nimic data asta?

Manoliu își sondă febril memoria, profitând de faptul că Dalila nu se mai apropiase cu nici un instrument letal de scăfârliia lui. Urgența plonjonului în trecut îi grăbi revelația, făcându-l să clatine ușor din cap și să surâdă întristat.

— Ce chestie. Pe 16 septembrie am divorțat.

— Altceva? îl zgândări Dalila.

— ???

— 16 septembrie ăsta nu mai înseamnă nimic pentru tine?

Acoperit de cearșaful plin de păr și de mici pete de sânge, Manoliu se mobiliză și mai dădu o fugă în trecut. Își încreți fruntea, simți gădilăturile a două firicele de transpirație care i se prelingeau simetric pe după urechi și într-un târziu trase la malul unei abia deslușite certitudini calendaristice.

— A fost ziua când ne-a bătut Franța în preliminarii.

— Ha!

Exclamația Dalilei nu-l sperie doar pe bărbatul fixat pe scaun, ci și pe kolegele de serviciu.

— Atât?

— Păi, nu?

— Era ziua ei, nesimțitule!

Într-o lume normală, Manoliu nu s-ar fi lăsat insultat în halul ăsta. I-ar fi zis vreo două de la obraz frizeriței, i-ar fi amintit că era o simplă prestatoare de servicii (și alea proaste), pe când el era Măria Sa Clientul, și i-ar fi cerut condica de reclamații ca să-și depeze impresiile sub semnătură. Din păcate pentru el, lumea în care nimerise de mai bine de o jumătate de oră încoace era oricum, numai normală nu. Se gândi invidios la atâția și-atâția bărbați solizi, virili, cu părul lung, care își purtau trufaș podoaba și n-ar fi călcat pentru nimic în lume la mai puțin de o sută de metri de o frizerie. Steven Seagal, Nicu Covaci, Mario Kempes, Ted Nugent, Marius Bodochi, Claudio Caniggia. Ehe, altă viață. Comparația îl umplu de rușine și îl făcu să mai clatine o dată din capul ciumpăvit, ca și cum ar fi vrut să alunge un nor de musculițe săcâitoare.

— Ai divorțat de ziua ei și tot din cauza unui meci prăpădit. Nu mai ții minte? Ai plecat la serviciu fără cheie, Simona nu era acasă când te-ai întors și-ai pierdut nu știi ce aiureală. Spune tu, ăsta e motiv?

Între timp, în mintea lui Manoliu se făcuse cât de cât lumină. Nu, nu era singurul motiv, ci doar unul dintre ele. Dar le pusese capac tuturor. Agasat de scenele tot mai dese ale fostei soții, de reproșurile ei permanente, de crizele ei de plâns care nu se mai terminau, avusese nevoie de un episod mărunț ca să ia decizia crucială. Se săturase să i se aducă aminte că nu aveau bani, că nu puteau să plece în concediu, că viața era grea, că era momentul să-și găsească o slujbă plătită decent. Se săturase de istericale și de calmantele înghițite cu pumnul. De răbufnirile din te miri ce și din abținerea sexuală aproape deplină. De privirile veninoase și de gesturile furibunde. Ratarea meciului — și

nu era un meci oarecare, acum își aducea aminte perfect, era finala Cupei Campionilor dintre Barcelona și Sampdoria (1-0 după prelungiri, gol Ronald Koeman) — îl scoase din pepeni și îl făcuse să-i arunce în față toate nemulțumirile acumulate până atunci. De aici până la trântitul ușii și plecatul la o prietenă nu mai fusese decât un pas. În mod ciudat, deși el rostise cuvântul „divorț”, cea care plecase de acasă fusese ea. Și într-adevăr, ca o tristă ironie a sorții, decizia fusese pronunțată pe 16 septembrie, exact de ziua ei de naștere. Faptul că în aceeași zi naționala României încasase una dintre corecțiile ei de pomină din partea Franței nu era decât încă una dintre numeroasele coincidențe printre care se vedea silit să slalomeze.

— Probabil că habar n-ai c-a încercat să se sinucidă de două ori.

Manoliu se uită la Dalila și clătină din cap pentru a treia oară în ultimele două minute. Îi dăduse inima ghes să-i spună că, dacă vrei neapărat ceva, e imposibil să nu reușești, însă briciul pe care frizerița continua să-l țină în mână îl făcu să se abțină.

— Și nici c-a stat aproape o lună la Spitalul 9.

— Nu, de unde era să știu?

Dalila Păstârcă îi aruncă o privire mustind de dispreț, imitată în tăcere de cele cinci colege. Nici una dintre ele n-ar fi bănuțit că telenovela la care tocmai se uitaseră avea să găsească un asemenea supliment în viața reală. Și nici că bărbatul care le intrase șchiopătând ușor în frizerie avea atât de multe în comun cu urangutanii care le târâseră la starea civilă. Li se citea în ochi nedumerirea unui paradox planetar: cum Dumnezeu era posibil ca femeile să fie superioare numeric la nivelul Terrei și totuși bărbații să le domine? Și când aveau să înceapă o ofensivă decisă, care să răstoarne raportul de forțe și să-l armonizeze cu adevărul statistic?

— Ei bine, ai aflat acum de la mine, spuse frizerița, încununându-și opera cu o frecție energică, la finalul căreia Manoliu își reproșă că trecuseră mai bine de trei ani de când intrase ultima dată într-o biserică. Poftim, îți place? Îl întrebă ea, apropiindu-i o oglindă de scalpul aproape jupuit și invitându-l să contemple dezastrul.

În afară de halul în care arăta, mai exista un lucru care nu avea cum să-i placă bărbatului: prezența în dreptul ușii de la intrare a unui individ cu o cameră TV fixată asupra lui. Alături se hlizeau câțiva curioși, dintre care doi arătau cu degetul spre el și își dădeau coate.

— Pe ăla cine l-a chemat? îngăimă Manoliu, neputând nici măcar să se mai enerveze ca lumea.

— Eu, răspuse Dalila. Te-am recunoscut din clipa când ai intrat pe ușă. De-atâtea ori mi te-a arătat Simona în poze, că n-aveam cum să te uit. M-am gândit că măcar bucuria asta pot să i-o fac.

— Ce bucurie?

— Să te vadă la televizor, la știrile de la cinci. Nu de alta, dar poate i se face dor de tine.

Manoliu își mută privirile de pe fața brunetei cu buze sângerii spre colegele ei. Păreau la fel de surprinse ca el de noua întorsătură a lucrurilor.

— Și, mă rog, cine o să-i spună? Tu?

Dalila își acoperi gura cu palma, de parcă ar fi uitat ceva esențial.

— Zăpăcită mai sunt. Hai să-ți fac cunoștință. Dar mai întâi marcă banu' aici, să nu te iei cu altele.

Ridicat în fine de pe scaunul pe care i se părea că stătuse o veșnicie, bărbatul scoase din buzunar o bancnotă de o sută de mii, așteptă câteva secunde, până se convinse că nu avea de ce („Ia uite la el, tuns, frezat, spălat, masat, fricționat și mai vrea și rest!“), iar pe urmă se apropie de

cameramanul care între timp încetase filmarea, cu sentimentul că era imposibil să i se mai întâmple ceva rău. Abia când se uită mai atent pe ecusonul nou-venitului observă că lucra la postul ale cărui știri de la cinci le urmărea cu sfințenie în fiecare zi. Și asta încă nu era tot. Ținând morțiș să aibă ultimul cuvânt în sceneta pe care singură o regizase, Dalila Păstârcă scutură părul de pe cearșaful în care își împachetase clientul, se uită la ceas, gândindu-se când avea să înceapă următoarea telenovelă, iar apoi, cu un zâmbet parșiv, de cocotă bețivană care își bagă mușteriii sub masă, binevoi să facă prezentările:

— Cosmin Manoliu, Gigi Trandafir. Fostul soț, actualul.

Locotenent-colonelul Clement Lilian Chișleag își puse ochelarii, deschise plicul cu un aer important, de profesor care se pregătește să dea la iveală subiectul unic pentru bacalaureat, parcurse foaia de hârtie cu o încruntătură tot mai pronunțată, înjură scurt, răstit, probând o atenție minuțios-cazonă față de genitaliile umane, și răcni ca un turist inconștient la saltul cu coarda elastică de pe barajul de la Assuan:

— Popeteeeeeeee!!!

Ușa biroului se deschise după trei secunde, iar în încăpere se furișă umil caporalul Bujor Popete, un tinerel blond, slăbuț, pistruiat, cu mutra îmbătrânită prematur de copilăria petrecută la holdă sau cu vacile, cu niște urechi clăpăuge și îngustate spre lobi, cu bocancii lustruiți și cu boneta frământată de zor între mâinile nervoase. Urletul comandantului fusese atât de răscolitor, încât gradatul apucă să bată la ușă abia după ce o închise pe dinăuntru.

— Ordonăți.

— Măi, ce-i porcăria asta, măi? se burzului Chișleag, fluturând coala de hârtie ca pe un stindard al indignării. Cine-și bate joc de noi, Popete? De unde mi-ai adus fițuica asta? Cui îi arde de bancuri?

— Raportez, a –

— Raportezi pe mă-ta, mie răspunde-mi la întrebare.

— A venit cu poșta. Mi-a dat-o furierul companiei, dom' comandant. Cică-i de la Minister.

Locotenent-colonelul Chișleag înțepeți brusc. Nu se uitase pe plic, nu studiasse nici ștampila, nici antetul foii din interior, dar simpla pomenire a instanței ministeriale îl făcu să încremenească într-o poziție rigid-omagială, cu mâinile pe lângă corp și degetele întinse pe aceeași linie cu vipușca. Pentru el, reflexul obedienței se perfecționase în timp, încă de când era un biet comandant de pluton dintr-o unitate pitită între munții Neamțului, dornic să avanseze ierarhic și să ajungă prin orice mijloace în București. Știa că în Capitală era bătaia peștelui și că tot acolo își avea sediul Ministerul, ținta lui de pe urmă, Vaticanul militar din inima unei Rome străbătute de Dâmbovița. Dacă în Franța napoleoniană fiecare soldat avea în raniță bastonul de mareșal, aici, la noi, nimeni nu-i putea interzice unui ofițer superior să se viseze ministru. Că, odată numit în funcție, plănuia un puci prin care să preia puterea în douăzeci și patru de ore, era deja o altă discuție. Deocamdată obiectivul lui era unul pe termen scurt: să conducă o unitate model, să obțină rezultate bune la toate inspecțiile și să facă repede încă un pas înainte în carieră. Cuvintele-cheie erau disciplină, rigoare și control. Trebuiau făcute o mulțime de lucruri și, în mod normal, după ce și-ar fi vărsat nervii pe caporal, comandantul ar fi considerat totul o glumă proastă, ar fi aruncat hârtia la coș și și-ar fi văzut de ale lui. Cum însă adresa venea de la Minister, treburile nu puteau fi lăsate așa. Clement Lilian Chișleag își condecie ordonanța cu un gest cinematografic, se așeză la birou și mai citi o dată pagina buclușă.

Urmare eforturilor de integrare pe multiple planuri a țării noastre în structurile euroatlantice, vă veți preocupa de creșterea nivelului cultural-informativ al tuturor soldaților, gradaților, subofițerilor și ofițerilor din Unitatea Militară 01314. Se va efectua prelucrarea următoarelor materiale prin studiu individual, lectură în grup,

discuții, mese rotunde, forumuri de informare și opinie și alte activități complementare programului de instrucție tehnică, tactică și de luptă:

CHRISTOPH RANSMAYR – *Morbus Kitahara*
HERMANN HESSE – *Peter Camenzind*
E.L. DOCTOROW – *Billy Bathgate*
CHARLOTTE BRONTË – *Jane Eyre*
JOHN FOWLES – *Daniel Martin*
CHARLES DICKENS – *David Copperfield*
FRANÇOIS MAURIAC – *Thérèse Desqueyroux*
RADU PETRESCU – *Matei Iliescu*
EMILE ZOLA – *Thérèse Raquin*
G.T. SMOLLETT – *Roderick Random*
WALTER SCOTT – *Rob Roy*
JACK LONDON – *Martin Eden*
HENRY FIELDING – *Joseph Andrews*
NIKOS KAZANTZAKIS – *Alexis Zorba*
HERMAN MELVILLE – *Benito Cereno*
GEORGE ELIOT – *Daniel Deronda*
ARNOLD BENNETT – *Hilda Lessways*
MARY MCCARTHY – *Mary Sargent*
EDMOND ROSTAND – *Cyrano de Bergerac*
WILLIAM GILMORE SIMMS – *Paddy McGann*

Derutat de avalanșa celor patruzeci de nume, surprins de înclinația Ministerului spre frivolități într-o lume unde important era ca răcanul să demonstreze și să monteze pistolul-mitralieră fără să-i rămână piese în plus, și silit la o acțiune imediată de tonul peremptoriu al notificării, locotenent-colonelul Clement Lilian Chișleag își dădu seama că — inevitabil — trebuia să gândească. Iar pentru asta, cu un gest intrat de mult în preludiul unei asemenea ocupațiuni, își dădu chipiul jos de pe cap și îl puse în cuierul pom, lăsându-și scăfărlia încercuită de urma roșiatică a acoperământului să se bucure câteva clipe înainte de angajarea capacităților cerebrale. Pe urmă se scărpină în creștet,

scoase o acadea dintr-un sertar al biroului, o decoji de ambalajul lipicios, și-o înfipse în colțul gurii ca pe un simulacru de pipă și se puse pe chibzuit.

Nu-i trebuî mult ca să priceapă că în textul comunicatului existau mai multe nelămuriri, fiecare importantă în felul ei, fiecare capabilă să producă mai degrabă alte întrebări decât răspunsuri.

În primul rând, comunicatul, înștiințarea, mesajul operativ sau cum i-o fi spunând nu era semnat. Chișleag nu credea în anonime. Era, în schimb, un bun cunoscător al palierelor autorității, ceea ce îl duse la concluzia că avea de-a face cu un exponent atât de înalt al acestei autorități, încât identificarea sa prin semnătură și ștampilă devenea superfluă. Bineînțeles, la momentul oportun comandantul avea să întreprindă niște cercetări pe cont propriu; deocamdată însă, prioritară era reacția eficientă.

În al doilea rând, cele patruzeci de nume proprii îl purtară pe Chișleag în vecinătatea imediată a migrenei. Nu trebuia să fii veteran ca să știi că orice listă de nume se redactează alfabetic, cu numele la început și prenumele după aceea. Făceai frumos un tabel, treceai rubricile în partea de sus, scriai numele — Andrews Joseph, Bathgate Billy, Brontë Charlotte, Camenzind Peter etc. —, iar în dreapta colii lăsaî un spațiu pentru observații. Ceea ce văzuse pe foaia de hârtie i se părea o batjocură. Capsomanul care o bătuse la mașină sau o scosese din calculator nu trecuse gradul și arma nici unuia dintre cei înșirați, îi scrisese pe unii cu majuscule, pe alții cu litere mici, pe unii cursiv, pe alții nu, amestecase femei cu bărbați, străini cu români și în general procedase de parcă ar fi vrut cu tot dinadinsul să-i piardă în ceață până și pe cei mai abili decodificatori ai mesajelor din armată. Degeaba vorbim de profesionalizare dacă lucrăm tot cu neisprăviți care nu știu alfabetul, își spuse contrariat locotenent-colonelul. Și, mă

rog, ce materiale elaborează cei patruzeci, fiindcă din notificare nu reieșea nimic. Păi, cum adică, trecem autorul, dar omitem titlul lucrării? Unde s-a mai pomenit?

— Abdominabil, măi. Abdominabil.

Chișleag tresări la auzul propriei voci. Rostise unul dintre cuvintele care îi semnalau interlocutorului ipotetic sau real cele trei trepte ale iritării pe care comandantul părea să se deplaseze cu ușurința unui alpinist adus de pe Aconcagua și pus să escaladeze culmea Pricopanului. Dacă lucrurile mergeau relativ prost, comandantul era „fustrat“. Dacă starea generală se deteriora, era „oribilat“. În fine, dacă totul avea aerul unei catastrofe, situația devenea „abdominabilă“. Iar momentul de față justifica mai mult ca sigur o asemenea etichetare.

Confuzia din ceea ce, în lipsa unui termen mai potrivit, trecea drept mintea locotenent-colonelului era sporită de sonoritatea celor patruzeci de nume de pe listă. Majoritatea păreau englezi și americani, chit că Hesse ăla îi aducea aminte mai degrabă de lagărele naziștilor. Parcă avuseseră și ei pe unul. Dar nu era Hermann, altfel îl chema. Și în orice caz era Hess, nu Hesse. În rest? Doi-trei francezi, un cațeon, câteva muieruște și unul — Doctorow — care putea fi orice. Chiar și rus. E.L. Evgheni Larionovici. Vreun kaghebit reciclat, mai știi? Bun, și asta ce înseamnă? se întrebă Chișleag, dându-și singur răspunsul după câteva clipe: E clar, o aplicație NATO, un exercițiu de parteneriat, ceva de genul ăsta. Cei patruzeci erau, probabil, somități în materie de tehnică militară. Spre rușinea lui, comandantul admise că rămăsese mult în urmă cu lecturile. O *Libertatea* scurtă, la prima oră, o *România Mare* citită pe îndelete la mijlocul săptămânii, după revista de front, și... cam atât. A, din când în când câte o lucrare de specialitate indispensabilă cercetașului modern. Din câte ținea minte, ultimele fuseseră *Săparea adăpostului individual de*

supraviețuire cu lopățica Linemann de infanterie, Tehnici de organizare a ambuscadei în zonele subcolinare și Rolul agentului de legătură în declanșarea alarmei de exercițiu. Chișleag nu-și mai aducea aminte cine le scrisese. În mod sigur însă, nici unul dintre cei patruzeci. I-ar fi sărit în ochi.

RADU PETRESCU – *Matei Iliescu.* Pofitim situație. Locotenent-colonelul se mai scărpină o dată în vârful capului, răscolind câteva fire de păr care se înălțară ca niște antene mici, iscoditoare și dezordonate, înainte de a fi lipite la loc de țeastă sub presiunea unei palme cu bătăături. Între toți străinii ăștia, doi români. Ce rol aveau? Și cum ajunseseră acolo? Probabil că emigraseră imediat după 1989 și prinseseră un culoar favorabil, conchise Chișleag, scuturat pentru prima oară de un fior în care invidia și resentimentele se topiră fără eforturi.

Situația era complexă, constată comandantul. Și, ca în fiecare situație complexă, decizia finală trebuia luată după consultări cu ceilalți ofițeri reprezentativi ai unității. Clement Lilian Chișleag proceda invariabil așa nu din spirit democratic, ci ca să aibă pe cine să arate cu degetul dacă lucrurile ieșeau prost. Dacă ieșeau bine, era, firește, meritul lui. Exclusiv și personal.

— Popeteeee!!!

Caporalul blond se insinuă în birou cu aceleași mișcări de băiețandru prins la furat de mere în grădina primarului.

— Ordonai.

— Măi, să vină la mine Scutelnicu, Homată, Despa și Tătăraș. Pas alert.

— 'Nțeles.

— Măi, și ce-i cu compania lui Mitrofan, măi? Unde-au plecat aseară? Mi-a raportat ofițerul de serviciu pe batalion că s-au încolonat și au ieșit.

— Sunt pedepsiți disciplinar, dom' comandant.

— Păi, cum?

— Merg la meciurile lu' Steaua, să trăiți.

— Măi, Popete, tu-ți bați joc de mine, măi? Asta-i pe-deapsă?

— Dom' locotenent Mitrofan așa zice, să trăiți.

Chișleag mustăci nervos și mută câteva hârtii dintr-o parte în alta a biroului. Locotenentul Pavel Mitrofan era oaia neagră a unității. Era tânăr, nu-i lipsea umorul și înțelegea într-o manieră foarte flexibilă noțiunea de disciplină cazonă. Unde mai pui că Popete îi raportase la un moment dat că îl surprinsese citind. Colac peste pupăză, gurile rele spuneau că, de aproape doi ani, Mitrofan își cumpărase calculator și se conectase la Internet. Fără o intervenție energetică, lucrurile riscau să scape de sub control. Iar Chișleag se săturase să-și toarne otravă în sânge și să se „oribileze“ pentru un puștan frondeur.

— Unde-i Mitrofan acum? Să vină la mine.

— Nu-i în unitate, să trăiți. L-ați delegat la instructorul ăla din Poiană. A plecat azi-dimineață la cinci.

— Mda. Adună-i pe cei patru. Executarea.

— 'Nțeles.

— Și șterge-ți zâmbetul ăsta de pe față. Armata e haina pe care țara ne-o pune pe umeri ca să ne ferească de frigul dușmanilor.

Popete ieși de-a-ndăratelea, impresionat de metafora comandantului, și plecă în căutarea cvartetului de ofițeri de care era nevoie pentru luarea unei hotărâri în cunoștință de cauză. Așteptându-i, Chișleag se apropie de una dintre ferestrele largi ale biroului și, bătând darabana pe pervaz cu o mână, dădu în lături un colț al perdelei cu cealaltă și aruncă o privire spre platoul unde se desfășurau o parte din activitățile zilei. Ochiul lui vigilent înregistră un tablou calm, aproape bucolic, lipsit de elementul perturbator care, de câteva luni încoace, crescuse tensiunea

arterială a aproape întregului corp ofițeresc. Altfel spus, compania cu termen redus absentă din peisaj. Fusese detașată la Chiajna — plecarea dimineața la șase, întoarcerea seara la șapte — pentru două săptămâni de munci agricole, cu speranța nerostită că viitorii studenți (majoritatea la filologie) vor reveni la bază mai buni, mai ponderați și în orice caz mai puțin predispuși la farse ignobile. Era o terapie cu un succes cvasigarantat: după testul rural al scosului sfeclei din pământ doar cu bocancii și cu mâinile, răsplătit cu suplimentul zilnic al unei bucăți de telemea albă pe care o înnegreau ținând-o între degete, știut fiind că în mijlocul lanului nu creșteau fântâni la care să te poți spăla, cei mai mulți dintre vitejii cu mintea pe moațe se cumișteau barem temporar. Puținii îndărătnici aveau parte și de alte delicii: erau duși în culcături și târâșuri până la dormitor după ce tocmai ieșiseră de sub duș, li se dădea o ciorbă fiartă pe care trebuiau s-o mănânce în două minute fără lingură, serveau câteva ture de pas de defilare în care li se cerea să cânte „Mândră țară, tânăr colț de rai“ cu masca de gaze pe figură și lista putea continua. În ce-l privește, locotenent-colonelul Chișleag nutrește sentimente amestecate față de TR-iști. Pe de o parte, își dădea seama că îmbrăcarea lor în uniformă era o rușine pentru instituția armatei. Pe de alta, stagiul obligatoriu le dădea ofițerilor timp suficient să-i plimbe prin toată gama umilințelor, fără teamă de repercusiuni. Personal însă, s-ar fi lipsit bucuros de gașca aia de nebuni care organizau beții clandestine de două ori pe săptămână, salutau cu stânga și compromiteau solemnitatea apelului de dimineață, iar odată cu ea și prestigiul comandantului, răspunzând la salutul lui matinal cu deja împământenita formulă „Vade Clement, basileus, morituri te refutant“. Chișleag habar n-avea de latină (nu știa nici măcar că exista o asemenea limbă), dar își dădea seama că ultimul

cuvânt al sus-amintitului enunț nu putea să aibă nimic flatant.

O bătaie fermă în ușă îl anunță că ofițerii pe care voia să-i vadă se prezentaseră la ordin.

— Intră.

Șeful statului-major Dan Scutelnicu, responsabilul cu pregătirea de luptă Stelian Homată, maiorul de contra-informații Hristache Despa și coordonatorul strategiilor de integrare Cosmin Tătăraș își făcură apariția în biroul comandantului, îl salutară formal și așteptară să li se explice motivul convocării.

— Mă, băieți, e groasă, începu fără preambul Chișleag, dornic să intre cât mai repede în chestiune. E groasă ca mâneca de la cojoc. Am primit o hârtie de la Minister și-al naibii să fiu dacă pricep ce vor ăștia de la noi. Cică ar trebui să prelucrăm mai multe... stai, să văd cum le-au zis... materiale, dar în afară de numele unor indivizi n-am mai primit nimic. Ia aruncați-vă o privire și puneți-vă mîntea la contribuție. Ce vrea să însemne povestea asta?

Cei patru își pasară coala dactilografiată din mână în mână, petrecând în fața ei câteva minute perplexe și străduindu-se să producă o sugestie viabilă măcar de ochii șefului.

— Dom' comandant, raportez, unele nume îmi sună cunoscut, se aventură maiorul Despa, încurajat să deschidă balul de privirile celorlalți.

— Vorbești serios, Hristache? Care din ele, măi?

— Păi, ăsta, cum îi zice, Coprofield. A fost și pe la televizor.

— L-ai văzut cu ochii tăi, Hristule? își descusu Chișleag subalternul.

— Văzut, dom' comandant. Individul e periculos. O să mă informez mai în amănunt, dar, din câte știu, face tot felul de chestii dubioase. Mută avioane din priviri, taie

femei cu sabia și pe urmă le lipește la loc, mai multe. A, și era-n vorbe c-o fătuță din alea care fac opturi când merg...

— Un fotomodel, preciză îndatoritor Scutelnicu, sesizând impasul din căutătura hăbăucă a comandantului.

— Una blondă, genul cal de curse, hai c-ați văzut-o și dumneavoastră, face reclamă la cafeaua aia din pungă verde.

— Păi bine, măi, și-atunci ce moașă-sa pe gheață caută la mine pe listă? se înfurie Chișleag. Doar așa, ca să mă fustreze? A înnebunit Ministerul?

— Raportez, poate c-o fi ceva cu ungerii, opină nesigur maiorul de contrainformații.

— De unde și până unde?

— V-ați uitat atent la blondă? Meclă clasică de boanghină. Ochi verzi, craci lungi, buze groase, pometii ieșiți, ce mai, zici că-i ciudata aia care căsăpea țărănci și făcea baie în sângele lor.

Clement Lilian Chișleag își țuguie buzele și căzu pe gânduri. Iar fi prins bine încă o acadea, dar nu se putea da în spectacol în fața celorlalți. În afară de Popete, nimeni nu știa de slăbiciunea lui pentru bilele dulci pe băț. Și nici nu trebuia să afle. Asta mai lipsea.

— Ai mai auzit și de alții, Hristache? întrebă el într-un târziu. De Matei Iliescu, de exemplu?

— Raportez, n-am auzit. Aoleu, e rudă cu...?

Chișleag făcu un semn de lehamite cu mâna. Maiorul de contrainformații avea destule calități, dar coeficientul de inteligență îl apropia mai mult de echinoderme sau nematelminti. Din fericire, munca i-o făceau alții, ferind în felul ăsta unitatea de catastrofe. Fusese detașat la 01314 după un telefon scurt, pe un fir și mai scurt, iar comandantului nu-i rămăsese decât să execute ceea ce i se ceruse. Și chiar dacă uneori îi părea rău, degeaba, nu avea ce să mai facă.

— Stelică, ai vreo idee? i se adresă el acum responsabilului cu pregătirea de luptă.

— Trebuie să fim vigilenți, dom' comandant. Are dreptate Hristache. Nu știm ce se coace aici.

— Măi, dați-o dracului de vigilență, măi, avem o hârtie cu patruzeci de nume și trebuie să-i dăm de cap. Ce poa' să-nsemne, asta vreau să știu. Atât și nimic mai mult.

— Poate să însemne orice, rosti misterios Tătăraș.

— Cum adică, măi?

— De exemplu, poate să fie un cod, continuă coordonatorul strategiilor de integrare, care se întorsese nu de mult dintr-un schimb de experiență în Belgia. Înlocuim fiecare literă cu următoarea la alfabet și deciptăm un mesaj. Că sunt tulburări în Cașmir. Că studenții din Seul pregătesc un miting mamut. Că armata a 14-a...

— Hai să facem o probă, îl întrerupse Chișleag, animat de speranța firavă a dezlegării misterului.

Tătăraș efectua experimentul pe primele două nume de pe listă și citi cu voce tare:

— Lisitupri Sbotnbzs – Npscut Lîubibsb.

Despa râse zgomotos, cu gura până la urechi. Auzise de orașe poloneze cu o sonoritate infinit mai muzicală. Homată schiță la rândul lui un surâs fugar. Bazaconia aia parcă era ceva între numele prim-ministrului Zairului și o uzină letonă de construcții de mașini. Singurul care avu o atitudine sobră fu șeful statului-major Dan Scutelnicu, al cărui orizont îl depășea clar pe al celorlalți. Și în mintea căruia înflori timid o nouă posibilitate.

— Dar dacă-s cărți, dom' comandant?

Ipoteza produse o consternare densă, destrămată anevoie de cei patru ofițeri, care preluară la unison silaba infamantă, scuișând-o printre dinți, ca pe un ecou al recentului ultragiu:

— CĂRȚI???

Şeful statului-major ridică din umeri.

— E o idee. Aia scrişi cu litere mari sunt autorii, ăia scrişi aplecat sunt titlurile. Ce ziceţi?

Locotenent-colonelul se încruntă.

— Măi, Scutelnicu, e abdominabil, măi. Păi așa arată un titlu? Fugi, dom'le, de-aici. Am fost și eu la școală, măi. Am citit și eu cărți. Titluri? Hai că-ți dau eu titluri. *Dumbrava minunată, Scrisoarea a III-a, Noroc cu moara...*

— *Moara cu noroc*, corectă pedant Scutelnicu.

— Totuna. Astea sunt titluri, măi, nu Tereza și Rechinu' sau aiurelile ălelalte. Nu vă mai țineți de prostii, măi. Veniți cu o explicație solidă și lăsați-vă de bancuri.

Modest din fire, Clement Lilian Chișleag omisese să-și informeze subalternii că patima cititului îl cuprinsese sporadic chiar și după absolvirea Academiei Militare. Eclectică și mozaicată, cultura literară a comandantului făcuse abstracție de cărțile desuete pe care le predau profesorii și le recomandau criticii, închegându-se în jurul unor opuri dinamice, bine ancorate în imediat. Chișleag nu auzise de *Faust*, dar devorase *Cenușă și orhidee la New York*. Nu știa cine era Henry James, însă nu ratase nici un titlu din integrala căpitanului Apostolescu. Nu avusese vreme pentru Cehov, ceea ce nu-l împiedicase să se extazieze în fața dosarului Râmaru. Și astăzi, când nu era nimic interesant la televizor, locotenent-colonelul întindea mâna spre raftul din dreapta patului și mai pescuia câte o comoară prinsă între coperte. Nu mai departe de săptămâna trecută terminase *Misterul statuetei din parc*.

Cât timp Chișleag își contemplă apetența pentru carte, ceilalți patru se străduiră să propună o soluție. Fără rezultat. Nici măcar inițiativa lui Tătăraș de a introduce toate numele într-un computer nu se bucură de avizul ofițerilor. Aici era nevoie de discreție și de tact, nu de performanțe informatice. În plus, cea mai sigură modalitate de a te

expune era să te dai pe mâna computerului. Nu, nu, situația reclama o cu totul altă abordare. Nimeni nu știa care anume. Dar nu intraseră zilele în sac.

Fără a se lăsa copleșiți de acest insucces, capii de la UM 01314 reveniră la îndeletnicirile de zi cu zi și nu se mai gândiră la lista năvălaşă. Hârtia bătută la mașină poposi într-un sertar al biroului comandantului și se văzu acoperită de o puzderie de circulare, dispoziții, tabele, liste de materiale și rapoarte a căror viață efemeră le condamna la condiția de maculatură după maximum o zi de la redactare. Rutina se înstăpâni din nou, cu puteri absolute. Deșteptare, apel, mic dejun, instrucție, apel, prânz, sectoare, apel, cină, apel, stingere. Din când în când, câte o ședință de trageri colora cât de cât plictiseala narcotizantă dintre zidurile unității. Într-un moment de inspirație, un soldat de la compania cu termen redus născu o poezie pe care comandantul de pluton i-o găsi pitită într-un jurnal ce nu făcea câtuși de puțin cinste instituției militare. Producția se numea simplu, *Kaki*. Era o critică versificată a unității și îi aduse autorului trei zile de arest și șase săptămâni de interdicție la învoiri.

Mai trecură cinci luni. Soldații deveniră fruntași, fruntașii se treziră caporali, caporalii ajunseră sergenți, iar maiorul de contrainformații Hristache Despa își sărbători cea de-a cincizecea aniversare în mijlocul trupei. La UM 01314 zilele treceau relativ repede pentru ofițeri și insuportabil de lent pentru soldați, căroră li se părea că ar fi nevoie de un fenomen geologic pentru a modifica în vreun fel tiparele traiului cazon. Fostul caporal Popete, actualul sergent omonim, continuă să fie mâna dreaptă, spionul, frizerul, lustragiul și furnizorul de acadele al comandantului. Locotenentul Pavel Mitrofan își câștigă simpatia TR-iștilor la un meci între ofițeri și soldați, când își marcă două autogoluri și le oferi victoria pe tavă pifanilor. Autoritar

și vigilant, Clement Lilian Chișleag rămase instanța supremă a unității, mai convins ca niciodată că ambițiile lui de mărire aveau să fie răsplătite nu peste multă vreme.

Prilejul i se ivi într-un început de aprilie călduț și nu foarte ploios. La ora opt, într-o dimineață calmă de joi, telefonul de pe biroul comandantului zbârnâi decis, strident și prelung. Chișleag ridică receptorul, luă drepti când află că interlocutorul suna de la Minister și purtă cu el o conversație scurtă, lămuritoare.

— Ordonăți.

— Parteneriat? 'Nțeles.

— Câți? Patruzeci? 'Nțeles.

— Protocol zero? 'Nțeles.

— De asta depinde? 'Nțeles.

— Peste trei săptămâni? 'Nțeles.

Abia după ce puse receptorul la loc în furcă, locotenent-colonelul Clement Lilian Chișleag conștientiză anvergura provocării. Unitatea lui urma să facă obiectul unei vizite de documentare a unui grup internațional de experți. Asta însemna că putea fi dat exemplul. Citat pe ordin de zi. Și... avansat. Dunga roșie și lată de la pantaloni nu i se mai părea un Everest inaccesibil. Dacă totul mergea normal, din toamnă la comanda UM 01314 nu avea să se mai afle colonelul Chișleag, ci gealu' Chișleag. Ceea ce reprezenta, nu-i așa, o diferență ca de la cer la pământ.

Sigur, pentru ca totul să se desfășoare nepotnicnit, era necesară remedierea câtorva minusuri. În primul rând, compania TR, care între timp își încheiase naveta la Chiajna, trebuia înlocuită cu o structură profesionistă, care să nu stârnească nici râsul, nici iritarea înalților oaspeți. TR-ii alcătuiau o companie de cercetare în dispozitivul inamic și oricine ar fi așteptat de la ei isprăvi similare celor din filmele cu Chuck Norris. Gravă eroare. Viitorii studenți se specializaseră *à contre coeur* în plantarea puiștilor,

muncile agricole și căratul mobilierului ori de câte ori se muta vreun ofițer, ceea ce-i făcuse să le piară cheful de cercetașie. Nu că ar fi avut prea mult. La ora aceea, randamentul lor în misiuni sau aplicații ar fi fost nul. Iar asta reclama măsuri salutare. În luminoasa tradiție a mistificării, colonelul Chișleag avea de gând să-i facă pierduți pe TR-iști. Mă rog, nu de tot, chit că ideea ar fi fost ispititoare. Pe durata inspecției, aceștia aveau să fie cedați la schimb unei unități învecinate și substituiți de o companie serioasă, capabilă de rigoare, însuflețită de simțul datoriei și care să știe dracului să salute.

Odată rezolvată problema asta, lui Chișleag i-ar mai fi rămas de pus la punct câteva amănunte de coloratură. Să-l învețe pe Homată să nu râgâie după masă. Să-i impună lui Mitrofan să nu deschidă gura nici opărit. Să-i aducă aminte lui Popete să-și schimbe ciorapii. Și să supravegheze personal grupa de serviciu de la bucătărie. Toată lumea știa cum se comportau cei care asigurau mâncarea soldaților și ce obiceiuri scârboase aveau în timpul gătitului. Ei bine, de data asta, gata. Cei patruzeci de musafiri trebuiau hrăniți elegant, variat și igienic. Cu alte cuvinte...

Comandantul își întrerupse brusc firul gândurilor. Singur în biroul său, nevăzut de nimeni, își mai vârî o aca-dea în gură, în cinstea revelației de care tocmai avusese parte. Patruzeci de musafiri? Un grup internațional de experți? *Patruzeci* la număr? Păi ia stai, unde era hârtia aia afurisită? Aia cu numele. Chișleag își lăsă chipiul pe colțul mesei, începu să deschidă sertar după sertar, scormoni sârguincios și, după zece minute de căutări însoțite de înjurături care mai de care mai suculente, dădu la iveală foaia cu pricina. Îi aruncă o privire cercetătoare. Kitahara, Fowles, Petrescu, Eden, Cereno, Bennett. Aștia erau. Ehehe, ia uite cum se legau toate. Îi veni să-și dea palme fiindcă pierduse vremea cu șeful statului-major și cu ceilalți. Niște

tântălăi căroră le plecaseră mințile cu sorcova. Unguri, coduri secrete și cărți. Ha, ha. Trebuia să fi mers din capul locului pe intuiția lui. Mirosise din prima zi că era ceva legat de un parteneriat, iar acum primise confirmarea. Ce altceva putea să însemne protocol zero? Și oricum, mai presus de toate rămânea numărul invitațiilor. Fix patruzeci. Aici nu mai era nici o coincidență. Clement Lilian Chișleag zâmbi mulțumit și se gândi la surpriza pe care avea să i-o facă ăluia, cum îi zicea, așa, Doctorow, când o să-l ia direct pe rusește după ce o să-l identifice.

Pregătirile pentru inspecție cunoscuseră un ritm devastator. La capătul fiecărei zile de șmotru, soldații cădeau lași și nu le mai ardea nici de băute, nici de uitat la televizor. Înainte de a fi împrumutată prin vecini, compania TR primi sarcina onorantă de a văruia toți copacii și toate bordurile din unitate, precum și pe aceea de a vopsi întreaga aparatură instalată la baza sportivă în aer liber. TR-iștii inventară în disperare de cauză plantonul antipăsări, știut fiind obiceiul zburătoarelor de a se găinața pe unde nimereau, fără să țină cont de strădania celor care stătuseră ore în șir cu pensula în mână pentru ca totul să arate proaspăt, strălucitor și nou. Campioni ai bombardamentului fecal, porumbeii se treziră ținta predilectă a soldaților care se străduiră, prin metode strămoșești, să păstreze neatins stratul de vopsea, nepregetând să arunce cu piatra și chiar să recurgă la praștie când era cazul. Pentru integritate, nici un sacrificiu nu părea inutil. UM 01314 era gata de orice ca să-și impresioneze plăcut profesorii examinatori descinși din cancelaria NATO, motiv pentru care comandantul ordonă o aprovizionare consistentă, de natură să asigure succesul unui ospăț sardanapalic. Mărginit de ochelarii de cal ai provincialului, Chișleag era convins că presupusa severitate a oaspeților avea să se dilueze în fața brânzeturilor în scoarță de copac, a picanteriilor aperitive,

a vânatului gătit după rețete seculare și a vinurilor cu dop cerat din sticlele fără etichetă. Orice om normal devenea maleabil după un asemenea tratament. Iar invitații de afară erau tot oameni, deși unii aveau niște nume de te durea capul.

În premieră, locotenent-colonelul trebui să-și asume o sarcină care nu-i pica deloc bine: rostirea unui discurs de bun venit. Clement Lilian Chișleag era îndeobște un orator submediocru, care în anumite zile putea tinde spre dezastruos. Dezinvolt în materie de mășcări, sudălmii și ordine zborșite, el se ofilea subit când nevoia îl forța să articuleze fraze în care, pe lângă principală, încăpea mai mult de o subordonată. Involuntarele lui tentative retorice eșuau în anacolut și dezacord, expunându-l râsetelor abia cenzurate ale TR-iștilor. Într-o lume nealienată, comandantul l-ar fi chemat la el în birou pe unul dintre viitorii studenți, i-ar fi cerut o alocuțiune simțită, bine adusă din condei, și i-ar fi promis o permisie de cinci zile de care ar fi avut grijă să uite imediat după terminarea inspecției. Numai că raporturile dintre compania TR și conducerea unității deveniseră glaciale. Lunile de agricultură intensivă de la Chiajna lăsaseră urme adânci. Chișleag știa că nu putea să riște. Mai mult ca sigur că scribul închiriat cu ziua l-ar fi trădat. Cât despre încredere, nu putea fi vorba. Acum mai mult ca niciodată.

„Pus astfel în lumină, ancorat în sinergia faptelor, recursul la universalitate nu eludează meandrele concretului.“ Chișleag își aminti de această frază cu un fior lăuntric. Habar nu avea ce puteau să însemne cuvintele președintelui, însă ele vădeau o înzestrare nativă de invidiat. În cel privește, n-ar fi fost capabil nici în ruptul capului de o asemenea dezvoltare. Lozinca lui mobilizatoare era una dickenșiană: fapte, nu vorbe. Și totuși, ceva trebuia făcut. Nu putea să-și lase musafirii să scape. Era o chestiune de tradiție, de

obiceiul pământului. Veneai în România, înghițeau și un discurs. Ce-i drept, mai exista aici o problemă greu de rezolvat: limba în care urma să se producă locotenent-colonelul. Dat fiind că asistența avea să fie compozită, lumea se aștepta, firește, la un text în engleză. Numai că pentru Chișleag limbile străine reprezentau un continent nedescoperit. Comandantul încercase odată să discute cu un omolog olandez pe plaja de la Eforie, însă abandonase după câteva minute, chinuit de niște crampe musculare puternice la ambele brațe. Iar dacă se apuca să vorbească în română, cine traducea? Iar ajungea la mâna companiei TR? Exclus. Mai exista o variantă: să trimită Ministerul un text de bun venit în engleză, într-o mapă de plastic, cu un pix și un steguleț alături, pentru fiecare invitat. Soluția nu era rea, deși Chișleag ar fi preferat să demonstreze o inventivitate mai mare în ochii celor de la centru.

Însă problemele nu se opriră aici. În dimineața în care era anunțată sosirea grupului de experți, locotenent-colonelul încercă, spre imensa lui surprindere, o teamă ne-bună la gândul că se va trezi nas în nas cu patruzeci de exponenți ai Occidentului militar. Și nu era vorba de emoția inerentă unei asemenea întâlniri, ci de spaimă în toată regula. O frică nevrotică, irațională, dublată de puseuri de panică. Bref, după o noapte în care visă tot felul de prostii, Chișleag își dădu seama că nu ținea defel să fie amfitrionul acestei întrevederi și că momentul cel mai de temut avea să fie cel al primului contact vizual, față în față, când avea să îndure curiozitatea interogativă, superioară, a patruzeci de perechi de ochi. Handicapul era evident: ei știau exact cu cine aveau de-a face, el nu. Ei îi cunoșteau identitatea, el pe a lor nu. Ei aveau să-și fixeze căutăturile asupra lui, el nu avea să știe la cine să se uite mai întâi. Nenorocită situație. Abdominabilă, ce mai.

— Popeteeeee!!!

Deși avansat sergent, Bujor Popete deschise ușa comandantului cu aceeași sfoșenie maladivă.

— Ordonăți.

— Măi, e hârtie la closet, măi?

— Este, să trăiți.

— Săpun?

— Și săpun, să trăiți.

— Prosoape curate?

— Da, să trăiți.

— Liber.

— 'Nțeleș, să trăiți.

Rămas din nou singur în intimitatea austeră a biroului, Chișleag se duse la toaleta mică al cărei unic utilizator era și binecuvântă closetul cu un jet fierbinte, tremurător. În timpul descărcării, se uită din întâmplare pe geam și văzu una dintre companiile de la transmisiuni executând o porție de instrucție de front pe platou. Grozav punct de observație, își zise el și chiar în clipa aceea îi veni ideea salvatoare. Străluminat, pocni victorios din degete. Asta era. Avea să-l trimită pe Scutelnicu în întâmpinarea oaspeților chiar acolo, în centrul platoului, iar el avea să-i spioneze de aici, din veceu. În felul ăsta, putea să se acomodeze cât de cât cu figurile musafirilor, mai ales dacă își aducea aminte unde pusese binoclul. Iar după primele momente de evaluare de la distanță, profitând de protocolul ceremoniei, care însemna destul timp pierdut, avea să efectueze un exercițiu de împerechere care să-l ajute mai târziu. Avea să scoată iarăși din sertar lista celor patruzeci de nume și să-l lipească pe fiecare dintre ele uneia dintre persoanele care aveau să i se oprească sub ochi. Din fericire, era suficient de cald ca să stea cu ferestruica de la toaletă deschisă. Totul era să nu-l apuce vreo criză de tuse care să atragă priviri nedorite.

Clement Lilian Chișleag credea neabătut în virtuțile planificării strategice. Știa ca nimeni altul că, dacă îți calculai

atent mișcărilor și nu lăsa nimic la voia întâmplării, izbânda era la îndemână. Consecvent din fire, își urmă inspirația cu dârzenia pe care ți-o dau certitudinile vieții de soldat. Îl delegă pe șeful statului-major să facă oficiile de gazdă, dispuse intonarea a două-trei imnuri care să-i țină și mai mult în loc pe experți, își plasă lista fermecată într-unul dintre buzunare și se rugă bunului Dumnezeu să nu trimită chiar atunci o aversă însoțită de descărcări electrice. Receptiv, Cel de Sus se conformă.

La unsprezece fără un sfert, patru microbuze grenă intrară pe poarta UM 01314, primiră salutul solemn al sergentului de serviciu și al soldatului care făcea de gardă, opriră unul în spatele celui alt și așteptară coborârea oaspeților. Aceștia nu erau patruzeci, ci patruzeci și unu. Printre ei se găsea și o tânără roșie la față, cu fruntea perlata de sudoare, despre care Chișleag avea să se lămurească ulterior că era interpreta oficială a grupului, repartizată pentru orice eventualitate de conducerea Ministerului.

Pitit conspirativ în veceu, locotenent-colonelul scoase lista din buzunar, o despături și își începu șirul deducțiilor onomastice. Maiorul acela scund, măsliniu, cu mustață de husar și perciuni tăiați la jumătatea urechilor trebuia să fie Benito Cereno. Sigur, fără discuție. Hai că-i simplu, își zise el și trecu mai departe. Îl depistă imediat și pe Alexis Zorba. Un găligan cârlionțat, cu mânecile vestonului nițel cam scurte, cu o uniformă oliv și cu epoleții lucindu-i în soare. Pe urmă lucrurile se complicară puțin, dar ochii pătrunzători ai lui Chișleag, în strânsă interacțiune cu mintea lui speculativă, dezlegară una câte una itele enigmei. Individul ras în cap, cu ochelari cu rame de aur, mers de jucărie întoarsă cu cheia și mănuși albe era — imposibil de confundat — Hermann Hesse. Bondocul agitat, care părea s-o întrebe mereu ceva pe femeia de lângă el, nu putea fi decât Billy Bathgate. Gălbejitul cu ochi oblici

și cu un zâmbet tâmpițel se numea, ia să vedem, Kitahara. La un moment dat, binoclul comandantului se fixă asupra unui ins șters, blonziu, cu un aspect anonim, îmbrăcat de stradă și ușor adus de spate. Al naibii să fiu dacă nu-i rusul, se extazie Chișleag. Ai dat-o pe civilie, Evgheni, nu? Credeai că te fofilezi. Dar te-am mirosit, băiete, te-am mirosit. Nu mă duci cu figuri din astea. Sunt trecut prin multe, puiule.

Locotenent-colonelul își coborî binoclul de la ochi câteva clipe, surâse mulțumit, trase un pârț în surdină, că doar era la toaletă, și se întrebă amuzat care erau cei doi români. Radu Petrescu și Matei Iliescu. Până la urmă tot avea să-i dibuie. Dacă nu altfel, prin metoda eliminării. Ca Sherlock Holmes. Mai problematică părea să fie recunoașterea femeilor. Deși în netă inferioritate numerică, acestea erau mult mai greu de nimerit. Matahala cu bretonul ieșit pe sub bonetă și cu mijlocul cât un trunchi de baobab putea fi Hilda Lessways, dar nu era exclus să fie nici Mary McCarthy. Cât despre sfrijitura clorotică al cărei bust din profil semăna cu un furuncul cauterizat, mai mult ca sigur că era franțuzoaică. Numai la Paris mai avea succes femeia-șnur. Roșcata minionă cu trese de sergent pe umeri trebuia să fie — cum altfel? — Mary Sargent. Iar în privința lui Charlotte Brontë și Jane Eyre, Chișleag putea bine mersi să dea cu banul. Indiciile de diferențiere lipseau cu desăvârșire.

Odată încheiat filajul din cabina de toaletă, comandantul UM 01314 se decise să dea piept cu lotul de experți. Își puse ținuta de paradă, înghiți două aspirine, își verifică aspectul la oglinda de lângă ușă, coborî scările cu un aer impunător și tăie calea alaiului internațional tocmai când șeful de stat-major Dan Scutelnicu se pregătea să-i conducă pe oaspeți în tradiționalul tur al unității. În mintea acestora se produse o confuzie fugară, din cauză că

înțeleseseră că Scutelnicu era comandantul, iar interpreta grupului nu îndreptase în nici un fel eroarea. Chișleag preluă controlul ostilităților și, cu ajutorul indispensabil al tinerei roșii la față și transpirate, se apucă să le împuie capul celorlalți despre modelul de disciplină și eficiență pe care-l reprezenta UM 01314 și despre cât de înfocată era dorința întregii armii române de a se vedea mai repede în NATO. Musafirii ascultară docil, cu expresii în general neutre. Doar Billy Bathgate, pe ecusonul căruia scria, în chip ciudat, cmr. Paul Tingley, se simți dator să pună două întrebări mai mult de formă. Chișleag răspunse cum se pricepu mai bine, lămurindu-și concomitent misterul dublei identități: probabil că străinii lucrau sub acoperire. Foleseau nume de cod. Convingerea i se întări când văzu că pe Mary Sargent o mai chema și lt. Veronika Franke, iar Morbus Kitahara răspundea de asemenea la numele de cpt. Hiroshi Tagakashi.

În sinea lui, locotenent-colonelul Chișleag aștepta nerăbdător masa de prânz din trei motive: turul unității prezenta anumite riscuri, îi era foame, iar festinul preconizat era metoda optimă de spargere a gheții. Cu atât mai mare fu mirarea constatând că, după intrarea în popota amenajată festiv, lucrurile începură să meargă mai rău în loc să se îmbunătățească. La deteriorarea atmosferei nici așa exuberante contribuiri mai mulți factori. Luat separat, nici unul dintre aceștia nu însemna enorm. Cumulați însă, ei puseră UM 01314 într-o lumină îndoielnică și ridicară un mare semn de întrebare în dreptul comandantului.

Întâi și-ntâi, cei patruzeci de musafiri își căutară în zadar numele în dreptul tacâmurilor, edificându-se abia după o orbecăială de un sfert de oră că nu avea rost să insiste. Cel mai prost nimeri Gaetano Girardini, conducătorul delegației, un colonel italian de infanterie cu un nas cât un păstârnac de fermă, care se așeză în dreptul unui cartonaș

pe care scria Cyrano de Bergerac. Pe lângă că toată șarada asta cu numele i se părea o stupizenie fără margini, Girardini se ofuscă imediat și luă totul ca pe o insultă personală. Era clar că nimerise într-un loc straniu. Cu o jumătate de oră în urmă, vizitând baza sportivă, observase niște soldați aruncând cu pietre în sus și răsindu-se la câțiva porumbelii nevinovați. După aceea dorise să-și arate forța fizică în fața colegelor și, nepricepând ce voiau să-i comunice tinerii de lângă bara fixă (interpreta își găsisse tocmai atunci să dispară), se prinsese voinicește cu ambele mâini, înainte de a-și da seama că aparatul era proaspăt vopsit. Își privise palmele ca două ecorșeuri sângerii, se lăsase condus la punctul sanitar și se frecase cu apă caldă și săpun până simțise că era să-i dea sângele de-adevăratelea. Iar acum i se spunea de la obraz că avea o punte a suspinelor pe care se puteau odihni trei bibilici hipertrofice. Girardini roși furibund și își promise să consemneze faptul în raportul final.

Așezându-se în fine pe scaune, experții cercetară mai atent platourile instalate deja pe cele opt mese în formă de L, moment în care cincisprezece dintre ei scoaseră niște oftaturi dezamăgite. Chișleag află motivul pleoștirii din gura interpretei: respectivii erau vegetarieni. Ca și cum asta n-ar fi fost de-ajuns, printre ei se găsea și un oarecare comandor Irving Crowther, care în particular era președintele unei asociații de luptă împotriva vânătorii sportive și care privi anumite feluri de mâncare cu un dezgust nemăscat. Comandantul UM 01314 făcu pe niznaiul, gândindu-se pe cine să săpunească pentru scăpările de până atunci și sperând din suflet ca mâncarea și băutura să dezlege limbile și să decongeleze sufletele musafirilor. Mă rog, în afară de cele ale ălor care mâncau ierburi. Și care probabil că în loc de vin beau ceaiuri medicinale.

După ce ciuguliră selectiv din gustări și sorbiră prudent din pahare, mesenii observă că în dreptul fiecăruia se

găsea câte o mapă verde de plastic. Câțiva dintre ei le deschiseră, vârstă în buzunar pixul dinăuntru, ignorară ste-gulețul tricolor, răsfoiră câteva dintre paginile pline de informații despre progresele militare ale României în ul-timii ani și se pregătiră să le închidă la loc, urmând să le citească mai atent a doua zi, când trebuia să înceapă in-spectia tactică. Unul dintre ei, un francez cu o mutră dis-prețuitoare și un zâmbet inundat de silă, merse până la capăt și nu regretă. Pe ultima pagină se lăfăia versiunea în engleză a poemului *Kaki*, a cărui lectură îl înveseli brusc, făcându-i pe ceilalți să caute foaia cu pricina ca să râdă împreună. Nici Chișleag, nici subalternii lui nu-și putură explica în ce fel ajunsese porcăria aia acolo. Cât despre varianta englezească, nu le făcea trebuință. Știau foarte bine originalul. Aproape că îl învățaseră pe de rost. Înde-osebi prima strofă.

*Dintr-un colț de arătură, de pe-un pitoresc meleag,
Mândru și spurcat la gură, dar cu mintea sărăcuță,
A venit în Capitală Clement Lilian Chișleag
Spre-a ne arăta amabil că ne tragem din maimuță.*

Continuarea nici nu prea mai avea importanță. Chiș-leag mizase, ce-i drept, pe dezgheț ambiental, dar hlize-lile străinilor cu foile de hârtie în față puneau lucrurile sub o lumină nouă. Asta nu mai era o greșeală. Asta era sabotaj în toată regula. Cineva încerca să torpileze efor-turile UM 01314 și strădaniile lui personale de a onora pretențiile Ministerului. Cineva voia să i-o coacă. Să-l facă de răs în fața tuturor. Și — cel mai grav — să-i bareze ca-riera. Căci în ce fel mai puteai aspira să ajungi general după ce-i hrăneai pe niște vegetarieni afurisiți cu cârnă-ciori de mistreț, le puneai sub ochi o poezioară în care erai ținta batjocurilor și-i sugerai șefului grupului de ex-perți că, aidoma lui Cyrano, își luase nasul la purtare?

Locotenent-colonelul se întrebă turbat de mânie cine și cum avusese acces la mapele de protocol și introdusese mizeriile alea înăuntru. Își dădu singur răspunsul, după ce elimină celelalte variante: aici era mâna TR-iștilor. Erau singurii care întruneau criteriile. Știau limbi străine, îi ducea undeva de armată și își detestau comandantul. Bine, dar în ce mod ajunseseră să umble la mape? Parcă fuseseră mutați provizoriu în altă unitate. Din păcate pentru el, Clement Lilian Chișleag nu apucă să elucideze misterul. Ceea ce urmă nu-i lăsa timp pentru investigațiile amănunțite pe care ar fi dorit să le întreprindă.

În locul soldaților proaspăt rași și cu uniforme apretate, care trebuiau să aducă la masă ciorba, își făcură apariția șase tineri soioși, cu tunicile pătate de ulei de mașină, petlițele descusute, pantalonii boțiți, pantofii plini de noroi și mâinile înnegrite de praf de cărbune. Fiecare transporta câte o oală. Unul strănută deasupra recipientului, cel din spatele lui tuși cu precipitații, alți doi își traseră nasul, iar ultimii trântiră oalele pe masă, ca să fie siguri că stropii de o culoare incertă ai ciorbei aveau să poposească pe reverele mesenilor din apropiere. Simțindu-se neglijată și izgonită nemeritat din unitate, compania cu termen redus revenea în forță, hotărâtă să pună umărul la ruina totală a ospățului, la compromiterea inspecției și la schimbarea grabnică din funcție a lui Chișleag.

— *Help yourselves and enjoy*, le ură cel mai murdar dintre TR-iști.

— Ce-a zis ăla, măi?! tună Chișleag spre interpretă, în pragul apoplexiei.

— Cică poftă bună, îi traduse tânăra transpirată, neștiind ce se petrecea și nici dacă era indicat să râdă.

Expertii internaționali rămaseră pe stand-by, incapabili de reacție. Li se spusese că România era o țară cu grad mare de risc, însă nu se gândiseră că puteau avea surprize

chiar între zidurile unității pe care trebuiau s-o inspecteze. Mai mult, în rândul gazdelor carpatine coexistau două atitudini incompatibile: comandantul și ofițerimea se grăbeau să arate că totul era în regulă, pe când soldații aceștia îngălați păreau să vrea cu tot dinadinsul să-și bată joc de solemnitățile momentului. Prinși la mijloc, străinii se uită cu speranță la interpretă, dar aceasta ridică enigmatic din umeri. Cât despre temerarii care gustară din ciorbă, avură toate motivele să se strâmbe nemulțumiți. Citiseră o întregă literatură despre inventivitatea culinară a acestor latini dintr-o mare slavă și când colo se aleseseră cu un lichid rezidual, asemănător cu apa de zăcământ, în care pluteau tot felul de bucățele de proveniență imprecisă și cu un gust suspect. La vederea felului doi, coordonatorul strategiilor de integrare păli brusc, se ridică de pe scaun, aruncă un ochi în crătițoiul unde se odihnea o substanță păstoasă, alb-gălbuie, cu care s-ar fi putut tencui întreaga sală de mese, și-l luă la întrebări pe ospătarul improvizat:

— Ce paștele mă-sii e asta, soldat?

— Cacaroane și borez, să trăiți.

Tătăraș se blocă și avu impresia că se sufocă. Trase aer în piept, inhalând involuntar mirosul de șosete umede al fierturii, și își șterse transpirația de pe frunte.

— Ia porcăria asta de-aici și dispari, că te omor, șuieră el în direcția TR-istului. Fuga marș. Mă, n-auzi?

Militarul surâse șmecher.

— Vă crapă buza după o varză lungă, nu? Îmi pare rău, mâine.

Maiorul de contrainformații Hristache Despa sesiză că se întâmplă ceva neprevăzut și dădu să medieze conflictul. Chiar atunci însă el văzu că figura vecinului, un olandez depigmentat și ascuțit, își modifică dimensiunile, iar ochii îi ies din cap ca unui gasteropod mirat. Se uită în direcția în care privea batavul și încremeni. Pe ușa dinspre

bucătărie, pe unde trebuia să se reverse avalanșa de bunătați, apăru un cvintet de tinere echipate sumar, cu zâmbete ademenitoare pe buzele cărnoase, care avansară spre mesele în formă de L și se integrează rapid în decor. Paul Tingley, pe al cărui cartonaș scria Billy Bathgate, o întreabă pe bruneta naturală de lângă el cărui fapt datora onoarea. Fără să aibă nevoie de interpretă, fata îi declară americanului că ele erau damele de companie ale plutonului, unele și aceleași cu damele de pluton ale companiei, și că, pe linia caldei ospitalități a întregului popor, locotenent-colonelul Chișleag le convocase, așa cum făcea de obicei la mesele importante, în ideea că vreunui dintre distinșii oaspeți i-ar fi ars de hârjoneală. Tingley se interesă dacă acest lucru se întâmpla frecvent. O, da, regulat, îi răspunse bruneta. Comandorul de rangul doi clătina grav din cap și își notă ceva într-un blocnotes, țuguindu-și buzele.

Între timp, Clement Lilian Chișleag părăsise valvârtej popota, înjurând fără discriminare și decis să-l identifice pe autorul acestei farse de prost gust. Zadarnic. După o jumătate de oră de cercetări nefinalizate, comandantul se dădu bătut. Înainte de a se întoarce la masă, el simți din nou nevoia de a merge la pișu. Nu mai avu răbdare să ajungă la el în toaletă, așa că alese veceul companiei TR, aflat la parter, unde se găseau și dormitoarele viitorilor studenți. Reveni pe coridor după un minut, cu două sute de mililitri mai ușor. Toaleta soldaților nu avea oglindă, așa că fu nevoit să-și aranjeze ținuta în geamul unuia dintre corpurile de bibliotecă amplasate la ieșirea din dormitor. Își trase pantalonii de curea în sus, își netezi clapetele buzunarelor de la veston și se privi câteva clipe în sticla îmbăcăsită. Pe urmă, dintr-un impuls pe care îi fu imposibil să și-l explice vreodată, Chișleag își pironi ochii asupra colțului din stânga al raftului de sus și citi la rând cotoarele

primelor cinci volume. CHRISTOPH RANSMAYR — *Morbus Kitahara*. HERMANN HESSE — *Peter Camenzind*. E.L. DOCTOROW — *Billy Bathgate*. CHARLOTTE BRONTË — *Jane Eyre*. JOHN FOWLES — *Daniel Martin*. Comandantul se clătină spasmodic, ca o vită care intră pe poarta abatorului și primește un baros în moalele capului. Nu mai avu nevoie să-și cotrobăie prin buzunare și să dea la iveală lista „de la Minister“. Singur, neurmărit de privirile nimănui, nici măcar de ale fidelului Popete, pricepu că fusese bătaia de joc a unor mucoși fără nimic sfânt, care găsiseră momentul cel mai bun ca să-și achite polițele. Trase nervos de cozorocul chipiului, vrând parcă să-și îngrămădească sub el toată figura vineție de rușine, își dresse vocea din reflex și își dădu seama că visele lui de mărire se destrămaseră ca un val risipit în nisipul plajei. În locul dungii late de la pantalonii de general, la orizont se profila spectrul unei mutări disciplinare la Breznița de Ocol, Cochirleanca sau Ardud. Temporar sau — Doamne apără și păzește! — definitiv. Și toate astea din cauza unor nenorocite de cărți. Și a unor tâmpiți care probabil că le și citiseră. Departe de atmosfera stranie de la popotă, îngândurat și umilit, Clement Lilian Chișleag se urni din loc cu umerii gârboviți, ducând cu el povara eșecului și murmurând ca pentru sine:

— Abdominabil, măi. Abdominabil.

Cuprins

<i>omagiu supliciatului pasiv</i>	5
<i>filoclubul</i>	20
<i>chitila sunrise</i>	53
<i>parteneri din toate zărilor, cruciți-vă!</i>	71
<i>viața ca pe roate</i>	89
<i>animal plan(e)t</i>	103
<i>o lună plină</i>	127
<i>bushurești</i>	140
<i>biserica catodică</i>	169
<i>o tunsoare brici</i>	183
<i>abdominabil!</i>	212